

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Špela Žura

VLOGA SOCIALNIH DELAVK V ŠOLSKIH SVETOVALNIH SLUŽBAH

Magistrsko delo

Ljubljana, 2020

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Špela Žura

VLOGA SOCIALNIH DELAVK V ŠOLSKIH SVETOVALNIH SLUŽBAH

Magistrsko delo

Mentorica: doc. dr. Petra Videmšek

Ljubljana, 2020

ZAHVALA

Mentorici doc. dr. Petri Videmšek za vse strokovne nasvete, usmerjanje in hitro odzivnost.

Družini za spodbude, objeme in potrpežljivost. Brez vas mi ne bi uspelo.

Aleksandru, za vse in še več.

PODATKI O MAGISTRSKI NALOGI

Ime in priimek: Špela Žura

Naslov diplomske naloge: Vloga socialnih delavk v šolskih svetovalnih službah

Mentorica: doc. dr. Petra Videmšek

Kraj: Ljubljana **Leto:** 2020 **Število strani:** 154 **Število prilog:** 4

Ključne besede: šolska svetovalna služba, koncepti socialnega dela, kompetence in spretnosti, močna in šibka področja, izzivi v prihodnosti

POVZETEK: V magistrski nalogi raziskujem vlogo, ki jo socialne delavke zasedajo v šolskih svetovalnih službah. V teoretičnem delu najprej povzamem temeljno vlogo in nalogo šolske svetovalne službe ter predstavim bistvena načela svetovalne službe, ki so ključna za njihovo delo in tri osnovne vrste dejavnosti. Opredelim osnovna področja dela svetovalne službe, ki so zajeta v Programskih smernicah za svetovalno delo. Predstavim pomembnost sodelovanja šolske svetovalne službe z učenci, starši, učitelji, vodstvom šole in z zunanjimi ustanovami. V zadnjem delu teoretičnega uvoda se osredotočim na prispevek, ki ga ima socialno delo v svetovalni službi. Opredelim delovni odnos in koncepte, znotraj njega ter predstavim pomembnost izvirnega delovnega projekta pomoči. Predstavim vlogo socialnega dela z družino v šolski svetovalni službi ter področje socialne izključenosti in revščine. Zaključim s pomembnostjo spoštovanja otrokovega glasu, vlogo socialnega dela v izrednih razmerah in pomembnimi kompetencami, pridobljenimi v času študija socialnega dela. Opravila sem kvalitativno raziskavo, v kateri je sodelovalo 8 socialnih delavk, ki so trenutno zaposlene v šolski svetovalni službi. S pomočjo delno strukturiranega odprtega intervjuja odgovorim na raziskovalna vprašanja. Iz rezultatov izhaja, da je najpomembnejši koncept socialnega dela pri delu v šoli delovni odnos. Znotraj njega najpogosteje omenjajo pomembnost dogovora o sodelovanju, instrumentalne definicije problema in soustvarjanja rešitev ter perspektivo moči. Poudarjajo tudi vlogo socialne delavke kot spoštljive in odgovorne zaveznice ter uporabnika kot eksperta iz izkušenj. Kompetence, ki jih navajajo, razdelim v pet skupin. Med komunikacijskimi kompetencami prevladuje zbrano poslušanje in povzemanje oziroma preverjanje razumevanja. Pri delu v šolski svetovalni službi so pomembne tudi osebnostne kompetence in spretnosti, med katerimi omenjajo veselje do dela z otroki, inovativnost in potrpežljivost. Potem so omenjene organizacijske kompetence in spretnosti, kjer so pomembni predvsem načrtovanje, vodenje in mentorstvo. Za delo je ključno tudi strokovno znanje oziroma strokovne kompetence in spretnosti, med katerimi izstopajo prepoznavanje in razumevanje različnih stisk, celostni pogled na problem ter etičnost in profesionalnost. Med socialnimi/medosebnimi kompetencami in spretnostmi so pomembni timsko delo, sodelovanje z drugimi in sposobnost empatije. Kot močna področja socialnega dela sogovornice najštevilčneje prepoznavajo delo z ranljivimi skupinami in delovni odnos oziroma vzpostavljanje le-tega. Na drugi strani kot šibka področja prepoznavajo pomanjkanje pedagoškega znanja ter pomanjkanje znanja pri delu s specifičnimi učnimi težavami in z otroki s posebnimi potrebami. Glavne prednosti socialnega dela v šoli vidijo v celostnem pristopu, pomembnosti specifičnega strokovnega znanja in v delovnem odnosu. Z drugimi profili v svetovalni službi dobro sodelujejo; prednosti sodelovanja opažajo predvsem v izmenjavi informacij, mnenj in izkušenj. V času pandemije imajo pomembno in dejavno vlogo v svetovalni službi. Aktivno sodelujejo s starši, učitelji, z učenci in zunanjimi institucijami. V prihodnosti bodo izzivi, povezani s konkurenčnostjo z virtualnim svetom in povečanjem težav pri duševnem zdravju otrok. Izzivi so in bodo povezani z raznolikostjo otrok in zagotavljanjem enakih možnosti. V povezavi s starši bo potrebno vzpostaviti mejo med pedagoškim delom v šoli in vzgojnim delom doma. Izzivi v povezavi z virusom SARS-CoV-2 so vezani predvsem na reševanje situacij iz pandemije in njenimi posledicami. Izzivi, s katerimi se sooča svetovalna služba, so njeni normativi, ki kljub povečani potrebi po pomoči učencev ostajajo enaki.

Title: Role of Social Workers in School Counseling Services

Keywords: school counseling service, social work concepts, competencies and skills, strong and weak areas, challenges for the future.

Master's thesis abstract: This master's thesis aims to research the role social workers play in school counseling services. The theoretical part focuses on the role and basic tasks of school counseling services, thus describing basic principles of counseling service crucial for their work and three types of activities performed by social services. I further identify counseling services' basic fields of work incorporated into Programming guidelines for counseling services. I demonstrate the importance of cooperation among social counseling services and other actors: pupils, parents, teachers, school administration, and external institutions. In the last part of the theoretical introduction, I concentrate on the input of social work in counseling services. I define a working relationship and different parts of the notion and present the importance of the individual working project of help. I lay out the role of social work with a family in school counseling services and introduce the area of social exclusion and poverty. Further, I point out the importance of the child's voice and describe the role social work play in an emergency situation. Finally, I outline important competencies gained by students of social work during the time of their studies. The thesis is based on qualitative research in which 8 social workers, currently employed by counseling services, have participated. I base answers on posed research questions on partially structuralized open type of an interview. It can be derived from the research results that the most important concept social workers use. It is a working relationship within which the importance of the cooperation arrangement, the instrumental definition of the problem, the co-creation of solutions, and strength perspective are discussed most commonly. Furthermore, the role of a social worker as a respectful and responsible ally and user as an expert from experiences are also discussed extensively. I group the above competencies in five groups. Among communication competences, collected listening and summarizing or understanding test predominate. The successful implementation of work in school counseling services requires personal competences and skills, among them the joy of working with children, innovation and patience, organization competences and skills, for which planning, leadership, and mentorship are of utmost importance, professional competences and skills, among them identification and understanding of distress, comprehensive perspective on the problem and ethics and professionalism, and social (i.e. interpersonal) competences and skills, among which there are teamwork, cooperation, and empathy. Those who participated in the research identify work with vulnerable groups and working relationship as strong areas of social work. On the other hand, they recognize a lack of educational knowledge and knowledge for working with kids with specific learning disabilities and special need as weak areas. They identify the following main advantages of social work: a comprehensive approach, professional knowledge and working relationship. In general, they cooperate well with other profiles working in school counseling service whereas they identify the exchange of opinions, information, and experiences as the main factors contributing to excellent cooperation. During the pandemic, they have an important and active role in counseling services. They actively work with parents, teachers, pupils, and external institutions. They identify working with pupils and parents, working in the time of the coronavirus, and working with those directly connected to counseling services as challenging areas. In the future, challenges posed by the virtual world, an increase in mental disorders of children, as well as an increase in behavior and emotional difficulties will impact working with pupils. Challenges are and will also be connected to diversity of children and ensuring equal opportunities. Moreover, a strict distinction between educational work in school and parenting needs to be made. Challenges due to coronavirus outbreak are related especially to solving pandemic-specific situations and their consequences. Finally, challenges directly related to counseling services are their norms which have not been changed, regardless of the increased needs of children.

KAZALO VSEBINE

1.	UVOD	1
1.1	SVETOVALNA SLUŽBA.....	1
1.2	NAČELA SVETOVALNE SLUŽBE	2
1.2.1	Načelo strokovnosti in strokovnega izpopolnjevanja	2
1.2.2	Načelo strokovne avtonomnosti.....	3
1.2.3	Načelo interdisciplinarnosti, strokovnega sodelovanja in povezovanja.	4
1.2.4	Načelo aktualnosti.....	5
1.2.5	Načelo razvojne usmerjenosti	5
1.2.6	Načelo fleksibilnega ravnotežja med osnovnimi vrstami dejavnosti svetovalne službe.....	5
1.2.7	Načelo celostnega pristopa.....	6
1.2.8	Načelo sodelovanja v svetovalnem odnosu	6
1.2.9	Načelo evalvacije lastnega dela	7
1.3	DEJAVNOSTI ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE	7
1.3.1	Osnovne vrste dejavnosti	7
1.3.2	Osnovna področja dela svetovalne službe	8
1.4	SODELOVANJE SVETOVALNE SLUŽBE	9
1.5	SOCIALNO DELO V ŠOLSKI SVETOVALNI SLUŽBI.....	13
1.5.1	Delovni odnos v svetovalni službi	13
1.5.2	Izvirni delovni projekt pomoči.....	17
1.5.3	Socialno delo z družino.....	18
1.5.4	Socialna izključenost, revščina	19
1.5.5	Spoštovanje otrokovega glasu.....	20
1.5.6	Socialno delo v izrednih razmerah v šolstvu.....	21
1.5.7	Kompetence socialnega delavca.....	23
2.	PROBLEM	25
3.	METODOLOGIJA	27
3.1	VRSTA RAZISKAVE	27
3.2	MERSKI INSTRUMENT IN VIRI PODATKOV	27
3.3	POPULACIJA IN VZOREC	28
3.4	ZBIRANJE PODATKOV	29
3.5	OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV	29
4.	REZULTATI.....	32
4.1	KONCEPTI SOCIALNEGA DELA	32

4.2 KOMPETENCE IN SPRETNOSTI.....	36
4.3 MOČNA PODROČJA in glavne prednosti SOCIALNEGA DELA V ŠOLI	39
4.3.1 Preplet močnih področij in glavnih prednosti socialnega dela	39
4.3.2 Močna področja socialnega dela.....	42
4.3.3 Prednosti socialnega dela.....	43
4.4 ŠIBKA PODROČJA SOCIALNEGA DELA V ŠOLI.....	44
4.6 SODELOVANJE Z DRUGIMI PROFILI	47
4.7 VLOGA SOCIALNIH DELAVK V PANDEMIJI	49
4.8 IZZIVI ZA DELO V PRIHODNOSTI	52
4.9 ODGOVORI NA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	55
5. RAZPRAVA.....	58
6. SKLEPI.....	67
7. PREDLOGI	70
7.1 PREDLOGI INTERVJUVANK:	70
7.2 LASTNI PREDLOGI:	71
8. UPORABLJENA LITERATURA.....	72
PRILOGA 1: VODILA ZA INTERVJU	77
PRILOGA 2: TRANSKRIPTI INTERVJUJEV IN DOLOČITEV ENOT KODIRANJA ..	78
PRILOGA 3: ODPRTO KODIRANJE.....	94
PRILOGA 4: OSNO KODIRANJE.....	140

1. UVOD

1.1 SVETOVALNA SLUŽBA

Čeprav družina predstavlja otrokov največji in najmočnejši socializacijski dejavnik, je v določenem obdobju vpliv šole celo nekoliko večji. Šola namreč predstavlja okolje, v katerem otrok preživi večinski del njegovega življenja, in to v obdobju, ko je njegovo osebno oblikovanje najbolj intenzivno (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 85).

Šola je pomemben dejavnik otrokovega duševnega in razvojnega uravnovešenja ter pomemben dejavnik pri njegovem celostnem razvoju. Na žalost se lahko pokaže tudi kot vzrok številnim problemom in travmam, s katerimi se otrok oziroma učenec sooča. Šola tako kot institucija tudi večkrat producira travme in stres (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 86). Pri učencih z bolj obširnimi težavami se tako neugodne domače in šolske okoliščine dopolnjujejo.

Pomembno vlogo pri celostnem razvoju otroka in pri preprečevanju zgoraj omenjenih travm in stresa ima nedvomno šolska svetovalna služba. Šolske svetovalne službe so bile v svetu in tudi pri nas uvedene prav z namenom, da bi se povečala skrb za učenca, za njegov telesni, intelektualni, emocionalni in socialni razvoj (Milošević, 1981, str. 15). Njen temeljni cilj še danes ostaja optimalni razvoj otroka ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 5).

Temeljna naloga šolske svetovalne službe je, da se na podlagi svojega posebnega strokovnega znanja preko svetovalnega odnosa in na strokovno avtonomni način vključuje v kompleksno reševanje tako pedagoških, kot psiholoških in socialnih vprašanj vzgojno-izobraževalnega dela v šoli tako, da pomaga in sodeluje z vsemi pomembnimi akterji (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 5). Za delo v šolski svetovalni službi mora svetovalni delavec tako imeti široka znanja in veščine, ki vključujejo znanja s področja razvoja otroka, poznavanja vzgojno-izobraževalnega sistema ter poglobljena znanja in veščine za delo z različnimi specifičnimi skupinami bodisi otrok, bodisi učiteljev (Gregorčič Mrvar, 2013b, str. 113).

Svetovalna služba in njeno delo je opredeljeno tudi v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 2008). V 67. členu je opredeljeno, da svetovalna služba svetuje otrokom, učencem, učiteljem in

staršem, sodeluje z učitelji in vodstvom šole tako pri načrtovanju kot spremljanju in evalvaciji razvoja šole in pri opravljanju vzgojno-izobraževalnega dela ter pri poklicnem svetovanju (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 2008). Zakon poleg nalog svetovalne službe opredeljuje tudi, kdo vse lahko opravlja delo v svetovalni službi, in sicer opredeli psihologe, pedagoge, socialne delavce, socialne pedagoge in defektologe (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 2008).

Potrebe po šolskih svetovalnih delavcih in kakovostnih obravnavah v svetovalnih službah se zaradi težav in izzivov, ki jih prinaša sodobno življenje, močno povečujejo (Resman, 2008, str. 23).

1.2 NAČELA SVETOVALNE SLUŽBE

Temeljna načela dela predstavljajo okvir za profesionalno opravljanje svetovalnega dela v šolah.

Ločimo devet načel: načelo strokovnosti in strokovnega izpopolnjevanja, načelo strokovne avtonomnosti, načelo interdisciplinarnosti, strokovnega sodelovanja in povezovanja, načelo aktualnosti, načelo razvojne usmerjenosti, načelo fleksibilnega ravnotežja med osnovnimi vrstami dejavnosti svetovalne službe, načelo celostnega pristopa, načelo sodelovanja v svetovalnem odnosu in načelo evalvacije lastnega dela (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008).

Načela so med seboj povezana in prepletena; vsa so za delo potrebna in nujna.

1.2.1 Načelo strokovnosti in strokovnega izpopolnjevanja

Svetovalni delavci so se dolžni stalno strokovno izpopolnjevati ter preverjati lastno strokovnost v različnih skupinah in na raznovrstne načine. Načelo strokovnosti zavezuje vsakega svetovalnega delavca, da mora svoje lastno delo opravljati strokovno korektno – v skladu s strokovnimi spoznanji in z etičnimi načeli (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

Znotraj načela strokovnosti in strokovnega izpopolnjevanja ločimo tri etična načela: načelo dobrobiti, načelo prostovoljnosti in načelo zaupanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008).

Etično načelo dobrobiti nas opominja, da je naše glavno vodilo in temeljno načelo dobro otroka/učenca, še posebej zato, ker otrok predstavlja najšibkejši in najbolj ranljiv člen šolske skupnosti. Tako delo svetovalnega delavca ne sme biti v škodo otroka, mu povzročati nelagodja, stisk, zadreg, dodatnih stresov ali stigmatizacije v svojem socialnem okolju (Čačinovič

Vogrinčič idr., 2008, str. 10). V središču našega razmišljanja mora biti vselej dobro in korist otroka (Gregorčič Mrvar, 2013b, str. 113). To med drugim pomeni, da je svetovalni delavec najprej odgovoren spoštovati osebnost učenca kot človeka (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 213).

Etično načelo prostovoljnosti nas opozarja na to, da morajo v svetovalni odnos vsi udeleženci vstopati prostovoljno in vanj ne smejo biti prisiljeni (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10). Svetovalni odnos mora biti odločitev in volja učenca oziroma kateregakoli drugega člana šolske skupnosti. Prostovoljnost je namreč pogoj, da se bosta med uporabnikom in svetovalnim delavcem vzpostavila dobra komunikacija in odnos, ki bo šele omogočal pomoč in skupni napredek (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 214). A potrebno je opozoriti, da načelo prostovoljnosti ne velja v primeru ogroženosti otroka ali katerega drugega člana šolske skupnosti, kar velja tudi za naslednjo etično načelo zaupanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

Zadnje etično načelo, načelo zaupanja oziroma zaupnosti povedanega v svetovalnem odnosu, je pogoj, da se svetovalni odnos lahko sploh vzpostavi (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10). S svetovalnega vidika je zaupanje osrednji pogoj za uspeh in le ob trdnem prepričanju, da bodo zaupane stvari ostale zaupne, se bodo učenci, potrebni pomoči, dejansko obračali na svetovalno službo (Gregorčič Mrvar, 2013a, 16). Zaupanje je kategorija, ki se nanaša na zasebnost človeka in na njegovo intimno; razkrivanje le-te predstavlja enega hujših posegov v človekovo dostojanstvo in človekove pravice (Gregorčič Mrvar, 2013a, str. 16).

1.2.2 Načelo strokovne avtonomnosti

Svetovalna služba je vselej dolžna posredovati korektna strokovna mnenja ne glede na mišljenje ali pričakovanja drugih znotraj ali zunaj institucije. Svetovalna služba in svetovalni delavci imajo pravico in hkrati dolžnost odkloniti vse naloge ali zadolžitve, ki bi bile v nasprotju s prej naštetimi etičnimi načini dela ali njihovimi strokovnimi prepričanji.

Tudi sodelovanje med svetovalnimi delavci različnih profilov znotraj posamezne svetovalne službe mora temeljiti na jasnih strokovno avtonomnih opredelitvah in prispevkih ter na njihovi vzajemni podpori, na vzpostavljanju in ohranjanju strokovnih mej, različnosti in posebnosti in ne na izključevanju različnih strokovnih profilov ali njihovih mnenj (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 10).

Načelo strokovne avtonomnosti nas opozarja tudi na to, da je v središču avtonomnega delovanja vedno posameznik in je tako svetovalni delavec popolnoma avtonomen le v primeru, če sledi izključno lastnim načelom in prepričanjem in se ravna po lastnih strokovnih spoznanjih (Hozjan, 2014, str. 61).

1.2.3 Načelo interdisciplinarnosti, strokovnega sodelovanja in povezovanja.

Delo svetovalne službe je zaradi prepletenosti raznih pedagoških, psiholoških in socialnih vprašanj najbolj učinkovito v svojem delovanju, ko jo sestavlja tim različnih strokovnjakov (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 11). Kot tim opredelimo skupino posameznikov, ki sodelujejo na različne načine do izpolnitve doseženega skupnega cilja, zaradi katerega je bilo njihovo sodelovanje vzpostavljeno (Rape Žibera, 2019, str. 6). Zato je smiselno povezovanje in sodelovanje svetovalnih delavcev različnih profilov, kot tudi povezovanje in sodelovanje svetovalnih delavcev z različnimi zunanje-ustreznimi ustanovami (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 11).

Prednosti timskega dela so številne. Timsko delo je pomembno, ker se v njem združuje in tudi razširja znanje, na podlagi katerega lahko pomagamo reševati vse bolj razširjene probleme bodisi učencem, staršem ali učiteljem (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 69,70). Pomembno prednost predstavlja to, da kot strokovni delavec dobiš drugo mnenje oziroma drug pogled, ki pomembno prispeva k soustvarjanju boljše rešitve. S pomočjo timskega dela se utrjujejo tako strokovna samozavest kot pripadnost organizaciji; pomemben vidik timskega dela je nedvomno tudi to, da prispeva k večji učinkovitosti dela strokovnih delavcev; hkrati je pomembno tudi zato, ker gre za pomoč strokovnjakov med seboj, zunaj ali znotraj organizacije (Rape Žibera, 2019, str. 215, 216). Le timsko delo omogoča celostno obravnavo, zato je sploh v šoli nepogrešljivo (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 70).

Prav tako je ena izmed nalog svetovalne službe, da spodbuja in pomaga vzdrževati kulturo interdisciplinarnega povezovanja in sodelovanja med vsemi strokovnimi delavci v šoli in ne samo svetovalnimi delavci. Z namenom dopolnjevanja v svetovalni dejavnosti je, kot že prej omenjeno, nujno potrebno, da se svetovalna služba povezuje in sodeluje tudi s strokovnimi sodelavci v ustreznih zunanjih ustanovah, s katerimi se povezuje bodisi na področju pomoči posamezniku ali skupini, bodisi na področju razvojnih in preventivnih dejavnosti, ki so za šolo in njene člane pomembne. Pomembne ustanove-partnerji šolske svetovalne službe so lahko raznovrstni svetovalni centri, vzgojne posvetovalnice, zdravstveni domovi, centri za socialno

delo in druge ustanove, med drugim tudi Zavod RS za šolstvo (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 11,12).

1.2.4 Načelo aktualnosti

Svetovalni delavci morajo pri lastnem delu vsakokrat upoštevati posebnosti šole, na kateri delajo in izhajati iz vsakokratnih potreb posamezne šole, kot tudi potreb posameznikov, oddelka, razreda, skupine ali šole kot ustanove (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 12). Čeprav se šole v podobnih okoliših srečujejo s podobnimi problemi, načrtov dela namreč ni mogoče kar kopirati, saj se stvari vselej rešujejo v različnih kontekstih in okoliščinah (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 88).

1.2.5 Načelo razvojne usmerjenosti

Delo svetovalne službe je usmerjeno v optimalni razvoj otroka oziroma učenca ter hkrati tudi v razvoj šole kot celote. Njeno neposredno individualno ali skupinsko delo se dopolnjuje s posrednimi oblikami svetovalnega dela, med katerimi ima pomembno funkcijo tudi razvojno-analitično delo. To se nanaša na ugotavljanje in spreminjanje celote pogojev posameznikovega vsakdanjega življenja v šoli in vzgojno-izobraževalnega dela nasploh (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 12). Svetovalna služba v sklopu razvojno-analitičnega dela sodeluje pri načrtovanju šolskega procesa, kjer ima nalogo zbirati informacije o šoli in njenem delu, ta material obdelovati in ga interpretirati ter imeti sestanke z ljudmi na šoli in skupaj z njimi reševati probleme in načrtovati izboljšave (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 87).

1.2.6 Načelo fleksibilnega ravnotežja med osnovnimi vrstami dejavnosti svetovalne službe

Ne glede na ustanovo ali profil svetovalnega delavca, ki je v šolski svetovalni službi zaposlen, mora program svetovalne službe vsebovati vse tri osnovne vrste dejavnosti: dejavnosti pomoči, razvojne in preventivne dejavnosti ter dejavnosti načrtovanja in evalvacije. Konkretni izbor dejavnosti znotraj naštetih osnovnih dejavnosti se lahko razlikuje glede na profil svetovalnega delavca in glede na posebnosti aktualnih in razvojnih potreb šole. Le tako je lahko zagotovljena celostnost svetovalne službe in njenega prispevka v šoli (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 12,13)

1.2.7 Načelo celostnega pristopa

Svetovalna služba mora upoštevati posameznika kot osebnost v celoti; hkrati ne sme spregledati, da je posameznik s svojim ravnanjem vselej del ožjega in širšega socialnega okolja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 13). Gre za obravnavo, ki temelji na razumevanju posameznika v njegovem družbenem kontekstu (Stržinar, 2012, str. 131). Tako je pri delu s posameznikom nujno upoštevati tudi njegove povezave z ostalimi udeleženci oziroma podsistemi, ki na takšen ali drugačen način vplivajo na njegovo ravnanje. Zato svetovalna služba sodeluje na obeh ravneh, na individualni, torej na ravni posameznika, in na ravni konteksta v vzgojno-izobraževalni ustanovi ter širšem socialnem okolju, na ravni celote (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 13). V praksi to pomeni, da raziskujemo dejavnike, ki so posameznika privedli k nam; preučiti moramo, kaj je treba izboljšati in spremeniti, tako pri njem kot v njegovem okolju. Kot šolska svetovalna delavka moraš pri svojem delu upoštevati tako odnos s starši, njegovo doživljanje šole in položaja v šoli, njegovo doživljanje vrstnikov, vrednot ... (Stržinar, 2012, str. 132).

Za sodelovanje na ravni celote je ključno, da svetovalna služba vzpostavi in ohranja položaj, ki ji omogoča stalno in odprto sodelovanje z vsemi udeleženci, o čemer govori tudi naslednje načelo.

1.2.8 Načelo sodelovanja v svetovalnem odnosu

Svetovalna služba si preko svetovalnega odnosa prizadeva vzpostavljati in vzdrževati pogoje za stalne odprte možnosti sodelovanja z vsemi udeleženci, kakor tudi za ustvarjalno sodelovanje udeležencev med seboj v projektih pomoči ali sodelovanja. Prizadeva si za sodelovanje, ki temelji na ustvarjalno kritičnem soočanju vsestranskih pristranosti in konfliktov ter razvijanju sposobnosti za ravnanje z njimi oziroma za njihovo preseganje, ki omogoča nadaljnje sodelovanje med vsemi udeleženi. Pri tem je pomembno, da svetovalna služba ne nastopa kot predstavnik enega sistema proti drugemu, ampak je strokovni sodelavec vseh udeležencev (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 13,14).

1.2.9 Načelo evalvacije lastnega dela

Evalvacija je orodje, ki nam omogoča, da spremljamo izvajanje programov (Rihter, 2007, str. 207). Karseda natančno in realno poskuša določiti značilnosti posameznega pojava znotraj celotnega konteksta, v katerem je, kar nam omogoči, da ga lahko ovrednotimo in naprej odločamo o njem (Rode, Rihter in Kobal Tomc, 2006, str. 1).

Bistvo evalvacije v svetovalnem delu je kritična analiza lastnega svetovalnega dela, ki je zasnovana na primerjavi načrtovanih ciljev in rezultatov in načrtovanja izboljšav (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14). Evalvacija mora biti izvedena zakonito in etično ter hkrati upoštevati dobrobit vseh vpletenih in tistih, ki jih njeni rezultati zadevajo (Rode, Rihter in Kobal Tomc, 2006, str. 2).

Evalvacija predstavlja enega od najpomembnejših pogojev profesionalnosti (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14).

1.3 DEJAVNOSTI ŠOLSKE SVETOVALNE SLUŽBE

1.3.1 Osnovne vrste dejavnosti

Svetovalna služba se preko treh osnovnih, med seboj povezanih vrst dejavnosti, vključuje v kompleksno reševanje pedagoških, psiholoških in socialnih vprašanj (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 14). Preko teh treh osnovnih dejavnosti nudijo svetovalni delavci kakovostno strokovno pomoč ter svetovanje vsem udeleženi: učencem, učiteljem in staršem (Gregorčič Mrvar, 2013b, str. 113).

Ločimo torej tri vrste dejavnosti:

1. Dejavnosti pomoči: te vključujejo vse dejavnosti, naloge in projekte, ki so nastali kot odgovor na potrebo po pomoči kogarkoli od udeleženi v šoli.
2. Razvojne in preventivne dejavnosti: te so del razvojnih nalog šole kot ustanove. Naloga svetovalne službe je, da spremlja in ugotavlja obstoječe stanje – se vključuje v razvojno-analitično delo. V sklopu razvojne dejavnosti torej sodeluje pri načrtovanju sprememb in izboljšav ter vodi in koordinira projekte, ki so za to potrebni. Skozi delo se usmerja tudi v preventivne oblike dela, ki so usmerjene v odstranjevanje ovir in vzpostavljanje ustreznih pogojev v šolskem okolju.

3. Dejavnosti načrtovanja in evalvacije: te se prepletajo s prvima dvema dejavnostma. Pri načrtovanju in evalvaciji sta zlasti pomembna operacionalizacija, vrednotenje in zagotavljanje celostnosti in kontinuiranosti vloge in nalog šolske svetovalne službe. Načrtovanje in evalvacija je pogoj za kvalitetno opravljanje dela in razvoj tako šole kot tudi svetovalne službe (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008: str. 14-15).

Vsa področja so enako pomembna in ključna za celovit prispevek svetovalne službe.

1.3.2 Osnovna področja dela svetovalne službe

1. Učenje in poučevanje: gre za segment, ki vključuje svetovalno in posvetovalno delo tako z učenci kot z učitelji, starši in vodstvom šole z namenom izboljšanja kvalitete učenja in poučevanja.
2. Šolska kultura, vzgoja, klima in red: svetovalna služba nudi svetovalno in posvetovalno delo z vsemi udeleženi v vzgojno-izobraževalnem procesu v povezavi z dnevnim potekom vsakdanjega življenja in dela v šoli ter tudi z vzgojno in disciplinsko problematiko.
3. Telesni, osebni in socialni razvoj: svetovalni delavci svetujejo in se posvetujejo z vsemi udeleženi tudi o splošnih značilnostih in posebnostih v telesnem, osebnem ter socialnem razvoju učencev.
4. Šolanje: obsega svetovalno in posvetovalno delo o vprašanjih v zvezi s šolanjem. Mednje prištevamo vpis ter sprejem otrok v šolo, podajanje mnenj o ponavljanju in prešolanju ter svetovanje pri usmerjanju.
5. Poklicna orientacija: svetovalna služba pomaga učencem pri izbiri in uresničevanju izobraževalne in poklicne poti.
6. Socialno-ekonomske stiske: naloga svetovalne službe je vključitev v iskanje in nudenje različnih možnih oblik podpore in pomoči družinam, kadar je zaradi njihovih socialno-ekonomskih stisk ogrožen učenčev telesni, osebni ali socialni razvoj (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18-26).

1.4 SODELOVANJE SVETOVALNE SLUŽBE

Znotraj omenjenih osnovnih področij mora svetovalna služba sodelovati z vsemi udeleženi v vzgojno-izobraževalnih programih. Delo svetovalne službe tako vključuje sodelovanje z učenci, učitelji, starši, vodstvom šole in z zunanjimi ustanovami.

Naloga šolske svetovalne službe je pomoč in sodelovanje z učenci, ki se srečujejo z različnimi izzivi ter njihova inkluzija, pomoč učiteljem pri njihovih profesionalnih in vsakdanjih izzivih, pomoč družinam otrok in sodelovanje z vodstvom in zunanjimi ustanovami v korist otrok in celotne šole.

Svetovalna delavka lahko z učenci dela na individualen ali skupinski način; vselej mora izhajati iz načela dobrobiti, prostovoljnosti in zaupanja, iz načela celostnega pristopa in načela sodelovanja. Z učenci sodeluje pri preventivnih dejavnosti in pri nudenju pomoči (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18). Delo z učenci mora temeljiti na splošnih razvojnih posebnostih otrok; pri svojem delu mora upoštevati tudi dejstva, da je otrok takšen kot nihče drug ter da obstajajo med učenci individualne razlike ter posebnosti v sposobnostih in zmožnostih (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 112).

Učenci se med seboj razlikujejo, in sicer poleg njihovih zmožnostih tudi po etičnosti, velikosti, starosti, po spolu in kulturnem ozadju. Vsi učenci se lahko učijo, vendar ne vsi enako in na enak način (Lesar, 2009, str. 337). Iz tega izhaja, da ima svetovalna služba pomembno vlogo tudi pri oblikovanju inkluzivne šolske kulture – pri podpiranju inkluzije učencev (Kravanja Šorli, 2013, str. 40). Inkluzija je koncept, ki si prizadeva, da bi bili uspešni vsi učenci, ne glede na njihove individualne posebnosti in sposobnosti (Gregorčič Mrvar in Resman, 2016, str. 11). Bistvo inkluzije je, da je naloga šole, da se prilagaja raznolikosti svojih učencev, ne pa pričakovanje, da se bodo učenci prilagajali njej (Lesar, 2009, str. 337). Namenjena je predvsem tistim učencem, ki se pri šolanju srečujejo z ovirami pri učenju ali pri socialni participaciji in zato izkušajo izključenost (Lesar, 2009, str. 337). Vloga šolske svetovalne službe pri zagotavljanju inkluzije vključuje predvsem oblikovanje varne, sprejemajoče in spodbujajoče šolske skupnosti, v kateri bo vsak njen član enako cenjen in v kateri bo participacija učencev zaželena in pričakovana (Kravanja Šorli, 2013, str. 40).

Tako kot z učenci svetovalna delavka tudi z učitelji lahko sodeluje individualno ali skupinsko; pomemben poudarek posveča posvetovalnemu delu z namenom preventive ali intervencije ter skupnemu načrtovanju, izvajanju in evalvaciji dela v instituciji. Pri svojem delu je pomembno,

da upošteva načelo interdisciplinarnosti, načelo celostnega pristopa in sodelovanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18). Sodelovanje je nujno, saj je učitelj kot pomemben sodelavec svetovalne službe edini, ki je v dnevnem neposrednem stiku z učencem. Tako, kot je učitelj svetovalnemu delavcu nepogrešljiv, je nepogrešljiv tudi svetovalni delavec, ki lahko s svojimi informacijami, ugotovitvami in strokovnimi spoznanji pomaga učitelju razumeti učenca z vidikov in s pomočjo tehnik in metod, ki so učitelju nedostopne (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 148).

Sodelovanje z starši kot pomembnimi drugimi naših otrok, je pomembna naloga šole in tudi svetovalnih delavcev oz. celotne svetovalne službe (Gregorčič Mrvar, 2008, str. 121). Organizirano, sistematično in intenzivno povezovanje šolske svetovalne službe in staršev je nujno potrebno; pobude zanj naj bi dajala predvsem šola, ki lažje in hitreje vidi potrebe in možnosti za razvoj različnih oblik sodelovanja (Milošević, 1981, str. 21). Svetovalno delo z učenci na štiri oči je pogosto neuspešno, zato je tesne odnose s starši vredno razviti ter seveda vzdrževati (Resman, 2008, str. 17). Mnoge situacije so rešljive namreč šele takrat, ko jih začnejo reševati skupaj vsi udeleženi v problemu (Čačinovič Vogrinčič, 2000b, str. 23).

Tudi delo s starši je lahko individualno ali skupinsko; poudarek predstavlja posvetovalno delo s ciljem preventive ali intervencije in načrtovanja. Svetovalni delavec mora upoštevati načelo zaupnosti in prostovoljnosti, celostnega pristopa in načelo sodelovanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 19).

Šola potrebuje sodelovanje s starši tam, kjer učenec ne more uspešno delati, ko starši sami ne znajo ali mu ne zmorejo nuditi pomoči (Čačinovič Vogrinčič, 2000b, str. 23).

Sodelovanje s starši potrebuje šola na dveh ravneh:

1. Na prvi potrebuje njihovo sodelovanje pri delu šole, ko šola kot ustanova potrebuje njihovo ustvarjalnost, povezanost v skupnost, materialno pomoč, njihov prispevek v načrtovanih akcijah in vseskozi ustvarjalen pogovor, bodisi na roditeljskih sestankih, govorilnih urah ali v svetu staršev.
2. Na drugi ravni je nujno sodelovanje s starši predvsem takrat, ko otrok potrebuje pomoč

(Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 175).

Naloga svetovalnega delavca je pomagati staršem otroka v razumevanju položaja, dela in vedenja otroka (Resman, 2008, str. 17).

Pri sodelovanju s starši je izredno pomembno, da upoštevamo njihov pogled na situacijo in jim priznamo vlogo pomembnih sodelavcev. Potrebno se je zavedati, da so starši strokovnjaki na podlagi osebnih izkušenj in so dragocen vir informacij o otroku, ki jih nismo poznali (Kvaternik in Kustec, 2011, str. 87). Najbolj celovito poznajo svoje otroke starši. Učitelj ali svetovalni delavec namreč pozna otroka glede na učenje in vedenje z zornega kota šole, medtem ko starši poznajo njegov celovit razvoj od rojstva (Kvaternik in Kustec, 2011, str. 88). Staršem moramo skozi sodelovanje ves čas zagotavljati enakopravno udeležnost in svoje vrstno prevajanje iz njihove izkušnje v skupno akcijo. Potrebno jim je omogočiti izkušnjo o lastni kompetentnosti in dostojanstvu (Resman, Bečaj, Bezić, Čačinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 177).

Šola in starši si morajo v skrbi za otroka prizadevati, da si delijo njihovo odgovornost, vire moči in kompetentnost, saj lahko le tako otroku nudijo pomoč in podporo pri njegovem celostnem razvoju (Gregorčič Mrvar 2008, str. 121). V procesu podpore in pomoči mora svetovalni delavec predstavljati prostor zbliževanja, povezovanja, medsebojne pomoči in podpore med starši in šolo (Gregorčič Mrvar, 2008, str. 124).

Sodelovanje staršev z učitelji in šolo nasploh pomaga pri zbliževanju otrok in staršev, kar predstavlja temeljni pogoj za dobro učno delo v šoli (Resman, 2008, str. 17). Pomembno in koristno je tudi, ker izboljša učni uspeh učenca in pomembno vpliva na splošna stališča učencev do šole (Kvaternik in Kustec, 2011, str. 81).

Delo svetovalne službe obsega tudi sodelovanje z vodstvom pri preučevanju učnih in vzgojnih procesov z namenom načrtnega poseganja vanje. Gre za posvetovalno delo, kjer mora svetovalna delavka upoštevati načelo strokovne avtonomnosti, aktualnosti, razvojne usmerjenosti, interdisciplinarnosti ter strokovnega sodelovanja in povezovanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 18). Kakovosten razvoj šolskega dela je v veliki meri odvisen od sodelovanja med ravnateljem in šolskim delavcem, še posebej svetovalnim delavcem ter od njune usklajenosti glede vizije in razvoja šola, od poznavanja dela drugega, od komunikacije ter medsebojnega spoštovanja in zaupanja. Usklajenost povečuje učinkovitost vodenja in razvijanja kakovosti šole (Resman, 2018, str. 30).

Za učenčev celostni razvoj je nujno usklajeno, sistematično, načrtovano in redno sodelovanje šolske svetovalne službe s skupnostjo, torej z ožjim in širšim okoljem učenca, različnimi posamezniki, skupinami in organizacijami. Vloga šolske svetovalne službe je, da sodelovanje spodbuja, razvija in koordinira (Mrvar Gregorčič in Mažgon, 2016, str. 55). Svetovalna služba mora torej sodelovati tudi z vrtci, drugimi osnovnimi in srednjimi šolami, s svetovalnimi centri,

z zdravstvenimi domovi, z Zavodom RS za zaposlovanje, s centri za socialno delo in z drugimi otroku pomembnimi organizacijami – z zunanjimi institucijami. Tudi tu je bistveno upoštevanje načela celostnega pristopa, strokovne avtonomnosti, interdisciplinarnosti, strokovnega sodelovanja in povezovanja (Čačinovič Vogrinčič idr., 2008, str. 19).

1.5 SOCIALNO DELO V ŠOLSKI SVETOVALNI SLUŽBI

1.5.1 Delovni odnos v svetovalni službi

Šolska svetovalna služba je dragocen prostor v šoli, znotraj katerega imajo strokovnjakinje socialnega dela posebne kompetence za ravnanje v delovnem odnosu in za vzpostavljanje procesov podpore ter pomoči v smeri soustvarjanja zelenih izidov (Čačinovič Vogrinčič, 2013, str. 15). Delež in dolžnost socialnega dela je, da vzpostavi in varuje procese podpore in pomoči tako, da je v vlogi spoštljivega in odgovornega zaveznika vseh v šolski skupnosti – učencev, učiteljev in staršev (Čačinovič Vogrinčič, 2018, str. 21).

Osrednji prostor, v katerem se dogaja proces pomoči v socialnem delu, je pogovor (Čačinovič Vogrinčič, 2008, str. 11).

Odnos med socialno delavko in uporabnikom opredelimo kot delovni odnos, ki nudi oporo socialni delavki, da vzpostavi pogovor in odprt prostor, ki omogoča raziskovanje in sooblikovanje dobrih izidov. Delovni odnos uporabnike in socialne delavce definira kot sodelavce v skupnem projektu in procesu pomoči, katerega skupna naloga je soustvarjanje deležev v rešitvi (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 9). Učenci, starši ali učitelji v delovnem odnosu niso v vlogi opazovalca, ampak imajo pomembno vlogo aktivnega soustvarjalca pomoči (Čačinovič Vogrinčič, 2013, str. 17).

Elementi delovnega odnosa, pomembni tudi v šolski svetovalni službi, so: dogovor o sodelovanju, instrumentalna definicija problema (Lussi 1991) in soustvarjanje rešitev ter osebno vodenje (Bouwkamp, Vries 1995). Poleg elementov so pomembni še štiri sodobni koncepti v socialnem delu: perspektiva moči (Saleebey 1997), etika udeležенosti (Hoffman 1994), ravnanje s sedanjostjo oziroma koncept so-navzočnosti (Anderson 1994) ter kot zadnji znanje za ravnanje (Rosenfeld 1993).

(Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 9)

1.5.1.1 Dogovor o sodelovanju

Dogovor o sodelovanju predstavlja pomemben uvodni ritual, ki se v stroki socialnega dela začne z jasnim in izrečenim dogovorom o sodelovanju. Je ključen za delo, saj šele omogoči vzpostavljanje delovnega odnosa (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 9).

Vsebuje dva pomembna elementa, in sicer pristanek na sodelovanje tu in zdaj in o času, ki ga imamo na voljo, ter dogovor o delovnem odnosu – dogovor o tem, kako bomo delali. Naloga socialne delavke je, da v začetnem procesu opiše svojo vlogo in vlogo vseh udeleženi v problemu, bodisi učenca, učitelja ali staršev. Socialna delavka vzpostavi in varuje varen prostor za delo ter poudarja pomen dela v sedanjosti. Vloga učenca, učitelja ali staršev je opisana kot odgovornost za lastni delež pri soustvarjanju rešitve (Čaćinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 9,10).

Dogovor o sodelovanju nam prepreči, da bi kar zdrsnili v delo, preden si povemo, da začnemo, ne da bi si povedali, kje smo, in tako nam daje prostor, da pregledamo, kaj dobrega se je zgodilo, da bi se lahko soočili tudi s čim slabim (Kodele in Mešl, 2013, str. 33). V dogovoru o sodelovanju uporabljamo in govorimo jezik socialnega dela in se skupaj z strokovnjaki na podlagi osebnih izkušenj kot spoštljivi in odgovorni zavezniki dogovorimo o delovnem odnosu (Čaćinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 48).

1.5.1.2 Instrumentalna definicija problema in soustvarjanje rešitev

Pomoč se poraja iz instrumentalne definicije problema in se ubesedi v ustvarjanju rešitev (Čaćinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 26). V proces pomoči tako vsak učenec vstopi s svojo definicijo problema, čemur socialni delavec doda svoje videnje in na podlagi tega se začne oblikovanje delovne definicije možnega, uresničljivega (Čaćinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 10). V središču sta dialog in sodelovanje (Čaćinovič Vogrinčič, 2008, str. 21).

Soustvarjanje rešitev se začne, ko učenec opredeli problem na instrumentalen način, kar naredi tako, da začne raziskovanje želenih izidov in razmislek o lastnem prispevku (Kodele in Mešl, 2013, str. 33). Socialna delavka v dialogu skrbno posluša, da bi znala odgovoriti, predlagati in skupaj z otrokom raziskuje prvi mogoči korak (Čaćinovič Vogrinčič, 2008, str. 21).

Soustvarjanje je možno le v šoli, kjer so učitelji in svetovalni delavci spoštljivi in odgovorni zavezniki otroka oziroma učenca. To zagotavljajo v odprtih pogovorih, v katerih se slišijo prav vsi glasovi, tudi učencev glas, ki je pogosto preslišán (Čaćinovič Vogrinčič, 2018, str. 2)

1.5.1.3 Osebno vodenje

Osebno vodenje predstavlja posebno nalogo socialne delavke, da vodi k dogovorjenim in uresničljivim rešitvam oziroma dobrim izidom. Zgodbe učencev raziskuje skupaj z njimi, tako

da postopoma vodi k oblikovanju zaželenih izidov (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 10).

Delovni odnos je osebni, zato je pomembno, da se socialna delavka osebno odziva tako, da z učencem podeli tudi svoje lastne izkušnje ali zgodbe, ki odpirajo alternativni pogled na učenčeve možne rešitve. V odnosu vselej ravna empatično in se osebno odzove na dogajanje v odnosu, ki nastaja, s čimer soustvarja pogoje za razvoj novih izkušenj (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 10,11).

1.5.1.4 Perspektiva moči

Socialno delo kot stroka prinaša v šolski prostor popolnoma novo paradigmo: koncept soustvarjanja v delovnem odnosu, ki temelji na etiki udeležnosti in perspektivi moči (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 155). V socialnem delu vedno izhajamo iz perspektive moči; pri delu z otrokom je to še posebej pomembno (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str.103).

V okviru perspektive moči našo pozornost usmerimo v vire, ki so učencem na voljo pri reševanju njihovega problema (Mesec, 2006, str. 240). Perspektiva moči je praktičen pristop, ki temelji na odkrivanju, olepšanju, raziskovanju in izkoriščanju moči in virov otroka z namenom pomoči, da doseže zastavljene cilje, uresniči svoje sanje in razbije okove ovir in nesreče (Smonker, 2002, str. 49).

Od problemov se osredotočenost premakne k rešitvam zanje in k novim možnostim v življenju (Dolar Bahovec in Bregar Golobič, 2004, str. 78). Krepitev moči predpostavlja, da so spremembe možne in da imajo naši učenci sami odgovore in rešitve; vloga socialne delavke je, da jih na tej poti vodi in usmerja ter podpira (Videmšek, 2008, str. 216).

Ravnati iz perspektive moči pomeni vabilo, da raziskujemo možnosti oziroma uresničljivo, da izbiramo jezik sodelovanja, vključevanja, možnega (Dolar Bahovec in Bregar Golobič, 2004, str. 78).

Perspektiva moči zagovarja tudi brezpogojno spoštovanje otrokove edinstvenosti in konteksta njegovega življenja ter spoštljivo ravnanje z njegovo resničnostjo (Dolar Bahovec in Bregar Golobič, 2004, str. 79). Hkrati vodi v njihovo večjo vključenost, prispeva k pozitivni samopodobi in povečuje občutek lastne vrednosti (Čačinovič Vogrinčič, 2000b, str. 22). Pomembno je omeniti, da s tem ne zanikamo problemov, ampak pogovor vodimo v smeri

soustvarjanja rešitev, odpiramo nove teme za raziskovanje otrokovih moči in njegovih virov (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str.37).

S tem, ko se kot socialni delavci osredotočamo na povečanje moči naših učencev, jim to omogoča, da prevzamejo odgovornost za lastno življenje; pomaga jim pridobiti samospoštovanje in spoznati vrednost lastnih izkušenj in okrepiti njihov položaj ter vstopiti v različne cenjene vloge in uporabljati vire moči v njihovo korist (Videmšek in Mali, 2017, str. 36).

1.5.1.5 Etika udeležnosti

Etika udeležnosti nas opominja, da mora objektivnega opazovalca – socialno delavko nadomestiti sodelovanje, v katerem nihče nima in tudi ne potrebuje zadnje besede. To pomeni, da strokovnjak odstopi od moči, ki mu ne pripada; njegovo moč nadomesti skupno iskanje in raziskovanje (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 12).

V šolskem okolju to pomeni, da odrasli v izvirnem delovnem projektu pomoči nismo edini posestniki resnice. V tem procesu učenec pridobiva in soustvarja novo znanje, ko v procesu učenja in pomoči resnicam odraslih dodajamo njegovo resnico. Tako otroke učimo, da razmišljamo skupaj ter da spodbujajo in poslušajo drug drugega (Kodele in Mešl, 2013, str. 33). Pogoji za udeležanje etike udeležnosti predstavljajo spoštljiva radovednost, odprtost in sodelovanje za ustvarjanje novih razumevanj, dogovorov in različnih interpretacij (Dolar Bahovec in Bregar Golobič, 2004, str. 77).

1.5.1.6 Ravnanje s sedanjostjo

Še kako pomemben koncept je ravnanje s sedanjostjo, kjer je glavna naloga to, da varujemo otrokov oziroma uporabnikov čas. To ne pomeni nespoštovanja preteklosti, vendar nas v procesu dela v povezavi z določeno težavo otroka zanimajo predvsem dobre pretekle izkušnje in uspešne izjeme v ravnanju (Kodele in Mešl, 2013, str. 33).

Najbolj dragocen čas v projektu pomoči je sedanjost. Sedanjost je čas, ko smo v delovnem odnosu z učenci, in je čas, ki ga porabimo za sodelovanje. Kot socialna delavka moraš zavarovati čas, ko se pogovor zgodi, razvije in konča tako, da ga je mogoče naslednjič nadaljevati. Potrebujemo skrbno varovano sedanjost, ki otroku omogoči izkušnjo sodelovanja, ki spoštuje njegovo kompetentnost (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 14).

1.5.1.7 Znanje za ravnanje

Znanje za ravnanje v odnosu med socialno delavko in učencem pomeni, da socialna delavka pove oziroma pojasni, kaj želi, kaj predlaga, kaj vidi in kako in na kakšen način pomaga, tako da je posameznemu učencu razumljivo in preverljivo (Kodele in Mešl, 2013, str. 33).

Koncept Rosenfelda poudarja, da mora socialni delavec znati dvoje:

- vzpostaviti in vzdrževati delovni odnos in kontekst socialnodelovnega razgovora in
- podeliti strokovno znanje z učenci v procesu soustvarjanja interpretacij v razgovoru in tako omogočiti prevajanje v osebni jezik in nazaj v jezik stroke (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 14,15).

1.5.2 Izvirni delovni projekt pomoči

Bistvo socialnega dela znotraj izvirnega delovnega projekta pomoči sta sodelovanje in aktivni delež vseh udeležениh (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 53). Svetovalna služba znotraj izvirnega delovnega projekta mora biti tisto posebno mesto pomoči in sodelovanja, kjer se združijo strokovne in človeške moči v vsakokratnem projektu in za vsakega otroka posebej (Čačinovič Vogrinčič, 2000a, str. 77).

Vsak učenčev projekt je izviren, ker se oblikuje vsakič na novo in posebej zanj, ker je soustvarjen skupaj z njim. Projekt v šoli je deloven, ker konkretizira dogovorjene spremembe in naloge, delež učenca in učitelja ali svetovalnega delavca ter tudi dogovorjene časovne roke. Poudarek je na delu: na sodelovanju, učenju in odpravljanju učnih težav (Čačinovič Vogrinčič, 2008, str. 31). V projektu zapišemo vedno znova ugotovljene razlike in minimalne spremembe v procesu napredovanja k rešitvam in ne samo konkretnih nalog (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011, str. 15). Pomembno je omeniti, da neuresničeni dogovori ne pomenijo propada projekta, ampak predstavljajo edinstvene priložnosti za novo raziskovanje, novo razumevanje in za nove nadaljnje dogovore (Mešl, 2011, str. 17).

V izvirnem delovnem projektu pomoči povežemo vse udeležene: razrednika, učitelje, starše in druge potrebne strokovne delavce (Čačinovič Vogrinčič, 2011, str. 7). Ko je otrok v izvirnem delovnem projektu pomoči soudeležen kot strokovnjak iz lastnih izkušenj in ko mu odrasli kot spoštljiv in odgovoren zaveznik omogoča, da se v pogovoru sliši in upošteva tudi njegov glas, lahko dobi novo izkušnjo, da zmore, kar lahko pozitivno vpliva na njegov celoten uspeh (Mešl in Kodele, 2013, str. 53).

Kot socialne delavke v šolski svetovalni službi se zavzemamo za to, da šola omogoči vsakemu otroku individualni projekt učenja. To počne šola, ki zagotavlja spoštljivo ravnanje z edinstvenostjo vsakega otroka, odkriva njegove sposobnosti skupaj z njim in se ne usmerja zgolj v težave ali šibke točke, temveč v njihove močne plati. To izpolnjuje šola, ki zmore ravnati z učencem iz perspektive moči, in šola, ki zmore etiki izobraževanja dodati nam še kako pomembno etiko udeležnosti (Čačinovič Vogrinčič in Kodele, 2016, str. 6).

1.5.3 Socialno delo z družino

Družina predstavlja pomemben del vsakega posameznika, saj je prvi socialni sistem, v katerem otrok živi, in tako s svojimi značilnostmi vpliva na osebnost otroka skozi vse faze njegovega razvoja (Čačinovič Vogrinčič, 1987, str. 6). Je nedvomno majhna skupina, vendar s številnimi posebnostmi, ki jo ločijo od drugih malih skupin (Čačinovič Vogrinčič, 1998).

Vedno bolj pomembno področje dela predstavlja socialno delo z družino, ki zaseda pomemben del tudi v šolskih svetovalnih službah (Čačinovič Vogrinčič, 1987, str. 1). Je pomembno področje socialnega dela, saj reševanje problemov, pogosto zahteva udeležnost celotne družine uporabnika (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 26).

V času študija se socialne delavke opremimo za vzpostavitev delovnega odnosa z družino in znamo voditi pogovor v smeri zelenih izidov (Čačinovič Vogrinčič, 2013, str. 24). V delovnem odnosu se družini pridružimo tam, kjer nima rešitve oz. je ne zmore najti (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 30). Definicija socialnega dela z družino že pove, kaj in kako delamo (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 27). V šolski situaciji nam socialno delo z družino predstavlja kompleksno psihosocialno pomoč pri reševanju otrokove in družinske stiske, ki je povezana s šolo (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 164).

Pomembno je poudariti, da predmet socialnega dela z družino ni zgolj dajanje pomoči družini, ampak pomoč družini skupaj z njo, saj središče našega prizadevanja predstavlja sodelovanje (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 27).

Delo na dveh ravneh je temeljna značilnost procesov podpore in pomoči družini (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 56). V delovnem odnosu z družino vzporedno vodimo dva procesa. Prvi je stabilizacija za instrumentalno definicijo problema in soustvarjanje dobrih izidov – izviren delovni projekt pomoči (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 28). Delo na drugi ravni predstavlja delo v delovnem odnosu, ki povabi družino v soraziskovanje notranjosti družinske skupine, značilnosti reševanja konfliktov in na podlagi tega soustvarjanje sprememb, ki jih potrebujejo (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 56). Družino tako nagovarjamo na

dveh ravneh. Prva je raven mobilizacije – raven dela; druga je raven družinske dinamike (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 28), kjer je naše delo prizadevanje za razvidnost in ozaveščenost v družini (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 57).

Za socialno delo z družino v šoli se odloča takrat, kadar je potrebna mobilizacija te pomembne naravne mreže v pomoč otroku. Takrat vse člane povabimo, da prispevajo svoj lastni delež k rešitvi problema. Pogoji socialnega dela z družino je, da delovni odnos vključuje vse, ki družino sestavljajo (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 164).

1.5.4 Socialna izključenost, revščina

Socialna delavka pomembno deluje tudi na področjih, kje so prisotni revščina, diskriminacija, marginaliziranost ali druge oblike socialne odrinjenosti, izključenosti ali nepravičnosti (Poštrak, 2018, str. 53).

Kot socialno izključene opredeljujemo uporabnike, ki nimajo družbenega vpliva ter ne zasedejo tistih družbeno pozitivno vrednotenih vlog, ki bi jim prinesle socialno pozitivno vrednoteno identiteto (Zaviršek in Škerjanc, 1998, str. 387). To so posamezniki, ki čutijo izključenost v različnih sistemih ali na več področjih hkrati; njihova socialna izključenost je močno povezana tudi s kakovostjo življenja (Trbanc, 1996, str. 289). Posamezniki se srečujejo z majhno količino vpliva in moči v procesih odločanja (Zaviršek in Škerjanc, 1998, str. 387) in tako s slabim nadzorom oziroma z odsotnostjo nadzora nad lastnimi viri, kar povzroči slabšo kvaliteto življenja (Trbanc, 1996, str. 289).

Ovire, ki jih socialna delavka zna dobro prepoznati, so ovire v socialnem okolju otroka. To so nevzdržne družinske razmere, prostorska stika otroka oziroma družine, pomanjkanje osnovnih (šolskih) potrebščin, izključenost zaradi drugačnosti ter socialni in ekonomski status (Čačinovič Vogrinčič, 2000b, str. 23). Kot socialne delavke v šoli, ki poznamo koncepte revščine in socialne izključenosti, moramo soustvariti razmere, ki ne bodo nikogar izključevale (Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 66). Potrebno se je namreč zavedati, da revščina otroka ne zaznamuje le trenutno, temveč zaznamuje njegovo celotno prihodnost, ker vpliva na njegov kulturni, socialni in zdravstveni kapital (Atkinson, Cantillon, Marlier in Nolan, 2005, str. 23).

Vloga šole je tu ključna, ker je obvezna za vse otroke in lahko ustvari varovalne dejavnike za uspešnost vsakega (Čačinovič Vogrinčič, 2010, str. 66). Hkrati predstavlja tudi pomemben varovalni dejavnik pred izključenostjo, saj zagotavlja prostor učencu, da lahko razvije sposobnosti, znanje in spretnosti za večjo odpornost. Pri tem imata pomembno vlogo tako

učitelj kot tudi socialna delavka (Mešl in Kodele, 2010, str. 68). Cilj našega delovanja je jasen: omogočiti otroku novo, boljšo možnost za življenje in pomoč (Čačinovič Vogrinčič, 2000a, str. 77), na kar nas kot socialne delavke obvezuje tudi Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, ki nam daje nalogo, da preverjamo in izboljšujemo svoje deleže pri zagotavljanju pravic otrok (Čačinovič Vogrinčič, 2000a, str. 78).

Socialno delo prispeva k temu, da se stiske in neuspehi, ki jih povzročijo bodisi revščina, neprijazno socialno okolje, pritiski in zahteve šole ali nemoč družine, rešujejo tam, kjer so ključni viri pomoči v okolju: to so v procesu socialnega dela soustvarjene spremembe, ki sežejo od dela z družino do sodelovanja z učitelji za nove oblike pomoči v razredu (Čačinovič Vogrinčič, 2018, str. 21).

Socialno delo v šolski svetovalni službi ima dve ključni nalogi:

1. Intenzivna skrb v projektih reševanja socialnih problemov otrok in družin tako, da v delovnem odnosu in projektih pomoči v šoli dobijo učinkovito pomoč za uspešno učenje in vključenost v skupnost. V konceptu soustvarjanja najdemo odgovor, kako zagotoviti učencem in učiteljem šolo, v kateri jim bo dobro biti; šolo, ki je od vseh.
2. Druga naloga obsega soustvarjanje odlične javne šole, a drugačne šole. Potrebujemo šole, ki gradijo na viziji, da je lahko vsak učenec v šolo uspešen, da gre za šolo, ki je od vseh.

(Čačinovič Vogrinčič, 2018, str. 22)

1.5.5 Spoštovanje otrokovega glasu

V delovnem odnosu kot spoštljiv in odgovorni zaveznik otrok, ki so strokovnjaki iz svojih izkušenj, ustvarjamo varen prostor, da učenec zase in za nas začne raziskovati o sebi in o svojih odnosih z drugimi. To potrebujemo, da otrok dobi izkušnjo, da je tako viden kot slišan (Čačinovič Vogrinčič, 2013, str. 22). Naloga socialna delavke je, da se otroku pridruži in skupaj z njim začne graditi na rešitvi problema s predpostavko, da je otrok tisti, ki ima odgovor za prvi korak na poti k želenim ciljem ali izidom (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 155).

Njena pomembna naloga je med drugim tudi spoštovanje otroka kot sogovornika. Otrok ima pravico, da ga slišijo, da ga vzamejo resno, in pravico do izražanja vseh čustev (Čačinovič Vogrinčič, 2000a, str. 78). Zagotavljanje odprtega prostora za pogovor in spoštovanje otrokovega glasu ostaja pomembna naloga odraslega (Čačinovič Vogrinčič, 2008, str. 53), ki

mora otroku omogočiti drugačno izkušnjo – izkušnjo sodelovanja in soustvarjanja (Gregorčič Mrvar, 2013b, str. 113).

Ne gre samo zato, da otroku govorimo, da ga spoštujemo; otrok potrebuje izkušnjo o našem spoštovanju. Zato potrebujemo pogovore, ki se nikoli ne končajo ter neskončne možnosti, da se otrok preizkusi in da se preizkusimo skupaj. Spoštovati otroka pomeni spoštovati njegove posebnosti, spoštovati kompleksnost otroških svetov, ki jih premalo poznamo in o njih premalo vemo (Kodele in Mešl, 2013, str. 14,15).

Otrok na šoli dobi dosti premalo izkušenj o tem, kaj je enakopravnost v odnosih v šoli in v odnosih med ljudmi nasploh (Čačinovič Vogrinčič, 1981, str. 36). Učenec je v šoli redkokdaj v vlogi soustvarjalca in vse prevečkrat v vlogi pasivnega prejemnika pomoči odraslih (Akerman, 2011, str. 18). Odrasli (pre)večkrat podcenjujejo otrokove zmožnosti in ne spoštujejo njihovih mnenj. Pogosto ne razumejo, da imajo otroci oz. v našem primeru učenci sposobnosti, s katerimi lahko prispevajo k sprejemanju njim pomembnih odločitev; odrasli smo tisti, ki mu moramo dati priložnost in omogočiti, da lahko participira. Moramo ga spodbujati in pri tem voditi (Kodele, 2018, str. 114).

Za uspešno učenje in premagovanje težav je odločilnega pomena, da je učenec slišan in naš dejavni sodelavec (Akerman, 2011, str. 18). Z njim moramo vzpostaviti ustrezno komunikacijo, ki mora vsebovati jezik sprejemanja in opogumljanja. Pogovor mora biti predvsem spoštljiv; izhajati moramo iz vloge odgovornega odraslega – spoštljivega in odgovornega zaveznika ter se ob tem opirati na načela socialnega dela, ki jih moramo vsakič znova celovito udejanjati (Poštrak, 2015, str. 278).

1.5.6 Socialno delo v izrednih razmerah v šolstvu

Različne kolektivne nesreče, vojne, družinske in druge oblike kolektivnih travm spremljajo človeka že od prazgodovine in vse do danes (Stritih, 2006, str. 342). Med izredne razmere prištevamo posledice vojn ter naravnih ali drugih nesreč, ki pustijo velik vpliv na večjem številu ljudi. Med izredne razmere prištevamo tudi epidemije ali pandemije nalezljivih bolezni, ki smo jim trenutno priča po celem svetu. Življenje po celotnem svetu je ustavila pandemija COVID-19, ki je bolezen, ki se kaže z vročino, kašljem in občutkom pomanjkanja zraka, kar je navadno običajno za pljučnico (NIJZ, 2020).

Kontinuirana podpora skupnostim in posameznikom, ki jih pogosteje doletijo izredne razmere in med drugimi tudi naravne nesreče, je ena od prioritetenih nalog, v katerih prepoznamo vlogo socialnega dela (Rode, Zidar, Lamovšek, Škerjanc in Urek, 2010, str. 355).

Raznoverstnost in širina znanja omogočata uporabo konceptov socialnega dela pri različnih ciljnih skupinah in v različnih situacijah, tudi v izrednih razmerah v šolstvu (Kustec, 2011, str. 27).

Učenci in drugi, ki se soočajo z novimi, drugačnimi dogodki v življenju in drugačnim potekom, potrebujejo varen in stabilen prostor, da se lahko pri obravnavanju doživetega in v dejanskem življenju naučijo novih strategij reševanja (Bercht, 2005, str. 297). Naloga vsake socialne delavke je tako, da se na različne načine odzove na različne potrebe in situacije posameznih uporabnikov ali skupine uporabnikov, skupine ljudi (Avsec in Rode, 2015, str. 111).

V sodobnem socialnem delu imamo znanje, ki je pomembno za delo v izrednih razmerah in tudi za delo s travmami. Pomen odnosa, ki ga vzpostavimo bodisi s starši, bodisi z učenci ali učitelji, delo s perspektive moči, delo v sedanjosti predstavljajo ključne koncepte, na katerih temeljijo sodobni pristopi za delo v izrednih razmerah in pri delu z njenimi posledicami (Mešl, 2015, str. 317). Pristop čim bolj raznoverstnega odzivanja socialne delavke na raznoverstnost uporabnikov in tudi raznoverstnost situacij zahteva veliko strokovnost in samostojnost socialne delavke, saj se mora vedno znova znajti in odgovoriti tukaj in zdaj, v novih, neponovljivih in nepredvidljivih socialnih interakcijah (Kustec, 2011, str. 27).

Socialno delo se v primeru izrednih razmer posveča predvsem najbolj ranljivim posameznikom in skupinam, ki so v primeru določenih razmer najbolj ogroženi, bodisi zaradi demografskih, kulturnih, zgodovinskih, ekonomskih ali socialnih okoliščin (Urek idr., 2010, str. 111). Pomembna naloga je zlasti prispevati k temu, da je vsak posamezni uporabnik slišan in da je organizirana pomoč v čim večji meri odgovor na dejanske potrebe uporabnikov (Škerjanc in Lamovšek, 2010, str. 365). Socialno delo se v izrednih situacijah ne sme omejiti le na individualno pomoč in svetovalno delo s posamezniki, saj bi lahko tako zgrešilo svoj cilj, ampak tudi na podpiranje delovanja solidarnosti v skupnostih in obnavljanje njenih sposobnosti preživetja (Stritih, 2006, str. 343).

Prav tako je v času izrednih razmer osrednja vloga socialnega dela zmanjševanje ranljivosti z omogočanjem večjega dostopa do služb in storitev v času izrednih razmer z zagovorništvom in z zagotavljanjem pravic za uporabnike v izrednih razmerah. Socialne delavke tudi v šoli

tako skrbijo za koordiniranje služb in storitev, organizirajo prostovoljce, uveljavljajo nediskriminatorne prakse in povečujejo občutljivost do potreb najranljivejših članov v posebnih razmerah, v našem primeru učencev (Urek idr., 2010, str. 111).

1.5.7 Kompetence socialnega delavca

Kompetence predstavljajo široko paleto intelektualnih sposobnosti, specifičnih znanj, strategij, zaznav in rutin, ki prispevajo k učenju, reševanju problemov in uspešnosti posameznika (Kohont, 2011, str. 55, 56). Med kompetence poleg znanja uvrščamo tudi veščine, spretnosti, osebnostne in vedenjske značilnosti, prepričanja, motive in vrednote. Vse to potrebujemo, da uspešno in učinkovito izpeljemo določeno nalogo (Žerak, 2007, str. 7). Kompetence torej razumemo kot sposobnost uporabe znanj v praksi.

Interdisciplinarnost stroke omogoča socialnemu delavcu posebno širino, kompleksnost in zmožnost celostnega strokovnega obravnavanja vseh potreb posameznikov, skupin in celotne družbene skupnosti (Milošević, 1981, str. 17). Poznavanje človeka ter njegovega ožjega in širšega okolja omogoča socialnemu delavcu, da učinkovito pomaga človeku.

Kompetence socialnih delavk so tako zelo različne in predvsem raznovrstne. Socialne delavke imajo spretnosti pogovarjanja, poslušanja, sočutja, spoštovanja, pristnosti, povzemanja, konfrontiranja in informiranja (Kustec, 2011, str. 32). Med nujne spretnosti omenjenega pogovarjanja prištevamo vodenje pogovora, poslušanje – aktivno in empatično, raziskovanje, sklepanje dogovorov ter ustvarjanje rešitev in konkretnih dejanj (Flaker, 2003, str. 243, 244). Socialne delavke znajo torej voditi pogovor, se v uporabnika vživeti ter ga aktivno poslušati (Flaker, 2003, str. 247).

Poleg teh imajo tudi psihoterapevtske spretnosti, spretnosti ocenjevanja, dela v skupini in skupinskega dela, načrtovanja in izvajanja načrtov ter povečanja moči uporabnikov (Kustec, 2011, str. 32). Delujejo tudi v različnih organizacijah in timih, organizirajo storitve in nudijo podporo ljudem, ki si poslušajo reorganizirati svoje življenje na bolje. Zato so nujne organizacijske spretnosti: vodenje in sodelovanje v timih, načrtovanje raznih projektov in njihovega dela ter povezovanje in koordiniranje (Flaker, 2003, str. 245).

Prav tako študij socialnega dela diplomantki razvije čut za delo s človekom; nauči ga, kako se odpovedati poklicni moči, ki ji ne pripada, in kako s sogovornikom vzpostaviti enakovreden odnos. Postavi ga tudi pred izzive mreženja in soustvarjanje novih rešitev (Mlinarič, 2017, str. 49).

Posebnost Fakultete za socialno delo je zagotovo tudi učna praksa, ki je umeščena v jedro študija, tako na prvi kot tudi na drugi stopnji študija. Študentke se tako že v času študija preizkušajo na različnih delovnih mestih, kjer preizkušajo svoja znanja, uporabljajo različne pristope in metode dela, se urijo v različnih praktičnih spretnostih ter postavljajo in krepijo svojo poklicno identiteto (Šugman Bohinc, 2014, str. 43).

- a) V času študija se študentka nauči spoštljivo, odgovorno, s perspektive moči, z usmerjenostjo v želene spremembe in z udejanjanjem etike udeležенosti vzpostaviti osebni stik in delovni odnos soustvarjanja s sogovorniki ter organizirati izvirne delovne projekte pomoči in podpore.
- b) Diplomantke se usposobijo za povezovalno vlogo v najrazličnejših procesih mreženja, v katerih spodbujajo in vodijo reševanje tako individualnih kot družinskih, skupinskih, skupnostnih problemov.
- c) Razumejo, kako se razvija revščina, njene vzroke in posledice njenega vpliva na različne vidike življenja odraslih kot otrok. Posebno usposobljene so za ravnanje z družbenimi neenakostmi in prepoznavanje le-teh.
- d) Seznanjene so z nasiljem, dinamiko nasilja in posledicami le-tega. Velik del študija predstavlja izdelava analize tveganja in načrtovanja varnosti – za posameznega učenca ali skupino mladih. Razumejo posledice spolnih zlorab in fizičnega nasilja nad/med otroki in mladimi. Pridobijo in uporabijo znanje o spolu in spolnih neenakostih.
- e) Dobro poznajo delo v skupini in skupinsko dinamiko

(Šugman Bohinc, 2014, str. 43, 44)

Z izbiro modula Socialno delo v vzgoji in izobraževanju študentke in študentje poglobijo tudi znanja iz pedagogike in andragogike, znanja iz psiholoških in inkluzivnih tem, povezanih z vzgojo in izobraževanjem, ter se podrobno osredotočijo na svetovalno delo v vzgoji in izobraževanju.

2. PROBLEM

V času študija in študijske prakse sem spoznavala raznolikost socialnega dela. Najbolj me je navdušilo delo z otroki ter njihovimi družinami.

To delo sem poglobljeje spoznavala preko prakse v svetovalni službi v eni izmed meni bližnjih osnovnih šol. Direktni in pogost stik z otroki ter pestrost zaposlitve me je prevzela, zato sem se na podiplomskem študiju odločila za izbiro modula Socialno delo v vzgoji in izobraževanju, ker sem se želela na tem področju še bolj izpopolniti, da bi lahko nekoč pridobila zaposlitev v tej sferi.

Pri predavanju in vajah smo kar nekaj pozornosti namenili tudi pogovoru o zaposlovanju socialnih delavk v vzgojno-izobraževalnih institucijah. Nobena skrivnost ni, da socialno delo iz šol izginja. To se mi zdi zelo škodljivo, saj socialno delo kot stroka ponuja veliko dragocenih konceptov, znanj in metod dela, ki lahko otrokom in družinam s številnimi izzivi ogromno ponudijo.

Z raziskavo želim raziskati mnenja in položaj socialnih delavk, ki so na šolah zaposlene. Raziskovala bom kompetence in koncepte, ki jih kot socialno delo kot stroka ima in so za šolstvo nujno potrebni ter tako poskušala ozvestiti in prikazati edinstvena področja socialnega dela, na katerih izstopajo in so v njih res dobre.

Namen raziskave je, da dam glas socialnim delavkam v manjšini in da ozvestim, zakaj je njihovo delo pomembno za šolstvo tudi s praktičnega vidika.

Osrednje teme, ki jih bom raziskovala so:

- Tema 1: Koncepti socialnega dela pri delu v šolskih svetovalnih službah.
- Tema 2: Kompetence in spretnosti za delo v šolskih svetovalnih službah razvite v času študija.
- Tema 3: Močna in šibka področja dela v šolstvu za socialno delo.
- Tema 4: Izzivi v prihodnosti, sodelovanje z drugimi profili.

Skozi te teme želim odgovoriti na naslednja raziskovalna vprašanja:

- Kateri so bistveni koncepti, ki jih socialna delavka uporablja pri delu v šolski svetovalni službi?
- Katere kompetence in spretnosti za delo v šoli socialna delavka v času študija razvije?
- Kje socialna delavka vidi glavne prednosti svoje vloge v šolstvu?
- Kje socialne delavke vidijo izzive v dani situaciji (COVID-19) in v prihodnosti?

3. METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Izvedena raziskava je kvalitativna, saj osnovno izkustveno gradivo predstavljajo besedni opisi in pripovedi socialnih delavk, zaposlenih v šolskih svetovalnih službah.

Za kvalitativno raziskavo sem se odločila, saj sem želela pridobiti poglobljena mnenja in praktične izkušnje socialnih delavk, ki so mi jih skozi kvalitativno raziskavo najlažje zaupale; hkrati sem jih lahko podrobno analizirala. V raziskavi so me torej zanimale posamezne izkušnje, ne pa številčni in statistični podatki, ki jih zaradi premajhnega števila respondentov tudi ne bi mogla pridobiti. V kvalitativni raziskavi ne gre le za to, da bi preverili določene hipoteze, ampak želi priti do celovitega in vsebinsko bogatega razumevanja, ki nas lahko usmerja tudi pri praktičnem delu (Mesec, 2007, str. 21).

Glede na odnos do neposrednega izkustvenega gradiva je raziskava empirična, saj sem s spraševanjem zbirala novo izkustveno gradivo – besedne opise (Mesec, 1997, str. 40).

3.2 MERSKI INSTRUMENT IN VIRI PODATKOV

Kot merski instrument sem uporabila delno strukturiran odprt intervju. Pri intervjuju sem imela glavna vprašanja določena vnaprej; dodatna sem postavila po potrebi oziroma izpustila glede na potek intervjujev. Ta instrument sem izbrala, če bi slučajno obstajala kakšna pomembna tema, ki je v svoji nalogi in vprašanjih nisem predvidela; hkrati sem želela vzpostaviti čim bolj odprt prostor za sogovornike, da so z menoj lahko podelili realne in bogate opise njihovih izkušenj in mnenj.

Vprašanja za intervju sem sestavila samostojno na podlagi prebrane literature in praktičnih znanj ter diskusij skozi leta študija. Vprašanja so odprtega tipa.

Intervju obsega štiri teme; v vsaki temi je več vprašanj, ki se navezujejo druga na drugo.

Osrednje teme so:

- Tema 1: Koncepti socialnega dela pri delu v šolskih svetovalnih službah, s katerimi sem želela izpostaviti edinstvene koncepte socialnega dela, ki jih šolske svetovalne delavke pri svojem delu uporabljajo.

- Tema 2: Kompetence in spretnosti za delo v šolskih svetovalnih službah, razvite v času študija, s katerimi sem želela prikazati pomembnost in hkrati širino kompetenc in spretnosti, ki jih socialne delavke v času študija pridobijo oziroma osvojijo.
- Tema 3: Močna in šibka področja dela v šolstvu za socialno delo, s katerimi sem želela ozavešiti, da je socialno delo v šoli pomembno, in izpostaviti posamezna pomembna področja.
- Tema 4: Izzivi v prihodnosti, sodelovanje z drugimi profili, s čimer sem želela misel usmeriti tudi v prihodnost in s prihodnostjo povezanimi izzivi, ki so jih socialne delavke predvidele. Pomemben del teme je bila tudi izredna situacija pandemije COVID-19, ki sem jo umestila v intervju.

Vodila za intervju so priložena v Prilogi 1.

3.3 POPULACIJA IN VZOREC

Ciljno populacijo v raziskavi predstavljajo socialne delavke, ki so zaposlene v šolskih svetovalnih službah. Uporabila sem neslučajnostni, priročni vzorec in raziskavo izvedla s skupino socialnih delavk, ki so bili z mano pripravljeni sodelovati. Pomagala sem si tudi z metodo snežne kepe, kjer sem od socialnih delavk, s katerimi sem opravila intervju, dobila kontakte drugih socialnih delavk, ki so zaposlene po šolah.

Stvarno populacijo tako predstavljajo socialne delavke, ki so trenutno zaposlene v šolskih svetovalnih službah po osnovnih ali srednjih šolah. Krajevno opredelitev populacije predstavlja celotna Slovenija, kot časovno pa v mesecu aprilu in maju 2020.

Velikost vzorca je 8 socialnih delavk, ki so trenutno zaposlene v eni izmed šolskih svetovalnih služb po Sloveniji. Vse intervjuvanke so ženskega spola. Pet izmed njih je zaposlenih v osnovni šoli, od tega ena socialna delavka v osnovni šoli s prilagojenim programom. Tri intervjuvanke so zaposlene v srednji šoli. Zaposlene so po celotni Sloveniji; največ (tri) jih je zaposlenih v osrednji Sloveniji; ostale v drugih regijah. Imajo različno bogate delovne izkušnje, in sicer od socialne delavke, ki je zaposlena eno leto, do socialne delavke, ki se ponaša s kar 29 let bogato kariero in izkušnjami. Tri intervjuvane imajo manj kot 10 let delovnih izkušenj, ostale več.

3.4 ZBIRANJE PODATKOV

Zbiranje podatkov je potekalo v aprilu 2020; uporabila sem kvalitativno metodo zbiranja podatkov in kot omenjeno delno strukturiran odprt intervju. Besedne opise sem zbirala preko primarnih virov, spraševanj in intervjuje opravila osebno.

Intervju je neposredna oblika spraševanja, kar pomeni, da lahko neposredno zaznavamo odziv vprašanca na intervju v celoti in na posamezna vprašanja in da lahko odkrijemo in odpravimo nesporazume. Osnovna tehnika, ki jo uporabljamo pri tej vrsti intervjuja, je poslušanje (Mesec, 1997). Za intervju sem se odločila, saj sem le z njim dobila razširjena mnenja in tako lahko odgovorila na zastavljena raziskovalna vprašanja.

Preko različnih mrež sem v mesecu marcu vzpostavila kontakte z socialnimi delavkami na različne načine. Vsaki sem predstavila temo in namen raziskave. Z večino sem stik vzpostavila preko e-maila in se dogovarjala za srečanje; medtem se je situacija po svetu zaradi pandemije COVID-19 spremenila. Tako sem se s vsako intervjuvanko posebej dogovorila za alternativno opravljanje intervjuja.

Večino intervjujev sem izvedla preko video klica s pomočjo aplikacije Skype in Zoom. Kjer intervjuvanke niso imele video možnosti ali zaradi drugih razlogov, sem intervju opravila preko telefonskega klica. Vsaki intervjuvanki sem dala možnost, da sama izbere uro in datum opravljanja intervjuja ter tudi način oziroma preko programa, ki ji je bil najbolj domač.

Vse intervjuje sem opravila individualno; po predhodnem dogovoru sem pogovore posnela s snemalnikom. Pred začetkom sem intervjuvancem predstavila potek intervjuja. Glede na željo posameznic sem nekaterim vprašanja za intervju poslala vnaprej.

Intervjuji so glede na sogovornice potekali različno dolgo, povprečno okrog 30 minut.

3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

Tako kot pridobivanje podatkov je tudi njegova obdelava kvalitativna, saj sem skozi intervjuje zbrala besedne podatke. Tako je gradivo obdelano in analizirano brez uporabe merskih postopov, ki bi dajale števila in brez operacij nad števili (Mesec, 2007, str. 11). Obdelano je na beseden način s pomočjo kodiranja.

V začetni fazi obdelave sem intervjuje najprej dobesedno zapisala v obliki dialoga v Word dokumentu in jih označila z zaporednimi črkami od A-F glede na zaporedno število

opravljenega intervjuja. Besedilo sem razčlenila na sestavne dele, da sem dobila izjave, ki sem jih označila z A1, A2, A3 ... Tako sem dobila enote kodiranja.

Primer: Vsakič znova, ko se srečam z novim uporabnikom, začnem s tem, da predstavim sebe in kaj je moj namen (C1). Vsekakor poudarim, da gre za prostor, kjer si lahko zaupamo, in da je moj prvi cilj, da se uporabnik počuti varno (C2). Ko uporabnik začuti, da mi lahko zaupa, se osredotočiva na problem, s katerim se je srečal oziroma srečala (C3).

Transkripti intervjujev in enote kodiranja so v Prilogi številka 2.

Po določitvi enot kodiranja sem opravila odprto kodiranje, kjer sem v obliki tabele zgornjim enotam kodiranja pripisala pojme. Enoto kodiranja sem prebrala in ji s pomočjo brainstorminga pripisala pojem. Podatke sem razvrstila in združila v kategorije in naslednje v nadkategorije.

Primer:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
C1	Vsakič znova, ko se srečam z novim uporabnikom, začnem s tem, da predstavim sebe in kaj je moj namen.	V uvodu predstavim sebe in namen sodelovanja	Dogovor o sodelovanju	Koncepti socialnega dela
C2	Vsekakor poudarim, da gre za prostor, kjer si lahko zaupamo, in da je moj prvi cilj, da se uporabnik počuti varno.	Poudarek na zaupnem in varnem prostoru	Dogovor o sodelovanju	Koncepti socialnega dela
C3	Ko uporabnik začuti, da mi lahko zaupa, se osredotočiva na problem, s katerim se je srečal oziroma srečala.	Ko uporabnik začuti, da lahko zaupa, se osredotočiva na problem	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela

C4	Velikokrat potrebujemo nekaj časa, da pridemo do končne definicije problema, a vse to je del procesa.	Del procesa je, da potrebujemo več časa, da pridemo do končne definicije problema.	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
----	---	--	------------------------------------	--------------------------

Odprto kodiranje je v Prilogi številka 3.

Po principu osnega kodiranja sem definirane kategorije primerjala med seboj in znotraj njih. Posameznim nadkategorijam sem najprej dodala pripadajoče kategorije in nazadnje še pojme znotraj njih.

Primer:

KONCEPTI SOCIALNEGA DELA

Instrumentalna definicija problema:

- od instrumentalne definicije problema (A2),
- uporabnik najbolje opredeli težavo (A4),
- ko uporabnik začuti, da lahko zaupa, se osredotočiva na problem (C3),
- del procesa je, da potrebujemo več časa, da pridemo do končne definicije problema. (C4),
- raziskovanje potreb in težav posameznika in teženje k temu, da uporabnik to sam ubesedi (H19),
- ne polagaš definicij v usta (H20).

V zgoraj navedenem primeru nadkategorijo predstavljajo koncepti socialnega dela, kategorijo pa instrumentalna definicija problema. Pojmi so označeni po izjavah oziroma glede na enote kodiranja (A2, A4, C3 ...).

Osno kodiranje je v Prilogi številka 4.

V naslednjem poglavju predstavim rezultate, ki sem jih zbrala s kvalitativno obdelavo. Predstavim jih po nadkategorijah; znotraj njih pripišem tudi izjave intervjuvank.

4. REZULTATI

S kvalitativno obdelavo intervjujev sem dobila nadkategorije, s katerimi predstavim rezultate raziskave. Dobila sem naslednje nadkategorije: koncepti socialnega dela, kompetence in spretnosti, močna področja socialnega dela v šoli, šibka področja socialnega dela v šoli, glavne prednosti socialnega dela v šoli, sodelovanje z drugimi profili, vloga socialnih delavk v pandemiji in izzive za delo v prihodnosti.

V zadnjem podpoglavju tega dela odgovorim tudi na že prej omenjena in zastavljena raziskovalna vprašanja.

4.1 KONCEPTI SOCIALNEGA DELA

Z intervjuji sem poskušala poudariti tiste koncepte socialnega dela, ki jih socialne delavke, zaposlene v šolskih svetovalnih službah uporabljajo v svoji praksi in se jim zdijo za delo z učenci, starši, učitelji in drugimi vključenimi bistveni.

Delovni odnos

Vse sogovornice so enotnega mnenja, da je delovni odnos pomemben koncept socialnega dela, ki ima velik pomen tudi za delo v šolski svetovalni službi (*Pri svetovalnem delu se mi zdi najpomembnejše, da z učenci vzpostavim dober odnos, dober delovni odnos – E1, Tko jaz izhajam iz tega, da v odnosu do učencev, staršev ali kokr pač tega je, tudi do sodelavcev, delam na odnosu – H1*). Pri delovnem odnosu oziroma njegovem vzpostavljanju je predvsem pomemben občutek varnosti (*Tudi, da dobi občutek varnosti – H7*) in zaupanja (*Najbolj pomembno pa mi je, da najprej z dijakom vzpostavim zaupen odnos – D6, Pomembno je tudi zaupanje – E2, Obvezno moraš vzpostaviti neko zaupanje, torej delovni odnos – G1*), ki ga omenja tudi večina intervjuvank. Omenjajo tudi, da je potrebno poudariti, da gre pri tem za postopek in dolgotrajen proces, ki se ne zgodi in konča na enem srečanju (*Ni pa to lahko in ne na enem srečanju; to je postopek, to se dogaja – F11, To je u bistvu dolgotrajen proces – H6*).

Znotraj delovnega odnosa omenjajo različne koncepte, ki jih uporabljajo pri delu v praksi.

Dogovor o sodelovanju

Kot pomemben koncept tri socialne delavke prepoznavajo dogovor o sodelovanju. Pomemben del dogovora vidijo v predstavitvi socialne delavke in njenega namena (*Vsakič znova, ko se srečam z novim uporabnikom, začnem s tem da predstavim sebe in kaj je moj namen – C1*) v

tem, da omogočiš uporabniku občutek, da si tu zanj (*Vsekakor poudarim, da gre za prostor, kjer si lahko zaupamo in da je moj prvi cilj, da se uporabnik počuti varno – C2*) in pristanek na delo tukaj in zdaj (*Potem Gabi in delo tukaj in zdaj – H16*). V dogovoru o sodelovanju socialna delavka v praksi tudi zavaruje in opredeli čas, ki ga imata z uporabnikom na voljo (*In ne samo to, ker lahko en razgovor traja in traja in ni nič od tega, ga je treba tudi časovno omejiti – F15*).

Instrumentalna definicija problema

Tri sogovornice kot pomemben koncept navajajo tudi instrumentalno definicijo problema, kjer je bistveno to, da uporabnik sam edini lahko opredeli svojo težavo (*Nekako je moje vodilo, da je uporabnik tisti, ki najbolje opredeli svojo težavo – A4, Ja, pa seveda vedno raziskovanje nekih potreb, kaj je, se prav, tista potreba ali težava posameznika in teženje k temu, da to uporabnik sam ubesedi – H19*) in da gre pri tem za proces (*Velikokrat potrebujemo nekaj časa, da pridemo do končne definicije problema, a vse to je del procesa – C3*).

Soustvarjanje rešitev

Večina sogovornic kot pomemben koncept socialnega dela prepoznava soustvarjanje rešitev, kjer navajajo, da je pomembno dejansko soustvarjanje (*Soustvarjanje rešitev, brez tega itak ne gre – F2*) – torej skupno iskanje rešitev (*na iskanje možnih rešitev in tako naprej – A16, Skupaj začneva odkrivati možne rešitve za problem – C9, Pomembno je tudi sodelovanje s starši, učitelji in vodstvom, da skupaj sklepamo dogovore in rešujemo problem, ki se pojavi – E13*). Naša vloga je, da uporabnika vodimo; ta mora do rešitve na koncu priti sam (*in tudi edini, ki je zares poklican, da potem svojo težavo rešuje – A5, Če nekomu nekaj ukažemo, itak ne bo v redu. – F3, Pa tut to, men je bistveno to, ko iščemo rešitev – sej vedno ne rata, a ne, da najdejo njihovo lastno rešitev, kako bodo nekaj izpeljal, nekaj, kar je v njihovi moči, torej nek njihov prvi korak – H33, To se mi res zdi bistveno, da sami, ker če jim ti nekaj predlagaš ali pa jim daš neke možnosti ... dostikrat se zgodi, da potem to ne gre – H34*) oziroma jo soustvariti.

Osebno vodenje

Osebno vodenje kot pomemben koncept svetovalnega dela prepoznava oziroma omenja le ena intervjuvana. Ta pove, da to v praksi uporablja tako, da omogoča občutek uporabniku, da je zanj na voljo (*Uporabniku dam vedeti, da sem tu zanj oziroma zanjo – C7*). Z njim deli tudi

kakšno svojo osebno zgodbo oziroma podobno izkušnjo, da se mu s tem približa (*povem tudi kakšno svojo podobno izkušnjo, v kolikor jo imam, in na ta način se z uporabnikom zblžava – C8*).

Perspektiva moči

Eden izmed glavnih konceptov socialnega dela, ki ga socialne delavke uporabljajo pri delu v šoli je perspektiva moči (*Uporabim koncept perspektive moči – C11, Zato je pomembno opolnomočenje in podpora učencev pri svojih odločitvah - delo s perspektive moči – E17*), ki jo je večina sogovornic pri svojem intervjuju tudi poudarila. Intervjuvanke pri tem omenjajo, da gre za odkrivanje močnih področij uporabnika (*Sproti odkrivava tudi vsa področja, kjer je uporabnik močen, pa se tega še ne zaveda – C10, delava s tem, kar dijak že ima – D2*), raziskovanje izjem (*raziskujeva izjeme, trenutke, ko mu je nekaj že uspelo – D4*) in uporabo močnih področij (*Vedno znova uporabljam koncept perspektiva moči – kaj so dijakove močne točke, močna področja – D3, Pa da u bistvu skušam poudariti tiste njegove močne stvari – G8, in delo na močnih področjih – H15*) pri reševanju problemske situacije (*To veliko pripomore k temu, da uporabnik sam najde rešitev, jaz pa ga pri tem podprem – C14*).

Etika udeležnosti

Ena od intervjuvank, zaposlenih v osnovni šoli, kot pomemben koncept omeni tudi uporabo etike udeležnosti (*Pri tem uporabim koncept etike udeležnosti – C15*). V povezavi z njim ne poda nobenega primera uporabe ali argumenta, zakaj je njegova uporaba pomembna.

Ravnanje s sedanjostjo

Le ena sogovornica kot pomemben koncept prepoznava ravnanje s sedanjostjo. Pri tem omenja, da koncept uporablja takrat, ko zaide in se s pomočjo koncepta lahko vrne na konkretno soustvarjanje rešitev (*To se mi zdi dobro, saj pri delu večkrat zaideš in se potem vrneš, dejmo pogledat zdej, kje smo zdaj in kaj lahko s tega naredimo – H17*).

Znanje za ravnanje

Dve sogovornici izpostavljata pomembnost koncepta znanje za ravnanje. V praksi je znanje za ravnanje pomembno še posebej pri delu z učenci, ko prevajam iz profesionalnega jezika v njihov jezik in nazaj (*Prav tako pa mi je pomembno, da vedno govorim na način, da me dijak razume, da uporabljam jezik, ki je njemu, njej blizu – D5*). Sogovornica izpostavi tudi, da to v primerjavi z drugimi profesijami opravljamo edinstveno (*To kar mi je ostal tudi najbolj in me*

zmoti pri ostalih profesijah, ki tega nimajo, je to, da uporabljam razumljiv jezik, da me tisti, s katerimi komuniciram, razumejo – H30).

Naloga/vloga socialne delavke

Sogovornice navajajo, katere so vloge in naloge socialne delavke znotraj delovnega odnosa, in sicer da je vloga socialne delavke, da vodi (*da vodim – A7, Pač človeka, s katerim delaš in mu pomagaš, tko da u bistvu tvoja vloga je, da ga samo vodiš... – F6*) oziroma usmerja (*in ta proces peljem – A10*) celoten proces pomoči, podaja informacije učencem oziroma uporabnikom (*Se pravi, moja vloga je tam, da pomagam z nekimi informacijami, ki jih imam – A6*) ter nudi podporo učencem. Ena izmed sogovornic opozori tudi na to, da mora vloga socialne delavke ne glede na populacijo s katero dela – torej z otroki, ostati enaka (*Ne glede nato, da so moja glavna populacija učenci, se tega enako držim – A11*).

Uporabnik kot ekspert iz izkušenj

Socialno delo vidi uporabnika kot eksperta iz lastnih izkušenj. Intervjuvanke to poudarjajo, ko omenjajo, da je vsak uporabnik edinstven (*Vsak uporabnik je drugačen – C18*); pri delu z njim je potrebno izhajati iz njegovih lastnih potreb (*V odnosu z dijakom vedno izhajam iz njegovih potreb – D1*) ter poslušati kaj sporoča uporabnik oziroma otrok sam (*Pri tem moram upoštevati sposobnosti in želje otrok – E15; pomembno mi je, če govorim oziroma če se osredotočim na učenca, kaj mladostnik oziroma otrok sporoča – H3*). Pri tem je uporabnika potrebno vključiti v celoten proces pomoči (*In do vsega ostalega, itak je treba v vse vplest uporabnike noter – F5*) ter mu omogočati, da se izrazi sam (*Tko da ima nek prostor, kjer se izrazi, kjer je slišan – H5*) in soustvarja svojo lastno rešitev (*Velikokrat učenec potrebuje samo nekoga, ki ga razume, ga posluša in ga usmerja na pravo pot, a se zaveda, da je on ekspert iz izkušenj – E9, ampak sam pride do rešitve, ker rešitev je le v njem noter – F9*).

Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica

Socialna delavka je v vlogi spoštljive in odgovorne zaveznice (*Da nisem tista, ki žuga s prstom ali pa z viška gleda na nekoga, ki je mlajši od mene – H10*), kar poudari polovica intervjuvank, ko omenijo, da jim je pomembna njihova pozicija in spoštljiva drža (*Moje bistveno vodilo pa je spoštljiv odnos – H9*) ter izhodišče, da je otrok pomemben (*Pač ta občutek, da ti je mar, da je nekomu u bistvu pomemben – G5*) ter da mu verjamejo (*vedno znova verjamem dijakom, saj se mi zdi bistveno, da ne izhajam iz izhodišča, da mi lažejo – D8*).

Izvirni delovni projekt pomoči

Zgolj ena izmed sogovornic, ki je zaposlena na srednji šoli, pri konceptih omeni izvirni delovni projekt pomoči, ki je po njenem pomemben tako na področju izobraževanja kot socialnega varstva in pri zdravstvenih dejavnostih (*Pomembni so tudi izvirni projekti pomoči v dialogu z drugimi udeleženci na področju izobraževanja, socialnega varstva, zdravstvene dejavnosti in drugih področij – B4*).

Socialno delo z družino

Kot pomemben koncept socialnega dela le ena sogovornica omeni socialno delo z družino, kjer predvsem deli opažanje, da so lahko otroci posledično v stiski tudi zaradi razmer doma (*Velikokrat so v stiski tako starši kot posledično tudi otroci – E6*), zato je potrebno delo s celotno družino.

Socialna mreža uporabnika

Kot odgovor na vprašanje o bistvenih konceptih socialnega dela ena intervjuvanka omeni tudi delo s socialno mrežo (*Poudarek dajem na socialno mrežo – A15*).

Socialno delo z mladimi

Nekatere sogovornice omenjajo vidike socialnega dela z mladimi (*Bistveno pri delu v srednji šoli je predvsem socialno delo z mladimi – B1*), kot so pomoč učencu do boljše samopodobe (*Z raznimi tehnikami in metodami pomagam učencu do boljše samopodobe – E10*), pri vzpostavljanju bolj učinkovite komunikacije (*da vzpostavi bolj učinkovito komunikacijo s sošolci – E11*) in pri pridobivanju socialnih spretnosti (*pridobi socialne spretnosti... – E12*). Sogovornica zagovarja tudi poudarek na skupinskem delu z mladimi (*poudarek dajem tudi skupinskemu delu z mladimi – B3*).

4.2 KOMPETENCE IN SPRETNOSTI

Intervjuji so mi dali potrditev, da socialne delavke v času študija pridobijo ogromno raznovrstnih spretnosti in kompetenc, ki so pomembne tudi na področju dela v šoli. Kompetence in spretnosti sem glede na področja razdelila v pet skupin, in sicer v komunikacijske, osebnostne, organizacijske, strokovne in socialne oziroma medosebne.

Komunikacijske kompetence in spretnosti

Na vprašanje o kompetencah, ki so jih pridobile v času študija velika večina omeni vsaj eno povezano s komunikacijo. Prevladuje poslušanje (*Vsekakor je pomembno, da se naučimo poslušati – C20, Učence, starše in učitelje moram zbrano poslušati, da slišim pomembne informacije, ki so ključne za reševanje problema – E23*), kjer je poudarjeno zbrano poslušanje in tudi slišati (*Od tega, da se trudiš res slišat, ne samo poslušat – H27*) ne samo poslušati, saj je v praksi pomembno oboje (*Ko otroci vidijo, da jih nekdo posluša in razume, se lažje odprejo, lažje zaupajo nekemu drugemu – C22, No, poslušat in slišat – H28*). Specifično našemu komuniciranju (*Pomembne kompetence so potem še (socialna delavka našteje): sposobnost komuniciranja – F20, To, kar mi je bilo fino, pa kar tudi skozi mojo profesionalnost pot vodim, je specifična komunikacija, ki se mi zdi, da smo jo na socialnem delu res dobil – H26*) je tudi povzemanje (*sposobnost poslušanja in povzemanja vsebin – C24*) in preverjanje razumevanja, kar poudarjajo sogovornice (*Potem, to nenehno preverjanje ali sem prav razumela, povzemanje – skratka, komunikacija na ta način – H29*).

Poleg tega je pri komunikaciji pomembno tudi to, da znaš argumentirati in deliti lastno mnenje (*in je pomembno, da znaš svoje mnenje povedati in argumentirati – D16*) ne glede na mišljenje drugih.

Osebnostne kompetence in spretnosti

Tudi osebnostne kompetence in spretnosti so pomembne. Pri delu v šolski svetovalni službi je zagotovo bistveno veselje do dela z otroki, ki ga omenja ena od sogovornic (*V prvi vrsti je pomembno veselje do dela z otroci – E18, Otroke imam rada in se z njimi rada družim – E19*). Prav gotovo je s tem povezana tudi lastna čustvena stabilnost (*čustvena stabilnost – B9*) in inovativnost (*ter tudi inovativnost – B10, in v svoje delo vnašamo inovativnosti – C28*) ter potrpežljivost (*Bistvena je potrpežljivost – D9, Potrebno je veliko potrpežljivosti in vztrajnosti – E27*), kar omenjata dve intervjuvanki. Kot osebnostne kompetence so omenjene tudi iniciativnost in ambicioznost (*Iniciativnost/ambicioznost – F25*) ter z njima povezana nenehna samorefleksija (*Pa nenehna samorefleksija znotraj študija – H12*) in nenehno učenje iz izpopolnjevanja (*in s tem nenehno učenje in izpopolnjevanje – H24*).

Organizacijske kompetence in spretnosti

Ena od sogovornic omenja, da je skozi modul socialno delo in menedžment pridobila velik organizacijskih kompetenc (*Jaz sem sicer mela to smer, socialno delo – menedžment in*

mislim, da mi je dalo ogromno teh znanj, kako se organizirati, kako planirati, kako s časom – ker čas je zelo pomemben – F14), ki ji danes pomembno pomagajo pri delu v svetovalni službi. Pridobila je kompetence vodenja, načrtovanja in tudi mentorstva (Na tej smeri sem pridobila tudi vse kompetence vodenja, načrtovanja, mentorstva... – F19, sposobnosti za upravljanje s časom, za samopripravo in načrtovanje, za samokontrolo izvajanja načrtov – F27).

Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje

Strokovno znanje, ki ga socialne delavke pridobijo v času študija in izbiri različnih modulov je res široko; prav zato socialne delavke skozi intervjuje omenjajo veliko pridobljenih strokovnih kompetenc. Izpostavljam tiste, ki so bile v intervjujih najbolj številčno omenjene in poudarjene.

Socialne delavke imajo strokovno znanje prepoznavanja in razumevanje različnih stikov otrok ali drugih posameznikov (*Pomembne kompetence, ki sem jih razvila v času študija in so pri našem delu pomembne, pa so tudi prepoznavanje in tudi razumevanje stisk otroka – C23, In seveda, da, kot socialni delavec prepoznaviš stiske, da prepoznaviš kaj se dogaja ... – H36*), kar omenjata dve sogovornici. Pomembna je tudi s tem povezana občutljivost in odprtost za ljudi in socialne situacije (*Tudi občutljivost/ odprtost za ljudi in socialne situacije – F28*).

Dve intervjuvanki kot pomembno kompetenco poudarjata tudi celostni pogled na problem (*Kle bi pa rekla, predvsem celostni pogled na problem oziroma na celotno situacijo – G11, od tega, kar se dogaja v šoli, do kar se dogaja doma – G11, Fajn mi je tudi tukaj, da delam celostno, sistemsko – H39*), kjer je pomembno v delo vključevati tudi celotno socialno mrežo otroka oziroma uporabnika, s katerim delamo (*Njegovo socialno mrežo – G15, da je fajn mal raziskat in vključit vse tiste, ki lahko prispevajo k reševanju problema – H40*).

Nekatere intervjuvanke kot pomembno strokovno kompetenco izpostavljajo etičnost in profesionalnost (*Pa na drugi strani, etičnost in profesionalnost – H41, obvladovanje profesionalno –etičnih vprašanj – F34*).

Socialne/medosebne kompetence in spretnosti

Večina sogovornic omeni vsaj eno od socialnih/medosebnih kompetenc in spretnosti. Med njimi je največkrat omenjeno timsko delo in sodelovanje z drugimi (*Pomembne spretnosti in kompetence pa so pri delu v svetovalni službi še: sposobnost timskega dela – B7, sposobnost sodelovanja z drugimi strokovnjaki – C26, sodelovalno/timsko delo – F21, in sposobnost*

komuniciranja s strokovnjaki iz drugih strokovnih in znanstvenih področij – F24, Da težim k medsebojnemu povezovanju in sodelovanju, med sodelavci in v procesu pomoči – H21).

Pomembna kompetenca je tudi sposobnost empatije, ki jo omenjajo tri sogovornice (*Zame je bistvena sposobnost vživljanja – empatija – B5, Predvsem pa to, da čutim empatijo – E29, Tudi empatija, sploh za delo z otroki je zelo pomembna – H42).*

Dve sogovornice omenjata tudi odnos do ljudi – pozitiven (*in pozitiven odnos do ljudi – B6*) in spoštljiv (*in spoštovanje do ljudi... – E30*).

4.3 MOČNA PODROČJA IN GLAVNE PREDNOSTI SOCIALNEGA DELA V ŠOLI

Skušala sem ozavestiti tista močna področja socialnega dela v šoli, ki jih lahko najboljše opredelijo prav zaposlene v svetovalni službi. Kot pri kompetencah, se tudi tu vidi širina, ki jo premoremo. Med močnimi področji socialnega dela sogovornice prepoznavajo: delo z ranljivimi skupinami, delovni odnos oziroma vzpostavljanje le-tega, osredotočenje na uporabnika, strokovno znanje, socialno delo z družino, celostnost, preventivne dejavnosti in izvirni delovni projekt pomoči.

Močna področja, ki so jih izpostavljale socialne delavke, se močno prepletajo s prednostmi, ki jih vidijo, zato jih predstavim skupaj. Kot glavne prednosti izpostavljajo: celostni pristop, strokovno znanje, delovni odnos, socialno delo z družino, izkušnje in prakso v času študija, drža nevednosti in sodelovanje z zunanjimi institucijami.

Delovni odnos, strokovno znanje, socialno delo z družino in celostni pristop se tako prepletajo pri odgovorih o prednostih in pri močnih področjih.

4.3.1 Preplet močnih področij in glavnih prednosti socialnega dela Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa

Koncept delovnega odnosa je tisto, zaradi česar smo edinstveni, zato ne preseneča dejstvo, da večina sogovornic kot močno področje socialnega dela omeni delovni odnos, vzpostavljanje delovnega odnosa oziroma koncepte znotraj njega. Sogovornice omenjajo pomembnost dobrega vzpostavljenega odnosa (*Jah, u bistvu, močno področje je gotovo vzpostavljanje tega delovnega odnosa – H43*), ki temelji na iskanju in soustvarjanju rešitev (*Od tega, kar je možna rešitev – A28, in soustvarjanje – B18, in iskati za njih najboljše poti – D23*) tukaj in zdaj (*iskanje rešitev tukaj in sedaj – B16, Močno področje socialnega dela je tudi krizno*

reševanje problema in sicer tukaj in zdaj – E35, socialno svetovanje – reševanje kompleksnih socialnih problemov tukaj in zdaj s pomočjo instrumentalne definicije problema – F41) z vsemi udeleženi (Problemske situacije rešujemo takoj in v reševanje vključim vse vpletene akterje – E36) in delu na perspektivi moči (Pa tudi pomembno je opogumljanje ves čas – A32, dodajanje moči – da se da – A33), česar pri drugih strokah ne zasledimo.

Tudi pol intervjuvanih prednost socialnega dela opazi znotraj koncepta delovnega odnosa. Znotraj našega največjega orodja – pogovora (*Mi imamo pa to kar imamo: pogovor – A55*) vzpostavimo prostor, kjer se uporabnik počuti varnega in sproščenega (*poskrbeti za prostor, kjer se bo uporabnik počutil varnega in sproščenega – C46, Za učence si vzamemo čas in jim res želimo pomagati – E51*). Naša vloga je (*Mi smo samo vodiči. – F81*), da vodimo udeležene v problemu k udeleženi v rešitvi (*Tu nastopimo z našim znanjem reševanja kompleksnih socialnih problemov, pri tem smo eksperti. – F73, Predvsem pa soustvarjanje pomoči. – F80*). Edinstveno je, da iz jezika socialnega dela pretvarjamo v jezik uporabnika in nazaj – znanje za ravnanje (*Mislim, da marsikateri profil je tako izurjen, da govori v svojem profesionalnem jeziku, tudi mi. Ampak mi gremo na nivo našega uporabnika in se spet vrnemo na profesionalni nivo. – F64, Ta prehod naredimo dobro samo mi. To znanje za ravnanje. – F65*).

Strokovno znanje

Znotraj strokovnega znanja, ki ga socialne delavke imamo, dve kot močno področje izpostavita fleksibilnost (*ter fleksibilnost – B14, Če kdo od staršev ne more priti na sestanek zaradi npr. zdravstvenih težav, se dogovorimo tudi za obisk na domu – D21, Res skušamo iti posameznikom na proti – D22*) in timsko delo (*Močna področja, ki jih imamo so predvsem timsko delo: inter in multidisciplinarni pristopi – B13, Pa spet to povezovanje v dobro otroka, da smo skupaj na isti valovni dolžini, npr. z učitelji. – H48, Močno področje so tudi interdisciplinarni timi ali pa povezovanje z zunanjimi institucijami – H49*). Poleg tega smo opremljene z uporabnim znanjem pri iskanju rešitev; seznanjene smo s širokim področjem zakonodaje (*Seznanjene smo tudi s širokim področjem zakonodaje – B19*).

Večina sogovornic tudi kot prednost vidi strokovno znanje, ki ga kot socialne delavke posedujejo. Eni socialni delavki glavno prednost predstavljata ravno ta široka uporaba znanja (*Tiste glavne so široka uporaba znanj – B23*) in fleksibilnost pri delu (*in fleksibilizacija pri delu – B24*), ki je omenjena že zgoraj. Poleg tega naše strokovno znanje vključuje še prepoznavanje težav in odzivanje nanje (*Da znamo prepoznati težavo in se tudi odzvati – C45,*

Socialno delo tudi več dela s socialno – ranljivimi skupinami ljudmi, jih znaš prepoznati, si mogoče bolj opremljen za delo z njimi – H61) – pomoč (Poznamo socialne-finančne situacije družin, ko zanje iščemo materialno ali denarno pomoč – F75), reševanje (Vedno rešujemo nastalo situacijo z vsemi udeleženi, tudi z učitelji – F74) in podpora (Vedno jim pa tudi stojimo ob strani, ko rešujejo svojo stisko ali želijo obvarovati svoje pravice – F76).

Kot pomembno strokovno znanje prepoznavajo še čut in empatijo do ljudi (*Mislim, da imamo socialne delavke neverjeten čut in empatijo do ljudi okoli nas – E49*), sprejemanje ljudi in odsotnost predsodkov (*Znamo jih sprejemati takšne kot so, nimamo predsodkov do njih – E50*) ter z njim povezano sposobnost pogovora z vsakim človekom (*Meni je zelo pomembno, da imamo socialni delavci to sposobnost, da zmoremo se pogovarjati z vsakim človekom, ne glede na to ima doktorat, nima, je delavec, je otrok – F63, Tuki bi se navezala kar na to, kar sva že prej govorile, to so da nas zagotovo opremijo s koncepti, spretnostmi in znanjem, s katerimi se človeku lažje približaš – H56*).

Socialno delo z družino

Le ena izmed intervjuvank kot močno področje izpostavlja socialno delo z družino (*Ko pride do težav pri posameznem dijaku, skušamo v delo z dijakom povabiti celotno družino in delati z vsemi udeleženi – D19*), medtem ko dve sogovornici kot veliko prednost poudarita to, da socialno delo v delo vključi celotno družino (*Prednost je tudi, da zajamemo celotne populacije otrok in njihovih družin – F71, Predvsem pa da v reševanje problema vključiš njegovo družino, torej socialno delo z družino – G33*) in vidi to kot pomembno (*pomembno je delo s celotno družino – G35*) predvsem, ker delo z mladostnikom v večini primerov ni dovolj (*Brez tega nimaš kaj velikrat delati samo z mladostnikom – G34*).

Celostni pristop

Kot močno področje celostnosti izpostavi dve socialni delavki, medtem ko jih večina to omeni pri vprašanju o prednostih socialnega dela v šoli (*Kar opažam pri svojem delu in delu sodelavke je to, da res skušamo videti kontekst posameznega dijaka in delati znotraj tega – D20, Isto bi rekla, predvsem ta celostnost – G21*).

Kot prednost kar polovica intervjuvank omeni celosten pristop. Socialnemu delu sta pomembna kontekst (*Glavne prednosti socialnega dela v šoli vidim v tem, da nam je v socialnem delu pomemben kontekst – D27*) in ozadje težav (*vidimo dijaka, ki ima težave in nas zanima, kaj je za tem – D28, Včasih se problemi ne vežejo direktno na učenca ali šolo,*

pomagamo pri marsičem – F77). Učenca vidimo kot socialno bitje (in pa ta socialna vpetost, torej da je človek družbeno bitje – A50), zato je v proces pomoči pomembna vključitev vseh otroku pomembnih drugih (in v vsakem trenutku vstopaš v odnose in ta pomembnost na odnosih, je ključna pri socialnem delu – A51, Zavedamo se, da je pomembno tudi delo s celotno družino, za kar smo dobro opremljene – C48, V delo z dijakom želimo vplesti vse, ki lahko pomagajo, da dijaku zagotovimo največ – D31, Pri nas smo kar tri, štiri socialne delavke in res lahko se bolj fokusiramo na to, da delaš tako z dijakom kot z njegovo mrežo – G32).

4.3.2 Močna področja socialnega dela

Delo z ranljivimi skupinami

Velika večina kot močno področje prepozna delo z ranljivimi skupinami (*Naše močno področje je tudi delo z ranljivimi skupinami – B15, Močno področje predstavlja tudi delo z ranljivimi skupinami – C34*) ter pomoč socialno-izključenim posameznikom (*in pomoč socialno izključenim posameznikom – C35*). Socialne delavke so dobro opremljene tako za prepoznavanje (*kjer je naša glavna prednost, da smo dobro opremljene tako za prepoznavanje kot za reagiranje v situacijah – C36,*) kot za pomoč skupinam ali posameznikom (*Pri nas na šoli je veliko dijakov iz depriviligiranih okolij in tako dijakom skušamo pomagati tudi finančno – na šoli imamo sklad za dijake iz socialno šibkejših družin, botrstvo – D17, pomagamo jim pri pridobivanju pomoči na CSD –jih – D18, 2. intervencija – poseg v družino zaradi zaščite učenca, ne posegamo v družino ampak se povežemo z institucijami, ki to lahko naredijo – F42, nabava – materialna pomoč in s tem povezana socialna sprejetost med vrstniki – F44).*

Fokus na uporabniku

Prva sogovornica kot močno področje socialnega dela v primerjavi z drugimi profili vidi osredotočenost na uporabniku (*Ravno to stališče, ta fokus na uporabniku – A23*). Socialno delo je orientirano na uporabnika (*in da je on ekspert iz svojega življenja – A26*), medtem ko je osredotočenje drugih strok drugje (*ker se mi zdi vse ostale veje, stroke, ki delajo v svetovalni službi, one imajo fokus nekje drugje – A24*). To nam omogoča široko polje možnosti za pogovor in delo (*Se mi zdi, da je to tista največja dodana vrednost, ki hkrati pušča zelo odprta vrata – A27*).

Preventivne dejavnosti

Pomemben del šolske svetovalne službe predstavljajo tudi preventivne dejavnosti na različnih področjih z različnimi skupinami ljudi, ki jih kot močno področje omenjata dve socialni delavki (*Močno področje dela v šoli je preventivno delo z otroci, da jih naučim kako ravnati, kadar se spopadajo s stisko ali se znajdejo v krizi – E31, Potem tudi gotovo preventivne dejavnosti na različnih področjih – H46*).

Izvirni delovni projekt pomoči

Eno izmed močnih področij in orodij socialnega dela je zagotovo izvirni delovni projekt pomoči. Sogovornice navajajo, da je pomembno zavedanje, da je vsak otrok edinstven in tako potrebuje svoj lasten izvirni delovni projekt pomoči (*Kot socialna delavka se zavedam, da je vsak otrok edinstven in potrebuje individualno pomoč – C31, in svoj lasten izvirni delovni projekt pomoči – C32, Torej peljat nek izvirni delovni projekt za vsakega – H45*).

4.3.3 Prednosti socialnega dela

Izkušnje, praksa tekom študija

Nekatere kot prednost vidijo tudi izkušnje in prakse, ki jih pridobimo v času študija (*Tudi pri študiju, te dovolj dobro opremijo, da potem pelješ lahko delo kot socialni delavec v tej smeri – A52, Glavna prednost je vsekakor ta, da s seboj prinesemo izkušnje, ki smo jih pridobili tekom prakse in pripravništva – G44*).

Primerjava z drugimi profili

Ena od intervjuvank je po profilu tako socialna delavka kot tudi socialna pedagoginja (*Imam obe polni izobrazbi, torej oba cela študija – A48*). Pri primerjanju študija vidi prednost socialnega dela v večji širini (*In če bi lahko primerjala, kater študij mi je več dal, zagotovo socialno delo – A63*) in osretočenje na uporabnika (*Ostali profili so bolj fokusirani na kaj drugega – A53*). Dve primerjata socialno delo s psihologijo, kjer imajo psihologi merske inštrumente (*Npr. psihologi vse zmerijo, za vsako težavo imajo nek test, ki potem pokaže v ponedeljek neki, v sredo pa nekaj drugega, odvisno od parametrov – A54*) in ljudi predalčkajo, zato težko prestopajo meje (*Če se to obrne na glavo, psihologi npr. popredalčkajo te ljudi, sej jih tako naučijo in potem ni v redu. Težko razširijo ostale znanje, da bi lahko prešli določene meje iz tega predalčka, ker pri marsikateri zadevi, ki se pojavi moramo iti preko meje – F68*). Žar in čar socialnega dela pa je verjeti v to, da so ljudje zmožni preseči meje (*To preseganje mej je v redu. To znamo dobro – F70*) in doseči dobre rezultate.

Drža nevednosti

Peščica omeni tudi držo nevednosti. Socialna delavka se ne postavlja na mesto nekoga, ki ve (*in da se ne postavljaš na mesto nekoga, ki ve in zna – A65, ampak, da si samo eno kamenček v celotnem mozaiku, ki sicer ima svojo vlogo in nalogo – A66*). V svoji vlogi je hkrati človeška in hkrati profesionalna (*Da si v tvoji drži človeški, a hkrati profesionalen – H57*).

Sodelovanje z zunanjimi institucijami

Socialna delavka, ki je sicer najmanj izkušena – a z najbolj svežim znanjem s fakultete kot prednost vidi sodelovanje z zunanjimi institucijami (*Veliko je sodelovanja s CSD-ji, vzgojnimi/mladinskimi domovi, projektom Prehod ... – D30*).

4.4 ŠIBKA PODROČJA SOCIALNEGA DELA V ŠOLI

Svetovalna služba ima veliko različnih področij in nalog, ki jih vsakodnevno opravlja. Vsak izmed profilov, zaposlenih v svetovalni službi, ima na določenih področjih prednosti in specifično znanje, medtem ko je na določenih področjih prisoten in viden manko znanja, ki se pokaže predvsem v praksi. Tudi socialno delo ni izjema in se pri delu v šoli sooča s šibkimi področji, ki so: pomanjkanje pedagoškega vidika oziroma pedagoškega znanja, pomanjkanje znanja o specifičnih učnih težavah oziroma pri delu z otroki s posebnimi potrebami, delo z nadarjenimi, pomanjkanje znanja v praksi, pomanjkanje časa, specifična šolska področja in pravni vidik.

Pedagoški vidik/pedagoško znanje

Več kot polovica intervjuvank kot šibko področje navede pomanjkanje pedagoškega znanja (*Šibko področje ostaja to, da socialno delo nima urejenega tega pedagoškega dela – A36, Poučevanje in vse kar je povezano z njem – C37, ampak če delaš v šoli moraš imeti tudi poznavanje in razumevanje procesov vzgoje izobraževanja – F48, Se mi zdi, da pedagogi imajo kakšne te specifične, ki mi manjkajo in jih moraš pač nadgrajevati – G24, To so področja individualnega dela oziroma učne pomoči – H52*), ki sem jim zdi za delo v šoli pomembno. Ena socialna delavka omeni, da to socialnemu delavcu onemogoči, da bi enakopravno vstopal v šolski prostor (*da bi sploh socialni delavec lahko čisto enakopravno v šolski prostor sploh vstopal – A37*). Zaradi istega razloga se tudi ravnatelji odločajo za zaposlitev drugih profilov (*S tega razloga se potem tudi ravnatelji odločajo, raje za druge profile – A39, ker lahko te porabijo v podaljšanem bivanju, za ISP, DSP... – A40*).

V povezavi s tem dve omenita možnost opravljanja pedagoško-andragoške izobrazbe (*Je sicer vedno še ta opcija, da greš narediti pedagoško-andragoški izpit... – A44, Mislim, sej potem rečejo pejdi pa naredi to pedagoško-andragoško izobrazbo, blabla. – F61*), ki naj bi izenačila možnost za zaposlitev.

Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami

Od osmih intervjuvanih jih kar sedem kot šibko področje socialnega dela v šoli prepozna specifične učne težave (*Torej od specifičnih učnih težav, s katerimi se učenci vse pogosteje srečujejo – C38, Tudi specifične učne težave – G25, nismo opremljeni za specifične učne težave in s specifičnimi učnimi strategijami – H53*) ali delo z otroki s posebnimi potrebami (*Celotno področje dela otrok s posebnimi potrebami je manjko – G29*). Opažajo, da imamo pomanjkanje specifičnega znanja (*Imamo kar nekaj dijakov z motnjo v duševnem razvoju, z motnjo avtističnega spektra, čustveno in vedenjsko motnjo in delo s temi dijaki zahteva specifična znanja in veščine – D*) in da nismo opremljene za pomoč otrokom s specifičnimi učnimi težavami ali za delo z otroki z dodatnimi potrebami (*specifike dela z posebnimi potrebami, npr. z avtizmom, Dawnovim sindromom – B22, Šibko področje nas socialnih delavcev na šoli pa je tudi pomanjkanje znanja o prepoznavanju in obravnavi specifičnih motenj, ki jih imajo učenci: avtistične motnje, cerebralna paraliza, duševne motnje, čustvene in vedenjske motnje... – E47, In pa ta specialno pedagoška znanja za delo z otroki s posebnimi potrebami – F50, Mi imamo zelo veliko dijakov z lažjo motnjo v duševnem razvoju, kje je res en manjko – G26*).

Delo z nadarjenimi

Dve intervjuvani kot šibko področje izpostavita tudi delo z nadarjenimi učenci (*do na drugi strani dela z nadarjenimi učenci – C39*) in njihovo diagnostiko (*Šibka področja v praksi so zagotovo: delo z nadarjenimi – diagnostika – B21*), ki ne spada med kompetence ali spretnosti, ki jih v času študija osvojimo. Delo z nadarjenimi na splošno ni naša domena.

Pomanjkanje znanja

Peščica omenja tudi pomanjkanje znanja, ki ga opažajo v praksi, in sicer na splošno pomanjkanje znanja celotne svetovalne službe pri sodelovanju s starši (*Šibko področje celotne svetovalne službe, ne samo socialnega dela, ostaja sodelovanje s starši – C41*), ki niso pripravljeni sodelovati (*Šibko menim, da je zato, ker se lahko srečamo s starši, ki niso dovzetni za sodelovanje z nami, saj ne sprejmejo, da je otrok naletel na težavo, saj tega doma*

ne pove oziroma ne pokaže – C42) ter pri psihološki pomoči otroku, ki je žrtev nasilja v družini (*Zato jim težko jaz kot socialna delavka pomagam; verjetno mi tu manjka tudi znanje psihologije – E44*).

Pomanjkanje časa

Ena socialna delavka meni, da je njeno šibko področje to, da ji zaradi sprotnega reševanja problemov in birokracije zmanjka časa za preventivno delo tako z učenci kot starši (*Zaradi obilice dela sprotnega reševanja problemov in izpolnjevanja kupov dokumentacije mi včasih zmanjka časa za še bolj poglobljeno preventivno delo z učenci in mogoče tudi s starši – E45*).

Specifična šolska področja

Ena socialna delavka pove, da specifičnih šolskih področij (*Pa specifične šolske, saj jaz kakšnih stvari, ko sem prišla v šolo nisem poznala – H54*), kot so postopki vpisa ali nacionalno preverjanje znanja (*Npr. jaz sem prevzela nacionalno preverjanje znanja, pa razni postopki vpisa v srednjo šolo ali v prvi razred – H55*) ne spoznamo na fakulteti in to opredeljuje kot šibko področje.

Pravni vidik

Polovica intervjuvank omeni tudi pravni vidik na štirih različnih področjih. Posameznica pove, da je delo z nadarjenimi luknja, ki jo imamo tako v zakonu, ki nas ne opredeljuje kot kompetentne, kot tudi v znanju (*Tukaj je luknja, ki jo socialni delavci imamo, tako v znanju kot tudi v sami zakonodaji – C40*). Kot omenjeno prej, je na drugi strani šibko področje delo s specifičnimi učnimi težavami. Tukaj ni težava zgolj v manku znanja, ampak tudi zakonodaja, ki socialnega delavca ne opredeljuje kot tistega, ki bi bil opremljen za delo z otroki z različnimi odločbami (*Odločbe, ki prihajajo socialni delavec ni profil, ki bi bil zapisan v odločbi – G31*).

Posameznica omeni pravne normative, ki so povezani s pomanjkanjem časa (*predvsem pa čas, ki ga sicer v svetovalni službi primanjkuje – D26*) v svetovalni službi za celostno pomoč.

Intervjuvana socialna delavka izpostavi tudi, da je pri študiju pogrešala pravni vidik vzgojno-izobraževalnega dela, ki ga kljub številnim drugim pravnim predmetom ni osvojila (*Tudi sam pravni vidik vzgojno-izobraževalnega dela, ker mi smo na socialnem delu imeli pravo, me ne kar se tiče osnovne šole, tega ni bilo – F49*).

Predlog za izboljšavo

Socialne delavke so v času intervjuja podale nekaj predlogov za izboljšavo, ki so vezani na zgornja šibka področja. Prva intervjuvana predlaga, da bi morali biti socialni delavci usposobljeni za pedagoško in vzgojno-izobraževalno delo (*tako da bi potem lahko tudi socialni delavci rekli, da smo usposobljeni tudi za pedagoško in vzgojne-izobraževalno delo – A46*) ter bi tako zaobsegli pedagoški vidik v študij socialnega dela (*Ta pedagoški vidik, bi moral biti zajet že v samem študiju – A45*), medtem ko bi jim pedagoški del bil tako ob diplomu priznan in urejen (*in se mi zdi, da bi bilo to na dolgi rok fajn uredit, da bi imeli to socialni delavci, ko diplomirajo urejeno in priznано – A42*). Ena izmed socialnih delavk tudi dodaja, da bi morali imeti socialni delavci osvojene vsaj neke osnove na področju specifičnih učnih težav (*Tuki ne mislim, da bi moral imeti znanje specialnih ali socialnih pedagogov, ampak vsaj neke osnove, kaj z otrokom, ki je avtist, kaj z otrokom, ki je tak, ki je tak – F51*).

4.6 SODELOVANJE Z DRUGIMI PROFILI

V šolski svetovalni službi so lahko zaposleni različni profili, kot navedem že v teoretičnem uvodu. Za dobrobit otrok in njihovo največje dobro je bistveno njihovo sodelovanje.

Zaposlovanje

Glede na normative (*Normativ za svetovalnega delavca v osnovni šoli je na 20 oddelkov: en svetovalni delavec – A70*) sta dve intervjuvanki edini zaposleni v svetovalni službi (*Pri nas na šoli imamo ravno 21 oddelkov, to pomeni 450 okrog in je to en svetovalni delavec – A71, Ker smo manjša šola sem na šoli edina svetovalna delavka, tako da veliko stikov z drugimi svetovanimi delavci nimam – E55*). Prav tako sta pri dveh intervjuvankah v svetovalni službi zaposleni dve, in sicer v prvi obe socialni delavki (*V svetovalni službi na naši šoli sva zaposleni dve svetovalni delavki in sva obe po profilu socialni delavki – D32*), v drugi pa socialna delavka svetovalno službo deli s socialno pedagoginjo (*Sva dve kar na novo zaposleni; jaz sem socialna delavka in sodelavka je socialna pedagoginja – H63*).

Dve intervjuvanki navajata, da njihovo svetovalno službo sestavljajo tri svetovalne delavke; pri eni so vse socialne delavke (*Na srednji šoli smo po novem zaposlene tri socialne delavke, ena je na višji šoli ane socialna delavka – G36*), medtem ko so pri drugi profili različni (*Pri nas na šoli smo tri: sem jaz socialna delavka, pedagoginja, psihologinja... – F88*).

Delo socialne delavke

Prva intervjuvana opredeli tudi svoje delo, in sicer je njeno delo vse razen dodatne strokovne pomoči (*medtem ko ostale stvari v svetovalni službi so bolj moja zadolžitev – A75*). Tako njeno delo obsega socialne (*socialne stiske – A77*) in odnosne stiske (*in odnosne stiske, so moje področje – A78*) ter težave na področju čustev in vedenja (*težave na čustvenem in vedenjskem področju – A76*).

Poudari tudi, da je socialno delo usmerjeno v rešitve (*Socialno delo je k rešitvam usmerjeno – A82*) in ne v motnje (*mi nismo v motnje usmerjeni a ne, mi gremo proč od tega – A83*).

Delo drugih profilov

Polovica intervjuvank opredeli tudi, kaj vključuje delo drugih profilov oziroma česar one ne počnejo. Intervjuvanke omenjajo, da drugi omenjeni profili (socialna pedagogi, psihologi, specialni pedagogi in pedagogi) nudijo predvsem dodatno strokovno pomoč (*in dela na področju otrok s posebnimi potrebami – torej izvaja dodatno strokovno pomoč – A73*) oziroma delajo z učenci, ki imajo odločbe (*Imamo pa v šoli veliko dijakov z odločbami, zaradi česar imamo zunanje sodelavke, ki so po profilu: 2 psihologinji in 2 specialni pedagoginji – D33, Potem pa ja mi imamo pedagoga, zdej ta pedagog ima recimo delavnice v razredu pa potem DSP za dijake z odločbami – G37*).

Ena izmed intervjuvank omeni tudi tolmačko, ki pomaga dijakinji pri sporazumevanju in pri lažjem sledenju pouka (*Mamo tolmačko še npr. za slovenski znakovni jezik, ker imamo gluho dijakinjo in ji po zakonu pripada tolmačka. – G43*).

Področje sodelovanja z drugimi profili

Področja, na katerih sodeluje socialni delavec z drugimi profili, so različna. Socialne delavke tako navajajo sodelovanje glede otrok z učnimi težavami (*Z njo sodelujeva in predvsem se najino sodelovanje tiče otrok, ki imajo učne težave – A74*), ob drugih težavah (*Ko se srečamo z določeno težavo, poskrbim da se s sodelavci takoj povežemo – C49*), posvetovanja glede posameznih dijakov (*Z njimi se večkrat posvetujemo glede posameznih dijakov – D34*), delo z družinami (*Včasih nas z eno družino dela več ljudi, vendar vsak na svojem področju – F84*) ter sodelovanje pri prilagoditvah (*S specialnim pedagogom lahko sodelujem na ta način, ko se pripravljajo IP, da sodeluje pri prilagoditvah.*).

Sodelovanje večina vidi kot pomemben del svetovalne službe (*Delo se tudi prepleta in ne moreš ne sodelovati – F83*) s številnimi prednostmi. Pri sodelovanju lahko različni profili

opazijo različne stvari (*Zanimivo je, kako različni profili opazijo različne stvari in jih razložijo popolnoma drugače – F85*); vsak lahko deli svoj pogled in rešitve (*Vsak ima lahko svoj pogled na določeno zadevo in vsak sodelavec lahko doprinese veliko pri iskanju rešitve, saj vsak dela drugače na svojem področju – C50*). S sodelovanjem se otroku omogoči tudi podporni sistem (*Na ta način damo otroku vedeti, da ima podporni sistem za seboj in da smo tu, ko nas potrebuje – C51*); pomembna je tudi izmenjava informacij (*Bistvena je tu izmenjava informacij, te zorni koti ... Da smo vsi na tekočem, da krožijo te informacije med nami – H67*), strokovnih znanj (*Na aktivih si rade izmenjujemo svoja strokovna znanja, še več pa osebnih izkušenj in mnenj – E57*) ter tudi osebnih in profesionalnih izkušenj.

Ocena sodelovanja

Polovica intervjuvanih sodelovanje z drugimi profili opredeli kot dobro (*Pri nas imamo poleg treh socialnih delavk, skupaj smo štiri, še socialnega pedagoga in pedagoginjo, s katerimi zelo dobro sodelujemo – B25, Tudi z ostalimi, specialnimi pedagogom in socialno pedagoginjo dobro sodelujemo – H68*) oziroma odlično (*Na naši šoli pa so zaposleni predvsem specialni pedagogi, s katerimi se odlično razumemo in si rade izmenjujemo nasvete – E58, Z vsemi zaposlenimi odlično sodelujem – F82*). Ostale intervjuvanke ocen ne izrazijo; opredelijo le področje sodelovanja ali delo drugih profilov. Nobena od intervjuvank ni omenila slabega sodelovanja z drugimi profili ali slabih izkušenj z njimi.

4.7 VLOGA SOCIALNIH DELAVK V PANDEMIJI

V času pisanja magistrskega dela se je situacija pri nas in po svetu bistveno spremenila zaradi pandemije COVID-19. V intervju sem tako dodala vprašanje o delu socialnih delavk skozi izredno stanje in vnesla v magistrsko nalogo aktualnost.

Oprelitev situacije

Nekatere socialne delavke še posebej izpostavljajo, da je delo v teh razmerah oteženo in težko (*Čeprav je na daljavo delo z dijaki veliko bolj zahtevno – D50, Težko – E60*) predvsem zaradi odsotnosti osebnega stika, ki je za svetovalno službo in socialno delo nasploh bistven (*Drugače pa je delo na daljavo zelo težko, saj ravno mi svetovalni delavci potrebujemo za uspešno delo pristen in neposreden stik z učenci – E64, Verjamem, pa da je kar zalogaj, ker tukaj je najpomembnejši osebni stik – G47*). Socialna delavka poda kritiko ministrstvu (*Ja... Zdej bom kr pokritizirala – A84*), saj je do sedaj izdalo le dve okrožnici (*Ministrstvo je do*

tega trenutka sproduciralo dve okrožnici, s katerimi si prav velik nihče ne more pomagati – A85), ki po njenem mnenju svetovalnim delavcem niso v pomoč. Zato se tudi pojavljajo velike razlike med šolami (Se pravi v tej situaciji se odzivamo zelo različno – odvisno od vsake šole in od vsakega svetovalnega delavca posebej, kako se je tega lotil – A86, Tako obstajajo res velik razlike med šolami – A87).

Socialne delavke največjo težavo vidijo v tem, da so starši čez noč postali učitelji (*Zavedati se moramo, da so se starši srečali z novo vlogo v njihovem življenju – C54*) in tega velika večina ne zmore (*večina se je spremenila v učitelje in v tej vlogi se velikokrat ne znajdejo – C55, V družinah kjer ni teh resursov, torej so že učne težave ali starši ne zmorejo, ne znajo pomagati je pa katastrofa – A100, Saj v tej situaciji vsi nekaj pričakujemo od staršev in starši so začeli pregorevat, ne morejo več. Šest tednov je mimo in starši so pretrujeni, imajo svojo službo in šolo – F99*), zato se pojavljajo stiske.

Naloge socialnih delavk v pandemiji

Socialne delavke sodelujejo z učitelji, starši, učenci, vodstvom in zunanjimi institucijami (*z učitelji, starši, učenci in tudi z drugimi institucijami – A97*). Njihova vloga je nudenje pomoči (*glede koordinacije pomoči, ker bi sami težko zmogli – A98, Vsak dan sem na voljo staršem in učencem – C52, in pomagati tam, kjer lahko – D49, jim nudimo pomoč – H79*), povezovanje (*V tem času je moja vloga povezovalna – z učitelji, razredniki in vodstvom – B26*) in usmerjanje (*v kolikor potrebujejo kakšno usmeritev pri vsakodnevni izzivih – C53*). Njihovo delo poteka večinoma preko telefona (*Dosegljiva sem na mobilno številko, kot tudi preko elektronske pošte – C56, V trenutnih razmerah moje delo poteka pretežno po telefonu – D36, Veliko klicev prejmem s strani staršev in zaposlenih – svetovanje – F106*). V začetku je bila njihova vloga predvsem vzpostavitev stika (*Torej prvi korak v teh razmerah je bil, da smo vzpostavili stik – H73*) in oskrba družin, ki niso imele na voljo računalnika ali interneta za učenje na daljavo (*Nekaj od njih smo v okviru občine in akcij opremili tudi z modemi, saj niso imeli internetne povezave – H76*).

Delo z učitelji

Tri svetovalne delavke omenjajo reden stik z učitelji (*Poleg tega pa sem se v rednem kontaktu z učitelji – D42, predvsem z namenom spremljanja dela dijakov, skupaj spremljamo delo dijakov, kje bi lahko naredili več, kdo potrebuje več spodbude – D43*), koordiniranje pomoči in vzpostavljane stika z učenci oziroma z družinami, kjer je to potrebno (*Pa delo s sodelavci – učitelji nam dajo dosti opazanj, da lahko potem mi skoordiniramo in pomagamo, da se*

spelje v neko smer – H90) – predvsem tam, kjer od učencev učitelji niso dobili povratnih informacij (Tako, da jaz delujem na način, da mi s terena učitelji poročajo, kateri učenci so v situaciji neodzivni – A92, Trudimo se, da pokrivamo, z učitelji se res redno slišimo, da takoj povedo od koga ni povratne informacije... – A107).

Delo z učenci

Socialne delavke najbolj omenjajo prav stik (*Veliko kličem dijake – D37, Z nekaterimi se slišim dobesečno vsak dan, z nekaterimi pa potrebi; enkrat na teden, ali vsak drug dan, kolikor je pač potrebno – A95*) in pomoč učencem v času epidemije na različnih področjih. Nekatere omenjajo učno pomoč (*potem vem, kateri učenci imajo težave ali na učnem področju – A93, tako da se potem pomaga dobiti neko znanje – A101, o težavah z učno snovjo – D39, Lahko gre za učno pomoč – H80*), kjer jih veliko koordiniralo pomoč s pomočjo študentov oziroma prostovoljcev (*Torej tudi študente, ki so na praksi – A102, Tako da imam na praksi punce s fakultete, ki delajo z družinami, noben problem – F102*) ter pogovore z učenci oziroma dijaki o osebnih (*se pogovarjam z njimi o osebnih težavah – D38*) ali družinskih (*ali kateri učenci so trenutno v težkih situacijah – družinskih situacijah sedaj, ko so zaprti v istih prostorih, tako dolgo in s tistimi komuniciram – A94, Ker od učencev oz. od staršev ne dobimo nobenih odgovorov, jih večkrat pokličem po telefonu, da se malo pogovorimo o trenutnih razmerah doma – E62*) težavah ter o uporabi tehnologije (*z uporabo tehnologije – D40, ali pomoč glede tehničnih zadev – uporaba računalnika, interneta – H81*).

Dve socialni delavki sta z učenci delili tudi informacije in razne kontakte ter naslove spletnih strani za pomoč in klice v stiski (*Poslala sem jim telefonske številke in naslove spletnih strani za pomoč; klici v stiski, TOM telefon, To sem jaz – F97, Na internet smo dale tudi določene informacije in kontakte, saj vemo, da se veliko otrok sooča z nasiljem v družini in drugimi težavami – H83*).

Delo s starši

Nekatere socialne delavke omenjajo, da so staršem na voljo (*Družinam sem dala svojo službeno telefonsko številko, ki je v teh razmerah spremenjena – F95*) predvsem za pogovor, če ga potrebujejo (*Prav tako sem v kontaktu s starši, ki tudi potrebujejo pogovor, saj je trenutno delo na daljavo v veliki meri padlo na njih – D41, Dostikrat, ko pokličem družino, povprašam po otroku in z njimi direktno komuniciram – H89*).

Sodelovanje z zunanjimi organizacijami

Polovica intervjuvank sodeluje z zunanjimi organizacijami (*Sodelujemo tudi z drugimi institucijami: svetovalnimi centri, ZPM... Tako, da si nekako pomagamo, tako da otroci dobijo pomoč – A103, Sodelujem tudi z drugimi institucijami, ki delajo s ranljivimi skupinami, kot so Center Janeza Levca, mladinski dom Malči Belič – B29, Prav tako pa se povezujemo z vzgojitelji iz Doma CJLL, s sodelavkama iz projekta Prehod, svetovalnimi delavci s treh drugih šol – D46, Sodelujem tudi s centrom za socialno delo, ki je z družino bolj v stiku – E63*) tudi z namenom izmenjave izkušenj in načinov dela (*in si izmenjujemo izkušnje, načine dela – D47*). Socialna delavka iz srednje šole sodeluje z Zavodom in Ministrstvom za šolstvo pri pripravi navodil za delo na daljavo (*in povezovanje z zunanjimi institucijami pri pripravi navodil za delo na daljavo – z zavodom za šolstvo in MIZŠ – B28*).

4.8 IZZIVI ZA DELO V PRIHODNOSTI

Predstavljam tudi rezultate vprašanja o izzivih, ki jih socialne delavke vidijo v prihodnosti ali glede na trenutno situacijo. Delim jih na tiste izzive, ki so povezani z učenci, starši, z virusom SARS-CoV-2 in tudi direktno s svetovalno službo. Sogovornice podajo tudi nekaj predlogov za izboljšavo, ki jih predstavim na koncu.

Izzivi, povezani z učenci

Tri sogovornice izpostavljajo izzive v povezavi z učenci, ki so vezani na virtualni svet, svet multimedije in vseh podobnih tehnoloških področij, ki jih danes mladi v povečanem obsegu uporabljajo. Sogovornica navaja, da bo v povezavi z mladostnikovim virtualnim svetom postala težava pridobivanje znanja, kot ga v šoli po svetu poznamo danes (*Sama mislim, da bo v prihodnosti ena huda težava, ker bo neko pridobivanje znanja na tak način, ki ga sedaj poznamo, huda konkurenca, vsem tistim drugim – virtualnim svetom, ki obstajajo – A109*).

Tudi druga sogovornica kot izziv vzpostavlja vpliv vse tehnologije na zdravje otrok (*Potem je vpliv TV in reklam, prav kako reklame vplivajo, kako IKT oprema, računalniki vplivajo na zdravje otrok – F17*). Izpostavlja, da bo potrebno spremeniti način komunikacije z učenci oziroma z dijaki in se jim približati na njihov način (*Delo v prihodnosti... Jaz zmeraj pravim komunikacija z mladimi, ampak tudi v glavah moramo spremeniti naš način komunikacije – na njihov način in tudi preko njihovih pripomočkov – F107*). Izziv tako ostaja, kako prikazati šolo kot zanimivo (*in narediti šoli zanimivo – F8*) učencem in konkurirati z vso to tehnologijo, s katero so vsakodnevno obdani. Potrebno bo spremeniti način klasičnega poučevanja in ga

približati otrokom (*Sedaj verjetno se bo neko paralelno, drugačno izobraževanje izoblikovalo, ampak verjetno nek beseden zaklad bo vseeno potrebno poznat – A114*).

Sogovornica navaja, da imajo otroci, predvsem mlajše generacije, vse več težav na področju koncentracije (*Že sedaj so težave na področju koncentracije anormne. – A110*) in vse slabši besedni zaklad (*Generaciji, ki sedaj prihajajo, tam od 1.- 5. razreda, se pozna, da imajo tudi slabši besedni zaklad – A111*). Težave imajo tudi na področju branja in prepoznavanja navodil, kar še posebej otežuje njihovo delo na daljavo v tem času (*In potem z branjem, z prepoznavanjem navodil, imajo težave. Te generacije so zelo boste na tem področju – A113*).

Otroci se danes vse bolj srečujejo s težavami na področju duševnega zdravja (*Predvsem na področju duševnega zdravja – D51*); prav tako je vse več vedenjskih in čustvenih motenj (*V šoli zaznavam vse več vedenjskih in čustvenih motenj – E66*) ter drugih simptomov in bolezni otrok (*Številne simptome in bolezni otrok – E67*).

Sogovornice po šolah opažajo vse večjo raznolikost otrok (*Do sedaj se nisem srečala s takšno raznolikostjo kot s to zaposlitvijo od lani – H91*) na šolskem področju (*In od tega, kako učenci funkcionirajo v šoli, na področju učenja, njihovi nadarjenosti, njihovi primanjkljaji... – H92*) ali na področju kulturne ali etnične raznolikosti (*po drugi strani pa tudi kulturna in etnična raznolikost – H93*). Izzive prepoznavajo predvsem pri zagotavljanju enakih možnosti in zmanjševanju teh razlik (*Javna šola naj bi bila namenjena temu, da se razlike čim manj poznajo – A138*), kar bi morala javna šola zagotavljati (*Javna šola bi mogla delati proti temu in se truditi, da je res vsaj, kar se tiče šolskega dela, da so možnosti enake – A146*).

Individualne razlike med učenci seveda obstajajo (*kljub seveda individualnim razlikam, ki seveda so – A147*), česar se je potrebno zavedati. Toda izziv ostaja, kako upoštevati te individualne razlike in značilnosti otrok ter hkrati skrbeti za njihovo vključevanje oziroma inkluzijo (*Zdej kako in kaj se pa iščemo skozi te otroke, saj vsak ima neko posebnost in kako z vsakim otrokom posebej in kako ostalim razložiti, zakaj z njimi tako in to je potem tako delikatno področje – F120, Tukaj v tem okolju, v katerem jaz delam, se mi to zdi in se mi zdi, da bo bil čedalje več izziv, torej kako dopuščati ljudem to, kar so, in pa hkrati, da se vseeno vključujejo na nek način – H96*) ter tako vsem zagotoviti enake možnosti za razvoj in napredek (*Vsaj štartati je potrebno enako – A149*).

Izzivi povezani s starši

Starši postajajo čedalje bolj vključeni v šolsko delo svojih otrok (*To je ena stvar, druga stvar je slovensko šolstvo zelo veliko prepušča zraven starše – A116, In pa kako staršem dopovedati,*

da je šolsko delo odgovornost njihovega otroka – F115), ki se potiska čedalje bolj domov (in tudi tukaj počenjamo eno veliko napako, da se na nek način spodbuja starše, da delajo z otroki doma – A117, Tko se mi zdi, da smo mi ta pedagoški na družino prestavil – A130). Po drugi strani družina vzgojni del potiska vse bolj v šolo (hkrati pa nam družina vzgojni del vedno bolj k nam potiska – A131). Vloge se zamenjujejo, kar pa bo potrebno spremeniti (Ker to je sedaj prišlo v roke staršem, zdej pa itak. Ko se bodo vrnili nazaj, bo to prilika, da se naredi en rez – F116), saj bi poučevanje in vse v zvezi z njim morala biti stvar šole, saj so učitelji za to posebej izurjeni (Torej v šoli bi se morali učiti brati, pisati, utrjevati, ponavljati ... – A119, ampak poučevati je pa stvar učitelja – A124), starši pa ne (Starši so tu zato, da otroka spomnijo, da je treba nalogo narediti, da mu dajejo nek suport pri organizaciji, da so spodbujeni in pohvaljeni – A123).

Izziv ostaja tudi, kako pritegniti starše, da se udeležujejo predavanj ali seminarjev v šoli (No, kar je pa pri starših, je pa tako, da jaz bi strašno rada pritegnila na seminarje. Starši ne prihajajo na predavanja, ker imajo svoje službe dovolj – F113).

Izzivi, povezani z virusom SARS-CoV-2

Virus SARS-CoV-2 je močne spremembe povzročil tudi na šolskem področju. Izzivi v prihodnosti bodo definitivno povezani tudi z reševanjem situacije iz pandemije (*Danes največ v reševanju posledic nastalih situacij, stisk in položajev iz časa izolacije – B31*) in s posledicami (*Trenutno bo glavni izziv kako se vrniti na ustaljene tirnice – C59*), ki jih je oziroma jih še bo pandemija povzročila na otrocih, njihovem znanju (*Po večini bodo učenci potrebovali veliko pomoči, da bodo lahko nadoknadili izgubljeno, v smislu znanja in razvijanja svojih veščin, ki bi jih drugače razvijali v šoli – C60*) in v družinskih situacijah. Izzivi bodo tako povezani s pomočjo učencem, družinam ter tudi učiteljem (*Prav tako bodo podpora potrebovali tudi učitelji, da bodo lahko znanje predajali na tak način, da bo za vse učence enako razumljivo – C61*).

Izzivi, povezani direktno s svetovalno službo

Glavna težava, izziv šolske svetovalne službe so njeni normativi (*Normativi – G48*). Učencev, ki potrebujejo pomoč in iščejo pomoč, je vse več, normativi pa ostajajo enaki (*Zaradi tega, ker se mi zdi, da je dijakov, ki rabijo takšno ali drugačno pomoč je čezdalje več, normativi pa ostajajo enaki – G49*). Delo svetovalne službe je obširno, polno administracije in birokracije (*Delo šolske svetovalne službe je zelo obsežno in polno administrativnega dela: izpolnjevanje tabel, obrazcev, pisanje poročil, poročanje o delu ... – D55, Kaj moraš vse zabeležiti, kaj*

moraš vse spisat, kakšna poročila vse oddat – H100), zato večkrat zmanjka časa za dejansko delo z uporabniki oziroma z učenci (zaradi česar nam večkrat zmanjka časa za dejansko delo z dijaki – D56, Mislim res je skoraj več tega dela, kot pa dejanskega svetovalnega dela – H101). Možnosti za nudenje kontinuirane pomoči učencem so vse manjše (Sploh pa predvsem nuditi neke kontinuirane pomoči – G55); socialne delavke zaradi normativov in drugih dejavnosti tega enostavno ne zmorejo (Me smo bile dve, pa sva pokale po šivih. Smo bile en čas tri, pa smo še vedno pokale po šivih – G50, ampak ti enostavno, več kot tok ne zmoreš – G52, In večkrat na račun prostega časa, urejaš tiste druge zadeve – H103).

Predlog za izboljšavo

Socialne delavke opažajo težnjo po spremembi normativov (*Normative bi bilo definitivno potrebno spremeniti – G57*) in zagotoviti večje število svetovalnih delavcev po šolah (*Mislim, da bo nujno potrebno povečati število svetovalni delavcev v šolah – D52*) za zagotavljanje celovite pomoči učencem in drugim v šolskem sistemu.

Socialna delavka poudarja tudi, da obravnava in pomoč otroku v večini primerov ni dovolj (*Menim pa tudi, da ni dovolj, če se obravnava samo otroka, namreč družinsko okolje je tisto, ki bi moralo biti v celoti obravnavano – E70*), temveč bi bilo potrebno večkrat v obravnavo povabiti celo družino (*Zato se mi zdi izziv ne samo svetovalnega dela ampak tudi širše, obravnava družine – E71*), za kar pa je specializiranih premalo služb (*Zelo malo je specializiranih služb, ki bi obravnavalo celo družino in okolje v katerem živi otrok – E71*).

4.9 ODGOVORI NA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

a) Kateri so bistveni koncepti, ki jih socialna delavka uporablja pri delu v šolski svetovalni službi?

Socialne delavke v svojih intervjujih poudarjajo predvsem pomen in edinstvenost delovnega odnosa. Pri vzpostavljanju delovnega odnosa kot pomemben dejavnik izpostavijo občutek varnosti in zaupanja.

Znotraj delovnega odnosa najpogosteje opredeljujejo elemente dogovora o sodelovanju, instrumentalne definicije problema, soustvarjanja rešitev in perspektive moči.

Naštejejo tudi, katere so naloge oziroma kakšna je vloga socialne delavke znotraj delovnega odnosa. Človeka, s katerim delajo, vidijo v vlogi eksperta iz izkušenj; same so v vlogi spoštljive in odgovorne zaveznice.

b) Katere kompetence in spretnosti za delo v šoli socialna delavka v času študija razvije?

V času študija socialne delavke dobijo širino kompetenc in spretnosti na različnih področjih dela. Sogovornice so v času študija pridobile komunikacijske kompetence in spretnosti; med njimi so najpomembnejše zbrano poslušanje in povzemanje oziroma preverjanje razumevanja.

Pomembne osebnostne kompetence predstavljajo predvsem veselje do dela z otroki, inovativnost ter potrpežljivost.

Pri delu v svetovalni službi je ključna organizacija časa, zato so pomembne tudi organizacijske spretnosti, kamor sogovornica uvršča predvsem vodenje in načrtovanje.

Sogovornice naštejejo tudi veliko kompetenc in spretnosti, ki so povezane predvsem s strokovnim znanjem, ki so ga osvojile na fakulteti. Številčno najbolj zastopane kompetence znotraj tega so prepoznavanje in razumevanje stisk ter celostni pogled in z njim povezano vključevanje socialnih mrež uporabnikov v reševanje problemov. Pomembni sta tudi etičnost in profesionalnost.

Socialne oziroma medosebne kompetence, ki so pomembne za delo z ljudmi, so timsko delo oziroma sodelovanje z drugimi ter sposobnost empatije, ki je pomembna predvsem pri delu z otroki.

c) Kje socialna delavka vidi glavne prednosti svoje vloge v šolstvu?

Glavne prednosti socialne delavke vidijo v celostnem pristopu. Socialna delavka vidi uporabnika pred sabo kot družbeno bitje; pri delu z njim sta ji pomembna kontekst in ozadje težav.

Kot prednost vidijo tudi pomembno strokovno znanje, ki ga pridobijo v času študija in je močno povezano z zgornjimi strokovnimi kompetencami in spretnostmi. Poleg široke uporabe znanj in fleksibilnosti omenjajo tudi prepoznavanje težav in odzivanje nanje ter čut in empatijo do ljudi in njihovo sprejemanje.

Veliko prednost večina intervjuvanih vidi v oziroma znotraj koncepta delovnega odnosa, v vzpostavljanju le-tega, njegovih elementih in v vlogi socialne delavke ter uporabnika znotraj njega.

Nekatere kot prednost vidijo tudi pomembnost socialnega dela s celotno družino in v tem, da že v času študija in prakse pridobimo veliko izkušenj, ki nam pomagajo na začetku in pri celotnem delu ne glede na področje.

Močna področja socialnega dela v šoli so v praksi delo z ranljivimi skupinami, že zgoraj omenjeni delovni odnos oziroma vzpostavljanje le-tega, osredotočenega na uporabnika in znotraj strokovnega znanja.

d) Kje socialne delavke vidijo izzive v dani situaciji (COVID-19) in v prihodnosti?

Intervjuvane vidijo izzive na različnih področjih, in sicer na področju dela z učenci, s starši, virusom SARS-CoV-2 in njegovimi posledicami ter izzivi, ki so vezani neposredno na svetovalno službo.

Pri delu z učenci so izzivi povezani z vse večjo uporabo tehnologije učencev in z njenim vplivom na generacije. Znanje in poučevanje na klasičen način bo postalo vse manj zanimivo in bo težko konkuriralo z znanjem, osvojenim v virtualnem svetu, zato izziv predstavlja, kako omogočiti, da je šola čim bolj zanimiva. Svetovalne delavke se zavedajo, da bodo morale spremeniti način komunikacije in se učencem približati tudi z uporabo njihovega načina komuniciranja.

Povečujejo in poglobljajo se tudi težave otrok, saj se otroci srečujejo s večjimi izzivi na področju koncentracije, besednega zaklada in prepoznavanja navodil. Vse več se srečujejo tudi s težavami na področju duševnega zdravja ter z vedenjskimi in čustvenimi motnjami.

Individualne razlike med učenci na različnih področjih postajajo vse bolj vidne in opazne. Povečuje se raznolikost otrok, kjer izziv predstavlja predvsem zagotavljanje enakih možnosti in hkratno spoštovanje razlik med njimi.

Pri izzivih s starši socialne delavke prepoznavajo predvsem brisanje mej med šolskim – pedagoškim delom ter delom doma –vzgojo. Šolsko delo se potiska vse bolj domov; hkrati starši vzgojo vse bolj prepuščajo delavcem v šoli.

Zaradi trenutne situacije je veliko stvari povezanih tudi s COVID-19, prav tako izzivi. Velik izziv za šolske svetovalne službe in celotno šolstvo bo zagotovo vrnitev v šolske klopi in reševanje posledic virusa SARS-CoV-2. Pomoč bodo potrebovali tako učenci kot tudi učitelji.

Velika težava, povezana s šolsko svetovalno službo in njenim delom, so in v bodo prihodnosti še bolj njeni normativi. Sogovornice izpostavljajo, da je učencev, ki bi potrebovali njihovo pomoč vse več, medtem ko normativi ostajajo enaki. Njihovo delo je tudi polno administracije in birokracije, zaradi česar jim (pre)večkrat zmanjka čas za delo z uporabniki.

5. RAZPRAVA

Dejstvo, da večina sogovornic kot najpomembnejši koncept socialnega dela, tudi za delo v šoli, omenja delovni odnos me ne preseneča. Koncept delovnega odnosa in elementi znotraj njega namreč predstavljajo okvir socialnega dela. Vse, kar je možno, da se v procesu pomoči zgodi, se zgodi v delovnem odnosu.

Dogovor o sodelovanju je začetni korak, ki ga sama pri delu vselej uporabim, saj postavi temelje za nadaljnje delo. V dogovoru o sodelovanju uporabljamo jezik socialnega dela in se dogovarjamo o delovnem odnosu med spoštljivimi in odgovornimi zavezniki in na drugi strani strokovnjaki z osebnimi izkušnjami (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 7). Kot posebno pomemben del dogovora o sodelovanju, sogovornice izpostavljajo občutek varnosti in zaupanja, ki ga tudi sama prepoznavam kot izredno pomembnega, predvsem za delo z otroki. Zaupanje je garancija, da se bo otrok med pogovorom lahko sploh odprl (Gregorčič Mrvar, 2013a, str. 16).

Pri instrumentalni definiciji problema je sogovornicam izredno pomembno, kar je seveda ključno, da uporabnik sam opredeli težavo. Prav tako je uporabnik edini poklican, da sam rešuje svojo težavo; naša vloga je, da ga pri tem vodimo in usmerjamo ter skupaj soustvarjamo rešitve. Izredno pomembno se mi zdi, kar izpostavi tudi ena izmed intervjuvank, ko pravi, da dela z otrokom, tako kot bi delala z odraslim. Šola je prostor, kjer se še lažje zdrzne v to držo, da odrasli bolje vemo, zato je to zavedanje pomembno. Odločitev za drugačno držo v šoli je težka, ker zahteva spreminjanje odnosa med odraslim in otrok z namenom, da bi se slišal njegov glas (Kodele in Mešl, 2013, str. 12). Otroku je treba dati glas in biti pozoren na to, kakšen pomen otroci pripisujejo različnim dogodkom, osebam ali stvarim v njihovem življenju (Zaviršek, 2012c, str. 13).

S tem, ko ga vključujemo v celoten proces pomoči in poudarjamo pomembnost njegovega lastnega prispevka, mu damo vedeti, da je vreden in pomemben. Prav izkusiti, kako je biti slišan in razumljen, pomeni zdravilno izkušnjo in tudi lastno potrditev (Milner in Carolin, 1999, str. 31). Zelo sem vesela in kar ponosna, da je večina socialnih delavk kot pomemben koncept prepoznala perspektivo moči. Gre za majhen obrat, majhen korak, ki pa lahko naredi tako zelo veliko, kar sem tudi sama že večkrat izkusila v praksi. O virih, sanjah in ovirah moramo izvedeti od učencev; brez njih nam namreč ostanejo samo naše domneve (Kodele in Mešl, 2013, str. 26). Čudovito je opazovati otroka, ko zasiže in se prepozna v moči, ki sva jo skupaj le ubesedila, imel pa jo že od nekdaj.

Presenetilo me je to, da zelo malo sogovornic omenja osebno vodenje, ki se mi zdi zelo pomembno, posebej pri delu s to populacijo. Večkrat se je moj odnos z otrokom, če sem delila kakšno svojo lastno, globoko, osebno izkušnjo, poglobil in odprl vrata za nadaljnje soustvarjanje rešitev. Zelo malo jih omenja tudi etiko udeležnosti in znanje za ravnanje; prav tako je šibko zastopan izvirni delovni projekt pomoči.

Prednost socialnega dela vidim v širini kompetenc in spretnosti, ki jih socialna delavka v času študija nedvomno osvoji. Čeprav se študijski program spreminja oziroma se je spreminjal v letih in čeprav lahko v času študija glede na zanimanje študent izbere različne module, širina kompetenc ostaja. Izpostavljam tiste, ki so jih intervjuvanke navajale in se jim zdijo za delo v svetovalni službi ključni.

Velik pomen za delo tako v svetovalni službi kot tudi na splošno z ljudmi in v življenju mi predstavljajo komunikacijske kompetence in spretnosti. V času različnih vaj in predavanj pri študiju se posvetimo temu, da znamo kot socialne delavke kasneje slišati – torej zbrano poslušanje. Poslušanje predstavlja spretnost in disciplino v enem. Pomembno se je zavedati razlike, ali slišimo tisto, kar hočemo slišati, ali tisto, kar nam hoče uporabnik povedati (Flaker, 2003, str. 243). Razliko med poslušati in slišati sem spoznala prav v času študija in se mi zdi za delo in življenje na sploh zelo pomembna.

Med osebnostnimi kompetencami je pomembno veselje do dela z otroki, kar se najbolj pokaže v praksi. Otroci so tisti, ki pristnost ali na drugi strani nepristnost takoj začutijo. Predvsem pri delu z otroki je pomembno, da si inovativen in velikokrat tudi potrpežljiv. Vsak otrok je drugačen; nekateri se odprejo hitro; drugi potrebujejo bolj inovativen pristop ter več časa, da se ti zaupajo.

Pod strokovne kompetence sogovornice naštevajo koncepte in znanje, ki predstavljajo tudi močna področja socialnega dela v šoli. To so prepoznavanje, razumevanje stik otrok in drugih ter celostni pogled na problem. Prav tako sta pomembni etičnost in profesionalnost. Zasnove vrednot in etičnega ravnanja v praksi socialnega dela so kodificirane v etičnem kodeksu, saj se socialno delo lahko vzpostavlja in ohranja kot avtonomen poklic le pod pogojem, da ostaja zavezano vrednotam in etičnim načelom, na katerih temelji (Sobočan, 2011, str. 212, 213).

Socialno delo je delo z ljudmi. Zato so še kako pomembne socialne kompetence in spretnosti. Socialni delavci imajo sposobnost timskega dela in sodelovanja z drugimi. Pomembnost timskega dela in njene vidike raziskuje tudi Rape Žiberna (2019). Socialne delavke v njeni raziskavi kot glavni namen timskega dela vidijo bolj strokovno obravnavno in več

razvidnosti. Strinjajo se, da je timsko delo v socialnem delu nujno potrebno; uporabljajo ga na različnih ravneh: pri delu z uporabnikom, za sodelovanje znotraj organizacije in pri sodelovanju z drugimi organizacijami (Rape Žiberna, 2019, str. 270, 271).

Predvsem pomembna je tudi sposobnost empatije. Dragoš in Rihter (2017, str. 17) v svoji raziskavi prideta do ugotovitve, da imajo že študentke Fakultete za socialno delo že na začetku študija veliko empatije in da je kurikulum do empatije nevtralen. Menim, da ima empatija že velik kriterij pri izbiri študija.

Raziskovala sem tudi močna področja dela, kjer intervjuvanke najštevilčnejše izpostavljajo delo z ranljivimi skupinami in naš delovni odnos oziroma vzpostavljanje le-tega. Po dve sogovornici izpostavita tudi izvirni delovni projekt pomoči, preventivne dejavnosti ter celostnost.

Tudi sama delim mnenje z intervjuvankami, da je močno področje definitivno delo z ranljivimi skupinami in socialno izključenimi. Intervjuvanke to prepoznavajo tudi kot prednost socialnega dela za delo v šolskih svetovalni službi. Zdi se mi, da so socialne delavke že po študiju opremljene z znanjem tako prepoznavanja kot tudi za raznovrstno pomoč tem skupinam ali posameznikom, kar prepoznavajo tudi ravnatelji osnovnih šol (Zelko, 2010, str. 72). Definitivno tu ne gre le za finančno pomoč in pomoč pri pridobivanju le-te. Velik pomen socialno delo pripisuje socialni vključenosti, kar je po mojih izkušnjah zelo pomembno v šolski sferi, kjer so socialno izključeni posamezniki vse bolj številčno zastopani.

O edinstvenosti delovnega odnosa in njegovi pomembnosti govorim že zgoraj. Močno pa me je presenetilo, da je le ena kot močno področje omenila socialno delo z družino, kar je po mojem mnenju eno izmed naših močnejših orodij.

Socialne delavke glavne prednosti socialnega dela v šoli prav tako vidijo v delovnem odnosu in v celostnem pristopu, ki je prav tako edinstveno orodje socialnega dela in ga dve socialni delavki izpostavita tudi kot močno področje socialnega dela v šoli. Socialna delavka si vedno prizadeva razumeti posameznika v njegovem socialnem kontekstu (Milošević Arnold, 2006, str. 125). Socialno delo pred sabo ne vidi le uporabnika s težavo, ampak ga zanima celoten kontekst. Zanima ga ozadje te težave ter med drugim tudi odnos z njegovimi pomembnimi drugimi. To povežem tudi s socialnim delom z družino, ki se pojavi v nekaterih intervjujih. Delo z družino je pomembno, saj je usmerjeno k rešitvam; proces pomoči je proces ustvarjanja teh rešitev (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 30). Potrebno jo je vključiti v celoten proces pomoči, saj se le tako zagotavlja celostna obravnava.

Kaj pa izkušnje iz prakse in časa študija? Mesec (2015, str. 239) prakso opredeljuje kot najpomembnejši del usposabljanja za socialno delo, kjer se srečajo uporabniki, študentje, mentorji in učitelji socialnega dela. Kot nekatere tudi sama vidim to kot ogromno prednost socialnega dela. Že v času študija lahko na področju, ki nas najbolj zanima, pridobimo ogromno izkušenj, ki nas na delo veliko bolj pripravijo. Prakse imamo v primerjavi z drugimi profili res veliko, a kljub temu bi je lahko bilo še več. Izredno dragocenost vidim tudi v dvojnem mentorstvu, ki nam je med prakso na voljo.

Naj povzamem, močnih področij za socialno delo v šoli in prednosti je veliko. Predvsem so pomembni širina teh znanj in edinstveni koncepti, ki jih imamo. Na drugi strani je bistveno, da se kot socialni delavec zavedaš svojih šibkih področij, saj jih le tako lahko presežeš.

Večina kot šibko področje dela prepozna pomanjkanje pedagoškega znanja oziroma kar je povezano s pedagoškim delom, poučevanjem, vzgojo in izobraževanjem. Šibko področje v povezavi s tem predstavljajo tudi specifične učne težave oziroma delo z otroki z dodatnimi, posebnimi potrebami. Kot omenja sogovornica v enem izmed intervjujev, to pomanjkanje pomembnega znanja socialni delavki onemogoči enakovreden vstop v šolski prostor.

Ravnatelj se tako odločajo za zaposlovanje drugih profilov. To v svoji diplomski nalogi raziskuje tudi Zelko (2010). Iz raziskave, ki jo je izvedel, izhaja, da bi le 6,2 % ravnateljev zaposlilo socialno delavko, kar je žalostno. Kot razlog navajajo, da socialne delavke kot omenim zgoraj, niso kompetentne na področju učenja oziroma poučevanja ter na področju dela z otroki s posebnimi potrebami. Kot omenjajo, tudi intervjuvanke niso kompetentne tudi na področju dela z nadarjenimi učenci in njihovega testiranja (Zelko, 2010, str. 63). Če pogledamo podatke iz začetkov svetovalne službe, npr. leta 1968, so socialne delavke predstavljale več kot tri četrtine zaposlenih v svetovalni službi. Od 51 zaposlenih je bilo kar 39 socialnih delavk oziroma delavcev. Socialne delavke so večinski delež predstavljale vse do devetdesetih let; številke so kasneje začele upadati (Resman, Bečaj, Bezić, Čacinovič Vogrinčič in Musek, 1999, str. 100-154). Kako smo od najbolj zastopanega profila, prišle do tistega z najmanjšim številom?

Kot omenjeno, sem sama prakso večinoma opravljala prav v osnovni šoli, kjer so bili z mojim delom in pristopom zadovoljni. Večkrat so me spraševali, kaj sem po izobrazbi oziroma kaj bom dokončala, in ponosna sem jim odgovorila, da bom socialna delavka. Njihov izraz je večkrat bil: »Škoda, socialne delavke pa ne delajo v šoli«. S to situacijo sem se res srečala velikokrat in s strani različnih profilov ljudi; bila je vse prej kot prijetna. Ena izmed rešitev, ki

situacijo glede zaposlitve izboljša, definitivno pa ne tudi izenači, je pridobitev pedagoške-andragoške izobrazbe, ki jo omenjata tudi dve sogovornici.

Kot sem že omenila, ZOFVI v svojem 67. členu opredeljuje, da lahko socialni delavec kot eden izmed petih primernih profilov opravlja delo svetovalne službe. ZOFVI v svojem 96. členu pogojuje, da mora svetovalni delavec poleg ustrezne visokošolske izobrazbe imeti tudi pedagoško-andragoško izobrazbo. Kot že omenjeno, sem na podiplomskem študiju izbrala modul Socialno delo v vzgoji in izobraževanju, kjer sem pri različnih predmetih, kot so Pedagogika in andragogika ter Psihološke in inkluzivne teme v vzgoji in izobraževanju, pridobila kar nekaj pedagoškega znanja. Kljub temu sem se, ker sem želela, da so moje možnosti za zaposlitev v želeni sferi boljše, v tem študijskem letu vpisala na Pedagoško fakulteto, kjer v tem trenutku omenjeno izobrazbo zaključujem. Naj omenim, da je Fakulteta za socialno delo in posameznice predvsem na zgoraj omenjenem modulu v zadnjih letih na tem področju naredila/so naredile velik korak, in sicer pri podpisu pogodbe, ki študentu oziroma študentki s Fakultete za socialno delo pri vpisu na Pedagoško fakulteto in opravljanju pedagoške-andragoške izobrazbe omogoči priznanje določenih obveznosti in manjšo šolnino. S sošolko na omenjenem izobraževanju sva med prvimi, če ne prve, ki pod temi pogoji opravljava izobrazbo. V primerjavi z drugimi profili, ki opravljajo to izobrazbo z nama – večina je raznih strojnih inženirjev – imava veliko več znanja na področju dela z otroki, pri poznavanju družbe, pri psiholoških temah in tudi pri pedagogiki, ki sva jo opravili na matični fakulteti. V času dodatnega leta sem pridobila ogromno zanimivih znanj – za to mi ni žal; ogromno je bilo tudi stvari, ki jih kot socialna delavka, sploh pa po opravljanju predmetov iz modula Socialno delo v vzgoji in izobraževanju in tudi dodiplomskem študiju, že poznam. Ena izmed popolnoma novih stvari je bila didaktika – veda o vsebini, metodah in organizaciji pouka. Menim, da bi lahko neke osnove didaktike dodali tudi v naš predmetnik na Fakulteti in tako študentkam po opravljenih petih letih fakultete ne bi bilo potrebno opravljanje še tistega dodatnega leta, ki predstavlja kar zalogaj – tako časovni kot tudi finančni. Menim, da se je situacija v povezavi s pomanjkanjem pedagoškega znanja pri študiju močno izboljšala in smo socialne delavke, ki bomo na modulu Socialno delo v vzgoji in izobraževanju magistrirale ali so magistrirale v prejšnjih letih z enakim programom, za delo v svetovalnih službah in tudi s pedagoškim znanjem bolje opremljene. Kljub temu menim, da bi bilo potrebno narediti še kakšen korak v to smer in k omogočitvi enakopravnega vstopa v šolski prostor, tako pravno kot tudi v praksi. Na drugi strani se strinjam z Zelkom (2010), ki zapiše, da strokovnjake s tega področja, ki nam manjka, že imamo – to so učitelji. Drugi profili npr. niso tako

opremljeni za vzpostavljanje pogovora in delovnega odnosa ter tudi ne za delo s socialno ranljivimi. So njihove možnosti za zaposlitev kljub pomembnosti področij manjše? Mislim, da ne.

Večina sogovornic izpostavlja, da je sodelovanje znotraj svetovalne službe pomembno. Tudi sama sem enakega mnenja, saj sem v praksi pomembnost timskega dela že večkrat izkusila. Kot navajajo intervjuvanke, je pomemben že sam pretok informacij. Pregovor »več glav več ve« tudi tu pride do izraza. Čar medsebojnega sodelovanja je v veliki meri prav to deljenje mnenj ter tudi izkušenj, bodisi strokovnih ali osebnih. Pomemben aspekt predstavlja tudi dopolnjevanje, kar lahko vidimo tudi pri opisovanju dela drugih profilov. Kot prej omenjeno, je šibko področje socialnega dela pomanjkanje pedagoškega znanja in znanja o specifičnih učnih težavah. Zelo dobre smo v prepoznavanju stisk in pomoči ranljivim skupinam, kar pa ne morem trditi za vse profile, ki so v svetovalni službi zaposleni. Prav to je glavni razlog, zaradi česar bi morali profili med seboj sodelovati – dopolnjevanje. To dopolnjevanje je ključno, če želimo otroku nuditi celostno pomoč in podporo, saj smo socialni delavci dobri na enem področju, drugi pa na področju, kjer mi nismo tako kompetentni. Tudi intervjuvanke omenjajo, da profili, ki so poleg njih zaposleni v svetovalni službi, delajo predvsem na področju učnih težav – na področju dela z odločbami.

Nekoliko me preseneča, a hkrati veseli dejstvo, da zaposleni v svetovalni službi kljub različnosti mnenj in tudi pogledov zelo dobro sodelujejo in da nihče od njih ne navaja kakšnih slabih izkušenj ali konfliktov. Pa vendar je to na eni strani tudi pogoj za delo, ki je v otrokovo korist.

Kot sem že večkrat omenila, sem magistrsko nalogo zaključevala v času, ko je po svetu vladala pandemija COVID-19. Zato se mi je zdelo pomembno in izredno dragoceno v intervju in raziskovanje vključiti tudi ta del. Informacijam in novicam tako po spletu kot po raznih informativnih oddajah po televiziji redno sledim, a so svetovalne delavke po šolah tiste, ki so s situacijo glede otrok in tudi družin v tem času najbolj seznanjene in imajo v to najboljši vpogled.

Delo opredeljujejo kot težko in oteženo, v kar močno verjamem. Nam socialnim delavkam je bistven ta osebni stik, s katerimi vzpostavimo delovni, osebni odnos. Tu je svetovalnim delavkam ta možnost odvzeta.

Tudi same so se čez noč znašle v popolnoma drugačnih vlogah. Kot navaja ena izmed intervjuvank, jim je ministrstvo do sedaj poslalo zgolj dve navodili za delo, s katerimi si

veliko ne morejo pomagati. Zato je od šole do šole odvisno, kako so si svetovalne službe organizirale delo in kakšno sploh je v teh razmerah. Tu se je še enkrat pokazalo, kako se socialne delavke prilagajamo situacijam in nudimo pomoč ljudem v takšnih in drugačnih stiskah.

Naloga socialnih delavk v teh razmerah je sodelovanje z vsemi vpletenimi v šolski sistem – z učenci, starši, učitelji, vodstvom ter tudi z ustreznimi zunanjimi institucijami. Kot omenjajo nudijo raznovrstno pomoč, povezujejo vpletene in usmerjajo. Delo večinoma poteka preko telefonskih klicev; dosegljive so tudi preko e-maila. Njihova začetna vloga je vključevala predvsem vzpostavljanje stika in za šolo na daljavo zelo pomembno stvar – oskrbo družin, ki niso imele pogojev za delo, torej oskrbo družin z računalniki in z modemi, ki učencem zagotavljajo internetno povezavo.

Naloge svetovalnih delavcev se v skladu s programskimi smernicami tesno prepletajo z nalogami učiteljev (Bezić, 2018, str. 73). Predvsem pomembno je njihovo delo z učitelji tudi v izolaciji. Učitelji socialnim delavkam poročajo o učencih, ki so neodzivni ali o učencih in tudi družinah, ki se soočajo s kakršnimi koli težavami. Na podlagi tega lahko potem socialne delavke reagirajo in koordinirajo ustrezno pomoč.

Socialne delavke tako kličejo učence in jim nudijo pomoč na različnih področjih. Nekateri se soočajo s težavami na učnem področju, drugi z osebnimi težavami. Kar nekaj se jih je predvsem na začetku soočalo s težavami na področju tehnologije in organizacije dela.

Nekaj socialnih delavk v intervjujih omenja, da so na spletni strani njihove šole ali kako drugače učencem posredovale informacije in ustrezne kontakte, kamor se lahko obrnejo na pomoč ob raznovrstnih izzivih in težavah. Tu se je še enkrat znova pokazala ta celostnost in predvidevanje raznih situacij.

Socialne delavke so tudi koordinirale učno pomoč s študenti ali drugimi prostovoljci. Tudi sama v času epidemije nudim učno pomoč in to mi predstavlja kar izziv. Večkrat sem v času študija nudila prostovoljno pomoč, a se ta situacija ne more primerjati z nobeno do sedaj. Opažam, da so učenci naveličani, nemotivirani in predvsem preobremenjeni. Imajo tudi velike težave na področju organizacije, saj je vse to za njih popolnoma novo.

Imam težave s posameznim učencem, zato si ne predstavljam, kako lahko socialne delavke z njihovimi normativi in pod temi oteženimi pogoji zagotavljajo pomoč in podporo ter spremljanje toliko učencev in družin. Njihovo obremenjenost sem čutila tudi pri dogovarjanju

za intervju, ko so mi poročale o stiski s časom. Veliko intervjujev smo tako opravile med vikendom ali v poznih večernih urah. Zanimivo je, da so novice in razne oddaje med pandemijo vsaj trikrat dnevno, a o preobremenjenosti svetovalnih delavcev in navsezadnje tudi učiteljev nihče ne poroča.

Nihče ne poroča niti o pomembni vlogi, ki jo socialne in tudi druge svetovalne delavke zasedajo v teh časih. Opravljenih je bilo ogromno medijskih intervjujev, a sama kakšnega intervjuja s svetovalno delavko nisem zasledila. Kljub temu pa sem vesela, da so svetovalne delavke, vsaj tiste moje intervjuvanke, »v službi« in ne na čakanju. Tako se vsaj nekateri, upam, najbrž ministrstvo in ravnatelji zavedajo pomembnosti dela svetovalnih služb, še posebej v teh težkih trenutkih.

Sprašujem se še, kako normativi vplivajo na socialno ranljive posameznike in tudi na socialno ranljive skupine. Ena izmed sogovornic omeni, da se je v medijih, sploh na začetku veliko govorilo o tem, da so glavni problem računalniki in njihovo pomanjkanje. To je seveda bila težava, a problemi so veliko globlji. Stiske socialno ranljivih skupin se v tem času še povečujejo; na dan prihajajo različni izzivi, s katerimi se prej niso soočali. Lahko ena socialna delavka lahko z normativom 20 razredov poskrbi za vse socialno ranljive posameznike, ki se trenutno soočajo s še bolj obsežnimi težavami kot prej? Mislim, da ne. Verjamem, da socialne delavke enostavno ne zmorejo in s spreminjanjem normativov bi se zagotovila pomoč v večjemu obsegu ter se tako ne bi spregledalo verjetno kar velikega števila uporabnikov, ki najbrž sedaj ostajajo spregledani.

Kot enega izmed izzivov za delo v prihodnosti socialne delavke vidijo prav to, reševanje problemov in situacij iz pandemije oziroma iz časa izolacije ter posledic, ki jih je vse to prineslo. Potrebno bo tudi veliko sodelovanja z učitelji, saj bo pandemija pustila velike posledice tudi na znanju in veščinah otrok, ki bi jih drugače razvijali v šoli.

Preko prakse sem opazila to, na kar opozarjajo tudi intervjuvanke – vse več je težav na področju duševnega zdravja med otroki. Tudi stroka opaža porast naraščanja števila otrok in mladostnikov, ki se soočajo s težavami v duševnem zdravju (Jeriček Klanšček, 2017, str. 10). Vse več otrok se samopoškoduje ter se sooča z raznimi vedenjskimi in čustvenimi težavami. Čedalje več otrok je zaradi takšnih in drugačnih težav hospitaliziranih. Raziskave kažejo, da se slovenski mladostniki pogosteje srečujejo s stresom ali obremenjenostjo v šoli kot vrstniki po svetu (Jeriček Klanšček, 2017, str. 10). Menim, da bo tu v prihodnosti in že danes potrebno narediti velik korak v znanju, tako pri poznavanju kot tudi pri nujenju pomoči tem otrokom.

Na drugi strani je vse večja tudi raznolikost otrok, ki socialnim delavkam in ostalim v praksi predstavlja izziv. Študij nas uči, kako spoštovati to raznolikost in menim, da sem to zelo dobro tudi sama osvojila. Blizu mi je tudi etnično občutljivo socialno delo. Socialne delavke, ki pri svojem delu uporabljajo etnično občutljiva načela, s tem pripomorejo k povečanju občutkov pripadnosti in vrednosti ter k preseganju obstoječega stanja oziroma k večji socialni vključenosti pripadnikov etničnih skupin (Humljan Urh, 2010, str. 83). A vendar so tu potrebne tudi izkušnje dela v praksi. Kako dopuščati in poudarjati to raznolikost in hkrati vključevati, ne da bi še dodatno stigmatizirali? Socialni delavci se od drugih strokovnjakov razlikujejo po tem, da se zavedajo nujnosti spoštovanja socialne pravičnosti, uveljavljanja človekovih pravic, participacije, enakosti ter tudi antidiskriminacijske prakse (Parsons, 2005, str. 138). Menim, da bo tukaj celotna naša stroka morala še ogromno naučiti nas in predvsem druge, ki s tem niso tako dobro opremljeni, saj je sestava prebivalstva pri nas in s tem tudi populacija otrok vse bolj etnično, kulturno ter jezikovno raznolika. Tukaj ni dovolj le integracija, ampak celostna inkluzija.

Naj zaključim še z izzivom, ki je povezan direktno s svetovalno službo in sem ga že nekajkrat omenila. To so njeni normativi. Kot omenjeno zgoraj, se vse več otrok sooča s številnimi težavami in stiskami, zato je pomoč socialnih delavcev in celotne svetovalne službe čedalje bolj potrebna. Vse več otrok išče in potrebuje pomoč, a normativi ostajajo enaki. Naj še enkrat omenim: normativ za enega svetovalnega delavca je 20 oddelkov, kar pomeni 400 otrok in več. To ne bi bilo mogoče, četudi bi to bila edina naloga svetovalnega delavca, namreč zagotavljanje pomoči učencem. Kot lahko vidimo že v teoretičnem uvodu, ima svetovalni delavec mnogo nalog in področij dela, ki niso povezane samo z učenci in z neposredno pomočjo njim. Kot omenjajo intervjuvanke, je vse več tudi administracije in birokracije, zaradi česar še dodatno zmanjka časa za pomoč učencem. Velika večina svetovalnih delavcev govori o preobremenjenosti in izgorelosti (Bezić, 2008, str. 74). Zmanjka torej čas za dejansko delo z uporabniki; možnosti za nudenje kontinuirane pomoči so vse manjše. Kot omeni ena izmed socialnih delavk, lahko večkrat samo »gasi požare«, kar pa definitivno ni v redu; predvsem ni dovolj.

6. SKLEPI

- Vse intervjuvanke so zaposlene v osnovnošolskih ali srednješolskih svetovalnih službah po Sloveniji. Sogovornica, ki je v svetovalni službi zaposlena najmanj časa, ima eno leto delovnih izkušenj, medtem ko ima sogovornica z največ delovnih izkušenj le-teh kar devetindvajset let.
- Intervjuji so bili opravljeni v času pandemije COVID-19, ki je močno spremenila razmere tako pri nas, kot po celem svetu.
- Kot bistven koncept socialnega dela, ki ga sogovornice uporabljajo pri svojem delu, prepoznavajo delovni odnos in elemente znotraj njega. Največkrat omenijo dogovor o sodelovanju, instrumentalno definicijo problema in soustvarjanje rešitev ter perspektivo moči. V manjšini so omenjeni tudi ostali: osebno vodenje, etika udeležенost, znanje za ravnanje in ravnanje s sedanjostjo. Znotraj koncepta delovnega odnosa jim pomemben del predstavlja tudi vloga socialne delavke kot spoštljive in odgovorne zaveznice ter uporabnika kot eksperta iz izkušenj.
- Zgolj posameznice kot pomembne koncepte prepoznavajo socialno delo z družino, izvirni delovni projekt pomoči, delo z uporabnikovimi socialnimi mrežami in koncepti socialnega dela z mladimi.
- Pri študiju so intervjuvane pridobile širok spekter raznovrstnih kompetenc, ki igrajo pomembno vlogo pri opravljanju njihovega dela.
- Pridobile so komunikacijske spretnosti, ki vključujejo zbrano poslušanje in preverjanje razumevanja oziroma povzemanja.
- Med osebnostnimi kompetencami in spretnostmi, ki jih navajajo, so največkrat zastopane inovativnost in potrpežljivost. Poleg njih je za delo v svetovalni službi pomembno tudi veselje do dela z otroki, čustvena stabilnost in nenehna samorefleksija in učenje.
- Kot pomembne strokovne kompetence navajajo prepoznavanje in razumevanje različnih stisk, celostni pogled na problem in s tem vključevanje celotne socialne mreže v proces pomoči ter etičnost in profesionalnost.
- Med socialnimi oziroma medosebnimi kompetencami prevladujejo timsko delo oziroma sodelovanje znotraj ali zunaj svetovalne službe in sposobnost empatije, ki je pri delu z ljudmi najpomembnejša.

- Organizacijske spretnosti omenja ena sogovornica, ki jih je pridobila na modulu socialno delo in menedžment. Gre za spretnosti vodenja, načrtovanja in tudi mentorstva.
- Močna področja socialnega dela v šoli so delo z ranljivimi skupinami, koncept delovnega odnosa oziroma vzpostavljanje delovnega odnosa ter celostnost. V manjši meri so zastopane tudi različne preventivne dejavnosti, izvirni delovni projekt pomoči, socialno delo z družino in drugo strokovno znanje, ki ga imamo.
- Med šibkimi področji socialnega dela prevladuje pedagoški vidik oziroma pomanjkanje pedagoškega znanja ter znanja o specifičnih učnih težavah in specifičnim delom z otroki z dodatnimi, posebnimi potrebami. Socialne delavke omenjajo tudi delo z nadarjenimi, pomanjkanje časa, razna specifična šolska področja ter pravni vidik.
- Kot glavni prednosti socialnega dela v šoli sogovornice prepoznavajo v celostnem pristopu pri delu z uporabniki, v specifičnem strokovnem znanju in konceptu delovnega odnosa. Nekaterim glavno prednost predstavljajo tudi socialno delo z družino, izkušnje in praksa v času študija, drža nevednosti in sodelovanje z zunanjimi institucijami.
- Med intervjuvanimi sta dve socialni delavki glede na normativ edini zaposleni v svetovalni službi. Prav tako sta pri dveh sogovornicah zaposleni dve v svetovalni službi in pri drugih dveh tri. Ostale števila zaposlenih niso opredelile.
- Delo drugih profilov v svetovalni službi vključuje dodatno strokovno pomoč oziroma delo z učenci, ki imajo odločbe.
- Socialne delavke z drugimi profili sodelujejo na različnih področjih. Sodelujejo na področju otrok z učnimi ali drugimi težavami, pri delu z družinami ali pri pripravljanju prilagoditev.
- Prednosti sodelovanja z drugimi profili prepoznavajo pri deljenju različnih pogledov in s tem tudi rešitev, omogočanju širšega podpornega sistema otroku oziroma uporabniku ter pomembnost pri izmenjavi informacij ter osebnih in profesionalnih izkušenj.
- Vse socialne delavke, ki so podale oceno, sodelovanje ocenijo kot dobro ali odlično. Od socialnih delavk nobena ne predstavi slabe izkušnje ali slabega sodelovanja.
- Nekatere socialne delavke delo v pandemiji COVID-19 predstavljajo kot težko in oteženo predvsem zaradi pomanjkanja osebnega stika.

- Vloga socialnih delavk v pandemiji je sodelovanje s starši, učenci, učitelji, vodstvom šole in tudi zunanjimi institucijami. Nudijo in koordinirajo pomoč, povezujejo in usmerjajo. Njihovo delo večino poteka preko telefona ali elektronske pošte.
- Z učitelji v času pandemije sodelujejo z razlogom: da vzpostavljajo stik z družinami in učenci, če dobijo od učiteljev povratne informacije o težavah ali neodzivnosti.
- Učencem pomagajo na različnih področjih. Gre za pomoč pri težavah z učno snovjo, pomoč pri reševanju osebnih težav ali težav pri uporabi tehnologije. Kar nekaj socialnih delavk omenja, da so pri delu aktivirali tudi študente na praksi in prostovoljce, ki sedaj nudijo predvsem učno pomoč učencem na daljavo.
- Staršem so na voljo za pogovore ali svetovanje, če jih te potrebujejo.
- Sodelujejo tudi z zunanjimi institucijami. Pri tem omenjajo svetovalne centre, ZPM, mladinske domove, razne projekte in tudi CSD. Nudijo si medsebojno pomoč in si izmenjavajo izkušnje ter mnenja.
- Izzive za delo v prihodnosti vidijo na področju dela z učenci, s starši, s posledicami virusa SARS-CoV-2 in na področju, ki se tiče direktne svetovalne službe.
- Na področju dela z učenci bo vse večji izziv, kako omogočiti, da je šola zanimiva in konkurenčno vsem virtualnim in tehnološkim pripomočkom, ki jih imajo danes otroci na voljo. Pri tem bo potrebno spremeniti način komunikacije z mladimi.
- Vse več otrok se srečuje s težavami na področju duševnega zdravja in s čustvenimi in/ali vedenjskimi težavami.
- Prav tako se povečuje raznolikost populacije in s tem tudi otrok v šoli, kjer ostaja izziv, kako otrok zagotavljati enake možnosti ter hkrati spoštovati njihove razlike.
- Izziv ostaja tudi to, kako staršem dopovedati, da je šolsko delo odgovornost njihovega otroka. Starši so vse bolj vključeni v delo svojih otrok; tudi šola učno-pedagoški del vse bolj potiska domov.
- Izzivi v prihodnosti bodo tudi težave in reševanje težav, povezanih z izolacijo oziroma pandemijo. Svetovalna služba bo imela veliko vlogo pri reševanju le-teh in vrnitvi v običajno življenje.
- Izziv za delo v svetovalni službi predstavljajo tudi njeni normativi, kjer ti ostajajo enaki; na drugi strani je otrok in tudi družin, ki potrebujejo pomoč in kontinuirano obravnavo, vse več. Velik del svetovalne službe vključuje tudi birokracijo in administracijo, kar čas še prepolovi.

7. PREDLOGI

Znotraj predlogov ločim tiste, ki izhajajo iz intervjujev in so dejanski predlogi sogovornic, ter tiste, ki sem jih na podlagi teorije, rezultatov in razprave oblikovala sama.

7.1 PREDLOGI INTERVJUVANK:

- Večina socialnih delavk na področju šolske svetovalne službe kot šibkost priznava pomanjkanje pedagoškega znanja in okvirov. Socialne delavke, vsaj tiste, ki so zaposlene v šoli, bi morale biti usposobljene tudi za pedagoško in vzgojno-izobraževalno delo. Več pedagoškega vidika bi morale biti upoštevanega že med študijem, tako da bi bila socialnim delavkam, ki zaključijo študij, ta znanja priznana. S tem bi pripomogli tudi k bolj enakovrednemu vstopu socialnih delavk in delavcev v šolski prostor.
- Povezano z zgoraj navedenim, šibko področje socialnega dela predstavlja tudi delo s specifičnimi učnimi težavami. Socialne delavke ne potrebujejo znanj specialnih ali socialnih pedagogov, ampak bi morale imeti na tem področju osvojeno vsaj osnovno znanje za delo s učenci, ki imajo težave na tem področju. Prav tako velja tudi za delo z otroki na področju njihovih dodatnih, posebnih potreb.
- Potrebno bi bilo spremeniti normative svetovalnih služb in tako povečati število svetovalnih delavcev po šolah. Normativ trenutno predstavlja 20 oddelkov na enega svetovalnega delavca, kar pomeni, da ima en svetovalni delavec pod okriljem več kot 450 učencev in v srednjih šolah celo 520 dijakov. S spreminjanjem normativov bi pripomogli k zagotavljanju celovite in kontinuirane pomoči učencem in tudi drugim.
- V obravnavo bi bilo večkrat potrebno povabiti celo družino, saj večkrat pomoč zgolj otroku ni dovolj. Pomoč bi morali zagotoviti celotnemu družinskemu okolju, saj se le tako lahko zagotavlja celostnost obravnave in pomoč, ki ima tudi dolgotrajne učinke.

7.2 LASTNI PREDLOGI:

- Kot omenjajo intervjuvanke, se tudi sama strinjam, da bi bilo potrebno spremeniti zakonodajni vidik normativov šolske svetovalne službe, ki trenutno svetovalnim delavkam ne omogočajo kvalitetnega dela in predvsem onemogočajo zagotavljanje ustrezne pomoči in podpore vsem potrebnim. Le tako bi se lahko odzvali na stike in probleme vsakega učenca ter tudi zagotavljali kontinuirano pomoč, ki sedaj ni mogoča. S tem, ko bi se normativi zmanjšali, bi se lahko povečala tudi pestrost profilov znotraj posamezne svetovalne službe. Tako bi lahko vsak profil deloval na njihovih primarnih področjih, za katere so dobro usposobljeni in imajo potrebno strokovno znanje in spretnosti.
- Kot omenjeno, se je situacija s pedagoško-andragoško izobrazbo v zadnjih nekaj letih spremenila in so profesorice ter asistentke na Fakulteti za socialno delo v tej smeri naredile že velik premik. Glede na moje realne izkušnje in izkušnje, ki jih bodo pridobili ostali v naslednjih letih pod enakimi pogoji, bi bilo potrebno izkušnje programa preučiti in dopolniti program modula Socialno delo v vzgoji in izobraževanju. S tem bi se lahko potegovati za ustrezno podeljeno (pedagoško-andragoško) izobrazbo, ki bi bila priznana vsem, ki bi opravili obveznosti modula in tako dejansko potrebna znanja pridobili. Pedagoška-andragoška izobrazba bi pripomogla k večji zaposlitvi socialnih delavk in delavcev v šoli.
- Predlagam promocijo socialnega dela in njenih konceptov za delo v šolskih svetovalnih službah. Dobro se mi zdi to, da se kot socialne delavke zavedamo naših močnih področjih, prednosti in kompetenc, ki jih za opravljanje tega dela imamo; kljub vsemu pa menim, da bi bilo potrebno o tem ozavestiti tudi druge, ki imajo pomembno besedo tako pri zaposlovanju kot v javnosti in v javni podobi socialnega dela. Sama bi o tem ozaveščala ravnatelje srednjih in osnovnih šol ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport kot tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. S promocijo naših konceptov in močnih področjih ter našega širokega spektra znanja bi presegli predsodke in stereotipe socialnega dela, ki jih javnost ima, in ozavestili, da socialni delavci in delavke nismo dobri zgolj na področju zagotavljanje finančne pomoči.

8. UPORABLJENA LITERATURA

- Akerman, B. (2011). Od pogovora o učencu k pogovoru z učencem- učenec z učnimi težavami kot soustvarjalec procesa učenja in pomoči. V M. Košak Babuder (ur.), *Zaključna konferenca projekta: Strokovne podlage za nadaljnji razvoj in uresničevanje Koncepta dela Učne težave v osnovni šoli: zbornik povzetkov* (str. 18-20). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Avsec, M., & Rode, N. (2015). Pravlјice kot sredstvo v socialnem delu z otroki. *Socialno delo*, 54(2), 111-121.
- Bercht, S. (2005). Od kod družbeno zavračanje prosilcev za azil. *Socialno delo*, 44 (4/5), 287-302.
- Bezić, T. (2008). Razvoj in spremljanje delovanja mreže svetovalnih služb. *Sodobna pedagogika*, 159(2), 60-80.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (1987). *Osnovni teoretični problemi svetovalnega dela z družinami*. Ljubljana: Višja šola za socialne delavce.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (1998). *Psihologija družine: prispevek k razvidnosti družinske skupine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2000a). *Prestopniško in odklonsko vedenje mladih: vzroki, pojavi, odzivanje*. Ljubljana: Bonex založba.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2000b). Svetovalno delo v vrtcih in šolah: prispevek socialnega dela: teze. *Šolsko svetovalno delo: revija za svetovalne delavce v vrtcih, šolah in domovih*, 5(3), 22-29.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2006). *Socialno delo z družino*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2008). *Soustvarjanje v šoli: učenje kot pogovor*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Bečaj, J., Pečjak, S., Resman, M., Bezić, T., Dobnik Žerjav, M., Grgurevič, J., Niklanovič, S., & Šmuk, B. (2008a). *Programske smernice. Svetovalna služba v osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Bečaj, J., Pečjak, S., Resman, M., Bezić, T., Dobnik Žerjav, M., Grgurevič, J., Niklanovič, S., & Šmuk, B. (2008b). *Programske smernice. Svetovalna služba v gimnazijah, nižjih in poklicnih šolah ter strokovnih šolah in dijaških domovih*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2010). Delovni odnos soustvarjanja v šoli: varovalni dejavnik pred socialno izključenostjo in revščino. V *Kongres socialnega dela, Od revščine in socialne izključenosti k enakosti, socialni pravičnosti in solidarnosti: zbornik povzetkov*. (str. 66). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., & Možina, M. (2011). *Vzpostavlanje delovnega odnosa in osebnega stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (2011). Soustvarjanja izvirnih delovnih projektov pomoči v šoli. V M. Košak Babuder (ur.), *Zaključna konferenca projekta: Strokovne podlage za nadaljnji*

razvoj in uresničevanje Koncepta dela Učne težave v osnovni šoli: zbornik povzetkov (str. 7-10). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2013). Šolska svetovalna služba kot prostor varovanja soustvarjanja procesov učenja in pomoči v šoli: delovni odnos soustvarjanja in izvirni delovni projekt pomoči: od prvih korakov v šolski prostor k temeljnemu konceptu dela. *Šolsko svetovalno delo: revija za svetovalne delavce v vrtcih, šolah in domovih*, 17(3/4), 15-25.

Čačinovič Vogrinčič, G., & Kodele, T. (2016). Učenec kot soustvarjalec pedagoškega procesa. V D. Štefanc, & I. Lesar (ur.), *Vzgoja in izobraževanja otrok in mladih s posebnimi potrebami: problemi, dileme in rešitve* (str. 6). Ljubljana: Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2018). Znanje in stroka socialnega dela kot nosilca procesov soustvarjanja podpore in pomoči v šoli. V T. Bezić, & T. Malešević (ur.), *Konferenca o šolskem svetovalnem delu: 19. prispevki strok za svetovalno delo v praksi: zbornik povzetkov* (str. 21-24). Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.

Čačinovič Vogrinčič, G., & Mešl, N. (2019). *Socialno delo z družino: soustvarjanje zelenih izidov in družinske razvidnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Dolar Bahovec, E., & Bregar Golobič, K. (2004). *Šola in vrtec skozi ogledalo*. Ljubljana: DZS

Dragoš, S., & Rihter, L. (2017). Empatija in (izobraževanje za) socialno delo. *Socialno delo*, 56 (1), 1-19.

Flaker, V. (2003). Temeljne in nujne spretnosti socialnega dela. *Socialno delo*, 42 (4/5), 237-257.

Gregorčič Mrvar, P. (2008). Šola, vrtec, svetovalni delavec in starši: vzpostavljanje stika in sodelovalnega odnosa. *Sodobna pedagogika*, 58(2), 120-141.

Gregorčič Mrvar, P. (2013a). Svetovalni delavec in učenec: dileme pri razkrivanju zaupnih informacij v svetovalnem odnosu. *Didaktika*, 22(167), 16-17.

Gregorčič Mrvar, P. (2013b). Pomen svetovalne službe za kakovostno vzgojo in izobraževanje: sklepi okrog mize. *Sodobna pedagogika*, 64(1), 112-114.

Gregorčič Mrvar, P., & Resman, M. (2016). Šolsko svetovalno delo včeraj, danes, jutri - razmislek ob dvajseti obletnici revije Šolsko svetovalno delo. *Šolsko svetovalno delo*, 20(1/2), 7-12.

Hozjan, D. (2014). Konceptualizacija pojavnih oblik avtonomije v javnem šolskem prostoru. *Šolsko polje*, 25 (1/2), 57-78.

Humljan Urh, Š. (2010). Etnična (ne)občutljivost v izobraževanju za socialno delo. *Socialno delo*, 49(2/3), 73-84.

Jeriček Klanšček, H. (2017). Stanje in izzivi na področju duševnega zdravja med otroki in mladostniki v Sloveniji. V U. Margan (ur.), *Prispevki strok za svetovalno delo v praksi: Duševno zdravje v vrtcu in šoli* (str. 10-12). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Kodele, T., & Mešl, N. (ur.) (2013). *Otrokov glas v procesu učenja in pomoči: priročnik za vrtce, šole in starše*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

- Kodele, T. (2018). Kako omogočati in spodbujati participacijo učencev v procesu reševanja njihovih učnih težav? V T. Bezić, & T. Malešević (ur.), *Konferenca o šolskem svetovalnem delu: 19. prispevki strok za svetovalno delo v praksi: zbornik povzetkov* (str. 114-116). Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.
- Kohont, A. (2011). *Vloge in kompetence managerjev človeških virov v kontekstu internacionalizacije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Kravanja Šorli, I. (2013). Vloga šolske svetovalne službe pri spodbujanju aktivne udeležnosti učencev v izvirnem delovnem projektu pomoči. V *Kongres socialnega dela, Socialno delo in pomen državljanstva za socialno državo: zbornik povzetkov* (str. 40). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Kustec, K. (2011). Umetnostna izrazna sredstva v socialnem delu. *Socialno delo*, 50 (1), 27-33.
- Kvaternik, I., & Kustec, K. (2011). Sodelovanje staršev s šolo: vzpostavljanje delovnega odnosa soustvarjanja v šoli. *Socialno delo*, 50(2), 81-89.
- Lesar, I. (2009). Ali formalne rešitve na področju šola marginaliziranih omogočajo uresničevanje ideje inkluzije. *Sodobna pedagogika*, 60(1), 334-348.
- Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S., & Bregar Golobič, K. (2008). *Učne težave v osnovni šoli: koncept dela*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.
- Mesec, B. (1997). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1 (študijsko gradivo za interno uporabo)*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
- Mesec, B. (1998). *Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
- Mesec, B. (2006). Očarani z močjo. *Socialno delo*, 45(3/5), 235-247.
- Mesec, B. (2007). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 2 (študijsko gradivo)*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mesec, M. (2015). Praktični študij na Fakulteti za socialno delo. *Socialno delo*, 54(3/4), 239-248.
- Mešl, N. (2008). *Razvijanje in uporaba znanja v socialnem delu z družino: Procesi soustvarjanja teoretskega znanja v praksi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mešl, N., & Kodele, T. (2010). Delovni odnos soustvarjanja v šoli: od razmišljanja o uporabnosti koncepta do začetkov njegove uporabe. V *Kongres socialnega dela, Od revščine in socialne izključenosti k enakosti, socialni pravičnosti in solidarnosti: zbornik povzetkov*. (str. 68). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mešl, N. (2011). Proces dela v izvirnem delovnem projektu pomoči: od definiranja problemov k soustvarjanju zelenih izidov. V M. Košak Babuder (ur.), *Zaključna konferenca projekta: Strokovne podlage za nadaljnji razvoj in uresničevanje Koncepta dela Učne težave v osnovni šoli: zbornik povzetkov* (str. 16-18). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Mešl, N., & Kodele, T. (2013). Slišati otrokov glas: varovalni dejavnik pred naučeno nemočjo. V *Kongres socialnega dela, Socialno delo in pomen državljanstva za socialno državo: zbornik povzetkov* (str. 53). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Mešl, N. (2015). Kako prebuditi tigra: zdravljenje travm. *Socialno delo*, 54 (5), 315-317.

- Milner, P., & Carolin, B. (1999). *Time to listen to children: Personal and professional communication*. New York: Routledge.
- Milošević-Arnold, V. (2006). Celostna obravnava oseb z demenco v domu za stare. *Socialno delo*, 45(3/5), 119-126.
- Mlinarič, M. (2017). Svetovalno delo v vrtcu: (ne)vidna povezava med otroki, starši in strokovnimi delavci. *Socialno delo*, 56(1), 41-50.
- Mrvar Gregorčič, P., & Mažgon, J. (2016). Sodelovanje šolske svetovalne službe s posamezniki in institucijami v skupnosti. *Sodobna pedagogika*, 67(1), 38-57.
- Parsons, M. (2005). *The contribution to Social work to the Rehabilitation of older People with dementia*. London: Jessica Kingsley.
- Poštrak, M. (2015). Koncepti socialnega dela z mladimi. *Socialno delo*, 54(5), 269-280.
- Poštrak, M. (2018). Vloga socialne delavke v svetovalni službi v okviru pedagoškega trikotnika. V T. Bezić, & T. Malešević (ur.), *Konferenca o šolskem svetovalnem delu: 19. prispevki strok za svetovalno delo v praksi: zbornik povzetkov* (str. 53-55). Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.
- Rape Žiberna, T. (2019). *Konceptualizacija timskega dela v socialnem delu v Sloveniji (doktorska disertacija)*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Resman, M., Bečaj, J., Bezić, T., Čačinovič Vogrinčič, G., & Musek, J. (1999). *Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Resman, M. (2008). Svetovalno delo v vrtcih in šolah: uvodna beseda k tematskemu delu razprav. *Sodobna pedagogika*, 58(2), 6-25.
- Resman, M. (2018). Sodelovanje med ravnateljem in šolsko svetovalno službo – priložnost, ki je pedagog ne sme prezreti. V T. Bezić, & T. Malešević (ur.), *Konferenca o šolskem svetovalnem delu: 19. prispevki strok za svetovalno delo v praksi: zbornik povzetkov* (str. 30-33). Ljubljana: Zavod Republike Slovenija za šolstvo.
- Rihter, L. (2007). Evalvacija na področju socialnega dela v Sloveniji. *Socialno delo*, 46 (4/5), 207-212.
- Rode, N., Rihter, L., & Kobal Tomc, B. (2006). Uvajanje sistema evalvacije v socialnem varstvu: predlog postopka. *Socialno delo*, 45 (1/2), 1-7.
- Rode, N., Zidar, R., Lamovšek, V., Škerjanc, J., & Urek, M. (2010). Socialno delo v primeru naravnih in drugih nesreč. V: M. Zorn, B. Komac, M. Pavšek & P. Pagon (ur.), *Naravne nesreče 1: od razumevanja do upravljanja* (str. 349-355). Ljubljana: Založba ZRC.
- Smonker, T. (2002). Perspektiva moči uporabnikov na področju duševnega zdravja v skupnosti. *Socialno delo*, 46(1/2), 47-55.
- Sobočan, A. (2011). Etika v socialnem delu. *Socialno delo*, 50 (3/4), 205-215.
- Socialno delo na področju vzgoje in izobraževanja* (1981). Ljubljana: Višja šola za socialne delavce v Ljubljani.
- Strtih, B. (2006). Strategije pomoči pri socialnem delu s travmatiziranimi osebami in družinami. *Socialno delo*, 45(6), 333-343.

Stržinar, D. (2012). Socialno delo z mladostniki v psihiatrični obravnavi. *Socialno delo*, 51 (1-3), 127-134.

Škerjanc, J., & Lamovšek, V. (2010). Socialno delo za pomoč prebivalcem po potresu na Bovškem leta 2004. V: M. Zorn, B. Komac, M. Pavšek & P. Pagon (ur.), *Naravne nesreče 1: od razumevanja do upravljanja* (str. 357-366). Ljubljana: Založba ZRC.

Šugman Bohinc, L. (2014). Kompetence diplomantk in diplomantov socialnega dela za delo v šolski svetovalni službi. *Šolsko svetovalno delo: revija za svetovalne delavce v vrtcih, šolah in domovih*, 18(3/4), 41-48.

Trbanc, M. (1996). Socialna izključenost: Koncept, obseg in značilnosti. V I. Svetlik (Ur.), *Kakovost življenja v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Videmšek, P. (2008). Krepitev moči kot temeljno orodje socialnega dela. *Socialno delo*, 47(3/6), 209-217.

Videmšek, P., & Mali, J. (2017). Od načrta skrbi in programa oskrbe do osebnega načrtovanja in izvajanja storitev. *Socialno delo*, 57(1), 27-42.

Urek, M., Škerjanc, J., Lamovšek, V., Rode, N., Recko, T., & Zidar, R. (2010). Ko se zdi, da ne bo nikoli bolje: socialno delo v primeru naravnih in drugih nesreč. V *Kongres socialnega dela, Od revščine in socialne izključenosti k enakosti, socialni pravičnosti in solidarnosti: zbornik povzetkov* (str. 111). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Zaviršek, D., & Škerjanc, J. (1998). *Analiza položaja izključenih družbenih skupin v Sloveniji in predlogi za zmanjšanje njihovih izključenosti v sistemu socialnega varstva*. Ljubljana: Inštitut za socialno varstvo.

Zaviršek, D. (2012). Za boljšo prakso na področju rejništva. *Bilten skupnosti CSD Slovenije Kaljenje*, 11, str. 13-17. Ljubljana: Skupnost CSD Slovenije.

Zelko, L. (2010). *Ravnateljice osnovnih šol o usposobljenosti socialnih delavk za naloge šolske svetovalne službe* (diplomsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.

Žerak, N. (2007). *Integracija kompetenc v upravljanje človeških virov*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.

SPLETNA STRAN:

Nacionalni inštitut za javno zdravje. (2020). *Korona virus (SARS-CoV-2)- ključne informacije*. Pridobljeno 8.5.1020 s <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>.

ZAKON:

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI). Ur. l. RS, št. 36/2008

PRILOGA 1: VODILA ZA INTERVJU

1. Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?
2. Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?
3. Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?
4. Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?
5. Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?
6. Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)
7. Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?
8. Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

PRILOGA 2: TRANSKRIPTI INTERVJUJEV IN DOLOČITEV ENOT KODIRANJA

INTERVJU A:

Spol: ženski

Delovno mesto: OŠ

Delovne izkušnje: 20 let

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

A: Bistveni koncepti... Torej, na čem temelji celotno socialno delo (A1). Sepravi od instrumentalne definicije problema (A2) do vsega tega, kar je vezano na to (A3). Nekako je moje vodilo, da je uporabnik tisti, ki najbolje opredeli svojo težavo (A4) in tudi edini, ki je zares poklican, da potem svojo težavo rešuje (A5). Sepravi moja vloga je tam, da pomagam z nekimi informacijami, ki jih imam (A6), da vodim (A7), da ga pri tem podpiram- njega (A8), da seveda tudi podpiram poleg njega tudi njegovo socialno mrežo (A9) in ta proces peljem (A10). Ne glede nato, da so moja glavna populacija učenci, se tega enako držim. (A11) Ker se mi zdi, da v šoli se še lažje zdrsne v to, da mi, ki smo odrasli bolje vemo (A12). Uporabljam vse od pridruževanja (A13), do odpiranja problema (A14). Poudarek dajem na socialno mrežo (A15), na iskanje možnih rešitev in tako naprej (A16).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

A: Mislim, da je ena taka stvar, ki je zelo pripomogla, da danes lahko dobro opravljam delo v svetovalni službi, da je uporabnik tisti, ki najbolje ve in zna na eni strani (A17), in na drugi strani, da resnica ni ena, ampak je resnic mnogo (A18). Sepravi, da je moj pogled na situacijo, pač enostavno zgolj moj pogled- iz mojga stališča, gledišča, torej od tam, kjer jaz stojim, je videti tako (A19). Iz strani nekoga drugega, ki stoji na drugi točki in stvar drugače doživlja je videti drugače (A20) in kot socialna delavka, moraš imeti to v mislih ves čas svojega delovanja (A21). Se mi zdi, da celo socialno delo temelji na tem izhodišču in, da moramo po tem ravnati (A22).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

A: Ravno to stališče, ta fokus na uporabniku (A23), ker se mi zdi vse ostale veje, stroke, ki delajo v svetovalni službi, one imajo fokus nekje drugje (A24). Socialno delo je pa res orientirano na uporabnika (A25) in, da je on ekspert iz svojega življenja (A26). Se mi zdi, da je to tista največja dodana vrednost, ki hkrati pušča zelo odprta vrata (A27). Od tega, kar je možna rešitev (A28), o čem se je možno pogovarjati (A29), kaj vse poskusit (A30).. Tudi da ni to enkrat ali pa dvakrat, ampak desetkrat ali pa stokrat če je potrebno (A31). Pa tudi pomembno je opogumljanje ves čas (A32), dodajanje moči- da se da (A33) in da to naši učenci zmorejo (A34). To tudi ne zasledimo pri drugih strokah (A35).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

A: Šibko področje ostaja to, da socialno delo nima urejenega tega pedagoškega dela (A36), da bi sploh socialni delavec lahko čisto enakopravno v šolski prostor sploh vstopal (A37). Tukaj nimam v mislih samega svetovanja, ampak drugo delo, ki je tudi vezano na svetovalno službo (A38). S tega razloga se potem tudi ravnatelj odločajo, raje za druge profile (A39), ker lahko te porabijo v podaljšanem bivanju, za ISP, DSP... (A40) Socialnemu delu umanjka ta metodika pedagoškega dela (A41) in se mi zdi, da bi bilo to na dolgi rok fajn uredit, da bi imeli to socialni delavci, ko diplomirajo urejeno in priznано (A42). Ker zagotovo te, ki delajo na področju z mladimi že tekom študija, te izkušnje iz znanja, prav gotovo pridobijo, ni pa formalno tako ubesedeno (A43). Je sicer vedno še ta opcija, da greš narediti pedagoško-andragoški izpit (A44)... Ta pedagoški vidik, bi moral biti zajet že v samem

študiju (A45), tako da bi potem lahko tudi socialni delavci rekli, da smo usposobljeni tudi za pedagoško in vzgojne-izobraževalno delo (A46).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

A: ~~Ja mislim, da je socialno delo...~~ Jaz sem hkrati tudi sicer socialna pedagoginja..(A47) Imam obe polni izobrazbi, torej oba dela študija (A48). Iz mojih izkušenj se mi zdi, da je prednost socialnega dela ravno ta uporabnik (A49) in pa ta socialna vpetost, torej da je človek družbeno bitje (A50) in v vsakem trenutku vstopaš v odnose in ta pomembnost na odnosih, je ključna pri socialnem delu (A51). Tudi pri študiju, te dovolj dobro opremijo, da potem pelješ lahko delo kot socialni delavec v tej smeri (A52). Ostali profili so bolj fokusirani na kaj drugega (A53). Npr. psihologi vse zmerijo, za vsako težavo imajo nek test, ki potem pokaže v ponedeljek neki, v sredo pa nekaj drugega, odvisno od parametrov (A54). Mi imamo pa to kar imamo: pogovor (A55), prisluhniti (A56), podpreti (A57), slišati tistega- drugega (A58) in njegovo perspektivo (A59), rešitve (A60), ter njegovega sveta v katerem živi (A61). To se mi zdi res tisto, močno kar nam daje socialno delo (A62). In če bi lahko primerjala, kater študij mi je več dal, zagotovo socialno delo (A63). Pomembno je za razumevanje družbe in soraznosilnosti, ki jo družba zajema (A64) in da se ne postavljaš na mesto nekoga, ki ve in zna (A65) ampak, da si samo eno kamenček v celotnem mozaiku, ki sicer ima svojo vlogo in nalogo (A66), ampak enako pomembno vlogo imajo tudi vsi drugi okrog tebe (A67).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

A: Zdej svetovalna služba je tako narejena, da se ravnatelj sami lahko odloči, kateri profil bo zaposlil (A68). V svetovalni službi je ponavadi tisti, ki je zaposlen prvi, na podlagi tega, iščejo tudi zelo podoben kader, tudi drugega, če ga zaposlujejo (A69). Normativ za svetovalnega delavca v osnovni šoli je na 20 oddelkov: en svetovalni delavec (A70). Pri nas na šoli imamo ravno 21 oddelkov, to pomeni 450 otrok in je to en svetovalni delavec (A71). V naši svetovalni službi sem torej jaz, zaposlena kot socialna delavka in še socialna pedagoginja, ki je zaposlena za 30% (A72) in dela na področju otrok s posebnimi potrebami- torej izvaja dodatno strokovno pomoč (A73). Z njo sodelujeva in predvsem se najino sodelovanje tiče otrok, ki imajo učne težave (A74), medtem ko ostale stvari v svetovalni službi so bolj moja zadolžitev (A75); težave na čustvenem in vedenjskem področju (A76), socialne stiske (A77) in odnosne stiske, so moje področje (A78), medtem ko se ona ukvarja s specifičnimi učnimi težavami: diskalkulija, disleksija,... (A79) Bolj v motnje usmerjen poklic (A80), kar socialno delo ni. (A81) Socialno delo je k rešitvam usmerjeno (A82), mi nismo v motnje usmerjeni ane, mi gremo proč od tega (A83).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

A: Ja.. Zdej bom kr pokritizirala (A84): Ministrstvo je do tega trenutka sproduciralo dve okrožnici, s katerimi si prav velik, nihče ne more pomagati (A85). Sepravi v tej situaciji, se odzivamo zelo različno- odvisno od vsake šole in od vsakega svetovalnega delavca posebej, kako se je tega lotil (A86). Tako obstajajo res velik razlike med šolami (A87). V nekaterih šolah celo svetovalne službe ne delujejo in so delavke na čakanju (A88), nekje deluje samo polovica (A89). Malo je odvisno tudi od mesta, ki ga ima svetovalna služba v šoli (A90). Sama imam srečo, da že, ko sem prej 20 leti nastopila na delo, je imela svetovalna služba zelo pomembno mesto v šoli in se je to ohranila. Pri nas ima svetovalna služba tezo in ker ima tezo je zato pomembna (A91). Tako, da jaz delujem na način, da mi s terena učitelji poročajo, kateri učenci so v situaciji neodzivni (A92), potem vem, kateri učenci imajo težave ali na učnem področju (A93) ali kateri učenci, so trenutno v težkih situacijah- družinskih situacijah, sedaj, ko so zaprti v istih prostorih, tako dolgo in s tistimi komuniciram (A94). Z nekaterimi se slišim dobesedno vsak dan, z nekaterimi pa potrebi; enkrat na teden, ali vsak drug dan, kolikor je pač potrebno (A95).

Bi torej rekli, da ste dejavna?

A: Sem zelo dejavna (A96): z učitelji, starši, učenci in tudi z drugimi institucijami (A97), glede koordinacije pomoči, ker bi sami težko zmogli (A98). Delo na daljavo je tako ne, pri družinah, kjer prvič so učenci sposobni in imajo hkrati podporo staršev, to laufa, ni nobenih problemov (A99) V

družinah kjer ni teh resursov, torej so že učne težave ali starši ne zmorejo, ne znajo pomagati je pa katastrofa (A100), tako da se potem pomaga dobiti neko znanje (A101). Torej tudi študente, ki so na praksi (A102). Sodelujemo tudi z drugimi institucijami: svetovalnimi centri, ZPM... Tako, da si nekako pomagamo, tako da otroci dobijo pomoč (A103). Nekateri so res nevešči, nevešči računalnika, komunikacije (A104). Ne vedo kaj narediti, ne kako se organizirati, ne razumejo navodil (A105). V medijih se je za trenutek zazdelo, da so problem zgolj računalniki. Računalniki so problem, ne bom rekla da ni, ampak je vse ta drugo, tudi ko ti imaš računalnik ni enostavno... (A106). Trudimo se, da pokrivamo, z učitelji se res redno slišimo, da takoj povedo od koga ni povratne informacije (A107). Slišim se tudi z učenci in povedo o drugih in o sodelovanju, da se ta mreža tke in se raziskuje, kdo je pomoči še toliko bolj potreben (A108).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

A: Sama mislim, da bo v prihodnosti ena hude težava, ker bo neko pridobivanje znanja na tak način, ki ga sedaj poznamo, huda konkurenca, vsem tistim drugim- virtualnim svetom, ki obstajajo (A109). Že sedaj so težave na področju koncentracije anormne (A110). Generaciji, ki sedaj prihajajo, tam od 1.- 5. razreda, se pozna, da imajo tudi slabši besedni zaklad (A111), da težko zdržijo in to ne govorimo o eni uri ali pol ure šolskega dela, govoriva o petih minutah (A112). In potem z branjem, z prepoznavanjem navodil, imajo težave. Te generacije so zelo boste na tem področju (A113). Sedaj verjetno se bo neko paralelno, drugačno izobraževanje izoblikovalo, ampak verjetno nek beseden zaklad bo vseeno potrebno poznati (A114). Moje mnenje je namreč, da svet je natančno tako velik, kot smo ga sposobni opisati. Zada, za tistem, kar ne znamo ubesediti ni nič, tam je prazen svet. In zdaj če je tisto, kar znaš ti opisati zelo majhno, potem je tudi svet v katerem živiš zelo majhen in tega, me je zelo strah (A115). To je ena stvar, druga stvar je slovensko šolstvo zelo veliko prepušča zraven starše (A116) in tudi tukaj počenjamo eno veliko napako, da se na nek način spodbuja starše, da delajo z otroki doma (A117). Torej neko pedagoško delo, ki bi moglo biti vezano na šolo (A118). Torej v šoli bi se morali učiti brati, pisati, utrjevati, ponavljati... (A119) V šoli zaradi različnih dejavnosti, ki jih imamo zmanjkuje časa za utrjevanje in ponavljanje in se to prelaga na družine (A120). In potem je to nemalokrat, ko imamo sestaneke in se mami naroči, kaj vse naj doma ponovijo- to ni stvar staršev (A121). Zdele na žalost je še ta korona virus prišel, kjer so spet starši vpleteni največ in ni to v redu (A122). Starši so tu zato, da otroka spomnijo, da je treba nalogo narediti, da mu dajejo nek suport pri organizaciji, da so spodbujeni in pohvaljeni (A123), ampak poučevati je pa stvar učitelja (A124) in to zamenjujemo (A125). In na nek način se sepravi to poučevanje seli k staršem, sploh v nižjih razredih (A126), hkrati pa majo pa potem starši zaradi tega občutek, ker tako ali tako zelo sodelujejo zraven in potem želijo imeti velik vpliv tudi pri ocenjevanju, preverjanju... na šolski uspeh (A127). Smo sami krivi, ker prej smo pa mami naročili, naj se glagol biti nauči z otrokom (A128). Tle je en zelo spolzek teren in vem, če bomo znali iz njega sploh priti (A129). Tko se mi zdi, da smo mi ta pedagoški na družino prestavili (A130), hkrati pa nam družina vzgojni del vedno bolj k nam potiska (A131). Pa ne vem, če je to čisto dober (A132). Zdej v koroni, se spet staršem nalaga (A133). Zdej pri tistih družinah, kjer starši to zmorejo- to laufa (A134). Jaz delujem v šoli na območju, kjer imamo ogromno priseljencev, starše, katere njihov jezik ni slovenščina (A135). In oni tudi ne morjo pomagati, ker tudi ne znajo, oni ne znajo spisa prepisati in razumeti fiziko in kemijo (A136). Na ta način se povečujejo tudi razlike pri otrocih- tisti, ki imajo podporno socialno okolje doma in tisti, ki nimajo (A137). Javna šola, naj bi bila namenjena temu, da se razlike čim manj poznajo (A138); torej v šoli jih naučiti, v šoli ponavljati- ne doma (A139). So mame, ki znajo peferktno razložiti in so mame, ki ne znajo (A140). In te mame, se potem znajdejo v stiski (A141). To se je sploh v nižjih razredih razpaslo (A142). Pa razni plakati ali pa izdelki, ki jih je treba doma narediti, jaz bi to prepovedala (A143). Če se plakat dela, naj se ga dela v šoli (A144), ker potem imaš družino, ki bo iz tega plakata naredila neko fenomenalno zgodbo, pa nekoga, ki bo gor dve risbici sam narisal (A145). Javna šola bi mogla delati proti temu in se truditi, da je res vsaj kar se tiče šolskega dela, da so možnosti enake (A146), kljub seveda individualnim razlikam, ki seveda so (A147). Nekdo rabi za eno stvar pol ure in zna, nekdo drug pa tri ure (A148). Vsaj štartati je potrebno enako (A149).

INTERVJU B:

Spol: ženski

Delovno mesto: SŠ

Delovne izkušnje: 18 let

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

B: Bistveno pri delu v srednji šoli je predvsem socialno delo z mladimi (B1). Uporabljam psihosocialni model obravnave (B2), poudarek dajem tudi skupinskemu delu z mladimi (B3). Pomembni so tudi izvirni projekti pomoči v dialogu z drugimi udeleženci na področju izobraževanja, socialnega varstva, zdravstvene dejavnosti in drugih področij (B4).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

Zame je bistvena sposobnost vživljanja- empatija (B5) in pozitiven odnos do ljudi (B6). Pomembne spretnosti in kompetence pa so pri delu v svetovalni službi še: sposobnost timskega dela (B7), občutek za realnost (B8), čustvena stabilnost (B9), ter tudi inovativnost (B10), kreativnost (B11) in uporaba humorja kot pozitivnega elementa ustvarjanja sprememb (B12).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

B: Močna področja, ki jih imamo so predvsem timsko delo: inter in multidisciplinarni pristopi (B13) ter fleksibilnost (B14). Naše močno področje je tudi delo z ranljivimi skupinami (B15), iskanje rešitev tukaj in sedaj (B16), konkretizacija realnosti (B17) in soustvarjanje (B18). Seznanjene smo tudi s širokim področjem zakonodaje (B19) in imamo uporabno znanje pri iskanju rešitev (B20).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

B: Šibka področja v praksi so zagotovo: delo z nadarjenimi-diaagnostika in (B21) specifike dela z posebnimi potrebami, npr. z avtizmom, Dawnovim sindromom (B22).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

B: Tiste glavne so široka uporaba znanj(B23) in fleksibilizacija pri delu (B24).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

B: Pri nas imamo poleg treh socialnih delavk, skupaj smo štiri, še socialnega pedagoga in pedagoginjo s katerimi zelo dobro sodelujemo (B25).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

B: V tem času je moja vloga povezovalna- z učitelji, razredniki in vodstvom (B26). Tudi delo na terenu z družinami oziroma dijaki (B27) in povezovanje z zunanjimi institucijami pri pripravi navodil za delo na daljavo- z zavodom za šolstvo in MIZŠ (B28). Sodelujem tudi z drugimi institucijami, ki delajo s ranljivimi skupinami, kot so Center Janeza Levca, mladinski dom Malči Belič (B29) ter se ukvarjam s finančno pomočjo dijakom in raznimi humanitarnimi dejavnostmi (B30).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

B: Danes največ v reševanju posledic nastalih situacij, stisk in položajev iz časa izolacije (B31).

INTERVJU C:

Spol: ženski

Delovno mesto: OŠ

Delovne izkušnje: 5 let

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

C: Vsakič znova, ko se srečam z novim uporabnikom, začnem s tem da predstavim sebe in kaj je moj namen (C1). Vsekakor poudarim, da gre za prostor, kjer si lahko zaupamo in da je moj prvi cilj, da se uporabnik počuti varno (C2). Ko uporabnik začuti, da mi lahko zaupa, se osredotočiva na problem, s katerim se je srečal oziroma srečala (C3). Velikokrat potrebujemo nekaj časa, da pridemo do končne definicije problema, a vse to je del procesa (C4). Torej, na začetku sta meni pomembna koncepta dogovor o sodelovanju in definicija problema (C5). Nato se osredotočim na osebno vodenje (C6). Uporabniku dam vedeti, da sem tu zanj oziroma zanj (C7), povem tudi kakšno svojo podobno izkušnjo, v kolikor jo imam, in na ta način se z uporabnikom zbližava (C8). Skupaj začneva odkrivati možne rešitve za problem (C9). Sproti odkrivava tudi vsa področja, kjer je uporabnik močen pa se tega še ne zaveda (C10). Uporabim koncept perspektive moči (C11). Nekaj najlepšega je, ko vidiš, da je uporabnik ob tem vesel (C12). Ve, da je močan na mnogih področjih, a je to za trenutek potisnil v ozadje (C13). To veliko pripomore k temu, da uporabnik sam najde rešitev, jaz pa ga pri tem podprem (C14). Pri tem uporabim koncept etike udeležенosti (C15). Ti koncepti so mi nekako najbližje (C16), vsekakor pa se skozi razvijanje zgodbe uporabijo vsi (C17). Vsak uporabnik je drugačen (C18), nekateri se hitro sprostijo, spet drugi potrebujejo dalj časa, da se prepričajo, da imajo pri meni podporo (C19).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

C: Vsekakor je pomembno, da se naučimo poslušati (C20). Vedno se mi je zdelo, da imam razvito to sposobnost, a sem jo vseeno še dobro razvila tekom prakse, ko sem vsa štiri leta delala z otroci (C21). Ko otroci vidijo, da jih nekdo posluša in razume, se lažje odprejo, lažje zaupajo nekomu drugemu (C22). Pomembne kompetence, ki sem jih razvila v času študija in so pri našem delu pomembne pa so tudi prepoznavanje in tudi razumevanje stisk otroka (C23), sposobnost poslušanja in povzemanja vsebin (C24), sposobnost uporabiti in tudi povezati vsa znanja, ki jih imamo, da dosežemo zastavljeni cilj (C25), sposobnost sodelovanja z drugimi strokovnjaki (C26) in sposobnost razvijanja lastne profesionalnosti, torej da se nenehno izobražujemo na svojem področju (C27) in v svoje delo vnašamo inovativnosti (C28).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

C: Socialno delo zmore hkrati podpreti učence in učitelje, na način, da se ne postavlja na stran od nikogar (C29). Sama pri svojem delu gledam, da sem v procesu pomoči karseda nevtralna, a še vedno v podporo in pomoč otroku (C30). Kot socialna delavka se zavedam, da je vsak otrok edinstven in potrebuje individualno pomoč (C31) in svoj lasten izvirni delovni projekt pomoči (C32). Pomoči, metod in pristopov ni mogoče kar prenašati ali kopirati, ne glede na podobnost situacije v kateri se učenci nahajajo (C33). Močno področje predstavlja tudi delo z ranljivimi skupinami (C34) in pomoč socialno izključenim posameznikom (C35), kjer je naša glavna prednost, da smo dobro opremljene tako za prepoznavanje kot za reagiranje v situacijah (C36).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

C: Poučevanje in vse kar je povezano z njem (C37). Torej od specifičnih učnih težav, s katerimi se učenci vse pogostejše srečujejo (C38), do na drugi strani dela z nadarjenimi učenci (C39). Tukaj je luknja, ki jo socialni delavci imamo, tako v znanju kot tudi v sami zakonodaji (C40). Šibko področje celotne svetovalne službe, ne samo socialnega dela, ostaja sodelovanje s starši (C41). Šibko menim, da je zato, ker se lahko srečamo s starši, ki niso dovzetni za sodelovanje z nami, saj ne sprejmejo, da je otrok naletel na težavo, saj tega doma ne pove oziroma ne pokaže (C42). Na tem področju bi se lahko še malo izobraževali, v smisli, da bi iskali načine kako poskrbeti za to, da bodo starši pripravljeni sodelovati z nami in nam pri tem tudi pomagati (C43).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

C: Glavna prednost je vsekakor ta, da s seboj prinesemo izkušnje, ki smo jih pridobili tekom prakse in pripravništva (C44). Da znamo prepoznati težavo in se tudi odzvati (C45), poskrbeti za prostor, kjer se bo uporabnik počutil varnega in sproščenega (C46). Da poskrbimo, da se bo k nam tudi vrnil in nam zaupal (C47). Zavedamo se, da je pomembno tudi delo s celotno družino, za kar smo dobro opremljene (C48).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

C: Ko se srečamo z določeno težavo, poskrbim da se s sodelavci takoj povežemo (C49). Vsak ima lahko svoj pogled na določeno zadevo in vsak sodelavec lahko doprinese veliko pri iskanju rešitve, saj vsak dela drugače na svojem področju (C50). Na ta način damo otroku vedeti, da ima podporni sistem za seboj in da smo tu, ko nas potrebuje (C51).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

C: Vsak dan sem na voljo staršem in učencem (C52), v kolikor potrebujejo kakšno usmeritev pri vsakodnevnih izzivih (C53). Zavedati se moramo, da so se starši srečali z novo vlogo v njihovem življenju (C54), večina se je spremenila v učitelje in v tej vlogi se velikokrat ne znajdejo (C55). Dosegljiva sem na mobilno številko, kot tudi preko elektronske pošte (C56). Vsak dan sem na vezi z nekom (C57), najsi bo to le spodbudna beseda (C58).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

C: Trenutno bo glavni izziv kako se vrniti na ustaljene tirnice (C59). Po večini bodo učenci potrebovali veliko pomoči, da bodo lahko nadoknadili izgubljeno, v smislu znanja in razvijanja svojih veščin, ki bi jih drugače razvijali v šoli (C60). Prav tako bodo podporo potrebovali tudi učitelji, da bodo lahko znanje predajali na tak način, da bo za vse učence enako razumljivo (C61). Potrebno bo razviti nov, prilagojen način dela (C62). Vsekakor imamo vse to že v mislih, brain stormamo nove ideje in načine, ki bi zadeve olajšale (C63), kdaj pa se bodo zadeve realizirale, pa ne ne vemo (C64).

INTERVJU D:

Spol: Ž

Delovno mesto: SŠ

Delovne izkušnje: 1 leto

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka uporabljate pri svojem delu v šoli?

D: V odnosu z dijakom vedno izhajam iz njegovih potreb (D1) in delava s tem, kar dijak že ima (D2). Vedno znova uporabljam koncept perspektiva moči – kaj so dijakove močne točke, močna področja (D3), raziskujeva izjeme, trenutke, ko mu je nekaj že uspelo (D4). Prav tako pa mi je pomembno, da vedno govorim na način, da me dijak razume, da uporabljam jezik, ki je njemu, njej blizu (D5). Najbolj pomembno pa mi je, da najprej z dijakom vzpostavim zaupen odnos (D6). In vedno izhajam iz tega, da verjamem dijaku, četudi, se je potem že izkazalo, da mi ni povedal stvari tako kot so (D7), vedno znova verjamem dijakom, saj se mi zdi bistveno, da ne izhajam iz izhodišča, da mi lažejo (D8).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

D: Bistvena je potrpežljivost (D9). Velikokrat so dijaki na začetku zaprti, ne želijo govoriti o svojih težavah (D10), ampak se kmalu odprejo, če ne pritiskaš na njih in jim daš čas da se navadijo tebe (D11), čas, da povedo odgovor (D12). Prav tako pa je pomembno, da znaš postaviti meje (D13), jasno povedati, če morda kaj kdaj ni v redu (D14). Pomembno pa je tudi, da si pri delu avtonomen in si zaupaš, ker si v stalnem kontaktu z učitelji in starši, ki imajo različna mnenja in si pogosto med njimi (D15) in je pomembno, da znaš svoje mnenje povedati in argumentirati (D16).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

D: Pri nas na šoli je veliko dijakov iz depriviligiranih okolij in tako dijakom skušamo pomagati tudi finančno- na šoli imamo sklad za dijake iz socialno šibkejših družin, botrstvo (D17), pomagamo jim pri pridobivanju pomoči na CSD-jih (D18). Ko pride do težav pri posameznem dijaku, skušamo v delo z dijakom povabiti celotno družino in delati z vsemi udeleženi (D19). Kar opažam pri svojem delu in delu sodelavke je to, da res skušamo videti kontekst posameznega dijaka in delati znotraj tega (D20). Če kdo od staršev ne more priti na sestanek zaradi npr. zdravstvenih težav, se dogovorimo tudi za obisk na domu (D21). Res skušamo iti posameznikom na proti (D22) in iskati za njih najboljše poti (D23).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

D: Na naši šoli imamo zelo veliko dijakov s posebnimi potrebami, zaradi česar se mi zdi, da bi bil pomembno, da bi imeli na šoli zaposleno tudi specialno in rehabilitacijsko pedagoginjo ali pedagoga (D24). Imamo kar nekaj dijakov z motnjo v duševnem razvoju, z motnjo avtističnega spektra, čustveno in vedenjsko motnjo in delo s temi dijaki zahteva specifična znanja in veščine (D25), predvsem pa čas, ki ga sicer v svetovalni službi primanjkuje (D26).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

D: Glavne prednosti socialnega dela v šoli vidim v tem, da nam je v socialnem delu pomemben kontekst (D27): vidimo dijaka, ki ima težave in nas zanima, kaj je za tem (D28). S tem ga ne etiketiramo, ne rečemo samo da je ta problematičen, ampak mu želimo celostno pomagati (D29). Veliko je sodelovanja s CSD-ji, vzgojnimi/mladinskimi domovi, projektom Prehod ... (D30) V delo z dijakom želimo vplesti vse, ki lahko pomagajo, da dijaku zagotovimo največ (D31).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

D: V svetovalni službi na naši šoli sva zaposleni dve svetovalni delavki in sva obe po profilu socialni delavki (D32). Imamo pa v šoli veliko dijakov z odločbami, zaradi česar imamo zunanje sodelavke, ki so po profilu: 2 psihologinji in 2 specialni pedagoginji (D33). Z njimi se večkrat posvetujemo glede posameznih dijakov (D34), prav tako pa bomo z eno specialno pedagoginjo naredil izobraževanje za učitelje, kjer se bomo pogovarjali o izvajanju prilagoditev, ki pripadajo dijakom z odločbo (D35).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

D: V trenutnih razmerah moje delo poteka pretežno po telefonu (D36). Veliko kličem dijake (D37), se pogovarjam z njimi o osebnih težavah (D38), o težavah z učno snovjo (D39), z uporabo tehnologije (D40). Prav tako sem v kontaktu s starši, ki tudi potrebujejo pogovor, saj je trenutno delo na daljavo v veliki meri padlo na njih (D41). Poleg tega pa sem se v rednem kontaktu z učitelji (D42), skupaj spremljamo delo dijakov, kje bi lahko naredili več, kdo potrebuje več spodbude (D43). S sodelavkama pa smo naredile tudi oglasno desko za dijake in starše, kamor jim vsako nedeljo napišemo nekaj spodbudnega in jim damo tedenski izziv (D44). Jaz skrbim za oglasno desko za dijake, sodelavka pa za starše (D45). Prav tako pa se povezujemo z vzgojitelji iz Doma CJLL, s sodelavkama iz projekta Prehod, svetovalnimi delavci s treh drugih šol (D46) in si izmenjujemo izkušnje, načine dela (D47). K delu skušamo pristopiti čim bolj celostno (D48) in pomagati tam, kjer lahko (D49), čeprav je na daljavo delo z dijaki veliko bolj zahtevno (D50).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

D: Predvsem na področju duševnega zdravja (D51). Mislim, da bo nujno potrebno povečati število svetovalni delavcev v šolah (D52). V letošnjem letu smo imeli že 5 dijakinj, ki so bile hospitalizirane in potrebujejo redne pogovore (D53), ki pa jih v situacije, kot je sicer v šoli, težko zagotovimo (D54). Delo šolske svetovalne službe je zelo obsežno in polno administrativnega dela: izpolnjevanje tabel, obrazcev, pisanje poročil, poročanje o delu ... (D55), zaradi česar nam večkrat zmanjka časa za dejansko delo z dijaki (D56).

INTERVJU E:

Spol: ženski

Delovno mesto: OŠ s prilagojenim programom.

Delovne izkušnje: 10 let

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

E: Pri svetovalnem delu sem mi zdi najpomembnejše, da z učenci vzpostavim dober odnos, dober delovni odnos (E1). Pomembno je tudi zaupanje (E2) in da otroka razumem (E3). To pa naredim tako, da se vživim v njegovo vlogo (E4). Opažam, da več kot polovica naših učencev prihaja iz socialno šibkih družin, kjer starši ne zmorejo ali ne znajo primerno vzgajati svoje otroke (E5). Velikokrat so v stiski tako starši kot posledično tudi otroci (E6). Pri učencih, ki so v stiskah se pojavljajo vedenjske motnje (E7). Zato je toliko bolj pomembno, da učenca razumem in mu pomagam (E8). Velikokrat učenec potrebuje samo nekoga, ki ga razume, ga posluša in ga usmerja na pravo pot, a se zaveda, da je on ekspert iz izkušenj (E9). Z različnimi tehnikami in metodami pomagam učencu do boljše samopodobe (E10), da vzpostavi bolj učinkovito komunikacijo s sošolci (E11), pridobi socialne spretnosti,... (E12) Pomembno je tudi sodelovanje s starši, učitelji in vodstvom, da skupaj sklepamo dogovore in rešujemo problem, ki se pojavi (E13). Moje delo obsega tudi poklicno orientacijo (E14). Pri tem moram upoštevati sposobnosti in želje otrok (E15). Veliko učencev se rada pogovarja o svoji prihodnosti in si želi drugačnega življenja (E16). Zato je pomembno opolnomočenje in podpora učencev pri svojih odločitvah- delo s perspektive moči (E17).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

E: V prvi vrsti je pomembno veselje do dela z otroci (E18). Otroke imam rada in se z njimi rada družim (E19). Naši učenci so v odločbi o usmeritvi opredeljeni kot otroci z motnjami v duševnem razvoju, zato se radi človeku približajo na prav poseben način, npr. radi te objamejo, se smejejo, imajo vedenja, ki so značilna za nižjo starost (E20), ... zato se mi zdi pomembno, da jih pustim blizu, saj le tako lahko vzpostavimo zaupanje (E21). Se spustiti na njihov raven razumevanja, biti otročji (E22). Učence, starše in učitelje moram zbrano poslušati, da slišim pomembne informacije, ki so ključne za reševanje problema (E23). Z njimi imam ponavadi vzpostavljen bolj avtentičen odnos oz. naraven odnos (E24). Pri razgovoru z učenci ali starši postavljam vprašanja pazljivo (E25). Prav tako informacije dajem jasno na njihov razumljiv način (E26). Potrebno je veliko potrpežljivosti in vztrajnosti (E27). So pa še druge pomembne spretnosti, ki sem se jih naučila na fakulteti (E28). Predvsem pa to, da čutim empatijo (E29) in spoštovanje do ljudi.. (E30)

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

Močno področje dela v šoli je preventivno delo z otroci, da jih naučim kako ravnati, kadar se spopadajo s stisko ali se znajdejo v krizi (E31). Preko različnih delavnic, pogovorov, dejanj pri otroku razvijam socialne veščine: komunikacija, odzivi v določenih situacijah, reševanje konfliktnih situacij, spoznavanje čustev.... (E32) Otroci so vključeni tudi v delavnico preventiva nasilja, kjer se ti naučijo zaznati nasilje, ki se morda pojavi v njegovi okolici in nanj reagirati (E33). Večkrat izvajam tudi delavnico sproščanja, da se učenci, ki so bolj impulzivni znajo sprostiti (E34). Močno področje socialnega dela je tudi krizno reševanje problema in sicer tukaj in zdaj (E35). Problemske situacije rešujemo takoj in v reševanje vključim vse vpletene akterje (E36). V naši šoli se mi zdi prednost predvsem v tem, da imam vzpostavljen dober odnos z vsemi učenci in strokovnimi delavci in res takoj rešujemo problem, ki se pojavi (E37). Pa tudi vodstvo nas pri tem podpira (E38).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

E: Na naši šoli imamo kar precej primerov nasilja v družini (E39). V kolikor zaznamo nasilje, posredujemo prijavo na CSD in policijo (E40). Postopek traja kar precej časa, še dlje pa obravnave na sodiščih (E41). Postopek pač teče, problem pa se mi pojavi, da se mi včasih zdi, da učenec ne dobi primerne psihološke obravnave (E42). Že, da podporo dobi v šoli ampak ne od zunanjih strokovnjakov, se mi zdi, da tu službe odpovejo (E43). Zato jim težko jaz kot socialna delavka pomagam, verjetno mi tu manjka tudi znanje psihologije (E44). Zaradi obilice dela sprotne reševanja problemov in izpolnjevanja kupov dokumentacije mi včasih zmanjka časa za še bolj poglobljeno preventivno delo z učenci in mogoče tudi s starši (E45). Veliko naših staršev je ponavadi tudi manj intelektualno sposobnih, zato je tu potrebno veliko dela in sodelovanja z njimi (E46). Šibko področje nas socialnih delavcev na šoli pa je tudi pomanjkanje znanja o prepoznavanju in obravnavi specifičnih motenj, ki jih imajo učenci: avtistične motnje, cerebralna paraliza, duševne motnje, čustvene in vedenjske motnje...(E47). Namreč tega znanja ne pridobimo na fakulteti, zato sem se in se še učim o značilnostih teh motenj (E48).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

E: Mislim, da imamo socialne delavke neverjeten čut in empatijo do ljudi okoli nas (E49). Znamo jih sprejemati takšne kot so, nimamo predsodkov do njih (E50). Za učence si vzamemo čas in jim res želimo pomagati (E51). Prednost je ta, da smo učencem na voljo, da se zavedajo, da imajo nekoga na katerega se lahko obrnejo (E52). Iz mojih izkušenj povem, da učenci radi zahajajo v mojo pisarno se radi pogovarjajo ali pa se pridejo le malo pocrkljati (E53). Zato se mi zdi prav, da smo socialne delavke prisotne na šoli (E54).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

E: Ker smo manjša šola sem na šoli edina svetovalna delavka, tako da veliko stikov z drugimi svetovanimi delavci nimam (E55). Se pa z njim srečujem preko Aktiva svetovalnih delavcev, na raznih delavnicah ali osebno po telefonu (E56). Na aktivih si rade izmenjujemo svoja strokovna znanja, še več pa osebnih izkušenj in mnenj (E57). Na naši šoli pa so zaposleni predvsem specialni pedagogi, s katerimi se odlično razumemo in si rade izmenjujemo nasvete (E58). Predvsem je prednost ta, da nas ni veliko in večkrat rešujemo problem v timu (E59).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

E: Težko (E60). Veliko naših otrok živi v odročnih krajih, nimajo računalnika in prav tako ne računalniškega znanja, zato jim naloge pošiljamo po navadni pošti (E61). Ker od učencev oz. od staršev ne dobimo nobenih odgovorov, jih večkrat pokličem po telefonu, da se malo pogovorimo o trenutnih razmerah doma (E62). Sodelujem tudi s centrom za socialno delo, ki je z družino bolj v stiku (E63). Drugače pa je delo na daljavo zelo težko, saj ravno mi svetovalni delavci potrebujemo za uspešno delo pristen in neposreden stik z učenci (E64). Namreč večkrat se je izkazalo, da po telefonu starši in otroci ne dajo resničnih izjav, medtem ko so doma stiske in težave (E65).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

V šoli zaznavam vse več vedenjskih in čustvenih motenj (E66), številne simptome in bolezni otrok (E67), hkrati pa nemoč staršev (E68) in pomanjkanje strokovnih ustanov, ki bi pravočasno obravnavale otroka (E69). Menim pa tudi, da ni dovolj, če se obravnava samo otroka, namreč družinsko okolje je tisto, ki bi moralo biti v celoti obravnavano (E70). Zelo malo je specializiranih služb, ki bi obravnavalo celo družino in okolje v katerem živi otrok (E71). Zato se mi zdi izziv ne samo svetovalnega dela ampak tudi širše, obravnava družine (E72).

INTERVJU F:

Spol: ženski

Delovno mesto: OŠ

Delovne izkušnje: 29

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

F: Najpomembnejši je koncept delovnega odnosa (F1). Soustvarjanje rešitev, brez tega itak ne gre (F2). Če nekomu nekaj ukažemo, itak ne bo vredno (F3). More sam prit, do nečesa, ane (F4). In do vsega ostalega, itak je treba v vse vplest uporabnike noter (F5). Pač človeka s katerim delaš in mu pomagaš, tko da ubistvu tvoja vloga je, da ga samo vodiš... (F6) saj rešitev najde sam (F7). Ampak on tega ne ve, misli, da si mu grozno pomagal (F8), ampak sam pride do rešitve, ker rešitev je le v njem noter (F9). Ampak rabi enega, da ga vodi do tega (F10). Ni pa to lahko in ne na enem srečanju, to je postopek, to se dogaja (F11).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela)

F: Kompetence in spretnosti bi vzela, tega kar se jaz držim (F12). Tako da, brez tega ne gre: brez razvoja, brez splošne razgledanosti (F13). Jaz sem sicer mela to smer, socialno delo- menedžment in mislim, da mi je dalo ogromno teh znanj, kako se organizirati, kako planirati, kako s časom- ker čas je zelo pomemben (F14). In ne samo to, ker lahko en razgovor traja in traja in ni nič od tega, ga je treba tudi časovno omejiti (F15). Lahko bi govorili in govorili brez iskanja rešitev (F16). Oni rabijo samo nekoga, da ga nekdo posluša (F17). To je tudi vredno, to je super... Ampak, če 10 srečanj samo poslušamo, potem ni tistega premika naprej, ki ga oni tudi pričakujejo (F18). Na tej smeri sem pridobila tudi vse kompetence vodenja, načrtovanja, mentorstva... (F19) Pomembne kompetence so potem še (*socialna delavka našteje*): sposobnost komuniciranja (F20), sodelovalno/timsko delo (F21), avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost (F22). Omenjena splošna razgledanost (F23) in sposobnost komuniciranja s strokovnjaki iz drugih strokovnih in znanstvenih področij (F24). Inicijativnost/ambicioznost (F25), vrednote stalnega osebnega napredovanja in strokovnega usposabljanja (F26), sposobnosti za upravljanje s časom, za samopripravo in načrtovanje, za samokontrolo izvajanja načrtov (F27). Tudi občutljivost/ odprtost za ljudi in socialne situacije (F28), poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti (F29), razlik in potreb posameznika (F30), poznavanje in razumevanje institucionalnih okvirov dela- zahtev, zakonodaje in dokumentacijskih potreb (F31) in tudi usposobljenost za raziskovanje (F32). Razumevanje individualnih vrednot in vrednostnih sistemov (F33), obvladovanje profesionalno-etičnih vprašanj (F34), poznavanje ne-diskriminativnega dela (F34), poznavanje vsebine in metodike, ter poznavanje in razumevanje teoretičnih osnov svetovalnega dela (F35). Oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oziroma skupine in njihovih močnih in šibkih področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov- fizičnih, socialnih in kulturnih (F36). Tudi obvladovanje postopkov in principov svetovalnega dela (F37) in načrtovanje ter izvajanje intervencijskih programov (F38) in nazadnje zavzemanje za take spremembe sistema, ki zagotavljajo osnovne pravice in potrebe uporabnika oziroma skupine (F39).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

F: Temeljna načela svetovalnega dela v jeziku doktrine socialnega dela so naša močna področja, jaz bi jih naštel šest, pač tistih brez česar ne gre (F40). 1. socialno svetovanje- reševanje kompleksnih socialnih problemov tukaj in zdaj s pomočjo instrumentalne definicije problema (F41). 2. intervencija- poseg v družino zaradi zaščite učenca, ne posegamo v družino ampak se povežemo z institucijami, ki to lahko naredijo (F42). 3. pogajanje: način iskanja rešitve z vsemi udeleženci (F43), 4. nabava- materialna pomoč in s tem povezana socialna sprejetost med vrstniki (F44), 5. oskrba ali suport- nekomu stati ob strani, da bi bil kos nalogam, ki jih mora opraviti, pa jih v nekem času ne more (F45) in 6. zastopanje- tam, kjer klient nima dovolj socialne moči, da bi rešil svojo stisko ali obvaroval svoje pravice (F46).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

F: Šibka področja so ta, kjer dejansko, no dobro jaz lahko rečem, da sem jih skozi prakso pridobila (F47), ampak če delaš v šoli moraš imeti tudi poznavanje in razumevanje procesov vzgoje izobraževanja (F48). Tudi sam pravni vidik vzgojno-izobraževalnega dela, ker mi smo na socialnem

delu imeli pravo, me ne kar se tiče osnovne šole, tega ni bilo (F49). In pa ta specialno pedagoška znanja za delo z otroki s posebnimi potrebami (F50). Tuki ne mislim, da bi moral imeti znanje specialnih ali socialnih pedagogov, ampak vsaj neke osnove, kaj z otrokom, ki je avtist, kaj z otrokom, ki je tak, ki je tak (F51). Vsaj eno nianso, da poznaš, da veš kako, da ne odkrivaš od začetka (F52). Ja potem pedagoško vodenje razreda ali skupine, to je tudi eno znanje, ki ga mi na faksu nismo dobili (F53). Je pa potrebno, ne samo na šoli, ampak s kakršno koli skupino, če človek dela (F54). Mi smo usposobljeni za delavnice, delavniško delo, ampak kljub temu, moraš imeti to znanje vodenja (F55). Ker če nimaš, zgubiš- ne spelješ, kar imaš v planu, ne zmoreš s kšnimi temi, ki so preveč glasni, preveč aktivni, preveč tihi... To je treba met (F56). In pa to organiziranje aktivnega in samostojnega učenja in usposabljanje učenčev za učinkovito učenje, mislim, da ni nč narobe, če socialni delavec ma ta znanja, saj s komer koli dela- tudi z odraslimi, jih lahko naučijo, saj se učimo skozi celotno življenje (F57). To niso zgolj gole tehnike, to je prov učenje za življenje (F58). Jaz sicer kot sem rekla, sem pridobila to z izkušnjami skozi delo, ampak mi je na začetku to ogromno manjkalo (F59) in mislim, da tudi marsikateri drugi, ki bi zdej začela in bi ji bla to luknja (F60). Mislim, sej potem rečejo pejdi pa naredi to pedagoško-andragoško izobrazbo, blabla (F61). To ni to, tam je spet samo ena sama teorija (F62).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

F: Meni je zelo pomembno, da imamo socialni delavci to sposobnost, da zmoremo se pogovarjat z vsakim človekom, ne glede na to ima doktorat, nima, je delavec, je otrok (F63). Mislim, da marsikateri profil je tako izurjen, da govori v svojem profesionalnem jeziku, tudi mi. Ampak mi gremo na nivo našega uporabnika in se spet vrnemo na profesionalni nivo (F64). Ta prehod naredimo dobro samo mi. To znanje za ravnanje (F65). Izhajati iz tega, da je on najprej človek (F66). Pri otroku je njegova glavna naloga, da je otrok. Potem je učenec, potem je vse ostalo (F67). Če se to obrne na glavo, psihologi npr popredalčkajo te ljudi, sej jih tako naučijo in potem ni vrede. Težko razširijo ostale znanje, da bi lahko prešli določene meje iz tega predalčka, ker pri marsikateri zadevi, ki se pojavi moramo iti preko meje (F68). Ni nujno, da ostane tam kje je, saj včasih dosežejo take rezultate, ki presenetijo sebe in še marsikoga okrog (F69). To preseganje mej je vrede. to znamo dobro (F70). Prednost je tudi, da zajamemo celotne populacije otrok in njihovih družin (F71). Uporabniki lažje pridejo v šolo reševati težave in iskat pomoč kot pa v kakšno drugo institucijo (F72). Tu nastopimo z našim znanjem reševanja kompleksnih socialnih problemov, pri tem smo eksperti (F73). Vedno rešujemo nastalo situacijo z vsemi udeleženi, tudi z učitelji (F74). Poznamo socialne-finančne situacije družin, ko zanje iščemo materialno ali denarno pomoč (F75). Vedno jim pa tudi stojimo ob strani, ko rešujejo svojo stisko ali želijo obvarovati svoje pravice (F76). Včasih se problemi ne vežejo direktno na učenca ali šolo, pomagamo pri marsičem (F77). Smo univerzalni sodelavci (F78). Predvsem pa, konkretno rešujemo nastale situacije in se z uporabnikom pogovarjali z njegovim načinom komuniciranja, da nas razume (F79). Predvsem pa soustvarjanje pomoči (F80). Mi smo samo vodiči (F81).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

F: Z vsemi zaposlenimi odlično sodelujem (F82). Delo se tudi prepleta in ne moreš ne sodelovati (F83). Včasih nas z eno družino dela več ljudi, vendar vsak na svojem področju (F84). Zanimivo je, kako različni profili opazijo različne stvari in jih razložijo popolnoma drugače (F85). Vsak vidi s svojimi očmi in če skupaj stopimo se marsikaj lažje reši, kot če en sam to počne (F86). Včasih je takšno sodelovanju tudi izziv, ki ti hitro pokaže, kako sprejemaš drugačnost (F87). Pri nas na šoli smo tri: sem jaz socialna delavka, pedagoginja, psihologinja...(F88) pa potem prihajajo socialna pedagoginja, specialna pedagoginja, logopedinja- odvisno kar rabimo (F89). Z vsemi sodelujemo, z vsemi sodelujem (F90). Najslabše je to, če imaš neko prepričanje, da ti vse znaš- ni res (F91). Ti maš lahko prepričanje, ampak dejansko ne znaš in lahko narediš še tisto narobe, kar znaš (F92)

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

F: Poskrbela sem, da so vsi učenci dobili računalnike in internet (F93). V petek upam, da sem opremila še zadnjega otroka z računalnikom (F94). Družinam sem dala svojo službeno telefonsko

številko, ki je v teh razmerah spremenjena (F95). Neodzivne učence kličem domov in se z njimi pogovorim (F96). Poslala sem jim telefonske številke in naslove spletnih strani za pomoč; klici v stiski, TOM telefon, To sem jaz (F97). Sem se pa tko opredelila, da vsak teden staršem pošljem en vzpodbudni dopis (F98). Saj v tej situaciji vsi nekaj pričakujemo od staršev in starši so začeli pregorevat, ne morejo več. Šest tednov je mimo in starši so preutrujeni, imajo svojo službo in šolo (F99). Ker oni so vzeli to tko, 100% da morjo vse naredit... ni treba ne. Starše ne rabi bit zraven (F100). Najbolj zanimivo mi je bilo to, ko sem vzpostavljala prostovoljno delo preko interneta s prostovoljci za učence, ki rabijo pomoč (F101), nisem vedela, kakšen odziv bo, ampak je zelo pozitiven odziv s strani družin in s strani prostovoljcev (F102). Tako da imam na praksi punce s fakultete, ki delajo z družinami, noben problem (F103). Lažje najdejo mladi pot do marsikaterega cilja (F104). One so tudi seznanjene s tem kakšno je stanje v družini in se slišimo vsak teden, kako napredujejo (F105). Veliko klicev prejmem s strani staršev in zaposlenih – svetovanje (F106).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

F: Delo v prihodnosti... Jaz zmeraj pravim komunikacija z mladimi, ampak tudi v glavah moramo spremeniti naš način komunikacije- na njihov način in tudi preko njihovih pripomočkov (F107) in narediti šoli zanimivo (F108). Ne samo mlade, tudi druge je treba naučiti postavljanja ciljev in sledenju le-teh, ker mislim, da se zgublamo v informacijah in nalogah in potem ne naredimo nič do tik pred zdajci, da moramo stvar oddat (F109). Potem jaz sem tudi zagovornik uporabe alternativnih tehnik, kar uporabljamo meditacijo, tapkanje, Asses Bars- to je polaganje prstov na glavo, potem NLP- nevrolingvistično programiranje (F110). In pa to mislim, da bi bilo treba začeti govorit, kaj je to delovna disciplina...(F111) Ker zdej se dogaja tko, da starejše učiteljice gredo v pokoj, prihajajo mlade. Starejše imajo disciplino kakršno pač majo, mlajše je nimajo, ker ne vedo kako jo vzpostaviti in eno delovno disciplino, kjer bodo otroci lahko govorili in hkrati delali, to je treba vzpostaviti (F112). No kar je pa pri starših je pa tako, da jaz bi strašno rada pritegnila na seminarje. Starši ne prihajajo na predavanja, ker imajo svoje službe dovolj (F113). Kako to organizirat ne vem... To bi bilo treba razmislit (F114). In pa kako staršem dopovedat, da je šolsko delo odgovornost njihovega otroka (F115). Ker to je sedaj prišlo v roke staršem, zdej pa itak. Ko se bodo vrnil nazaj, bo to prilika, da se naredi en rez (F116). Potem je vpliv TV in reklam, prav kako reklame vplivajo, kako IKT oprema, računalniki vplivajo na zdravje otrok (F117). Tudi to, danes so otroci drugačni in ne moremo jih vzgajati kot smo jih vzgajali enkrat in ne moremo jih ne vzgajat (F118). Vsak stik je vzgoja (F119). Zdej kako in kaj se pa iščemo skozi te otroke, saj vsak ima neko posebnost in kako z vsakim otrokom posebej in kako ostalim razložiti, zakaj z njimi tako in to je potem tako delikatno področje (F120). In pa vzgoja najstnikov, kako postati konkurenčen virtualnosti, kaj delat in kako počet (F121). Ter v končni fazi discipliniranje staršev, kar je šola je šola- kar je dom je dom (F122).

INTERVJU G:

Spol: Ženski

Delovno mesto: SŠ

Delovne izkušnje: 6 let

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

G: Obvezno moraš vzpostaviti neko zaupanje, torej delovni odnos (G1). Bolj kot boš imel zaupanje, bolj se ti bo dijak lahko zaupal (G2). Jaz opažam da predvsem, mislim sej vsi, dijaki, ki dobijo tist občutek, da ti je mar (G3), ker dost mam te dijakov, ki nimajo nobenega in starše ne zanima, kaj se

z njimi dogaja (G4). Pač ta občutek, da ti je mar, da je nekomu ubistvu pomemben (G5). To se mi zdi zelo pomembno, da maš ti dober odnos z njimi (G6). Da ti je pomembno kako mu gre in to ne samo v šoli, ampak tudi kaj se dogaja doma (G7). Pa da ubistvu skušaš poudariti tiste njegove močne stvari (G8), delaš iz perspektive moči, da to res poudariš (G9). To se mi zdi najbolj pomembno (G10).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

G: Kle bi pa rekla, predvsem celostni pogled na problem oziroma na celotno situacijo (G11). Se mi zdi, da kokr opažam druge stroke, so dost usmerjene samo na nevem... Neko področje ane (G12). Se mi zdi, da mi pa res znamo celostno pogledat (G13), od tega kar se dogaja v šoli do kar se dogaja doma (G14). Njegovo socialno mrežo (G15), kakšno podporo ma doma (G16), pri svojih prijateljih (G17), drugje (G18). Kako sam sebe vidi (G19). Celostnost to (G20).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

G: Isto bi rekla, predvsem ta celostnost (G21).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

G: Hm, mogoče recimo pedagogi imajo veliko nekih kompetenc in mehanizmov, ki so prou specifični za delo z mladostniki (G22). Se mi zdi, da tega, vsaj jaz ko nisem bila na modulu socialno delo z mladimi, pač pa skupnostna skrb, nisem in nimam pač tok (G23). Se mi zdi, da pedagogi imajo kakšne te specifike, ki mi manjkajo in jih moraš pač nadgrajevati (G24). Tudi specifične učne težave (G25). Mi imamo zelo veliko dijakov z lažjo motnjo v duševnem razvoju, kle je res en manjko (G26) in ne samo v svetovalni službi pač pa tudi pri učiteljih, ker nismo opremljeni za delo (G27). Potem imamo veliko dijakov s čustveno-vedenjskimi motnjami, s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, dolgotrajno bolnimi (G28). Celotno področje dela otrok s posebnimi potrebami je manjko (G29). Sama sem koordinatorka strokovne pomoči (G30). Odločbe, ki prihajajo socialni delavec ni profil, ki bi bil zapisan v odločbi (G31).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

G: Pri nas smo kar tri, štiri socialne delavke in res lahko se bolj fokusiramo na to, da delaš tako z dijakom kot z njegovo mrežo (G32). Predvsem pa da v reševanje problema vključiš njegovo družino, torej socialno delo z družino (G33). Brez tega nimaš kej velikrat, delat samo z mladostnikom (G34), pomembno je delo s celotno družino (G35).

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi?

G: Na srednji šoli smo po novem zaposlene tri socialne delavke, ena je na višji šoli ane socialna delavka (G36). Potem pa ja mi imamo pedagoga, zdej ta pedagog ima recimo delavnice v razredu pa potem DSP za dijake z odločbami (G37). Potem imamo tudi zunanje sodelavce, ki vsi nudijo dodatno strokovno pomoč (G38). Imamo psihologa in specialnega pedagoga (G39). S specialnim pedagogom lahko sodelujem na ta način, ko se pripravljajo IP, da sodeluje pri prilagoditvah (G40). To npr socialni delavci nimamo tok znanja o tem, to spoznaš potem tekom službe (G41). Potem kdaj tudi kakšnemu učitelju pomaga, kako naj izvaja pouk, da je dijaku bolj prijazen način spoznavanja snovi (G42). Mamo tolmačko še npr za slovenski znakovni jezik, ker imamo gluho dijakinjo in ji po zakonu pripada tolmačka (G43). Je pa pač slabost tega, ker ji pripada samo nekaj ur na teden, ni za vse ure (G44). Sestankov, pogovorov z njo brez tolmača ne moreš imeti, tudi vprašana je zelo težko brez (G45).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

G: Sama sem trenutno na porodniški, tko da nimam izkušenj (G46). Verjamem, pa da je kar zalogaj, ker tukaj je najpomembnejši osebni stik (G47).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

G: Normativi (G48). Zaradi tega, ker se mi zdi, da je dijakov, ki rabijo takšno ali drugačno pomoč je čedalje več, normativi pa ostajajo enaki (G49). Me smo bile dve, pa sva pokale po šivih. Smo bile en čas tri, pa smo še vedno pokale po šivih (G50). Normativi predvsem, ker dijakov, ki imajo težave je čedalje več, čedalje več rabijo podpore neke (G51), ampak ti enostavno, več kot tok ne zmoreš (G52). To se mi zdi pač glavni izziv, da je čedalje več dijakov normativi pa ostajajo, ti pa ne zmoreš (G53). Delaš, delaš pa ne prideš na zeleno vejo (G54). Sploh pa predvsem nuditi neke kontinuirane pomoči (G55), dostikrat lahko samo gasiš požare, ker ne zmoreš (G56). Normative, bi bilo definitivno potrebno spremeniti (G57).

INTERVJU H:

Spol: ženski

Delovno mesto: OŠ

Delovne izkušnje: 15 let

Kateri so tisti bistveni koncepti, ki jih kot socialna delavka/socialni delavec uporabljate pri svojem delu v šoli?

H: Tko jaz izhajam iz tega, da v odnosu do učencev, staršev ali kokr pač tega je, tudi do sodelavcev, delam na odnosu (H1). Sepravi, da vzpostavim nek tak odnos (H2), pomembno mi je, če govorim oziroma če se osredotočim na učenca, kaj mladostnik oziroma otrok sporoča (H3). Torej, njegova zgodba (H4). Tko da ima nek prostor, kjer se izrazi, kjer je slišan (H5). To je ubistvu dolgotrajen proces (H6). Tudi, da dobi občutek varnosti (H7). Skušam ga videt kot človeka, ki je tam z nekim namenom (H8). Moje bistveno vodilo pa je spoštljiv odnos (H9). Da nisem tista, ki žuga s prstom ali pa z viška gleda na nekoga, ki je mlajši od mene (H10). Dostkrat moram reč, da so tut oni moji učitelji (H11). Pol pa ubistvu iz česa izhajam je, da vedno delam v dobro in korist otroka (H12), to nam je skupno svetovalnim delavkam (H13). Pomembni koncepti so tudi močna področja (H14) in delo na močnih področjih (H15). Potem Gabi in delo tukaj in zdaj (H16). To se mi zdi dobro, saj pri delu večkrat zaideš in se potem vrneš, dejmo pogledat zdej, kje smo zdaj in kaj lahko s tega naredimo (H17). Koristna zadeva no (H18). ~~Kaj bi še kje lahko povedala.~~ Ja pa seveda vedno raziskovanje nekih potreb, kaj je seprav tista potreba ali težava posameznika in teženje k temu, da to uporabnik sam ubesedi (H19). Ne da bi jim sama polagala nekaj v usta (H20).

Katere so tiste bistvene kompetence in spretnosti, ki jih potrebujete za delo v šoli in ste jih razvili tekom študija socialnega dela?

H: Da težim k medsebojnemu povezovanju in sodelovanju, med sodelavci in v procesu pomoči (H21). Pa predvsem to, kar mi je dal študij, da takoj ko začutim neko pristranskost, da skušam osvetlit več zornih kotov, da bi to kot nekaj omilila oziroma naredila bolj razvidno (H22). Pa nenehna samorefleksija znotraj študija (H23) in s tem nenehno učenje in izpopolnjevanje (H24). Komunikacija se mi zdi res bistvena (H25). To kar mi je bilo fino, pa kar tudi skozi mojo profesionalnost pot vodim je specifična komunikacija, ki se mi zdi, da smo jo na socialnem delu res dobil (H26). Od tega, da se trudiš res slišat, ne samo poslušat (H27). No, poslušat in slišat (H28). Potem, to nenehno preverjanje ali sem prav razumela, povzemanje- skratka, komunikacija na ta način (H29). To kar mi je ostal tudi najbolj in me zmoti pri ostalih profesijah, ki tega nimajo je to, da uporabljam razumljiv jezik, da me tisti, s katerimi komuniciram razumejo (H30). Poslušanje in razumevanje, preverjanje kar sem že rekla (H31). Tudi to, da so ljudje tisti, ki najbolj vedo zase-pač upoštevanje perspektive vključenih (H32). Pa tut to, men je bistveno to, ko iščemo rešitev- sej vedno ne rata ane- da najdejo njihovo lastno rešitev, kako bodo nekaj izpeljal, nekaj kar je v njihovi moči, torej nek njihov prvi korak (H33). To se mi res zdi bistveno, da sami, ker če jim ti nekaj predlagaš ali pa jim daš neke možnosti, ... dostikrat se zgodi, da potem to ne gre (H34). Pa čeprav je to, mogoče iz njihove strani nek mini korak, npr. tole pa tole bom v naslednjem tednu... pa če to naredi je zame cela zmaga (H35). In seveda da, kot socialni delavec prepoznaviš stiske, da prepoznaviš kaj se dogaja... (H36) Tuki je tudi izziv na nek način vzpostavljanje stika z ljudmi, ki bi res rabil pomoč, pa ne pridejo do tebe ali iz nekih prepričanj ali iz nekih svojih... (H37) Nevem, js se včasih kr dost s tem ukvarjam, ko naprimer vidim otroka, ki je v stiski in odklanja pomoč, ne hvala v redu sem (H38) Fajn mi je tudi tukaj, da delam celostno,

sistemske (H39)- da je fajn mal raziskat in vključit vse tiste, ki lahko prispevajo k reševanju problema (H40). Pa na drugi strani, etičnost in profesionalnost (H41). Tudi empatija, sploh za delo z otroki je zelo pomembna (H42).

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah močna področja dela v šoli za socialno delo?

H: Ja ubistvu, močno področje je gotovo vzpostavljanje tega delovnega odnosa (H43), s tem mislim, da so nas na fakulteti kar dobro opremili (H44). Torej peljat nek izvirni delovni projekt za vsakega (H45). Potem tudi gotovo preventivne dejavnosti na različnih področjih (H46). Pa v splošnem, delu z ljudmi, vključitev vseh: in staršev in učiteljev (H47). Pa spet to povezovanje v dobro otroka, da smo skupaj na isti valovni dolžini, npr z učitelji (H48). Močno področje so tudi interdisciplinarni timi ali pa povezovanje z zunanjimi institucijami (H49). Tuki lahko kot socialni delavec lahko prineseš svoj vidik, svoj zorni kot... (H50) Je pa iz prakse še vedno vidno, katere profesije imajo več glasu, veljave... To je zagotovo zdravstvo, psihologija... (H51)

Katera so po vašem mnenju in izkušnjah šibka področja dela v šoli za socialno delo?

H: To so področja individualnega dela oziroma učne pomoči (H52), nismo opremljeni za specifične učne težave in s specifičnimi učnimi strategijami (H53). Pa specifične šolske, saj jaz kakšnih stvari, ko sem prišla v šolo nisem poznala (H54). Npr. jaz sem prevzela nacionalno preverjanje znanja, pa razni postopki vpisa v srednjo šolo ali v prvi razred (H55).

Kje vidite glavne prednosti socialnega dela v šoli?

H: Tuki bi se navezala kar na to, kar sva že prej govorile, to so da nas zagotovo opremijo s koncepti, spretnostmi in znanjem, s katerimi se človeku lažje približaš (H56). Da si v tvoji držbi človeški, a hkrati profesionalen (H57). Nekak to vodilo... Pa vse tiste kar sva prej naštevale. Od organizacije, pri komunikaciji (H58). Pa ta stalna refleksija, s katero izboljšuješ svoje delo (H59). Glavna prednost je tudi ta malo drugačen vidik, ki ga lahko prineseš noter (H60). Socialno delo tudi več dela s socialno-ranljivimi skupinami ljudmi, jih znaš prepoznati, si mogoče bolj opremljen za delo z njimi (H61). ~~Tko da v tem smislu, to mi pade na pamet.~~

Kako sodelujete z drugimi profili, ki so zaposleni v svetovalni službi? (pedagogi, psihologi, socialni pedagogi in specialnimi pedagogi)

H: Ja jaz sem tukaj zaposlena od septembra lansko leto (H62). Sva dve kar na novo zaposleni, jaz sem socialna delavka in sodelavka je socialna pedagoginja (H63). Moram reči, da sva se z načinom dela in tudi koncepti dosti ujeli in dobro sodelujeva, predvsem pa se dosti dopolnjujeva z različnih vidikov (H64). Učiva se tudi druga od druge (H65). Zdej na nek način sodelujeva, saj je tako tudi zastavljeno, npr na 14 dni imamo aktivne, delovne sestanke (H66). Bistvena je tu izmenjava informacij, te zorni koti... Da smo vsi na tekočem, da krožijo te informacije med nami (H67). Tudi z ostalimi, specialnimi pedagogom in socialno pedagoginjo dobro sodelujemo (H68).

Kakšna je vaša vloga oziroma delo v trenutnih razmerah (virus SARS-CoV-2)?

H: Ja ubistvu prvo, kar je bilo smo skušal najti tiste družine, ki se niso odzivale (H69). To se je pokazalo, da so dejansko tiste družine, ki spadajo pod socialno-ranljive skupine (H70). Pri nas imamo veliko priseljencev in se predvsem to kaže v tem, da izhajajo iz ekonomsko-šibkih okolij (H71). In če pogledam, tisti, ki se niso odzivali... glavni razlog je bil tu, da niso imeli računalnika, kar je mogoče za koga samoumevno (H72). Torej prvi korak v teh razmerah je bil, da smo vzpostavili stik (H73), kar smo naredili na različne načine: preko obveščanja na spletni strani, e-pošte in tudi telefonskih klicev, ki so se izkazali za najbolj učinkovite (H74). Kar nekaj teh računalnikov, ki smo jih imeli na šoli, smo dali ven, da jih lahko sedaj te družine uporabljajo (H75). Nekaj od njih smo v okviru občine in akcij opremili tudi z modemi, saj niso imeli internetne povezave (H76). To so bile te fizične dobrine, osnova osnov (H77). Potem je bila naša vloga tudi, da še zmeraj ohranjamo stik, v okvirih, ki jih sami želijo (H78), jim nudimo pomoč (H79). Lahko gre za učno pomoč (H80), ali pomoč glede tehničnih zadev- uporaba računalnika, interneta (H81), pa hkrati smo potem oblikovale eno čist tak stik, da smo na razpolago, preko e-pošte ali da nas lahko pokličejo (H82). Na internet smo dale tudi določene informacije in kontakte, saj vemo, da se veliko otrok sooča z nasiljem v družini in drugimi težavami

(H83). To je zgolj kot neka opora, nasvet- da vedo, da imajo možnost (H84). Ja potem pa po sili razmer, kaj prevzameš...(H85) Administrativnih del je veliko, poročil, k jih moraš pisat (H86). Kaj je potem še kej tazga... Stik z učenci in starši, no (H87) Največ sem v stiku s starši (H88). Dostikrat, ko pokličem družino, povprašam po otroku in z njimi direktno komuniciram (H89). Pa delo s sodelavci- učitelji nam dajo dosti opazanj, da lahko potem mi skordiniramo in pomagamo, da se spelje v neko smer (H90).

Kje vidite glavne izzive šolske svetovalne službe za delo v prihodnosti?

H: Do sedaj se nisem srečala, s takšno raznolikostjo kot s to zaposlitvijo od lani (H91). In od tega, kako učenci funkcionirajo v šoli, na področju učenja, njihovi nadarjenosti, njihovi primanjkljaji...(H92) po drugi strani pa tudi kulturna in etnična raznolikost (H93). Srečujem se z jezikovno in predvsem kulturno raznolikostjo (H94), ker včasih mi nekako neko vidimo in pravimo, tole bi bilo dobro za otroka, s kakšnih drugih kultur in z njihovih pogledov, pa to ni ok (H95). Tukaj v tem okolju v katerem jaz delam, se mi to zdi in se mi zdi, da bo bil čedalje več izziv, torej kako dopuščat ljudem, to kar so in pa hkrati, da se vseeno vključujejo na nek način (H96). Pa to mi je tut, administracija... (H97) Tega sem mislila, da bo mal manj (H98). Tega je čist too much (H99). Kaj moraš vse zabeležiti, kaj moraš vse spisati, kakšna poročila vse oddati (H100). Mislim res je skoraj več tega dela, kot pa dejanskega svetovalnega dela (H101). Pol se pa samo odločiš, čemu daješ prednost... (H102) In večkrat na račun prostega časa, urejaš tiste druge zadeve (H103).

PRILOGA 3: ODPRTO KODIRANJE

A:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
A1	Bistveni koncepti... Torej, na čem temelji celotno socialno delo.	Na čem temelji socialno delo	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
A2	Sepravi od instrumentalne definicije problema.	Od instrumentalne definicije problema	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
A3	do vsega tega, kar je vezano na to.	Do celotnega delovnega odnosa	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
A4	Nekako je moje vodilo, da je uporabnik tisti, ki najbolje opredeli svojo težavo	Uporabnik najbolje opredeli težavo	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
A5	in tudi edini, ki je zares poklican, da potem svojo težavo rešuje.	Naloga uporabnika, da svojo težavo rešuje	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
A6	Sepravi moja vloga je tam, da pomagam z nekimi informacijami, ki jih imam,	Vloga socialne delavke je pomoč z informacijami	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A7	da vodim,	vođenje procesa	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A8	da ga pri tem podpiram-njega,	podpora uporabniku	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A9	da seveda tudi podpiram poleg njega tudi njegovo socialno mrežo	podpiranje socialne mreže uporabnika	Naloga /vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A10	in ta proces peljem.	usmerjanje procesa	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A11	Ne glede nato, da so moja glavna populacija učenci, se tega enako držim.	Držanje konceptov ne glede na populacijo: otroci	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A12	Ker se mi zdi, da v šoli se še lažje zdrsne v to, da mi, ki smo odrasli bolje vemo.	Šola predstavlja predispozicijo, da odrasli več vemo.	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
A13	Uporabljam vse od pridruževanja,	pridruževanje	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
A14	do odpiranja problema	odpiranje problema	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
A15	Poudarek dajem na socialno mrežo,	poudarek na socialni mreži	Socialna mreža uporabnika	Koncepti socialnega dela
A16	na iskanje možnih rešitev in tako naprej.	iskanje možnih rešitev	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
A17	Mislim, da je ena taka stvar, ki je zelo pripomogla, da danes lahko dobro opravljam delo v svetovalni službi, da je uporabnik tisti, ki najbolje ve in zna na eni strani,	Uporabnik je tisti, ki najbolj ve in zna.	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti

A18	in na drugi strani, da resnica ni ena, ampak je resnic mnogo.	Resnic je več	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
A19	Sepravi, da je moj pogled na situacijo, pač enostavno zgolj moj pogled- iz mojga stališča, gledišča, torej od tam, kjer jaz stojim, je videti tako.	Moj pogled, zgolj eno mnenje in stališče	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
A20	Iz strani nekoga drugega, ki stoji na drugi točki in stvar drugače doživlja je videti drugače.	Drugačen pogled in doživljanje iz druge perspektive	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
A21	in kot socialna delavka, moraš imeti to v mislih ves čas svojega delovanja.	Socialna delavka razume več perspektiv	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
A22	Se mi zdi, da celo socialno delo temelji na tem izhodišču in, da moramo po tem ravnati.	Socialno delo temelji na več izhodiščih in več resnicah.	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
A23	Ravno to stališče, ta fokus na uporabniku,	Fokus na uporabniku	Fokus na uporabniku	Močna področja SD v šoli
A24	ker se mi zdi vse ostale veje, stroke, ki delajo v svetovalni službi, one imajo fokus nekje drugje.	Fokus drugih strok drugje	Fokus na uporabniku	Močna področja SD v šoli
A25	Socialno delo je pa res orientirano na uporabnika,	Delo orientirano na uporabnika	Fokus na uporabniku	Močna področja SD v šoli
A26	in, da je on ekspert iz svojega življenja.	Uporabnik je ekspert iz izkušenj	Fokus na uporabniku	Močna področja SD v šoli
A27	Se mi zdi, da je to tista največja dodana vrednost, ki hkrati pušča zelo odprta vrata.	Široko polje možnosti	Fokus na uporabniku	Močna področja SD v šoli
A28	Od tega, kar je možna rešitev,	Možne rešitve	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD
A29	o čem se je možno pogovarjati,	Teme za pogovor	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
A30	kaj vse poskusit...	Nešteto možnosti	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
A31	Tudi da ni to enkrat ali pa dvakrat, ampak desetkrat ali pa stokrat če je potrebno.	Srečanj kolikor jih je potrebno	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
A32	Pa tudi pomembno je opogumljanje ves čas,	Pomembno je opogumljanje	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
A33	dodajanje moči- da se da	Dodajanje moči, da se da	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli

A34	in da to naši učenci zmorejo.	Predpostavka, da učenec to zmore.	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
A35	To tudi ne zasledimo pri drugih strokah.	Tega ne zasledimo pri drugih strokah	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
A36	Šibko področje ostaja to, da socialno delo nima urejenega tega pedagoškega dela,	Socialno delo nima urejenega pedagoškega dela	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A37	da bi sploh socialni delavec lahko čisto enakopravno v šolski prostor sploh vstopal.	Socialni delavec ne more enakopravno vstopati v šolski prostor	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A38	Tukaj nimam v mislih samega svetovanja, ampak drugo delo, ki je tudi vezano na svetovalno službo	Neenakopravnost pri delu svetovalne službe, ki ni vezan na svetovanje	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A39	S tega razloga se potem tudi ravnatelj odločajo, raje za druge profile,	Ravnatelj se raje odločajo za druge profile	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A40	ker lahko te porabijo v podaljšanem bivanju, za ISP, DSP...	Ker lahko druge profile izkoristijo v podaljšanem bivanju, pri ISP in DSP	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A41	Socialnemu delu umanjka ta metodika pedagoškega dela	Manko metodike pedagoškega dela socialnemu delu	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A42	in se mi zdi, da bi bilo to na dolgi rok fajn urediti, da bi imeli to socialni delavci, ko diplomirajo urejeno in priznано.	Potrebno bi bilo urediti, da imajo socialni delavci ob diplomi priznано in urejeno.	Predlog za izboljšavo	Šibka področja SD v šoli
A43	Ker zagotovo te, ki delajo na področju z mladimi že tekom študija, te izkušnje iz znanja, prav gotovo pridobijo, ni pa formalno tako ubesedeno.	Socialni delavci na področju dela z mladimi, potrebne izkušnje pridobijo, niso pa jim priznane	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A44	Je sicer vedno še ta opcija, da greš narediti pedagoško-andragoški izpit...	Možnost opravljanja pedagoško-andragoškega izpita	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
A45	Ta pedagoški vidik, bi moral biti zajet že v samem študiju,	Zajetje pedagoškega vidika v sam študij socialnega dela	Predlog za izboljšavo	Šibka področja SD v šoli

A46	tako da bi potem lahko tudi socialni delavci rekli, da smo usposobljeni tudi za pedagoško in vzgojno-izobraževalno delo.	Usposobljenost socialnih delavcev za pedagoško in vzgojno-izobraževalno delo.	Predlog za izboljšavo	Šibka področja SD v šoli
A47	Jaz sem hkrati tudi sicer socialna pedagoginja..	Po profilu tudi socialna pedagoginja.	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
A48	Imam obe polni izobrazbi, torej oba dela študija.	Dva dokončana študija	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
A49	Iz mojih izkušenj se mi zdi, da je prednost socialnega dela ravno ta uporabnik,	Fokus na uporabniku	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A50	in pa ta socialna vpetost, torej da je človek družbeno bitje	Socialna vpetost	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
A51	in v vsakem trenutku vstopaš v odnose in ta pomembnost na odnosih, je ključna pri socialnem delu.	Pomembnost odnosov	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
A52	Tudi pri študiju, te dovolj dobro opremijo, da potem pelješ lahko delo kot socialni delavec v tej smeri.	Dobra opremljenost iz časa študija	Izkušnje, praksa tekom študija	Glavne prednosti SD v šoli
A53	Ostali profili so bolj fokusirani na kaj drugega.	drugi profili: fokus drugje	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
A54	Npr. psihologi vse zmerijo, za vsako težavo imajo nek test, ki potem pokaže v ponedeljek neki, v sredo pa nekaj drugega, odvisno od parametrov	Psihologi uporabljajo merske inštrumente	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
A55	Mi imamo pa to kar imamo: pogovor,	Socialni delavci imamo pogovor	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A56	prisluhniti,	prisluhniti	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A57	podpreti,	podpreti	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A58	slišati tistega- drugega,	slišati drugega	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A59	in njegovo perspektivo,	njegova perspektiva	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A60	rešitve,	rešitve	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A61	ter njegovega sveta v katerem živi	njegov svet	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A62	To se mi zdi res tisto, močno kar nam daje socialno delo.	Močen prispevek socialnega dela	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A63	In če bi lahko primerjala, kater študij mi je več dal, zagotovo socialno delo.	Večja širina študija SD	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
A64	Pomembno je za razumevanje družbe in sorazmernosti, ki jo družba zajema	razumevanje družbe in njene razlikosti	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
A65	in da se ne postavljaš na mesto nekoga, ki ve in zna,	Drža nevednosti	Drža nevednosti	Glavne prednosti SD v šoli

A66	ampak, da si samo eno kamenček v celotnem mozaiku, ki sicer ima svojo vlogo in nalogo,	Zgolj kamenček v mozaiku z vlogo in nalogo	Drža nevednosti	Glavne prednosti SD v šoli
A67	ampak enako pomembno vlogo imajo tudi vsi drugi okrog tebe.	pomembna vloga vseh udeleženi	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
A68	Zdej svetovalna služba je tako narejena, da se ravnatelj sami lahko odloči, kateri profil bo zaposlil.	Ravnatelj sam izbere profil svetovalnega delavca	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
A69	V svetovalni službi je ponavadi tisti, ki je zaposlen prvi, na podlagi tega, iščejo tudi zelo podoben kader, tudi drugega, če ga zaposlujejo	Izbira naslednjega svetovalnega delavca na podlagi prvega zaposlenega	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
A70	Normativ za svetovalnega delavca v osnovni šoli je na 20 oddelkov: en svetovalni delavec.	Normativ za svetovalnega delavca predstavlja 20 oddelkov	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
A71	Pri nas na šoli imamo ravno 21 oddelkov, to pomeni 450 okrog in je to en svetovalni delavec.	Na šoli zaposlen en svetovalni delavec	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
A72	V naši svetovalni službi sem torej jaz, zaposlena kot socialna delavka in še socialna pedagoginja, ki je zaposlena za 30%.	Socialna delavka 100%, socialna pedagoginja 30%	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
A73	in dela na področju otrok s posebnimi potrebami- torej izvaja dodatno strokovno pomoč.	Socialna pedagoginja dela na področju dodatne strokovne pomoči	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profili
A74	Z njo sodelujeva in predvsem se najino sodelovanje tiče otrok, ki imajo učne težave,	Sodelovanje glede otrok, ki imajo učne težave	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
A75	medtem ko ostale stvari v svetovalni službi so bolj moja zadolžitev:	Stvari poleg dodatne strokovne pomoči so naloga socialne delavke	Delo socialne delavke	Sodelovanje z drugimi profili
A76	težave na čustvenem in vedenjskem področju,	Področje težav na čustvenem in vedenjskem področju	Delo socialne delavke	Sodelovanje z drugimi profili
A77	socialne stiske,	socialne stiske	Delo socialne delavke	Sodelovanje z drugimi profili
A78	in odnosne stiske, so moje področje.	odnosne stiske	Delo socialne delavke	Sodelovanje z drugimi profili
A79	medtem ko se ona ukvarja s specifičnimi učnimi težavami: diskalkulija, disleksija,...	Naloga socialne pedagoginje so specifične učne težave	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profili

A80	Bolj v motnje usmerjen poklic,	Socialna pedagogika je v motnje usmerjen poklic	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profili
A81	kar socialno delo ni.	Socialno delo ni v motnje usmerjen poklic	Delo socialne delavke	Sodelovanje z drugimi profili
A82	Socialno delo je k rešitvam usmerjeno,	Socialno delo je usmerjeno k rešitvam		Koncepti socialnega dela
A83	mi nismo v motnje usmerjeni ane, mi gremo proč od tega.	Socialno delo ni usmerjeno v motnje.		Koncepti socialnega dela
A84	Ja.. Zdej bom kr pokritizirala:	Kritika ministrstvu	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A85	Ministrstvo je do tega trenutka sproduciralo dve okrožnici, s katerimi si prav velik, nihče ne more pomagati.	Ministrstvo izdalo dve okrožnici, ki svetovalnim delavcem niso v pomoč	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A86	Sepravi v tej situaciji, se odzivamo zelo različno-odvisno od vsake šole in od vsakega svetovalnega delavca posebej, kako se je tega lotil.	Odzivi, pomoč odvisna od vsake šole in vsakega delavca posebej.	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A87	Tako obstajajo res velik razlike med šolami.	Velike razlike med šolami	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A88	V nekaterih šolah celo svetovalne službe ne delujejo in so delavke na čakanju,	Nekje svetovalne službe zaprte, svetovalni delavci na čakanju	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A89	nekje deluje samo polovica.	Nekje deluje polovica svetovalne službe	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A90	Malo je odvisno tudi od mesta, ki ga ima svetovalna služba v šoli.	Vloga odvisna od mesta, ki ga svetovalna služba zaseda v službi	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A91	Sama imam srečo, da že, ko sem prej 20 leti nastopila na delo, je imela svetovalna služba zelo pomembno mesto v šoli in se je to ohranila. Pri nas ima svetovalna služba tezo in ker ima tezo je zato pomembna.	Dobro in pomembno mesto svetovalne službe v šoli	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A92	Tako, da jaz delujem na način, da mi s terena učitelji poročajo, kateri učenci so v situaciji neodzivni,	Poročanje učiteljev o neodzivnih učencih.	Delo z učitelji	Vloga SD v pandemiji
A93	potem vem, kateri učenci imajo težave ali na učnem področju	Učenci, ki imajo težave na učnem področju	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A94	ali kateri učenci, so trenutno v težkih situacijah- družinskih situacijah, sedaj, ko so zaprti	Komunikacija z učenci v težkih	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji

	v istih prostorih, tako dolgo in s tistimi komuniciram.	družinskih razmerah.		
A95	Z nekaterimi se slišim dobesedno vsak dan, z nekaterimi pa potrebi; enkrat na teden, ali vsak drug dan, kolikor je pač potrebno.	Pogostost stika: z nekaterimi vsak dan, z drugimi po potrebi (tedensko ali vsak drug dan)	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A96	Sem zelo dejavna:	Zelo dejavna	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A97	z učitelji, starši, učenci in tudi z drugimi institucijami,	Z učitelji, starši, učenci in zunanjimi institucijami	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
A98	glede koordinacije pomoči, ker bi sami težko zmogli.	Koordinacija pomoči	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
A99	Delo na daljavo je tako ne, pri družinah, kjer prvič so učenci sposobni in imajo hkrati podporo staršev, to laufa, ni nobenih problemov.	Pri družinah, kjer so učenci sposobni in imajo spodbudno okolje, ni težav.	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A100	V družinah kjer ni teh resursov, torej so že učne težave ali starši ne zmorejo, ne znajo pomagati je pa katastrofa,	Težave so velike tam, kjer so prisotne učne težave in starši ne znajo ali zmorejo pomagati.	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A101	tako da se potem pomaga dobiti neko znanje.	Pomoč pri zagotavljanju znanja	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A102	Torej tudi študente, ki so na praksi.	Zagotovitev pomoči skozi študentov	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A103	Sodelujemo tudi z drugimi institucijami: svetovalnimi centri, ZPM... Tako, da si nekako pomagamo, tako da otroci dobijo pomoč.	Pomoč otrokom skozi sodelovanje z drugimi institucijami: svetovalni centri, Zveza Prijateljev Mladine	Sodelovanje z zunanjimi organizacijami	Vloga SD v pandemiji
A104	Nekateri so res nevešči, nevešči računalnika, komunikacije.	Nekateri ne znajo uporabljati računalnika.	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A105	Ne vedo kaj narediti, ne kako se organizirati, ne razumejo navodil.	Nevešči so organizacije in ne razumejo navodil	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A106	V medijih se je za trenutek zazdelo, da so problem zgolj računalniki. Računalniki so problem, ne bom rekla da ni, ampak je vse ta drugo, tudi ko ti imaš računalnik ni enostavno...	Medijo izpostavljajo, da je težava pomanjkanje računalnikov. Težave bolj globlje.	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
A107	Trudimo se, da pokrivamo, z učitelji se res redno slišimo,	Reden stik z učitelji, da povedo od	Delo z učitelji	Vloga SD v pandemiji

	da takoj povedo od koga ni povratne informacije.	katerih učencev ni povratnih informacij.		
A108	Slišim se tudi z učenci in povedo o drugih in o sodelovanju, da se ta mreža tke in se raziskuje, kdo je pomoči še toliko bolj potreben.	Stik z učenci zaradi pomoči drugim.	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
A109	Sama mislim, da bo v prihodnosti ena hude težava, ker bo neko pridobivanje znanja na tak način, ki ga sedaj poznamo, huda konkurenca, vsem tistim drugim- virtualnim svetom, ki obstajajo.	Težava v pridobivanju znanja na klasičen način, v povezavi z virtualnim svetom.	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A110	Že sedaj so težave na področju koncentracije anormne.	Velike težave na področju koncentracije	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A111	Generaciji, ki sedaj prihajajo, tam od 1.- 5. razreda, se pozna, da imajo tudi slabši besedni zaklad,	Slabši besedni zaklad	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A112	da težko zdržijo in to ne govorimo o eni uri ali pol ure šolskega dela, govoriva o petih minutah.	Otroci težko zdržijo 5 minut	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A113	In potem z branjem, z prepoznavanjem navodil, imajo težave. Te generacije so zelo boste na tem področju.	Težave z branjem in prepoznavanjem navodil pri generacijah	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A114	Sedaj verjetno se bo neko paralelno, drugačno izobraževanje izoblikovalo, ampak verjetno nek beseden zaklad bo vseeno potrebno poznat.	Najverjetneje se bo izoblikovalo drugačno izobraževanje, ampak besedni zaklad je še vseeno pomemben.	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A115	Moje mnenje je namreč, da svet je natančno tako velik, kot smo ga sposobni opisati. Zadaj, za tistem, kar ne znamo ubesediti ni nič, tam je prazen svet. In zdaj če je tisto, kar znaš ti opisati zelo majhno, potem je tudi svet v katerem živiš zelo majhen in tega, me je zelo strah.	Svet je velik, kolikor ga znaš opisati. Če ga ne znaš opisati, je zelo majhen.	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A116	To je ena stvar, druga stvar je slovensko šolstvo zelo veliko prepušča zraven starše	Slovensko šolstvo pušča starše preveč zraven	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A117	in tudi tukaj počenjamo eno veliko napako, da se na nek način spodbuja starše, da delajo z otroki doma.	Spodbujanje staršev, da delajo z otroki doma.	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti

A118	Torej neko pedagoško delo, ki bi moglo biti vezano na šolo.	Opravljanje pedagoškega dela, ki bi moral biti vezan na šolo, doma	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A119	Torej v šoli bi se morali učiti brati, pisati, utrjevati, ponavljati...	V šoli bi se morali učiti brati, pisati, utrjevati in ponavljati	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A120	V šoli zaradi različnih dejavnosti, ki jih imamo zmanjkuje časa za utrjevanje in ponavljanje in se to prelaga na družine.	Prelaganje šolskega dela na družine	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A121	In potem je to nemalokrat, ko imamo sestanek in se mami naroči, kaj vse naj doma ponovijo- to ni stvar staršev.	Na sestankih staršem naročimo, kaj naj doma opravijo- kar naj ne bi bilo delo staršev	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A122	Zdele na žalost je še ta korona virus prišel, kjer so spet starši vpleteni največ in ni to vredno.	Ob virusu SARS-CoV-2 starši še bolj vpleteni	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A123	Starši so tu zato, da otroka spomnijo, da je treba nalogo narediti, da mu dajejo nek suport pri organizaciji, da so spodbujeni in pohvaljeni,	Naloga staršev je, da otroka spomnijo na nalogo in suport, spodbuda, pohvala	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A124	ampak poučevati je pa stvar učitelja	Poučevati je stvar učitelja	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A125	in to zamenjujemo.	To zamenjujemo	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A126	In na nek način se sepravi to poučevanje seli k staršem, sploh v nižjih razredih,	Poučevanje se sploh v nižjih razredih čedalje bolj seli k staršem	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A127	hkrati pa majo pa potem starši zaradi tega občutek, ker tako ali tako zelo sodelujejo zraven in potem želijo imeti velik vpliv tudi pri ocenjevanju, preverjanju... na šolski uspeh.	Starši imajo zaradi sodelovanja občutek, da morajo imeti vpliv tudi na ocenjevanje oziroma na šolski uspeh	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A128	Smo sami krivi, ker prej smo pa mami naročili, naj se glagol biti nauči z otrokom.	Šola sama kriva, saj daje staršem naloge	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A129	Tle je en zelo spolzek teren in vem, če bomo znali iz njega sploh prit.	Spolzek teren	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A130	Tko se mi zdi, da smo mi ta pedagoški na družino prestavil.	Pedagoški del se prestavlja na družine	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A131	hkrati pa nam družina vzgojni del vedno bolj k nam potiska.	Družina vzgojni del potiska v šolo	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti

A132	Pa ne vem, če je to čisto dober.	Nevem, če je to dobro	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A133	Zdej v koroni, se spet staršem nalaga.	V koroni imajo spet starši pomembno vlogo pri delu za šolo	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A134	Zdej pri tistih družinah, kjer starši to zmorejo- to laufa.	Pri družinah, ki zmorejo je to uspešno	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A135	Jaz delujem v šoli na območju, kjer imamo ogromno priseljencev, starše, katere njihov jezik ni slovenščina.	Delo na območju, kjer imamo ogromno priseljencev in slovenščina ni njihov materni jezik	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A136	In oni tudi ne morjo pomagati, ker tudi ne znajo, oni ne znajo spisa prepisat in razumeti fiziko in kemijo.	Oni ne zmorejo pomagati, ker tudi ne znajo	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A137	Na ta način se povečujejo tudi razlike pri otrocih- tisti, ki imajo podporno socialno okolje doma in tisti, ki nimajo.	Zaradi okolja iz katerega otroci izhajajo se povečujejo razlike med otroki.	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A138	Javna šola, naj bi bila namenjena temu, da se razlike čim manj poznajo.	Javna šola naj bi bila namenjena zmanjševanju razlik	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A139	torej v šoli jih naučiti, v šoli ponavljat- ne doma.	Potrebno bi bilo učence učiti in ponavljati z njimi v šoli, ne doma	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A140	So mame, ki znajo peferktno razložiti in so mame, ki ne znajo.	Dve vrste mam: ki znajo razložiti in pomagati in tiste, ki ne znajo	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A141	In te mame, se potem znajdejo v stiski.	Mame, ki ne znajo pomagati svojim otrokom se znajdejo v stiski.	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A142	To se je sploh v nižjih razredih razpaslo.	V nižjih razredih pogosta pomoč staršev.	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
A143	Pa razni plakati ali pa izdelki, ki jih je treba doma narediti, jaz bi to prepovedala.	Prepoved plakatov doma	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A144	Če se plakat dela, naj se ga dela v šoli.	Plakat naj se dela v šoli	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A145	ker potem imaš družino, ki bo iz tega plakata naredila neko fenomenalno zgodbo, pa nekoga, ki bo gor dve risbici sam narisal.	Povečevanje socialne neenakosti zaradi plakatov in različnega dela doma	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti

A146	Javna šola bi mogla delat proti temu in se truditi, da je res vsaj kar se tiče šolskega dela, da so možnosti enake,	Javna šola bi morala delovati na enakosti možnosti	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A147	kljub seveda individualnim razlikam, ki seveda so.	Individualne razlike obstajajo	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A148	Nekdo rabi za eno stvar pol ure in zna, nekdo drug pa tri ure.	Individualne razlike	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
A149	Vsaj štartati je potrebno enako.	Enak štart	Izzivi povezani z učenci.	Izzivi za delo v prihodnosti

B:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
B1	Bistveno pri delu v srednji šoli je predvsem socialno delo z mladimi.	Bistveno je socialno delo z mladimi	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
B2	Uporabljam psihosocialni model obravnave,	Uporaba psihosocialnega modela obravnave	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
B3	poudarek dajem tudi skupinskemu delu z mladimi.	Poudarek na skupinskemu delu z mladimi	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
B4	Pomembni so tudi izvirni projekti pomoči v dialogu z drugimi udeleženci na področju izobraževanja, socialnega varstva, zdravstvene dejavnosti in drugih področij.	Pomembni so izvirni delovni projekti pomoči na področju izobraževanja, socialnega varstva, zdravstvene dejavnosti in drugih področij.	Izvirni delovni projekt pomoči	Koncepti socialnega dela
B5	Zame je bistvena sposobnost vživljanja-empatija	sposobnost vživljanja, empatija	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B6	in pozitiven odnos do ljudi.	pozitiven odnos do ljudi	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B7	Pomembne spretnosti in kompetence pa so pri delu v svetovalni službi še: sposobnost timskega dela,	Sposobnost timskega dela	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti

B8	občutek za realnost,	Občutek za realnost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B9	čustvena stabilnost,	čustvena stabilnost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B10	ter tudi inovativnost,	inovativnost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B11	kreativnost	kreativnost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B12	in uporaba humorja kot pozitivnega elementa ustvarjanja sprememb.	uporaba humorja kot pozitivnega elementa ustvarjanja sprememb	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
B13	Močna področja, ki jih imamo so predvsem timsko delo: inter in multidisciplinarni pristopi	Timsko delo: inter in multidisciplinarni pristop	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
B14	ter fleksibilnost.	fleksibilnost	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
B15	Naše močno področje je tudi delo z ranljivimi skupinami,	delo z ranljivimi skupinami	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
B16	iskanje rešitev tukaj in sedaj,	iskanje rešitev tukaj in sedaj	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD
B17	konkretizacija realnosti	konkretizacija realnosti	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
B18	in soustvarjanje.	soustvarjanje	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
B19	Seznanjene smo tudi s širokim področjem zakonodaje	seznanjene s širokim področjem zakonodaje	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
B20	in imamo uporabno znanje pri iskanju rešitev.	imamo uporabno znanje pri iskanju rešitev	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
B21	Šibka področja v praksi so zagotovo: delo z nadarjenimi-diagnostika in	delo z nadarjenimi in njihova diagnostika	Delo z nadarjenimi	Šibka področja SD v šoli
B22	specifike dela z posebnimi potrebami, npr. z avtizmom, Dawnovim sindromom.	specifike dela s posebnimi potrebami (avtizem, Downov sindrom)	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
B23	Tiste glavne so široka uporaba znanj	široka uporaba znanj	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
B24	in fleksibilizacija pri delu.	fleksibilnost pri delu	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
B25	Pri nas imamo poleg treh socialnih delavk, skupaj smo štiri, še socialnega pedagoga in pedagoginjo s	Dobro sodelovanje z drugimi profili	Ocena sodelovanja	Sodelovanje z drugimi profili

	katerimi zelo dobro sodelujemo.			
B26	V tem času je moja vloga povezovalna- z učitelji, razredniki in vodstvom.	Povezovalna vloga: z učitelji, razredniki in vodstvom	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
B27	Tudi delo na terenu z družinami oziroma dijaki.	Delo na terenu z družinami in dijaki	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
B28	in povezovanje z zunanjimi institucijami pri pripravi navodil za delo na daljavo- z zavodom za šolstvo in MIZŠ.	Povezovanje z Zavodom za šolstvo in ministrstvom pri pripravi navodil za delo na daljavo	Sodelovanje z zunanjimi organizacijami	Vloga SD v pandemiji
B29	Sodelujem tudi z drugimi institucijami, ki delajo s ranljivimi skupinami, kot so Center Janeza Levca, mladinski dom Malči Belič	Sodelovanje z institucijami, ki delajo z ranljivimi skupinami: Center Janeza Levca, Mladinski dom Malči Beličeve	Sodelovanje z zunanjimi institucijami	Vloga SD v pandemiji
B30	ter se ukvarjam s finančno pomočjo dijakom in raznimi humanitarnimi dejavnostmi.	Finančna pomoč dijakom in humanitarne dejavnosti	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
B31	Danes največ v reševanju posledic nastalih situacij, stisk in položajev iz časa izolacije.	Reševanje posledic nastalih situacij ter stisk in položajev iz časa izolacije	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti

C:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
C1	Vsakič znova, ko se srečam z novim uporabnikom, začnem s tem da predstavim sebe in kaj je moj namen.	V uvodu predstavim sebe in namen sodelovanja	Dogovor o sodelovanju	Koncepti socialnega dela

C2	Vsekakor poudarim, da gre za prostor, kjer si lahko zaupamo in da je moj prvi cilj, da se uporabnik počuti varno.	Poudarek na zaupnem in varnem prostoru	Dogovor o sodelovanju	Koncepti socialnega dela
C3	Ko uporabnik začuti, da mi lahko zaupa, se osredotočiva na problem, s katerim se je srečal oziroma srečala.	Ko uporabnik začuti, da lahko zaupa se osredotočiva na problem	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
C4	Velikokrat potrebujemo nekaj časa, da pridemo do končne definicije problema, a vse to je del procesa.	Del procesa je, da potrebujemo več časa, da pridemo do končne definicije problema.	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
C5	Torej, na začetku sta meni pomembna koncepta dogovor o sodelovanju in definicija problema.	V uvodu sta pomembna koncepta dogovor o sodelovanju in definicija problema	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
C6	Nato se osredotočim na osebno vodenje.	Nato se osredotočim na osebno vodenje	Osebno vodenje	Koncepti socialnega dela
C7	Uporabniku dam vedeti, da sem tu zanj oziroma zanjo,	Uporabniku vedeti, da sem tu zanj	Osebno vodenje	Koncepti socialnega dela
C8	povem tudi kakšno svojo podobno izkušnjo, v kolikor jo imam, in na ta način se z uporabnikom zblížava.	Delitev podobne izkušnje za zblížanje z uporabnikom	Osebno vodenje	Koncepti socialnega dela
C9	Skupaj začneva odkrivati možne rešitve za problem.	Skupno odkrivanje možnih rešitev	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
C10	Sproti odkrivava tudi vsa področja, kjer je uporabnik močen pa se tega še ne zaveda.	Sprotno odkrivanje močnih področij uporabnika	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
C11	Uporabim koncept perspektive moči.	Uporaba koncepta perspektive moči	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
C12	Nekaj najlepšega je, ko vidiš, da je uporabnik ob tem vesel.	Najlepše, ko vidiš, da je uporabnik ob novi moči vesel	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
C13	Ve, da je močan na mnogih področjih, a je to za trenutek potisnil v ozadje.	Uporabnik ve, da je močan, a je moč potisnil v ozadje	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
C14	To veliko pripomore k temu, da uporabnik sam najde rešitev, jaz pa ga pri tem podprem.	Moč pripomore k iskanju rešitev, SD pri tem podpira	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
C15	Pri tem uporabim koncept etike udeležnosti.	Uporaba etike udeležnosti	Etika udeležnosti	Koncepti socialnega dela
C16	Ti koncepti so mi nekako najbližje,	Najbližji koncepti	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
C17	vsekakor pa se skozi razvijanje zgodbe uporabijo vsi.	Skozi razvijanje zgodbe uporablja vse	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela

C18	Vsak uporabnik je drugačen,	Edinstvenost vsakega posameznega uporabnika	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
C19	nekateri se hitro sprostijo, spet drugi potrebujejo dalj časa, da se prepričajo, da imajo pri meni podporo.	Nekateri se hitro sprostijo, drugi rabijo dalj časa, da se prepričajo o podpori SD	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
C20	Vsekakor je pomembno, da se naučimo poslušati.	Poslušanje	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
C21	Vedno se mi je zdelo, da imam razvito to sposobnost, a sem jo vseeno še dobro razvila tekom prakse, ko sem vsa štiri leta delala z otroci.	Dobro razvila sposobnost tekom prakse z otroki	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
C22	Ko otroci vidijo, da jih nekdo posluša in razume, se lažje odprejo, lažje zaupajo nekomu drugemu.	Otroci, ko vidijo, da jih nekdo posluša in razume, se lažje odprejo in zaupajo	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
C23	Pomembne kompetence, ki sem jih razvila v času študija in so pri našem delu pomembne pa so tudi prepoznavanje in tudi razumevanje stisk otroka,	Prepoznavanje in razumevanje stisk otroka	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
C24	sposobnost poslušanja in povzemanja vsebin,	sposobnost poslušanja in povzemanja	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
C25	sposobnost uporabiti in tudi povezati vsa znanja, ki jih imamo, da dosežemo zastavljeni cilj,	Sinteza znanja za zastavljeni cilj	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
C26	sposobnost sodelovanja z drugimi strokovnjaki,	Sposobnost sodelovanja z drugimi strokovnjaki	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
C27	in sposobnost razvijanja lastne profesionalnosti, torej da se nenehno izobražujemo na svojem področju	Razvijanje lastne profesionalnosti	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
C28	in v svoje delo vnašamo inovativnosti.	Inovativnost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
C29	Socialno delo zmore hkrati podpreti učence in učitelje, na način, da se ne postavlja na stran od nikogar..	Socialno delo je nepristransko	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
C30	Sama pri svojem delu gledam, da sem v procesu pomoči karseda nevtralna, a še vedno v podporo in pomoč otroku.	Nevtravno, a v podporo in pomoč otroku	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
C31	Kot socialna delavka se zavedam, da je vsak otrok	Vsak otrok je edinstven in	Izvirni delovni projekt pomoči	Močna področja SD v šoli

	edinstven in potrebuje individualno pomoč	potrebuje individualno pomoč		
C32	in svoj lasten izvirni delovni projekt pomoči	lasten izvirni delovni projekt pomoči	Izvirni delovni projekt pomoči	Močna področja SD v šoli
C33	Pomoči, metod in pristopov ni mogoče kar prenašati ali kopirati, ne glede na podobnost situacije v kateri se učenci nahajajo.	Pomoč, metod in pristopov ne moremo kopirati, drugačna so v vsaki situaciji	Izvirni delovni projekt pomoči	Močna področja SD v šoli
C34	Močno področje predstavlja tudi delo z ranljivimi skupinami	delo z ranljivimi skupinami	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
C35	in pomoč socialno izključenim posameznikom	pomoč socialno izključenim posameznikom	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
C36	kjer je naša glavna prednost, da smo dobro opremljene tako za prepoznavanje kot za reagiranje v situacijah.	SD dobro opremljene za prepoznavanje in reagiranje	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
C37	Poučevanje in vse kar je povezano z njem.	Vse povezano z poučevanjem	Pedagoški vidik	Šibka področja SD v šoli
C38	Torej od specifičnih učnih težav, s katerimi se učenci vse pogostejše srečujejo,	Specifične učne težave	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
C39	do na drugi strani dela z nadarjenimi učenci.	Delo z nadarjenimi	Delo z nadarjenimi	Šibka področja SD v šoli
C40	Tukaj je luknja, ki jo socialni delavci imamo, tako v znanju kot tudi v sami zakonodaji	Luknja v znanju in zakonu	Pravni vidik	Šibka področja SD v šoli
C41	Šibko področje celotne svetovalne službe, ne samo socialnega dela, ostaja sodelovanje s starši.	Sodelovanje s starši	Sodelovanje s starši	Šibka področja SD v šoli
C42	Šibko menim, da je zato, ker se lahko srečamo s starši, ki niso dovzetni za sodelovanje z nami, saj ne sprejmejo, da je otrok naletel na težavo, saj tega doma ne pove oziroma ne pokaže.	Starši niso dovzetni za sodelovanje, ne sprejmejo težav otroka	Sodelovanje s starši	Šibka področja SD v šoli
C43	Na tem področju bi se lahko še malo izobraževali, v smisli, da bi iskali načine kako poskrbeti za to, da bodo starši pripravljeni sodelovati z nami in nam pri tem tudi pomagati.	Potrebno se izobraževati na področju dela s starši	Predlog za izboljšavo	Šibka področja SD v šoli
C44	Glavna prednost je vsekakor ta, da s seboj prinesemo izkušnje, ki smo jih pridobili tekom prakse in pripravništva	Izkušnje iz prakse in pripravništva	Praksa	Glavne prednosti SD v šoli

C45	Da znamo prepoznati težavo in se tudi odzvati,	Prepoznavna težave in odziv nanjo	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
C46	poskrbeti za prostor, kjer se bo uporabnik počutil varnega in sproščenega.	Ustvarimo varen in sproščen prostor za uporabnika	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
C47	Da poskrbimo, da se bo k nam tudi vrnil in nam zaupal.	Zaupanje in vrnitev v odnos	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
C48	Zavedamo se, da je pomembno tudi delo s celotno družino, za kar smo dobro opremljene.	Delo s celotno družino, za kar smo dobro opremljene	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
C49	Ko se srečamo z določeno težavo, poskrbim da se s sodelavci takoj povežemo.	Ob težavi povezava s sodelavci	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
C50	Vsak ima lahko svoj pogled na določeno zadevo in vsak sodelavec lahko doprinese veliko pri iskanju rešitve, saj vsak dela drugače na svojem področju.	Zaradi pestrosti področij, vsak svoj pogled in rešitev	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
C51	Na ta način damo otroku vedeti, da ima podporni sistem za seboj in da smo tu, ko nas potrebuje.	Otroku se omogoči podporni sistem	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
C52	Vsak dan sem na voljo staršem in učencem,	Vsakodnevno na voljo staršem in učencem	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
C53	v kolikor potrebujejo kakšno usmeritev pri vsakodnevnih izzivih.	Usmerjene pri vsakodnevnih izzivih	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
C54	Zavedati se moramo, da so se starši srečali z novo vlogo v njihovem življenju,	Starši so se znašli v novi vlogi	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
C55	večina se je spremenila v učitelje in v tej vlogi se velikokrat ne znajdejo.	Spremenili so se v učitelje in se v tej vlogi ne znajdejo	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
C56	Dosegljiva sem na mobilno številko, kot tudi preko elektronske pošte.	Dosegljiva na mobilno številko in preko e-maila	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
C57	Vsak dan sem na vezi z nekom,	Vsakodnevni stiki	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
C58	najsi bo to le spodbudna beseda.	Tudi zgolj spodbudne besede	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
C59	Trenutno bo glavni izziv kako se vrniti na ustaljene tirnice	Glavni izziv vrnitev na ustaljene tirnice	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti
C60	Po večini bodo učenci potrebovali veliko pomoči, da bodo lahko nadoknadili izgubljeno, v smislu znanja in razvijanja	Pomoč učencem nadoknaditi izgubljena znanja in veščine	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti

	svojih veščin, ki bi jih drugače razvijali v šoli.			
C61	Prav tako bodo podpora potrebovali tudi učitelji, da bodo lahko znanje predajali na tak način, da bo za vse učence enako razumljivo.	Pomoč učiteljem pri predajanju znanj, razumljivih za vse učence enako	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti
C62	Potrebno bo razviti nov, prilagojen način dela.	Potrebno bo razviti nov, prilagojen način dela	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti

C63	Vsekakor imamo vse to že v mislih, brain stormamo nove ideje in načine, ki bi zadeve olajšale,	Delo na novih idejah in načinih za olajšanje	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti
C64	kdaj pa se bodo zadeve realizirale, pa ne ne vemo.	Nesigurnost v prihodnost	Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2	Izzivi za delo v prihodnosti

D:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
D1	V odnosu z dijakom vedno izhajam iz njegovih potreb	Izhajanje iz potreb dijaka	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
D2	in delava s tem, kar dijak že ima.	Delo na tem, kar dijak že ima	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
D3	Vedno znova uporabljam koncept perspektiva moči – kaj so dijakove močne točke, močna področja,	Uporaba dijakovih močnih točk in področij	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
D4	raziskujeva izjeme, trenutke, ko mu je nekaj že uspelo.	Raziskovanje izjem in trenutkov, ko je dijaku uspelo	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
D5	Prav tako pa mi je pomembno, da vedno govorim na način, da me dijak razume, da uporabljam jezik, ki je njemu, njej blizu.	Uporaba jezika, ki je uporabniku blizu in uporaba razumljivega jezika uporabniku	Znanje za ravnanje	Koncepti socialnega dela
D6	Najbolj pomembno pa mi je, da najprej z dijakom vzpostavim zaupen odnos.	Vzpostavljanje zaupnega odnosa	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
D7	In vedno izhajam iz tega, da verjamem dijaku, četudi, se je potem že izkazalo, da mi ni povedal stvari tako kot so,	Drža: verjeti dijaku, kljub slabim izkušnjam	Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica	Koncepti socialnega dela
D8	vedno znova verjamem dijakom, saj se mi zdi bistveno, da ne izhajam iz izhodišča, da mi lažejo.	Izhodišče, da verjamem otroku	Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica	Koncepti socialnega dela

D9	Bistvena je potrpežljivost.	Potrpežljivost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D10	Velikokrat so dijaki na začetku zaprti, ne želijo govoriti o svojih težavah,	Zaprtoost dijakov na začetku	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D11	ampak se kmalu odprejo, če ne pritiskaš na njih in jim daš čas da se navadijo tebe,	Dijaki se odprejo, ob času in nepritisku nanj	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D12	čas, da povedo odgovor.	Zagotavljanje časa za odgovor	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D13	Prav tako pa je pomembno, da znaš postaviti meje,	Postavljanje mej	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D14	jasno povedati, če morda kaj kdaj ni v redu.	Jasno podati mnenje, kdaj nekaj ni v redu	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D15	Pomembno pa je tudi, da si pri delu avtonomen in si zaupaš, ker si v stalnem kontaktu z učitelji in starši, ki imajo različna mnenja in si pogosto med njimi.	Avtonomnost in zaupanje vase, kljub različnosti mnenj drugih	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
D16	in je pomembno, da znaš svoje mnenje povedati in argumentirati.	Delitev in argumentiranje lastnega mnenja	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
D17	Pri nas na šoli je veliko dijakov iz depriviligiranih okolij in tako dijakom skušamo pomagati tudi finančno- na šoli imamo sklad za dijake iz socialno šibkejših družin, botrstvo,	Finančna pomoč depriviligiranim dijakom s pomočjo sklada, botrstva	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
D18	pomagamo jim pri pridobivanju pomoči na CSD-jih.	pomoč pri pridobivanju pomoči na CSD-ju	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
D19	Ko pride do težav pri posameznem dijaku, skušamo v delo z dijakom povabiti celotno družino in delati z vsemi udeleženi.	Delo s celotno družino in vsemi udeleženi v primeru težav	Socialno delo z družino	Močna področja SD v šoli
D20	Kar opažam pri svojem delu in delu sodelavke je to, da res skušamo videti kontekst posameznega dijaka in delati znotraj tega.	Osredotočenost na kontekst posameznika	Celostnost	Močna področja SD v šoli
D21	Če kdo od staršev ne more priti na sestanek zaradi npr. zdravstvenih težav, se dogovorimo tudi za obisk na domu.	Fleksibilnost pri delu s starši	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
D22	Res skušamo iti posameznikom na proti	Posameznikom na proti	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
D23	in iskati za njih najboljše poti.	Iskanje najboljših poti	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
D24	Na naši šoli imamo zelo veliko dijakov s posebnimi	Zaradi velikega števila dijakov s	Specifične učne težave/delo z otroki	Šibka področja SD v šoli

	potrebami, zaradi česar se mi zdi, da bi bil pomembno, da bi imeli na šoli zaposleno tudi specialno in rehabilitacijsko pedagoginjo ali pedagoga.	posebnimi potrebami potreba po zaposlitvi specialnega ali rehabilitacijskega pedagoga	s posebnimi potrebami	
D25	Imamo kar nekaj dijakov z motnjo v duševnem razvoju, z motnjo avtističnega spektra, čustveno in vedenjsko motnjo in delo s temi dijaki zahteva specifična znanja in veščine,	Potrebne so specifična znanja in veščine pri delu z dijaki z motnjami v duševnem razvoju, z motnjo avtističnega spektra in čustveno in vedenjsko motnjo	Specifične učne težave/ delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
D26	predvsem pa čas, ki ga sicer v svetovalni službi primanjkuje.	Pomanjkanje časa v svetovalni službi	Pravni vidik	Šibka področja SD v šoli
D27	Glavne prednosti socialnega dela v šoli vidim v tem, da nam je v socialnem delu pomemben kontekst:	Socialnemu delu je pomemben kontekst	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
D28	vidimo dijaka, ki ima težave in nas zanima, kaj je za tem.	Vidiš dijaka in te zanima ozadje težav	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
D29	S tem ga ne etiketiramo, ne rečemo samo da je ta problematičen, ampak mu želimo celostno pomagati.	Dijaka ne etiketaš, ampak mu želiš celostno pomagati	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
D30	Veliko je sodelovanja s CSD-ji, vzgojnimi/mladinskimi domovi, projektom Prehod ...	Veliko sodelovanja s CSD-ji, vzgojnimi in mladinskimi domovi in projektom Prehod	Sodelovanje z zunanjimi institucijami	Glavne prednosti SD v šoli
D31	V delo z dijakom želimo vplesti vse, ki lahko pomagajo, da dijaku zagotovimo največ.	Vključitev vseh pomembnih v proces pomoči	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
D32	V svetovalni službi na naši šoli sva zaposleni dve svetovalni delavki in sva obe po profilu socialni delavki.	Dve zaposleni in obe socialni delavki	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
D33	Imamo pa v šoli veliko dijakov z odločbami, zaradi česar imamo zunanje sodelavke, ki so po profilu: 2 psihologinji in 2 specialni pedagoginji.	Zunanje sodelavci po profilu psihologinji in specialni pedagoginji delajo z učenci, ki imajo odločbe	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profili
D34	Z njimi se večkrat posvetujemo glede posameznih dijakov,	Posvetovanje glede posameznih dijakov	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili

D35	prav tako pa bomo z eno specialno pedagoginjo naredil izobraževanje za učitelje, kjer se bomo pogovarjali o izvajanju prilagoditev, ki pripadajo dijakom z odločbo.	Priprava izobraževanja za učitelje na področju izvajanja prilagoditev za dijake z odločbami	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
D36	V trenutnih razmerah moje delo poteka pretežno po telefonu.	Delo poteka po telefonu	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
D37	Veliko kličem dijake,	Klicanje dijakov	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
D38	se pogovarjam z njimi o osebnih težavah,	Pogovor z dijaki o osebnih težavah	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
D39	o težavah z učno snovjo,	Pogovor z dijaki o težavah povezanih z učno snovjo	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
D40	z uporabo tehnologije.	Pogovor z dijaki o težavah z uporabo tehnologije	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
D41	Prav tako sem v kontaktu s starši, ki tudi potrebujejo pogovor, saj je trenutno delo na daljavo v veliki meri padlo na njih.	Kontakt s starši, ki potrebujejo pogovor	Delo s starši	Vloga SD v pandemiji
D42	Poleg tega pa sem se v rednem kontaktu z učitelji,	Reden kontakt z učitelji	Delo z učitelji	Vloga SD v pandemiji
D43	skupaj spremljamo delo dijakov, kje bi lahko naredili več, kdo potrebuje več spodbude.	Spremljanje dela dijakov, spodbujanje dijakov	Delo z učitelji	Vloga SD v pandemiji
D44	S sodelavkama pa smo naredile tudi oglasno desko za dijake in starše, kamor jim vsako nedeljo napišemo nekaj spodbudnega in jim damo tedenski izziv.	Ureditev oglasne deske za dijake in starše s spodbudnimi besedami in tedenskimi izzivi	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
D45	Jaz skrbim za oglasno desko za dijake, sodelavka pa za starše.	Sama skrbi za desko za dijake, sodelavka za starše	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
D46	Prav tako pa se povezujemo z vzgojitelji iz Doma CJLL, s sodelavkama iz projekta Prehod, svetovalnimi delavci s treh drugih šol	Povezovanje z vzgojitelji iz Doma CJLL, sodelavkami iz projekta Prehod in z drugimi šolami	Sodelovanje z zunanjimi organizacijami	Vloga SD v pandemiji
D47	in si izmenjujemo izkušnje, načine dela.	Izmenjava izkušenj in načinov dela	Sodelovanje z zunanjimi organizacijami	Vloga SD v pandemiji
D48	K delu skušamo pristopiti čim bolj celostno	Poskus celostnega pristopa k delu	Splošne naloge socialnih delavk v pandemije	Vloga SD v pandemiji
D49	in pomagati tam, kjer lahko,	Pomoč, kjer je to mogoče	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji

D50	čeprav je na daljavo delo z dijaki veliko bolj zahtevno.	Delo na daljavo je veliko bolj zahtevno	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
D51	Predvsem na področju duševnega zdravja.	Področje duševnega zdravja	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
D52	Mislim, da bo nujno potrebno povečati število svetovalni delavcev v šolah.	Potrebno povečati število svetovalnih delavcev po šolah	Predlog za izboljšavo	Izzivi za delo v prihodnosti
D53	V letošnjem letu smo imeli že 5 dijakinj, ki so bile hospitalizirane in potrebujejo redne pogovore,	Letos 5 hospitaliziranih dijakinj, ki potrebujejo redne pogovore	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
D54	ki pa jih v situacije, kot je sicer v šoli, težko zagotovimo.	Težko zagotavljanje rednih pogovorov	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
D55	Delo šolske svetovalne službe je zelo obsežno in polno administrativnega dela: izpolnjevanje tabel, obrazcev, pisanje poročil, poročanje o delu ...	Delo šolske svetovalne službe je obsežno in polno administrativnega dela	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
D56	zaradi česar nam večkrat zmanjka časa za dejansko delo z dijaki.	Pomanjkanje časa za dejansko delo z uporabniki	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti

E:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
E1	Pri svetovalnem delu sem mi zdi najpomembnejše, da z učenci vzpostavim dober odnos, dober delovni odnos.	Pomembna vzpostavitev dobrega delovnega odnosa z učenci	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
E2	Pomembno je tudi zaupanje	Pomembno zaupanje	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
E3	in da otroka razumem.	Razumevanje otroka	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
E4	To pa naredim tako, da se vživim v njegovo vlogo.	Vživljanje v njegovo vlogo	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
E5	Opažam, da več kot polovica naših učencev prihaja iz socialno šibkih družin, kjer starši ne zmorejo ali ne znajo primerno vzgajati svoje otroke.	Opažanje, da polovica otrok prihaja iz socialno šibkih družin, kjer starši ne zmorejo ali ne znajo primerno vzgajati	Socialno delo z družino	Koncepti socialnega dela
E6	Velikokrat so v stiski tako starši kot posledično tudi otroci.	V stiski so starši in posledično tudi otroci	Socialno delo z družino	Koncepti socialnega dela
E7	Pri učencih, ki so v stiskah se pojavljajo vedenjske motnje.	Pojav vedenjskih motenj pri učencih v stiski	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
E8	Zato je toliko bolj pomembno, da učenca razumem in mu pomagam.	Pomembno učenca razumeti in mu pomagati	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
E9	Velikokrat učenec potrebuje samo nekoga, ki ga razume, ga posluša in ga usmerja na pravo pot, a se	Učenec potrebuje nekoga, ki ga razume, posluša in usmerja, a	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela

	zaveda, da je on ekspert iz izkušenj.	je še vedno on ekspert iz izkušenj		
E10	Z raznimi tehnikami in metodami pomagam učencu do boljše samopodobe,	Pomoč učencu do boljše samopodobe	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
E11	da vzpostavi bolj učinkovito komunikacijo s sošolci,	Pomoč učencu pri vzpostavljanju bolj učinkovite komunikacije	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
E12	pridobi socialne spretnosti,...	Pomoč učencu pri pridobivanju socialnih spretnosti	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
E13	Pomembno je tudi sodelovanje s starši, učitelji in vodstvom, da skupaj sklepamo dogovore in rešujemo problem, ki se pojavi.	Sodelovanje z vsemi udeleženi pri reševanju problemov in sklepanju dogovorov	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
E14	Moje delo obsega tudi poklicno orientacijo.	Poklicna orientacija		Koncepti socialnega dela
E15	Pri tem moram upoštevati sposobnosti in želje otrok.	Upoštevanje sposobnosti in želja otrok	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
E16	Veliko učencev se rada pogovarja o svoji prihodnosti in si želi drugačnega življenja.	Želja učencev po pogovoru o prihodnosti in po drugačnem življenju	SD z mladimi	Koncepti socialnega dela
E17	Zato je pomembno opolnomočenje in podpora učencev pri svojih odločitvah- delo s perspektive moči.	Pomembno opolnomočenje in podpora učencev pri lastnih odločitvah	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
E18	V prvi vrsti je pomembno veselje do dela z otroci.	Veselitev do dela z otroki	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E19	Otroke imam rada in se z njimi rada družim.	Ljubezen do otroka in do druženja z njimi	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E20	Naši učenci so v odločbi o usmeritvi opredeljeni kot otroci z motnjami v duševnem razvoju, zato se radi človeku približajo na prav poseben način, npr. radi te objamejo, se smejejo, imajo vedenja, ki so značilna za nižjo starost,	Učenci opredeljeni kot otroci z motnjami v duševnem razvoju se približajo na poseben način	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E21	... zato se mi zdi pomembno, da jih pustim blizu, saj le tako lahko vzpostavimo zaupanje.	Pomembno pustiti blizu, da vzpostaviš zaupanje	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E22	Se spustiti na njihov raven razumevanja, biti otročji.	Spustiti na njihov nivo razumevanja	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E23	Učence, starše in učitelje moram zbrano poslušati, da slišim pomembne informacije, ki so ključne za reševanje problema.	Zbrano poslušanje	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E24	Z njimi imam ponavadi vzpostavljen bolj avtentičen odnos oz. naraven odnos.	Vzpostavitev avtentičnega odnosa	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti

E25	Pri razgovoru z učenci ali starši postavljam vprašanja pazljivo.	Postavljanje vprašanj pazljivo	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
E26	Prav tako informacije dajem jasno na njihov razumljiv način.	Podajanje informacij na njim razumljiv način	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
E27	Potrebno je veliko potrpežljivosti in vztrajnosti.	Potrpežljivost in vztrajnost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E28	So pa še druge pomembne spretnosti, ki sem se jih naučila na fakulteti.	Druge spretnosti iz fakultete	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
E29	Predvsem pa to, da čutim empatijo	Empatija	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E30	in spoštovanje do ljudi..	spoštovanje do ljudi	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
E31	Močno področje dela v šoli je preventivno delo z otroci, da jih naučim kako ravnati, kadar se spopadajo s stisko ali se znajdejo v krizi.	preventivno delo z otroci za spopadanje s stisko ali krizo	Preventivne dejavnosti	Močna področja SD v šoli
E32	Preko raznih delavnic, pogovorov, dejanj pri otroku razvijam socialne veščine: komunikacija, odzivi v določenih situacijah, reševanje konfliktnih situacij, spoznavanje čustev....	Razvijanje socialnih veščin skozi razne delavnice in pogovore	Preventivne dejavnosti	Močna področja SD v šoli
E33	Otroci so vključeni tudi v delavnico preventiva nasilja, kjer se ti naučijo zaznati nasilje, ki se morda pojavi v njegovi okolici in nanj reagirati.	Delavnice o nasilju in odzivu nanj	Preventivne dejavnosti	Močna področja SD v šoli
E34	Večkrat izvajam tudi delavnico sproščanja, da se učenci, ki so bolj impulzivni znajo sprostiti.	Delavnice sproščanja	Preventivne dejavnosti	Močna področja SD v šoli
E35	Močno področje socialnega dela je tudi krizno reševanje problema in sicer tukaj in zdaj.	Krizno reševanje problema tukaj in zdaj	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
E36	Problemske situacije rešujemo takoj in v reševanje vključim vse vpletene akterje.	Reševanje situacij takoj, vključitev vseh pomembnih udeležencev	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
E37	V naši šoli se mi zdi prednost predvsem v tem, da imam vzpostavljen dober odnos z vsemi učenci in strokovnimi delavci in res takoj rešujemo problem, ki se pojavi	Vzpostavljen dober odnos z vsemi v šolski skupnosti, reševanje problemov takoj, ko se pojavijo	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
E38	Pa tudi vodstvo nas pri tem podpira.	Podpiranje vodstva	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
E39	Na naši šoli imamo kar precej primerov nasilja v družini.	Veliko nasilja v družini	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli

E40	V kolikor zaznamo nasilje, posredujemo prijavo na CSD in policijo.	Prijava nasilja na CSD in policijo	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
E41	Postopek traja kar precej časa, še dlje pa obravnave na sodiščih.	Dolgotrajne obravnave nasilja	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
E42	Postopek pač teče, problem pa se mi pojavi, da se mi včasih zdi, da učenec ne dobi primerne psihološke obravnave.	Učenci v postopku nimajo zadostne psihološke obravnave	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
E43	Že, da podporo dobi v šoli ampak ne od zunanjih strokovnjakov, se mi zdi, da tu službe odpovejo.	Odpoved služb	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
E44	Zato jim težko jaz kot socialna delavka pomagam, verjetno mi tu manjka tudi znanje psihologije.	Manko pri znanju iz psihologije	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
E45	Zaradi obilice dela sprotne reševanja problemov in izpolnjevanja kupov dokumentacije mi včasih zmanjka časa za še bolj poglobljeno preventivno delo z učenci in mogoče tudi s starši.	Pomanjkanje časa za preventivno delo z učenci in starši zaradi sprotne reševanja problemov in birokracije	Pomanjkanje časa	Šibka področja SD v šoli
E46	Veliko naših staršev je ponavadi tudi manj intelektualno sposobnih, zato je tu potrebno veliko dela in sodelovanja z njimi.	Veliko sodelovanja in dela s starši, ki so manj intelektualno sposobni	Pomanjkanje časa	Šibka področja SD v šoli
E47	Šibko področje nas socialnih delavcev na šoli pa je tudi pomanjkanje znanja o prepoznavanju in obravnavi specifičnih motenj, ki jih imajo učenci: avtistične motnje, cerebralna paraliza, duševne motnje, čustvene in vedenjske motnje...	Šibko znanje o prepoznavanju in obravnavi specifičnih motenj: avtizem, cerebralna paraliza ter duševnih, čustvenih in vedenjskih motenj	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
E48	Namreč tega znanja ne pridobimo na fakulteti, zato sem se in se še učim o značilnostih teh motenj.	Znanja o specifičnih težavah ne pridobimo, sama se učim o njih	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
E49	Mislim, da imamo socialne delavke neverjeten čut in empatijo do ljudi okoli nas.	Čut in empatija do soljudi	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
E50	Znamo jih sprejemati takšne kot so, nimamo predsodkov do njih.	Sprejemanje ljudi, odsotnost predsodkov	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
E51	Za učence si vzamemo čas in jim res želimo pomagati.	Čas za učence in pomoč	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
E52	Prednost je ta, da smo učencem na voljo, da se zavedajo, da imajo nekoga na katerega se lahko obrnejo.	Na voljo učencem za pomoč	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
E53	Iz mojih izkušenj povem, da učenci radi zahajajo v mojo pisarno se radi pogovarjajo ali pa se pridejo le malo pocrkljati.	Učenci pridejo v pisarno po pogovoru ali po crkljanje	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
E54	Zato se mi zdi prav, da smo socialne delavke prisotne na šoli.	Pomembno, da so socialne delavke prisotne na šoli	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
E55	Ker smo manjša šola sem na šoli edina svetovalna delavka, tako da	Edina svetovalna delavka na	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili

	veliko stikov z drugimi svetovanimi delavci nimam.	šoli, stikov z drugimi nima		
E56	Se pa z njim srečujem preko Aktiva svetovalnih delavcev, na raznih delavnicah ali osebno po telefonu.	Stik z drugimi svetovalnimi delavkami preko Aktiva, delavnic in po telefonu	Področje sodelovanja z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
E57	Na aktivih si rade izmenjujemo svoja strokovna znanja, še več pa osebnih izkušenj in mnenj.	Izmenjava strokovnih znanj, ter osebnih izkušenj in mnenj	Področje sodelovanja z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
E58	Na naši šoli pa so zaposleni predvsem specialni pedagogi, s katerimi se odlično razumemo in si rade izmenjujemo nasvete.	Odlično sodelovanje in izmenjava nasvetov s specialnimi pedagogi	Ocena sodelovanja	Glavne prednosti SD v šoli
E59	Predvsem je prednost ta, da nas ni veliko in večkrat rešujemo problem v timu.	Prednost manjša populacija in reševanje problemov v timu	Področje sodelovanja z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
E60	Težko.	Težko delo	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
E61	Veliko naših otrok živi v odročnih krajih, nimajo računalnika in prav tako ne računalniškega znanja, zato jim naloge pošiljamo po navadni pošti.	Otrokom, ki jih veliko živi v odročnih krajih in ki nimajo računalniškega znanja, naloge pošiljajo po pošti	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
E62	Ker od učencev oz. od staršev ne dobimo nobenih odgovorov, jih večkrat pokličem po telefonu, da se malo pogovorimo o trenutnih razmerah doma.	Klic po telefonu za pogovor o razmerah doma	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
E63	Sodelujem tudi s centrom za socialno delo, ki je z družino bolj v stiku.	Sodelovanje s CSD-ji zaradi družin	Sodelovanje z zunanjimi organizacijami	Vloga SD v pandemiji
E64	Drugače pa je delo na daljavo zelo težko, saj ravno mi svetovalni delavci potrebujemo za uspešno delo pristen in neposreden stik z učenci.	Težko delo na daljavo, zaradi odsotnosti pristnega in neposrednega stika z učenci	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
E65	Namreč večkrat se je izkazalo, da po telefonu starši in otroci ne dajo resničnih izjav, medtem ko so doma stiske in težave.	Zanikanje stisk in težav po telefonu	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
E66	V šoli zaznavam vse več vedenjskih in čustvenih motenj,	Vse več vedenjskih in čustvenih motenj	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
E67	številne simptome in bolezni otrok,	več simptomov in bolezni otrok	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
E68	hkrati pa nemoč staršev	Nemoč staršev	Izzivi povezani z starši	Izzivi za delo v prihodnosti
E69	in pomanjkanje strokovnih ustanov, ki bi pravočasno obravnavale otroka.	Pomanjkanje strokovnih ustanov za pravočasno obravnavno otrok	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
E70	Menim pa tudi, da ni dovolj, če se obravnava samo otroka, namreč družinsko okolje je tisto, ki bi moralo biti v celoti obravnavano.	Ni dovolj zgolj obravnava otroka, potrebno bi bilo obravnavati celotno družinsko okolje	Predlog za izboljšavo	Izzivi za delo v prihodnosti
E71	Zelo malo je specializiranih služb, ki bi	Malo služb specializiranih za	Predlog za izboljšavo	Izzivi za delo v prihodnosti

	obravnavalo celo družino in okolje v katerem živi otrok.	obravnavo celotne družine		
E72	Zato se mi zdi izziv ne samo svetovalnega dela ampak tudi širše, obravnava družine.	Obravnava družine	Predlog za izboljšavo	Izzivi za delo v prihodnosti

INTERVJU F:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
F1	Najpomembnejši je koncept delovnega odnosa.	Najpomembnejši je koncept delovnega odnosa	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
F2	Soustvarjanje rešitev, brez tega itak ne gre.	Brez soustvarjanja rešitev ne gre	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
F3	Če nekomu nekaj ukažemo, itak ne bo vredno.	Če nekomu nekaj ukažemo, to ne bo delovalo	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
F4	More sam prit, do nečesa, ane.	Uporabnik mora sam priti do rešitve	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
F5	In do vsega ostalega, itak je treba v vse vplest uporabnike noter.	Vključitev uporabnika v celoten proces	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
F6	Pač človeka s katerim delaš in mu pomagaš, tko da ubistvu tvoja vloga je, da ga samo vodiš...	Vloga socialne delavke je, da vodiš	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
F7	saj rešitev najde sam.	Rešitev uporabnik najde sam	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
F8	Ampak on tega ne ve, misli, da si mu grozno pomagal,	Uporabnik se svoje moči in možnosti ne zaveda	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
F9	ampak sam pride do rešitve, ker rešitev je le v njem noter.	Rešitev je že v njem, pride sam do rešitve	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
F10	Ampak rabi enega, da ga vodi do tega.	Uporabnik rabi enega, da ga vodi skozi proces	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
F11	Ni pa to lahko in ne na enem srečanju, to je postopek, to se dogaja.	Gre za postopek, ki se ne zgodi na enem srečanju	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
F12	Kompetence in spretnosti bi vzela, tega kar se jaz držim.	Kompetence in spretnosti, ki se jih jaz držim	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F13	Tako da, brez tega ne gre: brez razvoja, brez splošne razgledanosti.	Razvoj, splošna razgledanost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F14	Jaz sem sicer mela to smer, socialno delo- menedžment in mislim, da mi je dalo ogromno teh znanj, kako se organizirati, kako planirati, kako s časom- ker čas je zelo pomemben.	Smer socialno delo- menedžment mi je dalo znanje o organiziranosti, kako planirati, kako s časom	Organizacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F15	In ne samo to, ker lahko en razgovor traja in traja in ni nič od tega, ga je treba tudi časovno omejiti	Razgovor je treba časovno omejiti	Dogovor o sodelovanju	Koncepti socialnega dela
F16	Lahko bi govorili in govorili brez iskanja rešitev.	Govorili bi lahko brez iskanja rešitev	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
F17	Oni rabijo samo nekoga, da ga nekdo posluša.	Včasih uporabnik rabi samo nekoga, ki posluša	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela

F18	To je tudi vredu, to je super... Ampak, če 10 srečanj samo poslušamo, potem ni tistega premika naprej, ki ga oni tudi pričakujejo	Potrebno je narediti premik, drugače se lahko 10 srečanj samo poslušamo	Strokovne kompetence in spretnosti/ strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F19	Na tej smeri sem pridobila tudi vse kompetence vodenja, načrtovanja, mentorstva...	Kompetence vodenja, načrtovanja, mentorstva	Organizacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F20	Pomembne kompetence so potem še (<i>socialna delavka našteje</i>): sposobnost komuniciranja,	Sposobnost komuniciranja	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F21	sodelovalno/timsko delo,	Sodelovalno- timsko delo	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F22	avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost.	Avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F23	Omenjena splošna razgledanost	Splošna razgledanost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F24	in sposobnost komuniciranja s strokovnjaki iz drugih strokovnih in znanstvenih področij.	Sposobnost komuniciranja s strokovnjaki iz drugih strokovnih in znanstvenih področij	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F25	Iniciativnost/ambicioznost,	Iniciativnost/ambicioznost	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F26	vrednote stalnega osebnega napredovanja in strokovnega usposabljanja,	vrednote stalnega osebnega napredovanja in strokovnega usposabljanja	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F27	sposobnosti za upravljanje s časom, za samopripravo in načrtovanje, za samokontrolo izvajanja načrtov	Sposobnost upravljanja s časom	Organizacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
F28	Tudi občutljivost/ odprtost za ljudi in socialne situacije,	Občutljivost in odprtost za ljudi in socialne situacije	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F29	poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti,	Poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F30	razlik in potreb posameznika,	Poznavanje in razumevanje razlik in potreb posameznika	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F31	poznavanje in razumevanje institucionalnih okvirov dela- zahtev, zakonodaje in dokumentacijskih potreb,	Poznavanje in razumevanje institucionalnih okvirov: zahteve, zakonodaja, dokumentacija	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F32	in tudi usposobljenost za raziskovanje.	Usposobljenost za raziskovanje	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti

F33	Razumevanje individualnih vrednot in vrednostnih sistemov,	Razumevanje individualnih vrednot in vrednostnih sistemov	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F34	obvladovanje profesionalno-etičnih vprašanj,	Etičnost	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F35	poznavanje ne-diskriminativnega dela,	Nediskriminatorno delo	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F36	poznavanje vsebine in metodike ter poznavanje in razumevanje teoretičnih osnov svetovalnega dela.	Poznavanje vsebine, metodike, poznavanje in razumevanje teorij svetovalnega dela	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F37	Oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oziroma skupine in njihovih močnih in šibkih področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov- fizičnih, socialnih in kulturnih.	Ocena potreb posameznika, razvidnost njegovih močnih in šibkih področij	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F38	Tudi obvladovanje postopkov in principov svetovalnega dela in načrtovanje ter izvajanje intervencijskih programov	Intervencijski programi	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F39	in nazadnje zavzemanje za take spremembe sistema, ki zagotavljajo osnovne pravice in potrebe uporabnika oziroma skupine.	Zavzemanje za spremembe, pravice in potrebe posameznikov	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
F40	Temeljna načela svetovalnega dela v jeziku doktrine socialnega dela so naša močna področja, jaz bi jih naštel šest, pač tistih brez česar ne gre.	Močna področja predstavljajo temeljna načela svetovalnega dela v jeziku doktrine socialnega dela	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
F41	1.socialno svetovanje-reševanje kompleksnih socialnih problemov tukaj in zdaj s pomočjo instrumentalne definicije problema	Socialno svetovanje: reševanje kompleksnih socialnih problemov tukaj in zdaj s pomočjo instrumentalne definicije problema	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
F42	2.intervencija- poseg v družino zaradi zaščite učenca, ne posegamo v družino ampak se povežemo z institucijami, ki to lahko naredijo	Intervencija: poseg v družino zaradi zaščite učenca ter povezovanje z ustreznimi institucijami	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
F43	3. pogajanje: način iskanja rešitev z vsemi udeleženci	Pogajanje: iskanje rešitev z vsemi udeleženci	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
F44	4.nabava- materialna pomoč in s tem povezana socialna sprejetost med vrstniki	Nabava: materialna pomoč uporabnikom	Delo z ranljivimi skupinami	Močna področja SD v šoli
F45	5. oskrba ali support- nekomu stati ob strani, da bi bil kos nalogam, ki jih mora opraviti, pa jih v nekem času ne more	Oskrba: stati nekomu ob strani	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
F46	in 6. zastopanje-tam, kjer klient nima dovolj socialne moči, da bi rešil svojo stisko ali obvaroval svoje pravice.	Zastopanje: kjer uporabnik, nima dovolj moči	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli

F47	Šibka področja so ta, kjer dejansko, no dobro jaz lahko rečem, da sem jih skozi prakso pridobila.	Šibka področja osvojena skozi prakso	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
F48	ampak če delaš v šoli moraš imeti tudi poznavanje in razumevanje procesov vzgoje izobraževanja.	Poznavanje in razumevanje procesov vzgoje-izobraževanja	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F49	Tudi sam pravni vidik vzgojno-izobraževalnega dela, ker mi smo na socialnem delu imeli pravo, me ne kar se tiče osnovne šole, tega ni bilo	Pravni vidik vzgojno-izobraževalnega dela, ki ga na socialnem delu nismo osvojili	Pravni vidik	Šibka področja SD v šoli
F50	In pa ta specialno pedagoška znanja za delo z otroki s posebnimi potrebami.	Specialno pedagoška znanja za delo z otroki s posebnimi potrebami	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
F51	Tuki ne mislim, da bi moral imeti znanje specialnih ali socialnih pedagogov, ampak vsaj neke osnove, kaj z otrokom, ki je avtist, kaj z otrokom, ki je tak, ki je tak.	Socialni delavci ne rabijo imeti znanje specialnih ali socialnih pedagogov, ampak neke osnove na področju specifičnih učnih težav	Predlog za izboljšavo	Šibka področja SD v šoli
F52	Vsaj eno nianso, da poznaš, da veš kako, da ne odkrivaš od začetka.	Vsaj en začetek, da ne odkrivaš stvari od začetka	Predlog za izboljšavo	Šibka področja SD v šoli
F53	Ja potem pedagoško vodenje razreda ali skupine, to je tudi eno znanje, ki ga mi na faksu nismo dobili.	Pedagoško vodenje razreda ali skupine	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F54	Je pa potrebno, ne samo na šoli, ampak s kakršno koli skupino, če človek dela.	Pomembno področje ne samo za delo v šolo, ampak s kakršno koli skupino	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F55	Mi smo usposobljeni za delavnice, delavniško delo, ampak kljub temu, moraš imeti to znanje vodenja.	Kot socialni delavec si usposobljen za delavnice, ne pa za vodenje skupine	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F56	Ker če nimaš, zgubiš- ne spelješ, kar imaš v planu, ne zmoreš s kšnimi temi, ki so preveč glasni, preveč aktivni, preveč tihi... To je treba met.	Če nimaš znanja o vodenju lahko hitro zgubiš	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F57	In pa to organiziranje aktivnega in samostojnega učenja in usposabljanje učenčev za učinkovito učenje, mislim, da ni nč narobe, če socialni delavec ma ta znanja, saj s komer koli dela- tudi z odraslimi, jih lahko naučijo, saj se učimo skozi celotno življenje.	Organiziranje aktivne in samostojnega učenja in usposabljanje učencev za učinkovito znanje	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F58	To niso zgolj gole tehnike, to je prov učenje za življenje.	Učenje za življenje	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F59	Jaz sicer kot sem rekla, sem pridobila to z izkušnjami skozi delo, ampak mi je na začetku to ogromno manjkalo	Pridobila izkušnje skozi delo, ampak je na začetku manjkalo	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli

F60	in mislim, da tudi marsikateri drugi, ki bi zdej začela in bi ji bla to luknja.	Manjka marsikateri začetnici	Pomanjkanje znanja	Šibka področja SD v šoli
F61	Mislim, sej potem rečejo pejdi pa naredi to pedagoško-andragoško izobrazbo, blabla.	Možnost pedagoško-andragoške izobrazbe	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F62	To ni to, tam je spet samo ena sama teorija	Samo teorija	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
F63	Meni je zelo pomembno, da imamo socialni delavci to sposobnost, da zmoremo se pogovarjat z vsakim človekom, ne glede na to ima doktorat, nima, je delavec, je otrok.	Sposobnost pogovora z vsakim človekom ne glede na status, starost...	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F64	Mislim, da marsikateri profil je tako izurjen, da govori v svojem profesionalnem jeziku, tudi mi. Ampak mi gremo na nivo našega uporabnika in se spet vrnemo na profesionalni nivo.	Sposobnost govorjenja v profesionalnem jeziku in prevajanje v uporabnikov jezik in nazaj	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
F65	Ta prehod naredimo dobro samo mi. To znanje za ravnanje.	Prehod naredimo dobro samo mi- znanje za ravnanje	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
F66	Izhajati iz tega, da je on najprej človek.	Izhajanje iz tega, da je uporabnik najprej človek	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F67	Pri otroku je njegova glavna naloga, da je otrok. Potem je učenec, potem je vse ostalo.	Otrok je najprej otrok, šele na to učence in vse ostalo	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F68	Če se to obrne na glavo, psihologi npr popredalčkajo te ljudi, sej jih tako naučijo in potem ni vrede. Težko razširijo ostale znanje, da bi lahko prešli določene meje iz tega predalčka, ker pri marsikateri zadevi, ki se pojavi moramo iti preko meje.	Psihologi predalčkajo ljudi in težko razširijo znanje in preidejo meje	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
F69	Ni nujno, da ostane tam kje je, saj včasih dosežejo take rezultate, ki presenetijo sebe in še marsikoga okrog.	Včasih ljudje presenetijo in dosežejo boljše rezultate in prestopijo mejo	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
F70	To preseganje mej je vrede. to znamo dobro.	Kot socialni delavci znamo meje presegati	Primerjava z drugimi profili	Glavne prednosti SD v šoli
F71	Prednost je tudi, da zajamemo celotne populacije otrok in njihovih družin.	Zajamemo celotne populacije otrok in njihovih družin	SD z družino	Glavne prednosti SD v šoli
F72	Uporabniki lažje pridejo v šolo reševati težave in iskat pomoč kot pa v kakšno drugo institucijo.	Uporabniki lažje pridejo v šolo po pomoč kot v kakšno drugo institucijo	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F73	Tu nastopimo z našim znanjem reševanja kompleksnih socialnih problemov, pri tem smo eksperti.	Znanje reševanja kompleksnih problemov pri čemer smo eksperti	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
F74	Vedno rešujemo nastalo situacijo z vsemi udeleženi, tudi z učitelji.	Reševanje situacije z vsemi udeleženi	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli

F75	Poznamo socialne-finančne situacije družin, ko zanje iščemo materialno ali denarno pomoč.	Pomoč pri socialnih-finančnih situacijah	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F76	Vedno jim pa tudi stojimo ob strani, ko rešujejo svojo stisko ali želijo obvarovati svoje pravice.	Podpora uporabnikom ob reševanju stisk in obvarovanju pravic	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F77	Včasih se problemi ne vežejo direktno na učenca ali šolo, pomagamo pri marsičem.	Pomagamo pri problemih, ki niso nujno vezani na učenca ali šolo	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
F78	Smo univerzalni sodelavci.	Univerzalni sodelavci	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
F79	Predvsem pa, konkretno rešujemo nastale situacije in se z uporabnikom pogovarjali z njegovim načinom komuniciranja, da nas razume.	Rešujemo konkretne situacije z uporabnikom z uporabo njegovega načina komuniciranja	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
F80	Predvsem pa soustvarjanje pomoči.	Soustvarjanje pomoči	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
F81	Mi smo samo vodiči.	Socialni delavci kot vodiči	Delovni odnos	Glavne prednosti SD v šoli
F82	Z vsemi zaposlenimi odlično sodelujem	Odlično sodelovanje z vsemi zaposlenimi	Ocena sodelovanja	Sodelovanje z drugimi profili
F83	Delo se tudi prepleta in ne moreš ne sodelovati.	Delo se prepleta in ne moreš ne sodelovati	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F84	Včasih nas z eno družino dela več ljudi, vendar vsak na svojem področju.	Z eno družino dela več ljudi, vsak na svojem področju	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F85	Zanimivo je, kako različni profili opazijo različne stvari in jih razložijo popolnoma drugače.	Različni profili opazijo različne stvari in jih drugače razlagajo	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F86	Vsak vidi s svojimi očmi in če skupaj stopimo se marsikaj lažje reši, kot če en sam to počne.	Vsak vidi s svojimi očmi, lažje pa je če stopimo skupaj	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F87	Včasih je takšno sodelovanju tudi izziv, ki ti hitro pokaže, kako sprejemaš drugačnost.	Včasih je sodelovanje tudi izziv, ki pokaže kako sprejemaš drugačnost	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F88	Pri nas na šoli smo tri: sem jaz socialna delavka, pedagoginja, psihologinja...	Na šoli smo zaposlene tri: socialna delavka, pedagoginja in psihologinja	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
F89	pa potem prihajajo socialna pedagoginja, specialna pedagoginja, logopedinja-odvisno kar rabimo.	Zunanje sodelavke so specialna pedagoginja, specialna pedagoginja in logopedinja glede na potrebe	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profili
F90	Z vsemi sodelujemo, z vsemi sodelujem.	Z vsemi sodelujemo	Ocena sodelovanja	Sodelovanje z drugimi profili
F91	Najslabše je to, če imaš neko prepričanje, da ti vse znaš- ni res.	Najslabše je prepričanja, da vse znaš- ker to ni res.	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F92	Ti maš lahko prepričanje, ampak dejansko ne znaš in lahko narediš še tisto narobe, kar znaš.	Če imaš prepričanje, da vse znaš, lahko narediš narobe še tisto kar znaš	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
F93	Poskrbela sem, da so vsi učenci dobili računalnike in internet.	Priskrba učencom računalnikov in interneta	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji

F94	V petek upam, da sem opremila še zadnjega otroka z računalnikom.	V petek opremila še zadnjega otroka z računalnikom	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
F95	Družinam sem dala svojo službeno telefonsko številko, ki je v teh razmerah spremenjena.	Razdelitev telefonskem številke družinam	Delo s starši	Vloga SD v pandemiji
F96	Neodzivne učence kličem domov in se z njimi pogovorim.	Klicanje neodzivnih učencev in pogovor z njimi	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
F97	Poslala sem jim telefonske številke in naslove spletnih strani za pomoč; klici v stiski, TOM telefon, To sem jaz.	Deljenje telefonskih števil in naslovov spletnih strani za pomoč in klice v stiski	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
F98	Sem se pa tko opredelila, da vsak teden staršem pošljem en vzpodbudni dopis.	Pošiljanje tedenskega vzpodbudnega dopisa staršem	Delo s starši	Vloga SD v pandemiji
F99	Saj v tej situaciji vsi nekaj pričakujemo od staršev in starši so začeli pregorevat, ne morejo več. Šest tednov je mimo in starši so preutrujeni, imajo svojo službo in šolo.	Od staršev vsi nekaj pričakujemo, starši pregorevajo in so preutrujeni	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
F100	Ker oni so vzeli to tko, 100% da morjo vse naredit... ni treba ne. Starše ne rabi bit zraven.	Starši hočejo 100% opraviti vse, kar pa ni potrebno	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
F101	Najbolj zanimivo mi je bilo to, ko sem vzpostavljala prostovoljno delo preko interneta s prostovoljci za učence, ki rabijo pomoč,	Vzpostavlanje prostovoljnega dela preko interneta s prostovoljci za učence, ki potrebujejo pomoč	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
F102	nisem vedela, kakšen odziv bo, ampak je zelo pozitiven odziv s strani družin in s strani prostovoljcev.	Pozitiven odziv o pomoči s strani družin in prostovoljcev	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
F103	Tako da imam na praksi punce s fakultete, ki delajo z družinami, noben problem.	Na praksi so študentke, ki delajo z družinami uspešno	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
F104	Lažje najdejo mladi pot do marsikaterega cilja.	Mladi lažje pridejo do cilja	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
F105	One so tudi seznanjene s tem kakšno je stanje v družini in se slišimo vsak teden, kako napredujejo.	Študentke seznanjene s situacijami v družini, stik z njimi tedensko o napredku	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
F106	Veliko klicev prejmem s strani staršev in zaposlenih – svetovanje.	Svetovanje po telefonu staršem in zaposlenim	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
F107	Delo v prihodnosti... Jaz zmeraj pravim komunikacija z mladimi, ampak tudi v glavah moramo spremeniti naš način komunikacije- na njihov način in tudi preko njihovih pripomočkov	Komunikacija z mladimi: potrebno spremeniti način, se jim približati s pomočjo njihovih pripomočkov	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
F108	in narediti šoli zanimivo.	Narediti šolo zanimivo	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
F109	Ne samo mlade, tudi druge je treba naučiti postavljanja ciljev in sledenju le-teh, ker mislim, da se zgublamo v informacijah in nalogah in potem ne	Postavljanje ciljev in sledenje njim	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti

	naredimo nič do tik pred zdajci, da moramo stvar oddat.			
F110	Potem jaz sem tudi zagovornik uporabe alternativnih tehnik, kar uporabljamo meditacijo, tapkanje, Asses Bars- to je polaganje prstov na glavo, potem NLP- nevrolingvistično programiranje.	Uporaba alternativnih tehnik: meditacija, tapkanje, Asses Bars, NLP	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
F111	In pa to mislim, da bi bilo treba začet govort, kaj je to delovna disciplina...	Govor o delovni disciplini	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
F112	Ker zdej se dogaja tko, da starejše učiteljice gredo v pokoj, prihajajo mlade. Starejše imajo disciplino kakršno pač majo, mlajše je nimajo, ker ne vedo kako jo vzpostaviti in eno delovno disciplino, kjer bodo otroci lahko govorili in hkrati delali, to je treba vzpostaviti.	Vzpostavljanje delovne discipline	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
F113	No kar je pa pri starših je pa tako, da jaz bi strašno rada pritegnila na seminarje. Starši ne prihajajo na predavanja, ker imajo svoje službe dovolj.	Pritegnitev staršev na seminarje, ker ne hodijo na predavanja	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F114	Kako to organizirat ne vem... To bi bilo treba razmislit.	Ne vem, kako to organizirati	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F115	In pa kako staršem dopovedat, da je šolsko delo odgovornost njihovega otroka.	Dopovedati staršem, da je šolsko delo odgovornost njihovega otroka	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F116	Ker to je sedaj prišlo v roke staršem, zdej pa itak. Ko se bodo vrnili nazaj, bo to prilika, da se naredi en rez.	Potrebno narediti rez, ko pridejo otroci nazaj v šolo	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F117	Potem je vpliv TV in reklam, prav kako reklame vplivajo, kako IKT oprema, računalniki vplivajo na zdravje otrok.	Vpliv tehnologije na zdravje otrok	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
F118	Tudi to, danes so otroci drugačni in ne moremo jih vzgajati kot smo jih vzgajali enkrat in ne moremo jih ne vzgajat.	Otroke danes je potrebno drugače vzgajati	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F119	Vsak stik je vzgoja.	Vse kar počnemo je vzgoja	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F120	Zdej kako in kaj se pa iščemo skozi te otroke, saj vsak ima neko posebnost in kako z vsakim otrokom posebej in kako ostalim razložiti, zakaj z njimi tako in to je potem tako delikatno področje.	Vsak otrok ima posebnosti, učenje kako delati z vsakim otrokom posebej in drugim razložiti zakaj	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
F121	In pa vzgoja najstnikov, kako postati konkurenčen virtualnosti, kaj delat in kako počet.	Vzgoja najstnikov- konkurenčnost virtualnosti	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti
F122	Ter v končni fazi discipliniranje staršev, kar je šola je šola- kar je dom je dom.	Discipliniranje staršev, kar je šola je šola- dom je dom.	Izzivi povezani s starši	Izzivi za delo v prihodnosti

INTERVJU G:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
G1	Obvezno moraš vzpostaviti neko zaupanje, torej delovni odnos.	Obvezna vzpostavitev zaupanja-delovnega odnosa	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
G2	Bolj kot boš imel zaupanje, bolj se ti bo dijak lahko zaupal.	Vzpostavitev zaupanja je pogoj, da se ti bo zaupal dijak	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
G3	Jaz opažam da predvsem, mislim sej vsi, dijaki, ki dobijo tist občutek, da ti je mar,	Pomembnost občutka, da ti je mar	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
G4	ker dost mamo teh dijakov, ki nimajo nobenega in starše ne zanima, kaj se z njimi dogaja.	Odsotnost skrbi staršev in drugih oseb	Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica	Koncepti socialnega dela
G5	Pač ta občutek, da ti je mar, da je nekomu ubistvu pomemben.	Občutek, da je uporabnik pomemben	Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica	Koncepti socialnega dela
G6	To se mi zdi zelo pomembno, da maš ti dober odnos z njimi.	Pomembnost dobrega odnosa	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
G7	Da ti je pomembno kako mu gre in to ne samo v šoli, ampak tudi kaj se dogaja doma.	Da ti je pomembno kako mu gre tako v šoli, kot doma	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
G8	Pa da ubistvu skušaš poudariti tiste njegove močne stvari,	Poudarek na močnih stvareh uporabnika	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
G9	delaš iz perspektive moči, da to res poudariš.	Poudarek na delu iz perspektive moči	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
G10	To se mi zdi najbolj pomembno.	Pomembnost poudarka na perspektivi moči	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
G11	Kle bi pa rekla, predvsem celostni pogled na problem oziroma na celotno situacijo.	Celostni pogled na problem oziroma celotno situacijo	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G12	Se mi zdi, da kokr opažam druge stroke, so dost usmerjene samo na nevem... Neko področje ane.	Ozka usmerjenost drugih strok	Strokovne kompetence in	Kompetence in spretnosti

			spretnosti/strokovno znanje	
G13	Se mi zdi, da mi pa res znamo celostno pogledat,	Celosten pogled	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G14	od tega kar se dogaja v šoli do kar se dogaja doma.	Pogled na šolsko situacijo in pogled na situacijo doma	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G15	Njegovo socialno mrežo,	Poudarek na socialni mreži	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G16	kakšno podporo ma doma,	Pogled na podporo doma	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G17	pri svojih prijateljih,	Socialna mreža	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G18	drugje.	Splošno	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G19	Kako sam sebe vidi.	Samopodoba	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G20	Celostnost to.	Celostnost bistvo	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
G21	Isto bi rekla, predvsem ta celostnost	Celostnost	Celostnost	Močna področja SD v šoli
G22	Hm, mogoče recimo pedagogi imajo veliko nekih kompetenc in mehanizmov, ki so prou specifični za delo z mladostniki.	Pedagogi imajo niz kompetenc in mehanizmov za delo z mladimi	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
G23	Se mi zdi, da tega, vsaj jaz ko nisem bila na modulu socialno delo z mladimi, pač pa skupnostna skrb, nisem in nimam pač tok.	Pomanjkanje pedagoških izkušenj in znanj	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
G24	Se mi zdi, da pedagogi imajo kakšne te specifike, ki mi manjkajo in jih moraš pač nadgrajevati.	Manjko pedagoških specifik, nadgrajevanje skozi prakso	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
G25	Tudi specifične učne težave.	Specifične učne težave	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli

G26	Mi imamo zelo veliko dijakov z lažjo motnjo v duševnem razvoju, kle je res en manjko	Manjko na področju dijakov z lažjo motnjo v duševnem razvoju	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
G27	in ne samo v svetovalni službi pač pa tudi pri učiteljih, ker nismo opremljeni za delo.	Manjko znanja ne samo pri svetovalnih delavcih, tudi pri učiteljih	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
G28	Potem imamo veliko dijakov s čustveno-vedenjskimi motnjami, s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, dolgotrajno bolnimi.	Delo z dijaki s čustveno-vedenjskimi motnjami, s primanjkljaji na posameznih področjih in z dolgotrajno bolnimi	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
G29	Celotno področje dela otrok s posebnimi potrebami je manjko.	Celotno področje dela z otroki s posebnimi potrebami	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
G30	Sama sem koordinatorka strokovne pomoči.	Koordinator strokovne pomoči	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
G31	Odločbe, ki prihajajo socialni delavec ni profil, ki bi bil zapisan v odločbi.	Socialno delo že v zakonodaji ni opremljeno za delo z odločbami	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
G32	Pri nas smo kar tri, štiri socialne delavke in res lahko se bolj fokusiramo na to, da delaš tako z dijakom kot z njegovo mrežo.	Fokus na uporabnika in socialno mrežo	Celosten pristop	Glavne prednosti SD v šoli
G33	Predvsem pa da v reševanje problema vključiš njegovo družino, torej socialno delo z družino.	Vključitev celotne družine v reševanje problema	SD z družino	Glavne prednosti SD v šoli
G34	Brez tega nimaš kej velikrat, delat samo z mladostnikom,	Ni zadostno samo delo z mladostnikom	SD z družino	Glavne prednosti SD v šoli
G35	pomembno je delo s celotno družino.	Pomembnost dela s celotno družino	SD z družino	Glavne prednosti SD v šoli
G36	Na srednji šoli smo po novem zaposlene tri socialne delavke, ena je na višji šoli ane socialna delavka.	Tri zaposlene socialne delavke na srednji šoli, ena v sklopu institucije na višji šoli	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profil

G37	Potem pa ja mi imamo pedagoga, zdej ta pedagog ima recimo delavnice v razredu pa potem DSP za dijake z odločbami.	Pedagog izvaja delavnice v razredu in nudi DSP dijakom z odločbami	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profil
G38	Potem imamo tudi zunanje sodelavce, ki vsi nudijo dodatno strokovno pomoč.	Zunanji sodelavci nudijo DSP	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profil
G39	Imamo psihologa in specialnega pedagoga.	Zunanja sodelavca sta psiholog in specialni pedagog	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profil
G40	S specialnim pedagogom lahko sodelujem na ta način, ko se pripravljajo IP, da sodeluje pri prilagoditvah.	Sodelovanje s specialnim pedagogom pri pripravi IP in prilagoditev znotraj IP-ja.	Področje sodelovanje z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profil
G41	To npr socialni delavci nimamo tok znanja o tem, to spoznaš potem tekom službe.	Pomanjkanje znanja o prilagoditvah socialnih delavcev	Področje sodelovanje z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profil
G42	Potem kdaj tudi kakšnemu učitelju pomaga, kako naj izvaja pouk, da je dijaku bolj prijazen način spoznavanja snovi.	Specialni pedagog pomaga učitelju pri izvajanju dijaku bolj prijaznega pouka	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profil
G43	Mamo tolmačko še npr za slovenski znakovni jezik, ker imamo gluho dijakinjo in ji po zakonu pripada tolmačka.	Tolmačka za slovenski znakovni jezik pomaga gluhi dijakinji	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profil
G44	Je pa pač slabost tega, ker ji pripada samo nekaj ur na teden, ni za vse ure.	Tolmačka prisotna le nekaj ur na teden-zakonska opredelitev	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profil
G45	Sestankov, pogovorov z njo brez tolmača ne moreš imeti, tudi vprašana je zelo težko brez.	Oteženo delo z dijakinjo ob odsotnosti tolmačke	Delo drugih profilov	Sodelovanje z drugimi profil
G46	Sama sem trenutno na porodniški, tko da nimam izkušenj.	Status na porodniški, brez izkušenj	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
G47	Verjamem, pa da je kar zalogaj, ker tukaj je najpomembnejši osebni stik.	Oteženo delo zaradi odsotnosti osebnega stika	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji

G48	Normativi.	Normativi	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G49	Zaradi tega, ker se mi zdi, da je dijakov, ki rabijo takšno ali drugačno pomoč je čedalje več, normativi pa ostajajo enaki.	Pomoč dijakom vse bolj potrebna, normativi nespremenjeni	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G50	Me smo bile dve, pa sva pokale po šivih. Smo bile en čas tri, pa smo še vedno pokale po šivih.	Pokanje po šivih socialnih delavk	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G51	Normativi predvsem, ker dijakov, ki imajo težave je čedalje več, čedalje več rabijo podpore neke.	Dijaki potrebujejo čedalje več podpore in pomoči	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G52	ampak ti enostavno, več kot tok ne zmoreš.	Socialne delavke ne zmorejo	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G53	To se mi zdi pač glavni izziv, da je čedalje več dijakov normativi pa ostajajo, ti pa ne zmoreš.	Normativi ostajajo isti, dijaki vse bolj potrebni pomoči	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G54	Delaš, delaš pa ne prideš na zeleno vejo.	Delaš, delaš pa ne prideš na zeleno vejo	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G55	Sploh pa predvsem nuditi neke kontinuirane pomoči.	Ni možnosti nuditi kontinuirane pomoči	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G56	dostikrat lahko samo gasiš požare, ker ne zmoreš.	V večini primerov lahko samo gasiš požare, ker drugega ne zmoreš	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
G57	Normative, bi bilo definitivno potrebno spremeniti.	Potrebno bi bilo spremeniti normative	Predlog za izboljšavo	Izzivi za delo v prihodnosti

INTERVJU H:

OZNAKA	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	NADKATEGORIJA
H1	Tko jaz izhajam iz tega, da v odnosu do učencev, staršev ali kokr pač tega je, tudi do sodelavcev, delam na odnosu.	Delo na odnosu ne glede na uporabnika	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
H2	Sepravi, da vzpostavim nek tak odnos,	Vzpostavljanje odnosa	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
H3	pomembno mi je, če govorim oziroma če se osredotočim na učenca, kaj mladostnik oziroma otrok sporoča.	Pomembno, kaj sporoča otrok	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
H4	Torej, njegova zgodba.	Pomembnost njegove zgodbe	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela

H5	Tko da ima nek prostor, kjer se izrazi, kjer je slišan.	Omogočanje prostora otroku, da se izrazi, da je slišan	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
H6	To je ubistvu dolgotrajen proces.	Dolgotrajen proces	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
H7	Tudi, da dobi občutek varnosti.	Občutek varnosti učenca	Delovni odnos	Koncepti socialnega dela
H8	Skušam ga videt kot človeka, ki je tam z nekim namenom.	Pogled nanj, kot človeka, ki je pri nas z namenom	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
H9	Moje bistveno vodilo pa je spoštljiv odnos.	Spoštljiv odnos	Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica	Koncepti socialnega dela
H10	Da nisem tista, ki žuga s prstom ali pa z viška gleda na nekoga, ki je mlajši od mene.	Nisem v poziciji, da žugam s prsti ali gledam z viška na otroka	Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica	Koncepti socialnega dela
H11	Dostkrat moram reč, da so tut oni moji učitelji.	Učenci kot učitelji socialnega delavca	Uporabnik kot ekspert iz izkušenj	Koncepti socialnega dela
H12	Pol pa ubistvu iz česa izhajam je, da vedno delam v dobro in korist otroka,	Delo v dobro in korist otroka	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
H13	to nam je skupno svetovalnim delavkam.	Skupno svetovalnim delavcem načelo največjega dobrega	Naloga/vloga socialne delavke	Koncepti socialnega dela
H14	Pomembni koncepti so tudi močna področja	Pomemben koncept je močno področje	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
H15	in delo na močnih področjih.	Delo na močnih področjih	Perspektiva moči	Koncepti socialnega dela
H16	Potem Gabi in delo tukaj in zdaj.	Delo tukaj in zdaj	Dogovor o sodelovanju	Koncepti socialnega dela
H17	To se mi zdi dobro, saj pri delu večkrat zaideš in se potem vrneš, dejmo pogledat zdej, kje smo zdaj in kaj lahko s tega naredimo.	Kje smo zdaj in kaj lahko naredimo	Ravnanje s sedanjostjo	Koncepti socialnega dela
H18	Koristna zadeva no.	Koristna zadeva	Ravnanje s sedanjostjo	Koncepti socialnega dela
H19	Ja pa seveda vedno raziskovanje nekih potreb, kaj je seprav tista potreba ali težava posameznika in teženje k temu, da to uporabnik sam ubesedi.	Raziskovanje potreb in težav posameznika in teženje k temu, da uporabnik to sam ubesedi	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
H20	Ne da bi jim sama polagala nekaj v usta	Ne polagaš definicij v usta	Instrumentalna definicija problema	Koncepti socialnega dela
H21	Da težim k medsebojnemu povezovanju in sodelovanju, med sodelavci in v procesu pomoči.	Teženje k medsebojnemu povezovanju in sodelovanju	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H22	Pa predvsem to, kar mi je dal študij, da takoj ko začutim neko pristranskost, da skušam osvetlit več zornih kotov, da	Težnja po nepristranskosti in razvidnosti pristranskosti	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti

	bi to kot nekaj omilila oziroma naredila bolj razvidno.			
H23	Pa nenehna samorefleksija znotraj študija	Nenehna samorefleksija	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H24	in s tem nenehno učenje in izpopolnjevanje.	Nenehno učenje iz izpopolnjevanje	Osebnostne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H25	Komunikacija se mi zdi res bistvena	Komunikacija	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H26	To kar mi je bilo fino, pa kar tudi skozi mojo profesionalnost pot vodim je specifična komunikacija, ki se mi zdi, da smo jo na socialnem delu res dobili.	Specifična komunikacija socialnega dela	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H27	Od tega, da se trudiš res slišati, ne samo poslušati.	Skušal slišati, ne samo poslušati	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H28	No, poslušati in slišati.	Poslušati in slišati	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H29	Potem, to nenehno preverjanje ali sem prav razumela, povzemanje-skratka, komunikacija na ta način.	Preverjanje razumevanja, povzemanje	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H30	To kar mi je ostal tudi najbolj in me zmoti pri ostalih profesijah, ki tega nimajo je to, da uporabljam razumljiv jezik, da me tisti, s katerimi komuniciram razumejo.	Uporaba uporabnikom razumljivega jezika v primerjavi z drugimi profesijami	Znanje za ravnanje	Koncepti socialnega dela
H31	Poslušanje in razumevanje, preverjanje kar sem že rekla.	Poslušanje, razumevanje, preverjanje	Komunikacijske kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H32	Tudi to, da so ljudje tisti, ki najbolj vedo zase-pač upoštevanje perspektive vključenih.	Upoštevanje perspektive vključenih	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H33	Pa tut to, men je bistveno to, ko iščemo rešitev- sej vedno ne rata ane- da najdejo njihovo lastno rešitev, kako bodo nekaj izpeljali, nekaj kar je v njihovi moči, torej nek njihov prvi korak.	Iskanje lastnih rešitev uporabnika, najmanjši možni korak	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
H34	To se mi res zdi bistveno, da sami, ker če jim ti nekaj predlagaš ali pa jim daš neke možnosti, ... dostikrat se zgodi, da potem to ne gre.	Bistvena samostojnost uporabnika, nesmiselno ukazovanje	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela
H35	Pa čeprav je to, mogoče iz njihove strani nek mini korak, npr. tole pa tole bom v naslednjem tednu... pa če to naredi je zame cela zmaga.	Izpolnitev najmanjšega možnega koraka=zmaga	Soustvarjanje rešitev	Koncepti socialnega dela

H36	In seveda da, kot socialni delavec prepoznaš stiske, da prepoznaš kaj se dogaja...	Prepoznavanje stisk	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H37	Tuki je tudi izziv na nek način vzpostavljanje stika z ljudmi, ki bi res rabil pomoč, pa ne pridejo do tebe ali iz nekih prepričanj ali iz nekih svojih...	Izziv vzpostavljanje stika z ljudmi, ki rabijo pomoč, a jo zavračajo	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H38	Ne vem, js se včasih kr dost s tem ukvarjam, ko naprimer vidim otroka, ki je v stiski in odklanja pomoč, ne hvala v redu sem.	Ukvarjanje z otroki, ki odklanjajo pomoč	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H39	Fajn mi je tudi tukaj, da delam celostno, sistemsko.	Celostni, sistemski pristop	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H40	- da je fajn mal raziskat in vključit vse tiste, ki lahko prispevajo k reševanju problema.	Vključevanje vseh, ki lahko prispevajo k reševanju problema	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H41	Pa na drugi strani, etičnost in profesionalnost.	Etičnost in profesionalnost	Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje	Kompetence in spretnosti
H42	Tudi empatija, sploh za delo z otroki je zelo pomembna.	Pomembnost empatije pri delu z otroki	Socialne/medosebne kompetence in spretnosti	Kompetence in spretnosti
H43	Jah ubistvu, močno področje je gotovo vzpostavljanje tega delovnega odnosa	Vzpostavljanje delovnega odnosa	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
H44	s tem mislim, da so nas na fakulteti kar dobro opremili.	Znanje o vzpostavljanju delovnega odnosa s fakultete	Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa	Močna področja SD v šoli
H45	Torej peljat nek izvirni delovni projekt za vsakega.	Izvirni delovni projekt za vsakega	Izvirni delovni projekt pomoči	Močna področja SD v šoli
H46	Potem tudi gotovo preventivne dejavnosti na različnih področjih.	Preventivne dejavnosti na različnih področjih	Preventivne dejavnosti	Močna področja SD v šoli
H47	Pa v splošnem, delu z ljudmi, vključitev vseh: in staršev in učiteljev.	Vključitev vseh	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
H48	Pa spet to povezovanje v dobro otroka, da smo skupaj na isti valovni dolžini, npr z učitelji.	Povezovanje v dobro otroka	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
H49	Močno področje so tudi interdisciplinarni timi ali pa povezovanje z zunanjimi institucijami.	Interdisciplinarni timi- povezovanje z zunanjimi organizacijami	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli
H50	Tuki lahko kot socialni delavec lahko prineseš svoj vidik, svoj zorni kot...	Socialno-delavski vidik, zorni kot	Strokovno znanje	Močna področja SD v šoli

H51	Je pa iz prakse še vedno vidno, katere profesije imajo več glasu, veljave... To je zagotovo zdravstvo, psihologija...	Zdravstvo in psihologi imajo še vedno več glasu in veljave	Specifična šolska področja	Šibka področja SD v šoli
H52	To so področja individualnega dela oziroma učne pomoči,	Individualno delo- individualna učna pomoč	Pedagoški vidik/pedagoško znanje	Šibka področja SD v šoli
H53	nismo opremljeni za specifične učne težave in s specifičnimi učnimi strategijami.	Nismo opremljeni za specifične učne težave in s specifičnimi učnimi strategijami	Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami	Šibka področja SD v šoli
H54	Pa specifične šolske, saj jaz kakšnih stvari, ko sem prišla v šolo nisem poznala.	Nepoznavanje specifičnih šolskih področij	Specifična šolska področja	Šibka področja SD v šoli
H55	Npr. jaz sem prevzela nacionalno preverjanje znanja, pa razni postopki vpisa v srednjo šolo ali v prvi razred.	Nacionalno preverjanje znanja, vpisi v srednjo šolo, vpisi v prvi razred	Specifična šolska področja	Šibka področja SD v šoli
H56	Tuki bi se navezala kar na to, kar sva že prej govorile, to so da nas zagotovo opremijo s koncepti, spretnostmi in znanjem, s katerimi se človeku lažje približaš.	Koncepti, spretnosti in znanja, s katerimi se lažje približaš človeku	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
H57	Da si v tvoji držbi človeški, a hkrati profesionalen.	Drža: človeški, hkrati profesionalen	Drža nevednosti	Glavne prednosti SD v šoli
H58	Nekak to vodilo... Pa vse tiste kar sva prej naštevali. Od organizacije, pri komunikaciji.	Organizacija, komunikacija	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
H59	Pa ta stalna refleksija, s katero izboljšuješ svoje delo.	Refleksija, s katero izboljšuješ delo	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
H60	Glavna prednost je tudi ta malo drugačen vidik, ki ga lahko prineseš noter.	Drugačen vidik	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
H61	Socialno delo tudi več dela s socialno-ranljivimi skupinami ljudmi, jih znaš prepoznati, si mogoče bolj opremljen za delo z njimi.	Delo z socialno-ranljivimi skupinami ljudmi: prepoznavanje in obravnavanje	Strokovno znanje	Glavne prednosti SD v šoli
H62	Ja jaz sem tukaj zaposlena od septembra lanskega leta.	Zaposlena od septembra lani	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
H63	Sva dve kar na novo zaposleni, jaz sem socialna delavka in sodelavka je socialna pedagoginja.	Dve na novo zaposleni: socialna delavka in socialna pedagoginja	Zaposlovanje	Sodelovanje z drugimi profili
H64	Moram reči, da sva se z načinom dela in tudi koncepti dosti ujeli in dobro sodelujeva, predvsem pa se dosti dopolnjujeva z različnih vidikov.	Dobro sodelovanje, dopolnjevanje	Ocena sodelovanja	Sodelovanje z drugimi profili

H65	Učiva se tudi druga od druge.	Učenje druga od druge	Ocena sodelovanja	Sodelovanje z drugimi profili
H66	Zdej na nek način sodelujeva, saj je tako tudi zastavljeno, npr na 14 dni imamo aktive, delovne sestanke.	Sodelovanje zastavljeno preko aktivov in delovnih sestankov	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
H67	Bistvena je tu izmenjava informacij, te zorni koti... Da smo vsi na tekočem, da krožijo te informacije med nami.	Bistvena je izmenjava informacij, različnih zornih kotov ter da so vsi na tekočem	Področje sodelovanja z drugimi profili	Sodelovanje z drugimi profili
H68	Tudi z ostalimi, specialnimi pedagogom in socialno pedagoginjo dobro sodelujemo.	Dobro sodelovanje s specialnim pedagogom in socialno pedagoginjo	Ocena sodelovanja	Sodelovanje z drugimi profili
H69	Ja ubistvu prvo, kar je bilo smo skušal najti tiste družine, ki se niso odzivale.	Poiskati družine, ki se niso odzivale	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H70	To se je pokazalo, da so dejansko tiste družine, ki spadajo pod socialno-ranljive skupine.	Družine, ki se niso odzivale spadajo pod socialno-ranljive skupine	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
H71	Pri nas imamo veliko priseljencev in se predvsem to kaže v tem, da izhajajo iz ekonomsko-šibkih okolij.	Priseljenci izhajajo iz ekonomsko-šibkih okolij	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
H72	In če pogledam, tisti, ki se niso odzival... glavni razlog je bil tu, da niso imeli računalnika, kar je mogoče za koga samoumevno.	Glavni razlog za odziv je bil to, da niso imeli računalnika	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
H73	Torej prvi korak v teh razmerah je bil, da smo vzpostavili stik,	Prvi korak je bil vzpostavitev stika	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H74	kar smo naredili na različne načine: preko obveščanja na spletni strani, e-pošte in tudi telefonskih klicev, ki so se izkazali za najbolj učinkovite.	Vzpostavitev stika na različne načine: spletna stran, e-pošta, telefonski klic. Telefonski klic: najučinkovitejši	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H75	Kar nekaj teh računalnikov, ki smo jih imeli na šoli, smo dali ven, da jih lahko sedaj te družine uporabljajo.	Družine opremili z računalniki, ki so jih imeli na šoli	Opredelitev situacije	Vloga SD v pandemiji
H76	Nekaj od njih smo v okviru občine in akcij opremili tudi z modemi, saj niso imeli internetne povezave.	V okviru občine in akcij družine opremili tudi z internetom	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H77	To so bile te fizične dobrine, osnova osnov.	Priskrba fizičnih dobrin- osnove osnov	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H78	Potem je bila naša vloga tudi, da še zmeraj ohranjamo stik, v okvirih, ki jih sami želijo,	Ohranjanje stika v okvirih želja družin	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji

H79	jim nudimo pomoč.	Nudnje pomoči	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H80	Lahko gre za učno pomoč,	Učna pomoč	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
H81	ali pomoč glede tehničnih zadev- uporaba računalnika, interneta,	Pomoč glede tehničnih zadev	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
H82	pa hkrati smo potem oblikovale eno čist tak stik, da smo na razpolago, preko e-pošte ali da nas lahko pokličejo.	Oblikovanje stika, odnosa- da so socialne delavke na razpolago na različne načine	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
H83	Na internet smo dale tudi določene informacije in kontakte, saj vemo, da se veliko otrok sooča z nasiljem v družini in drugimi težavami.	Postavljanje informacij in kontaktov na spletno stran za učence s stiskami	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
H84	To je zgolj kot neka opora, nasvet- da vedo, da imajo možnost.	Opora, nasvet, predstavitev možnosti	Delo z učenci	Vloga SD v pandemiji
H85	Ja potem pa po sili razmer, kaj prevzameš...	Glede na razmere, kaj prevzameš	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H86	Administrativnih del je veliko, poročil, k jih moraš pisat.	Zelo veliko administrativnega dela	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H87	Kaj je potem še kej tazga... Stik z učenci in starši, no.	Stik z učenci in starši prevladuje	Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji	Vloga SD v pandemiji
H88	Največ sem v stiku s starši.	Največ je stika s starši	Delo s starši	Vloga SD v pandemiji
H89	Dostikrat, ko pokličem družino, povprašam po otroku in z njimi direktno komuniciram.	Klici družine in pogovori z otrokom	Delo s starši	Vloga SD v pandemiji
H90	Pa delo s sodelavci- učitelji nam dajo dosti opazanj, da lahko potem mi skordiniramo in pomagamo, da se spelje v neko smer.	Sodelovanje z učitelji, ki posredujejo opazanja, da lahko socialne delavke reagirajo	Delo z učitelji	Vloga SD v pandemiji
H91	Do sedaj se nisem srečala, s takšno raznolikostjo kot s to zaposlitvijo od lani.	Velika raznolikost na šoli	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
H92	In od tega, kako učenci funkcionirajo v šoli, na področju učenja, njihovi nadarjenosti, njihovi primanjkljaji...	Raznolikost na učnem področju	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
H93	po drugi strani pa tudi kulturna in etnična raznolikost.	Raznolikost na etničnem in kulturnem področju	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
H94	Srečujem se z jezikovno in predvsem kulturno raznolikostjo,	Jezikovna in kulturna raznolikost	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
H95	ker včasih mi nekako neki vidimo in pravimo, tole bi bilo dobro za otroka, s	Drugačni pogledi različnih kultur	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti

	kakšnih drugih kultur in z njihovih pogledov, pa to ni ok.			
H96	Tukaj v tem okolju v katerem jaz delam, se mi to zdi in se mi zdi, da bo bil čedalje več izziv, torej kako dopuščat ljudem, to kar so in pa hkrati, da se vseeno vključujejo na nek način.	Izziv dopuščati ljudem ohranjane kulture, a hkratno vključevanje	Izzivi povezani z učenci	Izzivi za delo v prihodnosti
H97	Pa to mi je tut, administracija...	Administracija	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
H98	Tega sem mislila, da bo mal manj.	Mislila, da bo manj administracije	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
H99	Tega je čist too much.	Preveč administracije	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
H100	Kaj moraš vse zabeležiti, kaj moraš vse spisati, kakšna poročila vse oddati.	Beleženje, pisanje, poročila za oddajo	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
H101	Mislil sem res je skoraj več tega dela, kot pa dejanskega svetovalnega dela	Več administrativnega, kot svetovalnega dela	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
H102	Pol se pa samo odločiš, čemu daješ prednost...	Sam se odločiš, čemu daješ prednost	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti
H103	In večkrat na račun prostega časa, urejaš tiste druge zadeve.	Na račun prostega časa, urejaš potrebne zadeve	Izzivi povezani direktno s svetovalno službo	Izzivi za delo v prihodnosti

PRILOGA 4: OSNO KODIRANJE

KONCEPTI SOCIALNEGA DELA

Delovni odnos:

- Na čem temelji socialno delo (A1)
- Do celotnega delovnega odnosa (A3)
- Pridruževanje (A13)
- odpiranje problema (A14)
- V uvodu sta pomembna koncepta dogovor o sodelovanju in definicija problema (C5)
- Najbližji koncepti (C16)
- Skozi razvijanje zgodbe uporablja vse (C17)
- Vzpostavljajanje zaupnega odnosa (D6)
- Pomembna vzpostavitev dobrega delovnega odnosa z učenci (E1)
- Pomembno zaupanje (E2)
- Pomembno učenca razumeti in mu pomagati (E8)
- Najpomembnejši je koncept delovnega odnosa (F1)
- Gre za postopek, ki se ne zgodi na enem srečanju (F11)
- Govorili bi lahko brez iskanja rešitev (F16)
- Včasih uporabnik rabi samo nekoga, ki posluša (F17)
- Obvezna vzpostavitev zaupanja- delovnega odnosa (G1)
- Vzpostavitev zaupanja je pogoj, da se ti bo zaupal dijak (G2)
- Pomembnost občutka, da ti je mar (G3)
- Pomembnost dobrega odnosa (G6)
- Delo na odnosu ne glede na uporabnika (H1)
- Vzpostavljajanje odnosa (H2)
- Dolgotrajen proces (H6)
- Občutek varnosti učenca (H7)

Instrumentalna definicija problema:

- Od instrumentalne definicije problema (A2)
- Uporabnik najbolje opredeli težavo (A4)
- Ko uporabnik začuti, da lahko zaupa se osredotočiva na problem (C3)
- Del procesa je, da potrebujemo več časa, da pridemo do končne definicije problema. (C4)
- Raziskovanje potreb in težav posameznika in teženje k temu, da uporabnik to sam ubesedi (H19)
- Ne polagaš definicij v usta (H20)

Soustvarjanje rešitev:

- Naloga uporabnika, da svojo težavo rešuje (A5)
- iskanje možnih rešitev (A16)
- Skupno odkrivanje možnih rešitev (C9)
- Sodelovanje z vsemi udeleženi pri reševanju problemov in sklepanju dogovorov (E13)
- Brez soustvarjanja rešitev ne gre (F2)
- Če nekomu nekaj ukažemo, to ne bo delovalo (F3)
- Uporabnik mora sam priti do rešitve (F4)
- Iskanje lastnih rešitev uporabnika, najmanjši možni korak (H33)
- Bistvena samostojnost uporabnika, nesmiselno ukazovanje (H34)
- Izpolnitev najmanjšega možnega koraka= zmaga (H35)

Naloga/vloga socialne delavke:

- Vloga socialne delavke je pomoč z informacijami (A6)
- vodenje procesa (A7)
- podpora uporabniku (A8)
- podpiranje socialne mreže uporabnika (A9)
- usmerjanje procesa (A10)
- Držanje konceptov ne glede na populacijo: otroci (A11)
- Šola predstavlja predispozicijo, da odrasli več vemo. (A12)

- Vloga socialne delavke je, da vodiš (F6)
- Uporabnik rabi enega, da ga vodi skozi proces (F10)
- Da ti je pomembno kako mu gre tako v šoli, kot doma (G7)
- Delo v dobro in korist otroka (H13)
- Skupno svetovalnim delavcem načelo največjega dobrega (H14)

Socialna mreža uporabnika:

- poudarek na socialni mreži (A15)

Izvirni delovni projekt pomoči:

- Pomembni so izvirni delovni projekti pomoči na področju izobraževanja, socialnega varstva, zdravstvene dejavnosti in drugih področij. (B4)

Dogovor o sodelovanju:

- V uvodu predstavim sebe in namen sodelovanja (C1)
- Poudarek na zaupnem in varnem prostoru (C2)
- Razgovor je treba časovno omejiti (F15)
- Delo tukaj in zdaj (H16)

Osebno vodenje:

- Nato se osredotočim na osebno vodenje (C6)
- Uporabniku vedeti, da sem tu zanj (C7)
- Delitev podobne izkušnje za zblizanje z uporabnikom (C8)

Perspektiva moči:

- Sprotno odkrivanje močnih področij uporabnika (C10)
- Uporaba koncepta perspektive moči (C11)
- Najlepše, ko vidiš, da je uporabnik ob novi moči vesel (C12)
- Uporabnik ve, da je močan, a je moč potisnil v ozadje (C13)
- Moč pripomore k iskanju rešitev, SD pri tem podpira (C14)
- Delo na tem, kar dijak že ima (D2)
- Uporaba dijakovih močnih točk in področij (D3)
- Raziskovanje izjem in trenutkov, ko je dijaku uspelo (D4)
- Pomembno opolnomočenje in podpora učencev pri lastnih odločitvah (E17)
- Poudarek na močnih stvareh uporabnika (G8)
- Poudarek na delu iz perspektive moči (G9)
- Pomembnost poudarka na perspektivi moči (G10)
- Pomemben koncept je močno področje (H14)
- Delo na močnih področjih (H15)

Etika udeležnosti:

- Uporaba etike udeležnosti (C15)

Ravnanje s sedanjostjo:

- Kje smo zdaj in kaj lahko naredimo (H17)
- Koristna zadeva (H18)

Znanje za ravnanje:

- Uporaba jezika, ki je uporabniku blizu in uporaba razumljivega jezika uporabniku (D5)
- Uporaba uporabnikom razumljivega jezika v primerjavi z drugimi profesijami (H30)

Socialno delo z družino:

- Opažanje, da polovica otrok prihaja iz socialno šibkih družin, kjer starši ne zmorejo ali ne znajo primerno vzgajati (E5)
- V stiski so starši in posledično tudi otroci (E6)

Uporabnik kot ekspert iz izkušenj:

- Edinstvenost vsakega posameznega uporabnika (C18)
- Nekateri se hitro sprostijo, drugi rabijo dalj časa, da se prepričajo o podpori SD (C19)
- Izhajanje iz potreb dijaka (D1)
- Učenec potrebuje nekoga, ki ga razume, posluša in usmerja, a je še vedno on ekspert iz izkušenj (E9)
- Upoštevanje sposobnosti in želja otrok (E15)
- Vključitev uporabnika v celoten proces (F5)
- Rešitev uporabnik najde sam (F7)
- Uporabnik se svoje moči in možnosti ne zaveda (F8)
- Rešitev je že v njem, pride sam do rešitve (F9)
- Pomembno, kaj sporoča otrok (H3)
- Pomembnost njegove zgodbe (H4)
- Omogočanje prostora otroku, da se izrazi, da je slišan (H5)
- Pogled nanj, kot človeka, ki je pri nas z namenom (H8)
- Učenci kot učitelji socialnega delavca (H11)

Socialna delavka kot spoštljiva in odgovorna zaveznica:

- Drža: verjeti dijaku, kljub slabim izkušnjam (D7)
- Izhodišče, da verjamem otroku (D8)
- Razumevanje otroka (E3)
- Vživljanje v njegovo vlogo (E4)
- Odsotnost skrbi staršev in drugih oseb (G4)
- Občutek, da je uporabnik pomemben (G5)
- Spoštljiv odnos (H9)
- Nisem v poziciji, da žugam s prsti ali gledam z viška na otroka (H10)

SD z mladimi:

- Bistveno je socialno delo z mladimi (B1)
- Uporaba psihosocialnega modela obravnave (B2)
- Poudarek na skupinskemu delu z mladimi (B3)
- Pojav vedenjskih motenj pri učencih v stiski (E7)
- Pomoč učencu do boljše samopodobe (E10)
- Pomoč učencu pri vzpostavljanju bolj učinkovite komunikacije (E11)
- Pomoč učencu pri pridobivanju socialnih spretnosti (E12)
- Poklicna orientacija (E14)
- Želja učencev po pogovoru o prihodnosti in po drugačnem življenju (E16)

KOMPETENCE IN SPRETNOSTI

Komunikacijske kompetence in spretnosti:

- Poslušanje (C20)
- Dobro razvila sposobnost tekom prakse z otroki (C21)
- Otroci, ko vidijo, da jih nekdo posluša in razume, se lažje odprejo in zaupajo (C22)
- sposobnost poslušanja in povzemanja (C24)
- Delitev in argumentiranje lastnega mnenja (D16)
- Zbrano poslušanje (E23)
- Sposobnost komuniciranja (F20)
- Komunikacija (H25)
- Specifična komunikacija socialnega dela (H26)
- Skušal slišati, ne samo poslušati (H27)
- Poslušati in slišati (H28)
- Preverjanje razumevanja, povzemanje (H29)
- Poslušanje, razumevanje, preverjanje (H31)

Organizacijske kompetence in spretnosti:

- Smer socialno delo-menedžment mi je dalo znanje o organiziranosti, kako planirati, kako s časom (F14)
- Kompetence vodenja, načrtovanja, mentorstva (F19)
- Sposobnost upravljanja s časom (F27)

Osebnostne kompetence in spretnosti:

- Občutek za realnost (B8)
- Čustvena stabilnost (B9)
- Inovativnost (B10)
- Kreativnost (B11)
- uporaba humorja kot pozitivnega elementa ustvarjanja sprememb (B12)
- Inovativnost (C28)
- Potrpežljivost (D9)
- Veselje do dela z otroki (E18)
- Ljubezen do otroka in do druženja z njimi (E19)
- Potrpežljivost in vztrajnost (E27)
- Kompetence in spretnosti, ki se jih jaz držim (F12)
- Razvoj, splošna razgledanost (F13)
- Splošna razgledanost (F23)
- Inicijativnost/ambicioznost (F25)
- Nenehna samorefleksija (H23)
- Nenehno učenje iz izpopolnjevanje (H24)

Strokovne kompetence in spretnosti/strokovno znanje:

- Uporabnik je tisti, ki najbolj ve in zna (A17)
- Resnic je več (A18)
- Moj pogled, zgolj eno mnenje in stališče (A19)
- Drugačen pogled in doživljanje iz druge perspektive (A20)
- Socialna delavka razume več perspektiv (A21)
- Socialno delo temelji na več izhodiščih in več resnicah (A22)
- Prepoznavanje in razumevanje stisk otroka (C23)
- Sinteza znanja za zastavljeni cilj (C25)
- Razvijanje lastne profesionalnosti (C27)
- Avtonomnost in zaupanje vase, kljub različnosti mnenj drugih (D15)
- Učenci opredeljeni kot otroci z motnjami v duševnem razvoju se približajo na poseben način (E20)
- Pomembno pustiti blizu, da vzpostaviš zaupanje (E21)
- Spustiti na njihov nivo razumevanja (E22)
- Postavljanje vprašanj pazljivo (E25)
- Podajanje informacij na njim razumljiv način (E26)
- Druge spretnosti iz fakultete (E28)
- Potrebno je narediti premik, drugače se lahko 10 srečanj samo poslušamo (F18)
- Avtonomnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost, (samo)evalviranje in prizadevanje za kakovost (F22)
- vrednote stalnega osebnega napredovanja in strokovnega usposabljanja (F26)
- Občutljivost in odprtost za ljudi in socialne situacije (F28)
- Poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti (F29)
- Poznavanje in razumevanje razlik in potreb posameznika (F30)
- Poznavanje in razumevanje institucionalnih okvirov: zahteve, zakonodaja, dokumentacija (F31)
- Usposobljenost za raziskovanje (F32)
- Razumevanje individualnih vrednot in vrednostnih sistemov (F33)
- Etičnost (F34)
- Nediskriminatorno delo (F35)
- Poznavanje vsebine, metodike, poznavanje in razumevanje teorij svetovalnega dela (F36)
- Ocena potreb posameznika, razvidnost njegovih močnih in šibkih področij (F37)
- Intervencijski programi (F38)
- Zavzemanje za spremembe, pravice in potrebe posameznikov (F39)
- Celostni pogled na problem oziroma celotno situacijo (G11)

- Ozka usmerjenost drugih strok (G12)
- Celosten pogled (G13)
- Pogled na šolsko situacijo in pogled na situacijo doma (G14)
- Poudarek na socialni mreži (G15)
- Pogled na podporo doma (G16)
- Socialna mreža (G17)
- Splošno (G18)
- Samopodoba (G19)
- Celostnost bistvo (G20)
- Celostnost (G21)
- Težnja po nepristranskosti in razvidnosti pristranskosti (H22)
- Upoštevanje perspektive vključenih (H32)
- Prepoznavanje stisk (H36)
- Izziv vzpostavljanje stika z ljudmi, ki rabijo pomoč, a jo zavračajo (H37)
- Ukvarjanje z otroki, ki odklanjajo pomoč (H38)
- Celostni, sistemski pristop (H39)
- Vključevanje vseh, ki lahko prispevajo k reševanju problema (H40)
- Etičnost in profesionalnost (H41)

Socialne/medosebne kompetence in spretnosti:

- sposobnost vživljanja, empatija (B5)
- pozitiven odnos do ljudi (B6)
- Sposobnost timskega dela (B7)
- Sposobnost sodelovanja z drugimi strokovnjaki (C26)
- Zaprtost dijakov na začetku (D10)
- Dijaki se odprejo, ob času in nepritisku nanj (D11)
- Zagotavljanje časa za odgovor (D12)
- Postavljanje mej (D13)
- Jasno podati mnenje, kdaj nekaj ni v redu (D14)
- Vzpostavitev avtentičnega odnosa (E24)
- Empatija (E29)
- spoštovanje do ljudi (E30)
- Sodelovalno- timsko delo (F21)
- Sposobnost komuniciranja s strokovnjaki iz drugih strokovnih in znanstvenih področij (F24)
- Teženje k medsebojnemu povezovanju in sodelovanju (H21)
- Pomembnost empatije pri delu z otroki (H42)

MOČNA PODROČJA SD V ŠOLI

Fokus na uporabniku:

- Fokus na uporabniku (A23)
- Fokus drugih strok drugje (A24)
- Delo orientirano na uporabnika (A25)
- Uporabnik je ekspert iz izkušenj (A26)
- Široko polje možnosti (A27)

Strokovno znanje:

- Timsko delo: inter in multidisciplinarni pristop (B13)
- Fleksibilnost (B14)
- seznanjene s širokim področjem zakonodaje (B19)
- imamo uporabno znanje pri iskanju rešitev (B20)
- Socialno delo je nepristransko (C29)
- Nevtralno, a v podporo in pomoč otroku (C30)
- Fleksibilnost pri delu s starši (D21)
- Posameznikom na prosti (D22)
- Močna področja predstavljajo temeljna načela svetovalnega dela v jeziku doktrine socialnega dela (F40)
- Oskrba: stati nekomu ob strani (F45)
- Zastopanje: kjer uporabnik, nima dovolj moči (F46)
- Vključitev vseh (H47)
- Povezovanje v dobro otroka (H48)

- Interdisciplinarni timi- povezovanje z zunanjimi organizacijami (H49)
- Socialno-delavski vidik, zorni kot (H50)

Delo z ranljivimi skupinami:

- delo z ranljivimi skupinami (B15)
- delo z ranljivimi skupinami (C34)
- pomoč socialno izključenim posameznikom (C35)
- SD dobro opremljene za prepoznavanje in reagiranje (C36)
- Finančna pomoč deprivilegiranim dijakom s pomočjo sklada, botrstva (D17)
- pomoč pri pridobivanju pomoči na CSD-ju (D18)
- Intervencija: poseg v družino zaradi zaščite učenca ter povezovanje z ustreznimi institucijami (F42)
- Nabava: materialna pomoč uporabnikom (F44)

SD z družino:

- Delo s celotno družino in vsemi udeleženi v primeru težav (D19)

Celostnost:

- Osredotočenost na kontekst posameznika (D20)
- Celostnost (G21)

Preventivne dejavnosti:

- preventivno delo z otroci za spopadanje s stisko ali krizo (E31)
- Razvijanje socialnih veščin skozi razne delavnice in pogovore (E32)
- Delavnice o nasilju in odzivu nanj (E33)
- Delavnice sproščanja (E34)
- Preventivne dejavnosti na različnih področjih (H46)

Izvirni delovni projekt pomoči:

- Vsak otrok je edinstven in potrebuje individualno pomoč (C31)
- lasten izvirni delovni projekt pomoči (C32)
- Pomoč, metod in pristopov ne moremo kopirati, drugačna so v vsaki situaciji (C33)
- Izvirni delovni projekt za vsakega (H45)

Delovni odnos/vzpostavljanje delovnega odnosa:

- Možne rešitve (A28)
- Teme za pogovor (A29)
- Nešteto možnosti (A30)
- Srečanj kolikor jih je potrebno (A31)
- Pomembno je opogumljanje (A32)
- Dodajanje moči, da se da (A33)
- Predpostavka, da učenec to zmore (A34)
- Tega ne zasledimo pri drugih strokah (A35)
- iskanje rešitev tukaj in sedaj (B16)
- konkretizacija realnosti (B17)
- Soustvarjanje (B18)
- Iskanje najboljših poti (D23)
- Krizno reševanje problema tukaj in zdaj (E35)
- Reševanje situacij takoj, vključitev vseh pomembnih udeleženi (E36)
- Vzpostavljen dober odnos z vsemi v šolski skupnosti, reševanje problemov takoj, ko se pojavijo (E37)
- Podpiranje vodstva (E38)
- Socialno svetovanje: reševanje kompleksnih socialnih problemov tukaj in zdaj s pomočjo instrumentalne definicije problema (F41)
- Pogajanje: iskanje rešitev z vsemi udeleženci (F43)
- Vzpostavljanje delovnega odnosa (H43)
- Znanje o vzpostavljanju delovnega odnosa s fakultete (H44)

ŠIBKA PODROČJA SD V ŠOLI

Pedagoški vidik/pedagoško znanje:

- Socialno delo nima urejenega pedagoškega dela (A36)
- Socialni delavec ne more enakopravno vstopati v šolski prostor (A37)
- Neenakopravnost pri delu svetovalne službe, ki ni vezan na svetovanje (A38)
- Ravnatelji se raje odločajo za druge profile (A39)
- Ker lahko druge profile izkoristijo v podaljšanem bivanju, pri ISP in DSP (A40)
- Manko metodike pedagoškega dela socialnemu delu (A41)
- Socialni delavci na področju dela z mladimi, potrebne izkušnje pridobijo, niso pa jim priznane (A43)
- Možnost opravljanja pedagoško-andragoškega izpita (A44)
- Vse povezano z poučevanjem (C37)
- Poznavanje in razumevanje procesov vzgoje-izobraževanja (F48)
- Pedagoško vodenje razreda ali skupine (F53)
- Pomembno področje ne samo za delo v šolo, ampak s kakršno koli skupino (F54)
- Kot socialni delavec si usposobljen za delavnice, ne pa za vodenje skupine (F55)
- Če nimaš znanja o vodenju lahko hitro zgubiš (F56)
- Organiziranje aktivne in samostojnega učenja in usposabljanje učencev za učinkovito znanje (F57)
- Učenje za življenje (F58)
- Možnost pedagoško-andragoške izobrazbe (F61)
- Samo teorija (F62)
- Pedagogi imajo niz kompetenc in mehanizmov za delo z mladimi (G22)
- Pomanjkanje pedagoških izkušenj in znanj (G23)
- Manjko pedagoških specifik, nadgrajevanje skozi prakso (G24)
- Individualno delo- individualna učna pomoč (H52)

Pomanjkanje znanja:

- Sodelovanje s starši (C41)
- Starši niso dovzetni za sodelovanje, ne sprejmejo težav otroka (C42)
- Veliko nasilja v družini (E39)
- Prijava nasilja na CSD in policijo (E40)
- Dolgotrajne obravnave nasilja (E41)
- Učenci v postopku nimajo zadostne psihološke obravnave (E42)
- Odpoved služb (E43)
- Manko pri znanju iz psihologije (E44)
- Šibka področja osvojena skozi prakso (F47)
- Pridobila izkušnje skozi delo, ampak je na začetku manjkalo (F59)
- Manjka marsikateri začetnici (F60)

Pomanjkanje časa:

- Pomanjkanje časa za preventivno delo z učenci in starši zaradi sprotnega reševanja problemov in birokracije (E45)
- Veliko sodelovanja in dela s starši, ki so manj intelektualno sposobni (E46)

Specifične učne težave/delo z otroki s posebnimi potrebami:

- specifične dela s posebnimi potrebami (avtizem, Downov sindrom) (B22)
- Specifične učne težave (C38)
- Zaradi velikega števila dijakov s posebnimi potrebami potreba po zaposlitvi specialnega ali rehabilitacijskega pedagoga (D24)
- Potrebne so specifična znanja in veščine pri delu z dijaki z motnjami v duševnem razvoju, z motnjo avtističnega spektra in čustveno in vedenjsko motnjo (D25)
- Šibko znanje o prepoznavanju in obravnavi specifičnih motenj: avtizem, cerebralna paraliza ter duševnih, čustvenih in vedenjskih motenj (E47)
- Znanja o specifičnih težavah ne pridobimo, sama se učim o njih (E48)
- Specialno pedagoška znanja za delo z otroki s posebnimi potrebami (F50)
- Specifične učne težave (G25)
- Manjko na področju dijakov z lažjo motnjo v duševnem razvoju (G26)

- Manjko znanja ne samo pri svetovalnih delavcih, tudi pri učiteljih (G27)
- Delo z dijaki s čustveno-vedenjskimi motnjami, s primanjkljaji na posameznih področjih in z dolgotrajno bolnimi (G28)
- Celotno področje dela z otroki s posebnimi potrebami (G29)
- Koordinator strokovne pomoči (G30)
- Nismo opremljeni za specifične učne težave in s specifičnimi učnimi strategijami (H53)

Delo z nadarjenimi:

- delo z nadarjenimi in njihova diagnostika (B21)
- Delo z nadarjenimi (C39)

Specifična šolska področja:

- Zdravstvo in psihologi imajo še vedno več glasu in veljave (H51)
- Nepoznavanje specifičnih šolskih področij (H54)
- Nacionalno preverjanje znanja, vpisi v srednjo šolo, vpisi v prvi razred (H55)

Pravni vidik:

- Luknja v znanju in zakonu (C40)
- Pomanjkanje časa v svetovalni službi (D26)
- Socialno delo že v zakonodaji ni opremljeno za delo z odločbami (G31)
- Pravni vidik vzgojno-izobraževalnega dela, ki ga na socialnem delu nismo osvojili (F49)

Predlog za izboljšavo:

- Potrebno bi bilo urediti, da imajo socialni delavci ob diplomi priznано in urejeno. (A42)
- Zajetje pedagoškega vidika v sam študij socialnega dela (A45)
- Usposobljenost socialnih delavcev za pedagoško in vzgojno-izobraževalno delo. (A46)
- Potrebno se izobraževati na področju dela s starši (C43)
- Socialni delavci ne rabijo imeti znanje specialnih ali socialnih pedagogov, ampak neke osnove na področju specifičnih učnih težav (F51)
- Vsaj en začetek, da ne odkrivaš stvari od začetka (F52)

GLAVNE PREDNOSTI SD V ŠOLI

Celosten pristop:

- Socialna vpetost (A50)
- Pomembnost odnosov (A51)
- razumevanje družbe in njene raznolikosti (A64)
- Delo s celotno družino, za kar smo dobro opremljene (C48)
- Socialnemu delu je pomemben kontekst (D27)
- Vidiš dijaka in te zanima ozadje težav (D28)
- Dijaka ne etikeraš, ampak mu želiš celostno pomagati (D29)
- Vključitev vseh pomembnih v proces pomoči (D31)
- Pomagamo pri problemih, ki niso nujno vezani na učenca ali šolo (F77)
- Fokus na uporabnika in socialno mrežo (G32)

Strokovno znanje:

- široka uporaba znanj (B23)
- fleksibilnost pri delu (B24)
- Prepoznava težave in odziv nanjo (C45)
- Čut in empatija do soljudi (E49)
- Sprejemanje ljudi, odsotnost predsodkov (E50)
- Pomembno, da so socialne delavke prisotne na šoli (E54)
- Sposobnost pogovora z vsakim človekom ne glede na status, starost... (F63)
- Izhajanje iz tega, da je uporabnik najprej človek (F66)
- Otrok je najprej otrok, šele na to učence in vse ostalo (F67)
- Uporabniki lažje pridejo v šolo po pomoč kot v kakšno drugo institucijo (F72)
- Reševanje situacije z vsemi udeleženi (F74)

- Pomoč pri socialnih-finančnih situacijah (F75)
- Podpora uporabnikom ob reševanju stisk in obvarovanju pravic (F76)
- Univerzalni sodelavci (F78)
- Koncepti, spretnosti in znanja, s katerimi se lažje približaš človeku (H56)
- Organizacija, komunikacija (H58)
- Refleksija, s katero izboljšuješ delo (H59)
- Drugačen vidik (H60)
- Delo z socialno-ranljivimi skupinami ljudmi: prepoznavna in obravnavna (H61)

SD z družino:

- Zajamemo celotne populacije otrok in njihovih družin (F71)
- Vključitev celotne družine v reševanje problema (G33)
- Ni zadostno samo delo z mladostnikom (G34)
- Pomembnost dela s celotno družino (G35)

Izkušnje, praksa tekom študija:

- Dobra opremljenost iz časa študija (A52)
- Izkušnje iz prakse in pripravništva (C44)

Primerjava z drugimi profili:

- Po profilu tudi socialna pedagoginja (A47)
- Dva dokončana študija (A48)
- drugi profili: fokus drugje (A53)
- Psihologi uporabljajo merske instrumente (A54)
- Večja širina študija SD (A63)
- Psihologi predalčkajo ljudi in težko razširijo znanje in preidejo meje (F68)
- Včasih ljudje presenetijo in dosežejo boljše rezultate in prestopijo mejo (F69)
- Kot socialni delavci znamo meje presegati (F70)

Delovni odnos:

- Socialni delavci imamo pogovor (A55)
- Fokus na uporabniku (A49)
- Prisluhniti (A56)
- Podpreti (A57)
- slišati drugega (A58)
- njegova perspektiva (A59)
- rešitve (A60)
- njegov svet (A61)
- Močen prispevek socialnega dela (A62)
- pomembna vloga vseh udeležencev (A67)
- Ustvarimo varen in sproščen prostor za uporabnika (C46)
- Zaupanje in vrnitev v odnos (C47)
- Čas za učence in pomoč (E51)
- Na voljo učencem za pomoč (E52)
- Učenci pridejo v pisarno po pogovoru ali po crkljanje (E53)
- Sposobnost govorjenja v profesionalnem jeziku in prevajanje v uporabnikov jezik in nazaj (F64)
- Prehod naredimo dobro samo mi- znanje za ravnanje (F65)
- Znanje reševanja kompleksnih problemov pri čemer smo eksperti (F73)
- Rešujemo konkretne situacije z uporabnikom z uporabo njegovega načina komuniciranja (F79)
- Soustvarjanje pomoči (F80)
- Socialni delavci kot vodiči (F81)

Drža nevednosti:

- Ne postavljaš se na mesto nekoga, ki ve in zna (A65)
- Zgolj kamenček v mozaiku z vlogo in nalogo (A66)
- Drža: človeški, hkrati profesionalen (H57)

Sodelovanje z zunanjimi institucijami

- Veliko sodelovanja s CSD-ji, vzgojnimi in mladinskimi domovi in projektom Prehod (D30)

SODELOVANJE Z DRUGIMI PROFILI

Zaposlovanje:

- Ravnatelj sam izbere profil svetovalnega delavca (A68)
- Izbira naslednjega svetovalnega delavca na podlagi prvega zaposlenega (A69)
- Normativ za svetovalnega delavca predstavlja 20 oddelkov (A70)
- Na šoli zaposlen en svetovalni delavec za 450 učencev (A71)
- Socialna delavka 100%, socialna pedagoginja 30% (A72)
- Dve zaposleni in obe socialni delavki (D32)
- Edina svetovalna delavka na šoli, stikov z drugimi nima (E55)
- Na šoli smo zaposlene tri: socialna delavka, pedagoginja in psihologinja (F88)
- Tri zaposlene socialne delavke na srednji šoli, ena v sklopu institucije na višji šoli (G36)
- Zunanja sodelavca sta psiholog in specialni pedagog (G39)
- Zaposlena od septembra lani (H62)
- Dve na novo zaposleni: socialna delavka in socialna pedagoginja (H63)

Delo drugih profilov:

- Socialna pedagoginja dela na področju dodatne strokovne pomoči (A73)
- Naloga socialne pedagoginje so specifične učne težave (A79)
- Socialna pedagogika je v motnje usmerjen poklic (A80)
- Zunanje sodelavci po profilu psihologinji in specialni pedagoginji delajo z učenci, ki imajo odločbe (D33)
- Zunanje sodelavke so specialna pedagoginja, specialna pedagoginja in logopedinja glede na potrebe (F89)
- Pedagog izvaja delavnice v razredu in nudi DSP dijakom z odločbami (G37)
- Zunanji sodelavci nudijo DSP (G38)
- Specialni pedagog pomaga učitelju pri izvajanju dijaku bolj prijaznega pouka (G42)
- Tolmačka za slovenski znakovni jezik pomaga gluhi dijakinji (G43)
- Tolmačka prisotna le nekaj ur na teden- zakonska opredelitev (G44)
- Oteženo delo z dijakinjo ob odsotnosti tolmačke (G45)

Področje sodelovanja z drugimi profili:

- Sodelovanje glede otrok, ki imajo učne težave (A74)
- Ob težavi povezava s sodelavci (C49)
- Zaradi pestrosti področij, vsak svoj pogled in rešitev (C50)
- Otroku se omogoči podporni sistem (C51)
- Posvetovanje glede posameznih dijakov (D34)
- Priprava izobraževanja za učitelje na področju izvajanja prilagoditev za dijake z odločbami (D35)
- Stik z drugimi svetovalnimi delavkami preko Aktiva, delavnic in po telefonu (E56)
- Izmenjava strokovnih znanj, ter osebnih izkušenj in mnenj (E57)
- Prednost manjša populacija in reševanje problemov v timu (E59)
- Delo se prepleta in ne moreš ne sodelovati (F83)
- Z eno družino dela več ljudi, vsak na svojem področju (F84)
- Različni profili opazijo različne stvari in jih drugače razlagajo (F85)
- Vsak vidi s svojimi očmi, lažje pa je če stopimo skupaj (F86)
- Včasih je sodelovanje tudi izziv, ki pokaže kako sprejemaš drugačnost (F87)
- Najslabše je prepričanja, da vse znaš- ker to ni res. (F91)
- Če imaš prepričanje, da vse znaš, lahko narediš narobe še tisto kar znaš (F92)
- Sodelovanje s specialnim pedagogom pri pripravi IP in prilagoditev znotraj IP-ja. (G40)
- Pomanjkanje znanja o prilagoditvah socialnih delavcev (G41)
- Sodelovanje zastavljeno preko aktivov in delovnih sestankov (H66)
- Bistvena je izmenjava informacij, različnih zornih kotov ter da so vsi na tekočem (H67)

Delo socialne delavke:

- Stvari razen dodatne strokovne pomoči so naloga socialne delavke (A75)
- Področje težav na čustvenem in vedenjskem področju (A76)
- socialne stiske (A77)
- odnosne stiske (A78)
- Socialno delo ni v motnje usmerjen poklic (A81)
- Socialno delo je usmerjeno k rešitvam (A82)
- Socialno delo ni usmerjeno v motnje, ampak proč (A83)

Ocena sodelovanja:

- Dobro sodelovanje z drugimi profili (B25)
- Odlično sodelovanje in izmenjava nasvetov s specialnimi pedagogi (E58)
- Odlično sodelovanje z vsemi zaposlenimi (F82)
- Z vsemi sodelujemo (F90)
- Dobro sodelovanje, dopolnjevanje (H64)
- Učenje druga od druge (H65)
- Dobro sodelovanje s specialnim pedagogom in socialno pedagoginjo (H68)

VLOGA SD V PANDEMIJI

Opredelitev situacije:

- Kritika ministrstvu (A84)
- Ministrstvo izdalo dve okrožnici, ki svetovalnim delavcem niso v pomoč (A85)
- Odzivi, pomoč odvisna od vsake šole in vsakega delavca posebej (A86)
- Velike razlike med šolami (A87)
- Nekje svetovalne službe zaprte, svetovalni delavci na čakanju (A88)
- Nekje deluje polovica svetovalne službe (A89)
- Vloga odvisna od mesta, ki ga svetovalna služba zaseda v službi (A90)
- Dobro in pomembno mesto svetovalne službe v šoli (A91)
- Zelo dejavna (A96)
- Pri družinah, kjer so učenci sposobni in imajo spodbudno okolje, ni težav (A99)
- Težave so velike tam, kjer so prisotne učne težave in starši ne znajo ali zmorejo pomagati (A100)
- Nekateri ne znajo uporabljati računalnika (A104)
- Nevešči so organizacije in ne razumejo navodil (A105)
- Medijo izpostavljajo, da je težava pomanjkanje računalnikov. Težave bolj globlje (A106)
- Starši so se znašli v novi vlogi (C54)
- Spremenili so se v učitelje in se v tej vlogi ne znajdejo (C55)
- Delo na daljavo je veliko bolj zahtevno (D50)
- Težko delo (E60)
- Težko delo na daljavo, zaradi odsotnosti pristnega in neposrednega stika z učenci (E64)
- Zaničanje stisk in težav po telefonu (E65)
- Od staršev vsi nekaj pričakujemo, starši pregorevajo in so preutrujeni (F99)
- Starši hočejo 100% opraviti vse, kar pa ni potrebno (F100)
- Na praksi so študentke, ki delajo z družinami uspešno (F103)
- Mladi lažje pridejo do cilja (F104)
- Status na poročniški, brez izkušenj (G46)
- Oteženo delo zaradi odsotnosti osebnega stika (G47)
- Družine, ki se niso odzivale spadajo pod socialno-ranljive skupine (H70)
- Priseljenci izhajajo iz ekonomsko-šibkih okolij (H71)
- Glavni razlog za odziv je bil to, da niso imeli računalnika (H72)
- Družine opremili z računalniki, ki so jih imeli na šoli (H75)

Delo z učitelji:

- Poročanje učiteljev o neodzivnih učencih (A92)
- Reden stik z učitelji, da povedo od katerih učencev ni povratnih informacij (A107).
- Reden kontakt z učitelji (D42)
- Spremljanje dela dijakov, spodbujanje dijakov (D43)
- Sodelovanje z učitelji, ki posredujejo opažanja, da lahko socialne delavke reagirajo (H90)

Delo z učenci:

- Učenci, ki imajo težave na učnem področju (A93)
- Komunikacija z učenci v težkih družinskih razmerah (A94)
- Pogostost stika: z nekaterimi vsak dan, z drugimi po potrebi (tedensko ali vsak drug dan) (A95)
- Pomoč pri zagotavljanju znanja (A101)
- Zagotovitev pomoči skozi študentov (A102)
- Stik z učenci zaradi pomoči drugim (A108)
- Klicanje dijakov (D37)
- Pogovor z dijaki o osebnih težavah (D38)
- Pogovor z dijaki o težavah povezanih z učno snovjo (D39)
- Pogovor z dijaki o težavah z uporabo tehnologije (D40)
- Otrokom, ki jih veliko živi v odročnih krajih in ki nimajo računalniškega znanja, naloge pošiljajo po pošti (E61)
- Klic po telefonu za pogovor o razmerah doma (E62)
- Priskrba učencom računalnikov in interneta (F93)
- V petek opremila še zadnjega otroka z računalnikom (F94)
- Klicanje neodzivnih učencev in pogovor z njimi (F96)
- Deljenje telefonskih števil in naslovov spletnih strani za pomoč in klice v stiski (F97)
- Starši hočejo 100% opraviti vse, kar pa ni potrebno (F101)
- Pozitiven odziv o pomoči s strani družin in prostovoljcev (F102)
- Študentke seznanjene s situacijami v družini, stik z njimi tedensko o napredku (F105)
- Učna pomoč (H80)
- Pomoč glede tehničnih zadev (H81)
- Oblikovanje stika, odnosa- da so socialne delavke na razpolago na različne načine (H82)
- Postavljanje informacij in kontaktov na spletno stran za učence s stiskami (H83)
- Opora, nasvet, predstavitev možnosti (H84)

Delo s starši:

- Kontakt s starši, ki potrebujejo pogovor (D41)
- Razdelitev telefonske številke družinam (F95)
- Pošiljanje tedenskega vzpodbudnega dopisa staršem (F98)
- Največ je stika s starši (H88)
- Klici družine in pogovori z otrokom (H89)

Splošne naloge socialnih delavk v pandemiji:

- Z učitelji, starši, učenci in zunanjimi institucijami (A97)
- Koordinacija pomoči (A98)
- Povezovalna vloga: z učitelji, razredniki in vodstvom (B26)
- Delo na terenu z družinami in dijaki (B27)
- Finančna pomoč dijakom in humanitarne dejavnosti (B30)
- Vsakodnevno na voljo staršem in učencem (C52)
- Usmerjanje pri vsakodnevni izzivih (C53)
- Dosegljiva na mobilno številko in preko e-maila (C56)
- Vsakodnevni stiki (C57)
- Tudi zgolj spodbudne besede (C58)
- Delo poteka po telefonu (D36)
- Ureditve oglasne deske za dijake in starše s spodbudnimi besedami in tedenskimi izzivi (D44)
- Sama skrbi za desko za dijake, sodelavka za starše (D45)
- Poskus celostnega pristopa k delu (D48)
- Pomoč, kjer je to mogoče (D49)
- Svetovanje po telefonu staršem in zaposlenim (F106)
- Poiskati družine, ki se niso odzivale (H69)
- Prvi korak je bil vzpostavitev stika (H73)

- Vzpostavitev stika na različne načine: spletna stran, e-pošta, telefonski klic. Telefonski klic: najučinkovitejši (H74)
- V okviru občine in akcij družine opremili tudi z internetom (H76)
- Priskrba fizičnih dobrin- osnove osnov (H77)
- Ohranjanje stika v okvirih želja družin (H78)
- Nudenje pomoči (H79)
- Glede na razmere, kaj prevzameš (H85)
- Zelo veliko administrativnega dela (H86)
- Stik z učenci in starši prevladuje (H87)

Sodelovanje z zunanjimi organizacijami:

- Pomoč otrokom skozi sodelovanje z drugimi institucijami: svetovalni centri, Zveza Prijateljev Mladine (A103)
- Povezovanje z Zavodom za šolstvo in ministrstvom pri pripravi navodil za delo na daljavo (B28)
- Sodelovanje z institucijami, ki delajo z ranljivimi skupinami: Center Janeza Levca, Mladinski dom Malči Beličeve (B29)
- Povezovanje z vzgojitelji iz Doma CJLL, sodelavkami iz projekta Prehod in z drugimi šolami (D46)
- Izmenjava izkušenj in načinov dela (D47)
- Sodelovanje s CSD-ji zaradi družin (E63)

IZZIVI ZA DELO V PRIHODNOSTI

Izzivi povezani z učenci

- Težava v pridobivanju znanja na klasičen način, v povezavi z virtualnim svetom (A109)
- Velike težave na področju koncentracije (A110)
- Slabši besedni zaklad (A111)
- Otroci težko zdržijo 5 minut (A112)
- Težave z branjem in prepoznavanjem navodil pri generacijah (A113)
- Najverjetneje se bo izoblikovalo drugačno izobraževanje, ampak besedni zaklad je še vseeno pomemben (A114)
- Svet je velik, kolikor ga znaš opisati. Če ga ne znaš opisati, je zelo majhen (A115)
- Zaradi okolja iz katerega otroci izhajajo se povečujejo razlike med otroki (A137)
- Javna šola naj bi bila namenjena zmanjševanju razlik (A138)
- Potrebno bi bilo učence učiti in ponavljati z njimi v šoli, ne doma (A139)
- Prepoved plakatov doma (A143)
- Plakat naj se dela v šoli (A144)
- Povečevanje socialne neenakosti zaradi plakatov in različnega dela doma (A145)
- Javna šola bi morala delovati na enakosti možnosti (A146)
- Individualne razlike obstajajo (A147)
- Individualne razlike (A148)
- Enak štart (A149)
- Področje duševnega zdravja (D51)
- Letos 5 hospitaliziranih dijakinj, ki potrebujejo redne pogovore (D53)
- Težko zagotavljanje rednih pogovorov (D54)
- Vse več vedenjskih in čustvenih motenj (E66)
- več simptomov in bolezni otrok (E67)
- Pomanjkanje strokovnih ustanov za pravočasno obravnavno otrok (E69)
- Komunikacija z mladimi: potrebno spremeniti način, se jim približati s pomočjo njihovih pripomočkov (F107)
- Narediti šolo zanimivo (F108)
- Postavljanje ciljev in sledenje njim (F109)
- Govor o delovni disciplini (F111)
- Vzpostavljajte delovne discipline (F112)
- Vpliv tehnologije na zdravje otrok (F117)
- Vsak otrok ima posebnosti, učenje kako delati z vsakim otrokom posebej in drugim razložiti zakaj (F120)
- Velika raznolikost na šoli (H91)
- Raznolikost na učnem področju (H92)

- Raznolikost na etničnem in kulturnem področju (H93)
- Jezikovna in kulturna raznolikost (H94)
- Drugačni pogledi različnih kultur (H95)
- Izziv dopuščati ljudem ohranjanje kulture, a hkratno vključevanje (H96)

Izzivi povezani s starši

- Slovensko šolstvo pušča starše preveč zraven (A116)
- Spodbujanje staršev, da delajo z otroki doma. (A117)
- Opravljanje pedagoškega dela, ki bi moral biti vezan na šolo, doma (A118)
- V šoli bi se morali učiti brati, pisati, utrjevati in ponavljati (A119)
- Prelaganje šolskega dela na družine (A120)
- Na sestankih staršem naročimo, kaj naj doma opravijo- kar naj ne bi bilo delo staršev (A121)
- Ob virusu SARS-CoV-2 starši še bolj vpleteni (A122)
- Naloga staršev je, da otroka spomnijo na nalogo in suport, spodbuda, pohvala (A123)
- Poučevati je stvar učitelja (A124)
- To zamenjujemo (A125)
- Poučevanje se sploh v nižjih razredih čedalje bolj seli k staršem (A126)
- Starši imajo zaradi sodelovanja občutek, da morajo imeti vpliv tudi na ocenjevanje oziroma na šolski uspeh (A127)
- Šola sama kriva, saj daje staršem naloge (A128)
- Spolzek teren (A129)
- Pedagoški del se prestavlja na družine (A130)
- Družina vzgojni del potiska v šolo (A131)
- Nevem, če je to dobro (A132)
- V koroni imajo spet starši pomembno vlogo pri delu za šolo (A133)
- Pri družinah, ki zmorejo je to uspešno (A134)
- Delo na območju, kjer imamo ogromno priseljencev in slovenščina ni njihov materni jezik (A135)
- Oni ne zmorejo pomagati, ker tudi ne znajo (A136)
- Dve vrste mam: ki znajo razložiti in pomagati in tiste, ki ne znajo (A140)
- Mame, ki ne znajo pomagati svojim otrokom se znajdejo v stiski (A141)
- V nižjih razredih pogosta pomoč staršev. (A142)
- Nemoč staršev (E68)
- Pritegnitev staršev na seminarje, ker ne hodijo na predavanja (F113)
- Ne vem, kako to organizirati (F114)
- Dopovedati staršem, da je šolsko delo odgovornost njihovega otroka (F115)
- Potrebno narediti rez, ko pridejo otroci nazaj v šolo (F116)
- Otroke danes je potrebno drugače vzgajati (F118)
- Vse kar počnemo je vzgoja (F119)
- Vzgoja najstnikov- konkurenčnost virtualnosti (F121)
- Discipliniranje staršev, kar je šola je šola- dom je dom. (F122)

Izzivi povezani z virusom SARS-CoV-2:

- Reševanje posledic nastalih situacij ter stisk in položajev iz časa izolacije (B31)
- Glavni izziv vrnitev na ustaljene tirnice (C59)
- Pomoč učencem nadoknaditi izgubljena znanja in veščine (C60)
- Pomoč učiteljem pri predajanju znanj, razumljivih za vse učence enako (C61)
- Potrebno bo razviti nov, prilagojen način dela (C62)
- Delo na novih idejah in načinih za olajšanje (C63)
- Nesigurnost v prihodnost (C64)

Predlog za izboljšavo

- Potrebno povečati število svetovalnih delavcev po šolah (D52)

- Ni dovolj zgolj obravnava otroka, potrebno bi bilo obravnavati celotno družinsko okolje (E70)
- Malo služb specializiranih za obravnavo celotne družine (E71)
- Obravnava družine (E72)
- Potrebno bi bilo spremeniti normative (G57)

Izzivi povezani direktno s svetovalno službo:

- Delo šolske svetovalne službe je obsežno in polno (D55)
- Pomanjkanje časa za dejansko delo z uporabniki (D56)
- Uporaba alternativnih tehnik: meditacija, tapkanje, Asses Bars, NLP (F110)
- Normativi (G48)
- Pomoč dijakom vse bolj potrebna, normativi nespremenjeni (G49)
- Pokanje po šivih socialnih delavk (G50)
- Dijaki potrebujejo čedalje več podpore in pomoči (G51)
- Socialne delavke ne zmorejo (G52)
- Normativi ostajajo isti, dijaki vse bolj potrebni pomoči (G53)
- Delaš, delaš pa ne prideš na zeleno vejo (G54)
- Ni možnosti nuditi kontinuirane pomoči (G55)
- V večini primerov lahko samo gasiš požare, ker drugega ne zmoreš (G56)
- Administracija (H97)
- Mislila, da bo manj administracije (H98)
- Preveč administracije (H99)
- Beleženje, pisanje, poročila za oddajo (H100)
- Več administrativnega, kot svetovalnega dela (H101)
- Sam se odločiš, čemu daješ prednost (H102)
- Na račun prostega časa, urejaš potrebne zadeve (H103)